DİJİTAL KÜTÜPHANE KANALI

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

https://rantey.org

Yedek ve Duyuru Kanallarımız
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

• Telegram: https://t.me/birkitapbir

• WhatsApp Kanalımız : https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4IvMoc0Y

OT

SAYI **29**
TEMMUZ 2015
FİYATI **6 TL**
KKTC FİYATI 6.75TL

ISSN 1308-450-X
9 771308 450002

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

The X-Files ve Californication'ın yıldızı David Duchovny'den
hepimize bir mesaj var:
Siz, ben, biz, yabandaki hayvanlar, dizinizin dibindeki hayvanlar,
tabağınızdaki hayvanlar, yanınızda duran kişi...
Hepimiz biriz. Hepimiz kutsalız.
Amerika'dan Hindistan'a,
Türkiye'den Filistin'e kıtalararası bir macera!
Kutsal İnek tüm kitapçılarda!

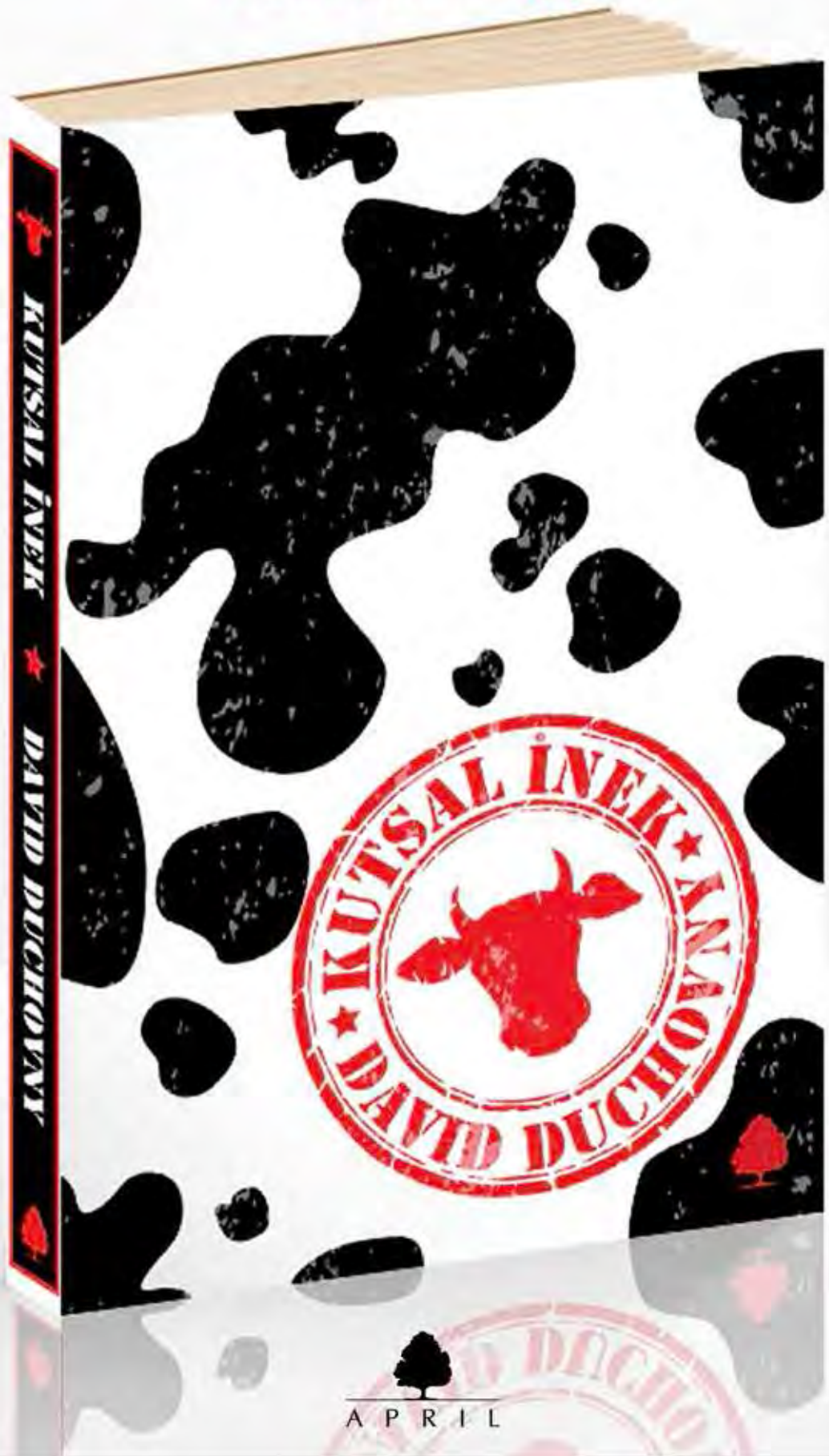

APRIL

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

BABAMLA BİR GÜN

İstanbul'dayım, Vakıf'ta. Gece saat 2'de geldim. Babam bekliyordu. Asansördeydim sesini duyduğumda:

- Ali?

Özlem dolu bir sesti. (Babamı tanımayanlar, onun soğuk bir kişiliği olduğunu sanırlar. Oysa, o kadar sıcak ve sevgisini o kadar belli eden bir insandır ki... Sadece ses tonundan sevgiyi neredeyse karşınızda somutlaşmış olarak görebilirdiniz.) İki gün önce telefon ettiğimde

sesi kısıktı. Şimdi iyi. Telefonda doktora gitmesini önermiştim, dinlemeyeceğini bile bile.

- Aslan gibiyim, demişti, kısık sesli bir aslan...
- Herkese bağırıyorsun, sesin ondan kısılmıştır.

Gülüp,

- Hükümete bağırıyorum, demişti.

Bu kez iyi gördüm babamı. Sabah saat 3'e kadar konuştuk. Çalışamamaktan, daha doğrusu üretememekten şikâyet etti.

- Çok uykum geliyor, dedi, durmadan uyuyorum. Aldığım ilaçlar uyutuyor.

Ameliyattan sonra ancak belli bir süre yaşandığını söyledi. Biliyordum elbet. Kaç yıl önce ameliyat oldun diye soracaktım, iyi ki sormadım. Geçen yıl kendisine hediye olarak getirdiğim telefonu gördüm sehpanın üstünde.

- Gördün mü, dedim, kullanmasını öğrendin...

Çünkü sık sık makineleri çalıştırmasını öğrenemediğinden yakınırdı. Gerçekten de (Böyle Gelmiş Böyle Gitmez'i okuması için getirdiğim) teybi kullanmasını öğrenememişti bir türlü.

- Yok, dedi, hâlâ daha kullanamıyorum.
- Ama her telefon edişimde o telefonla konuşuyorsun.
- İşte o kadar, dedi.
- Eee... Daha ne olacaktı ya?
- Bir sürü düğmesi var. Onların ne işe yaradığını bilmiyorum ki...
- Ben de bilmiyorum...
- İşte o düğmelerin ne işe yaradığını öğrendikten sonra 'biliyorum' denir. Pantolon düğmesi mi onlar?

Gülüştük. Konu mektuplara geldi. (Yayımlanan mektuplaşmalarımız. Ben çok rahatsız olmuştum o mektupların yayımlanmasından.)

- Mektuplar çok başarılı oldu. Çok! Olağanüstü... Herkes çok beğeniyor. Kısıtlı bir çevre ama olsun. Bir başyapıt oldu. Gördün mü bak, yayımlanmasın diyordun, iyi ki yayımladık.

Ses çıkarmadım. Konuyu değiştirdim, Ahmet'i sordum. Ahmet'ten memnun. Gerçekten de ne zaman telefon etsem, Ahmet'i bürosunda buluyorum. Bunu söyledim.

- Evet, dedi, herhalde çalışıyor.
- Çalışıyor elbet, dedim, yoksa bürosunda ne yapsın?
- Herhalde, dedi.

Yakında oğlunun okul parasını, İlknur'un ev kirasını ve almak üzere olduğu dairenin parasını kendi verebilecekmiş Ahmet... Ateş'e de bir ev almış. Ateş ağabeyim yeni evine bizi davet edecekmiş.

- İçer içer ağlar ağabeyim, dedim.
- Evet, dedi, çok duygusal.
- Bense içtikçe gülerim, dedim.

Güldü, ama bir şey söylemedi. Çok içtiğimden kuşkulanıyor galiba.

- Nasıl geçti yılın? diye sordu.

Yaptıklarımı anlattım. Belli ki ben geldiğimde bir şey yazıyordu.

- 'Böyle Gelmiş' mi? diye sordum.
- Hayır, dedi. Nerdeee? Zaman mı var? Kırklareli'ne gideceğim, o konuşmayı yazıyorum.
- Ben de geleyim, dedim.
- Sen ne yapacaksın Kırklareli'nde?
- Kırklareli için değil, seninle birlikte olmak için.
- İstersen gel. Ayben de gelecek. Ama bence Türkiye'deki zamanını daha iyi kullan.

Haklı.

- Peki, dedim, ben de o sırada kitaplarımla uğraşırım.
- Hah, dedi, öyle yaparsın.

Sonra 'Böyle Gelmiş'i nasıl yazmak istediğimi söyledim, bir gününü bir denemeye ayırmasını söyledim. Bir gün teybe okusun, ben daktiloya çekeyim. Deneyelim, bakalım nasıl oluyor.

- Yazabiliyorum, dedi. Yazan adam teybe okur mu?
- Ama daha çabuk olur, daha hızlı yazarız.
- Olmaz, dedi, yapamam.
- Bir günlük deneyelim, dedim.

Üsteledim, kabul etmedi.

Bakalım, emrivaki yapmaya çalışacağım. 'Böyle Gelmiş' dosyalarına baktım. Birinci dosyanın içinden annemin Cumhuriyet'e verdiği röportaj çıktı. Annemin söylediklerinin haksızlık olduğunu söyledi.

- Eskiden, dedi, içimde hâlâ bir şey vardı, o da kayboldu şimdi... Zaten ben eski Türkçe yazardım. Eski Türkçe bilmezdi ki daktiloya çeksin kitaplarımı. Bir kez daktilo yazdı, 'Şimdiki Çocuklar Harika'yı... Yarışmaya yetişecekti, zaman yoktu.

Belli ki çok kızmış annemin röportajına. Ama annemin tashih yaptığını, tashih edilmiş kitapları daktiloya çektiğini ben biliyorum. Gene de bu işi öykücülüğünü etkileyecek kadar sık yapamazdı elbet. Yaratıcı enerjisi yoktu.

- Bir yaştan sonra, dedi, kadınların dişilikleri ön plana çıkıyor, insanlık arka planda kalıyor. Ayben'de de öyle, annende de öyle...

Ne demek istediğini tam anlayamadım.

- Okuma şimdi onu...

Bıraktım dosyayı. Biraz daha sohbet ettik. Sonra odalarımıza çekildik. O çalışma odasında yattı. Bense yatak odasında. Bir battaniye çekti üzerine. Bir de çarşaf al dedim, dinletemedim. Hiç kimseyi dinlemiyor.

Gece çok öksürdü. Bir ara kalktım, içecek bir şey isteyip istemediğini sordum.

- Hayır, dedi kesin bir sesle, git uyu artık!

(9 Haziran 1995)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

EMİNE ÖZACAR

O FOTOĞRAFTAKİ ÇOCUK

Baktığını Gör Duyduğunu Dinle: Aziz Amca'nın gözleri görme gücünü biraz yitirdiğinde biz Vakıf çocukları ona günlük okumalarında yardımcı olurduk. Daha doğrusu o bize okumamızda yardımcı olurdu. Sonunu uzatma, noktada dur, biraz nefes al, şapkası var, bir de incelterek oku, bak anlamı değişecek gibi. Gazete, kitap, oldukça çok gelen ve asla cevapsız bırakılmayan okur mektupları... Çıkan bütün ulusal günlük gazeteler alınırdı. Aziz Amca biz kahvaltımızı yapıp çalışma odasına gitmeden önce okunacak kısımları işaretlemiş olurdu. Bazı haberleri "kesilecek" olarak işaretletir ve kupürün konacağı dosyanın ismini söylerdi. Kendisi de not alırdı. Bu aldığı notların bazılarını Vakıf çocuklarıyla yaptığı toplantılarda okutur, konuşulan konuya örnek verirdi. "Hayvan kılı boğazına kaçan adamın ölümü" haberi neden Vakf'ın içinde hayvan beslemediğimize bir örnekti. Bazı haberler "Benim Delilerim" dosyasına konurdu. Bazı yazarların makaleleri, "Birlikte Yaşadıklarım Birlikte Öldüklerim" dosyasına, bazı yazılar ve haberler "Böyle Gelmiş Böyle Gitmez 3. Cilt" dosyasına konurdu; alındığı gazete bilgileri ve tarihi not edilerek tabii. Bazen bu haberlerin kenarlarına eski Türkçe notlar yazardı. Zamanla okuduğumuz haber ve makalelerin kesiklerinin hangi dosyaya gireceğini öğrenmiştik. Kullanılmaktan rengi değişmiş, telleri paslanmış karton dosyalarda devamlı kupürler birikirdi. Bir kupürün konulacağı dosya çalışma odasında değilse Aziz Amca kütüphanedeki dolabın yerini tam olarak tarif eder tarif eder, dosyanın rengini, üzerinde yazan başlığı tam olarak söylerdi. Yerden tavana kadar uzanan kitaplıkların içi kitaplarla doluydu, bazılarının iki, üç farklı çevirileriyle birlikte, o kitaplıkların alt bölümlerinde de kapaklı dolaplar vardı. Her dolapta sayılamayacak kadar çok dosya. Aziz Amca Vakıf'ta sadece dosyaların değil, her nesnenin nerede ve ne durumda durduğunu bilirdi. Bir dosyanın yerini anlayamazsam örneğin "üzerinde mikroskop duran dolap ya da büyük sanat kitaplarının durduğu dolabın tam arkasında" diye tarif ederdi. Her seferinde tam da dediği yerde dosyayı elime aldığımda bir kez daha duruma hayret eder kocaman kütüphaneye baştan sona bir kez daha göz gezdirirdim.

Okumalarda bir kelimeyi tek seferinde okuyamamamızdan ya da yanlış tonlamamızdan o kelimenin anlamını bilmediğimizi anlardı. Bilmediğimiz kelimeleri zarflardan kesilerek hazırlanmış müsvedde kağıtlarına yazar akşam kütüphanede sözlükten bakardık. Ertesi gün mutlaka bir önceki gün yazdığımız kelimelerin anlamını öğrenip öğrenmediğimizi sorardı.

Bir gün gazetelerin okunması bitti öğle yemeğine gidiyoruz. O gün gazeteler evrilip çevrilmekten kırıştılar. Aziz Amca bana gazeteleri ütüleyip okuma odasına koymamı söyledi. Ben de hayretle, ütüleyeyim mi, diye yeniden sordum, evet, dedi. Bu konuşma 2-3 kez yenilendi. Ütüle, ütüleyeyim mi, evet ütüle, yani ütüleyeyim, evet kızım ütüle yerine koy. Ben de önce bir güzel ütüledim ve sonra okuma odasında büyük masaya bıraktım.

Çorap yaması ve henüz olmuş ama dalından düşmemiş erikler. Sevgili Kadriye ablayla olgun eriklerden topladık Dereboyu'ndaki çalışma evine gidiyoruz. Bahçeden ama ağacın dalından değil, yere düşenleri topluyoruz. Ben birkaç tane de dalından aldım. Bir tabak Aziz Amca'nın çalışma masasına bir tabak da bizim daktiloların olduğu çalışma masasına koyduk. Aziz Amca hemen nereden topladığımızı sordu. Ben suçlu bir biçimde tabağa bakıyorum, daldan aldığım erikler kocaman oldu tabaktan fırlayıp zıplayarak yeniden dala yapışacaklar neredeyse... Tabii ki yerden dedikten sonra benim bile zor duyduğum bir sesle birkaç tane de dalından aldım, dedim. Aziz Amca, olmuşlar ama sen yine de önce yerden topla, derken ben gülmeye başladım, katıla katıla gülüyorum.

Böyle Gelmiş Böyle Gitmez'in birinci cildinde şöyle bir bölüm var:

"... Konuk gittiğim evde de ayakkabı çıkacak. Bu kez de çorabın yaması görünür. Yama görünmesin diye, ayağımı öbürünün arkasına gizlerim, bu kez öbürünün yaması görünür. O yana çek ayağını, bu yana gizle... Bir bela... Çorabımın yamaları büyür de büyür, büyür de büyür, odaya sığmaz olur;..."

Aziz Amca'ya benim eriklerin aynı çorap yaması gibi büyüdüğünü söyledim. Birlikte güldük.

Aziz Amca el yazısıyla yazıyor biz daktiloyla yeniden yazıyoruz. Gözleri yorgun ama kalemi kâğıtta su gibi akıyor. Zamanla el yazısını ona hiç sormadan okuyabilmeye başladım. Önce bölümü baştan sona okur, katıla katıla güler sonra yazmaya başlar, yazarken yeniden gülerdim. Bazen okurken gülmekten gözlerimden yaş gelirdi. O zaman Aziz Amca, hangi bölümü okuduğumu sorar, çok kısa bir an durur sonra yeniden yazmaya devam ederdi. Sabırsızlıkla yeni bölümü beklerdim. Yoruldunuz artık gidin yarın gelirsiniz, derdi, biz biraz daha kalmak isterdik. Çok nadir olarak akşam yemeğinden sonra 1-2 saat daha çalışırdık.

Giriş kapısı her zamanki gibi açık aralık duruyor. İçeri girdim Aziz Amca yukarda çalışma odasında birileriyle konuşuyor. Müsadesiz girmeyeyim diye bekliyorum. "Ne güzelsiniz, ne güzelsiniz ama ben ne zaman çalışacağım." gibi şeyler söylüyor. Yavaşça yukarıya çıktım, Aziz Amca açık pencereden kurbağalarla konuşuyordu. Sanki bütün kurbağalar bizim dereye toplanmış da konser vermeye durmuşlar ya da çok hayati bir konuyu hararetle tartışıyorlar. Hemen benim arkamdan Vakf'ın ilkokula giden küçük çocukları güle oynaya, bağrışa çağrışa, geldiler. Aziz Amca Vakf'ın küçük çocuklarına yemeklerden sonra şeker verirdi. Dede, ben bugün düştüm, o bana vurdu, ben bu şekerden almadım, dede var ya... diye başladılar. Çocukların sesinden kurbağa sesleri duyulmaz bile oldu.

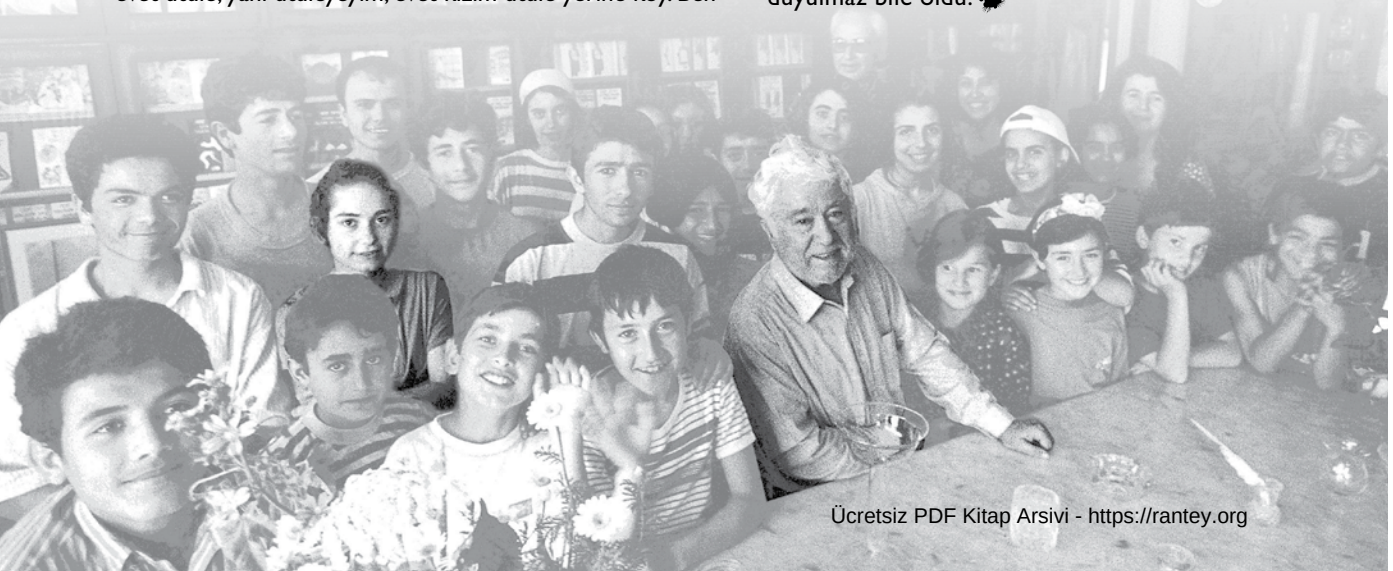

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

MENDERES SAMANCILAR

BARIŞIN ADI KADIN

Kavga bitmiş
Barış gelmiş ülkemin başucuna
Analar ağlamasın diye
Güneş yeniden,
yeniden doğsun diye
Daha ne lazım bize
Gökten altın yeleli
atlar mı inecek
Zor mu bu kadar
Kucaklamak birbirimizi
Ölmek mi lazım yoksa yeniden
Beyazıt meydanında
Diyarbakır kaldırımlarında
Osmanbey'in tam ortasında
yeniden ölmek mi gerek!
ölenler öldü ve gömüyoruz
aydınlığın kadınlarını
Toplayalım, yıkayalım
kan içindeki saçlarını
yarınlara saklayalım
saklayalım ki
dindirsinler acılarımızı
vatanı, kardeşliği
koruyamayız asla
koruyamazsak kadınlarımızı...

MURAT UYURKULAK

OT

BU TOPRAĞIN BÜTÜN ŞARKILARI

Bir zamanlar bizim evimizde türküler ve şarkılar ayıkken, gündüz vakitlerinde, koro halinde terennüm edilirdi. Babam, her meşrepten öğrencisi, öğretmen arkadaşı, mahalle dostu, teşkilat yoldaşı ile beraber, sonsuz bir iyimserlik ve umut eşliğinde vururdu sazın teline.

Aşkın türlü çeşidi söylenirdi:

"Altın yüzüğüm kırıldı hey, suya düştü su duruldu hey, dediler yârin de gelmiş, ince bellerim kırıldı..."
"Pınara gel ki görem, elin uzat gül verem... bu yıllık burda kalam lo, yine seni ben alam..."
"Ahlatın başındayım, on altı yaşındayım, kınamayın hey dostlar, ben bir kız peşindeyim..."

Ege'deydik, o havalar asla es geçilmezdi:

"Gerizler başından atlayamadım, döküldü cephanelerim toplayamadım, düşman galip geldi haklayamadım..."
"Cemilemin gezdiği dağlar meşeli imanım, haydi üç gün oldu Cemilem ben bu derde düşeli..."
"Ah bir ataş ver cigaramı yakayım, sen sağlam gel, ben boyuna bakayım..."

Bir noktada keder uğrardı, kederle birlikte direniş duygusu... deyişlere dalarlardı:

"Rehberim Ali'nin devri yürüye, Ali kim olduğun bilinmelidir, alay alay gelen gaziler ile, şehitlerin öcü alınmalıdır..."

"Böyle ikrar ilen böyle yolunan, mihnetli yar bana lazım değilsen, deli gönül sevmiş vaz gelmek olmaz, cefalı yar bana lazım değilsen..."

"Abdal Pir Sultan'ım doğdum eksildim, yemeden içmeden sudan kesildim, Hakk'ımı sevdiğim için asıldım, dost senin derdinden ben yana yana..."

Siverekli iki güzel kız kardeş vardı, arada bir dayanamazlar, Kürtçe bir şarkı patlatırlardı. Bu meçhul, meçhul olmasıyla büyülü bir dilden söylenen şarkıları ağzım açık dinlediğimi, Seyhan ile Asiye'nin hangi esrarlı diyarlardan çıkıp geldiğini merak ettiğimi hatırlarım.

Yedi-sekiz yaşındaydım, küçüktüm elbet, ama bugün dönüp baktığımda şunları söyleyebilecek cüreti buluyorum yine de kendimde: 12 Eylül'den önce hayat kalabalıktı, coşkuluydu, umutluydu, iyimserdi... Çocukluğumun o tarihe kadar olan kısmını mutlulukla hatırlamamın sebebi buydu. Memleketi seviyorduk, şehri seviyorduk, birbirimizi seviyorduk, Türkiyeliydik. 12 Eylül'den sonra evimiz bir daha hiç dolup taşmadı, kalabalıklar dağıldı, suratlar asıldı, fısıltılar arttı, şarkılar ve türküler sadece, nadir kurulan hüzünlü ve tedirgin içki sofralarında hatırlanır ve söylenir oldu.

Pek çok insanın "yakılan kitaplar" hatırası vardır. Bizimkiler bir kısmını termosifon denen o garip silindirik şeyde yakmış, bir kısmını da bahçeye gömmüşler. Yıllar sonra o kitapların arasından Agatha Christie serisi de çıkmıştı, başına çöküp art arda aman ne okumuştum. Neyse, kitap imha furyasına benim de şöyle bir katkım oldu: Annemin ve babamın solculuğu bilindiğinden, ilkokul üçte öğretmenim sınıfın darbe öncesinden kalma kitaplığını bana ayıklatmıştı. Epey bir kitabı öğretmenin elindeki çuvala attığımı hatırlarım. Kitaplardan üçü otuz beş yıl sonra bile aklımda: Bekir Yıldız'ın Ölümsüz Kavak'ı, Samed Behrengi'nin Püsküllü Deve'si, Orhan Kemal'in Aslan Tomson'u...

Nefrete karşı dostluğu, yalana karşı hakikati, kine karşı iyiliği savunmak... Hiç bıkmadan, yorulmadan, sabırla haykırmak: "Bu memleket hepimizin!"

Öyle bir çocukluğun sonrası, korkunun grisine bulanmış bir ergenlik dahilinde, delik deşik bir devrimcilik mirasını yarım yamalak yürütmeye çalışmak oldu. Ortaokulda, mektebi ziyaret eden Kenan Evren'i karşılamaya çıkmamak sebebiyle müdür muavini tarafından sorgulanmak, lisede arkadaşlara gizli gizli sosyalist gençlik dergileri satmaya çalışmak, saz çalıp cepkenler ve kasketler, gitar çalıp deri bileklikler ve siyah tişörtler giymek... Böyle böyle büyüyüp üniversiteye kapağı attık. Üniversiteye girer girmez öğrenci derneklerinin etkinliklerine devam etmeye başladık. Daha ikinci ayında da İktisat Fakültesi'ndeki öğrenci şenliğine katılmaktan soruşturmayı yedik. Hukuk fakültesini daha baştan hiç sevmediğimden, derslere uğramamak için aradığım bahaneyi bulmuştum. Eylemler varken dersleri kim takardı zaten.

Seksenlerin ortasından itibaren öğrenci dernekleri "Ölü Toprağını Atmak" sloganıyla üniversitelerde faaliyetlerini yoğunlaştırmıştı. Şimdi düşündüğümde bana nasıl da sarsıcı geliyor bu slogan. Bir deyim, mecazi bir ifade değildi o; gerçek ölülerin gölgesi düşmüştü hayatın üzerine, acıyla yoğrulmuş bir ülkenin uğultusunu taşıyordu, koca bir zulüm tarihinin özetiydi bu üç kelime. Üstelik bu kez memleketin başka bir köşesinde, tüm şiddetiyle süren bir kirli savaşla, o tarihin devamı yazılıyordu... Kantinlerde çay içip sohbet ettiğimiz nice arkadaşımız, pırıl pırıl gencecik öğrenciler, bir başka diyarın "Ölü Toprağını" ölerek atmak için gözünü kırpmadan dağlara yürüdü.

Sonrası orta yaşa doğru, nadiren umutlu, çokça kederli, her daim yürek ağızda, kırık dökük bir yolculuk... Faili meçhuller, işkenceler, ölüm oruçları, "hayata döndüren" katliamlar, meydanlarda coplanmalar, dizi dizi gerilla cesetleri, kesik kulaklardan tespihler... Bir arada olmanın, omuz omuza durmanın kısa süreli tadını çıkardığımız, devletin köpürttüğü azılı milliyetçiliğin karşısında "Türkiyeliliği" hissettiğimiz seçim ittifakları... "Emek, Barış, Özgürlük, Demokrasi" bloklarıyla girilen ve her defasında hüsranla çıkılan 1995, 1999, 2002 seçimleri...

Zifiri kötülük karşısında insanın şöyle bir sarsılıp sendelediği bir boşluk ânı oluyor sanırım. Önce inanamıyorsun, inanmak istemiyorsun, aynı toprakları paylaştığın insanların pervasızca nefret saçmasına, yalan söylemesine, hedef göstermesine. Çaresiz, savunmasız, zayıf, yalnız kalmaktan korkuyorsun; bu dilin, bu bakışın, bu kinin geçmişte yol açtığı soykırımları, katliamları, pogromları, yağmaları biliyorsun, öğrenmişsin, bazılarına tanık olmuşsun çünkü. Günlerce, haftalarca gözüne uyku girmiyor; sadece kendin, dostların, yoldaşların için değil, rakip bildiklerin için de ilahlara başvuruyorsun, daha fazla şuurlarını kaybetmemeleri için dua ediyorsun... O şuursuzluk karşısında aklını, sabrını, hizanı, izanını, velhasıl barışı korumak için canla başla çabalıyorsun. Art arda cenazeler kaldırırken yapıyorsun bunu, gözyaşlarını kapısını sıkı sıkı kapattığın evinde akıtıyorsun...

Onca acının, sıkıntının, hüsranın ardından, galiba tam zamanında başardık. Türkiyeliliği; bu memleketi ortaklaşa sahiplenme hissiyatını; el ele, diz dize, omuz omuza durmanın tadını tam zamanında yaşıyoruz. Daha çok yalan, çok nefret, çok kumpas, çok entrika, çok ayak oyunu var önümüzde elbet. Siyaseti yürütmek, seçtiklerimizin işi, onlar o mesaiyi yapacak, iyi yapacaklar gibi de görünüyor. Biz seçenlerin mesaisi ise bu kardeşlik rüzgârını daha da güçlendirmek...

Nefrete karşı dostluğu, yalana karşı hakikati, kine karşı iyiliği savunmak...

Devlet gücünü elinde tutanların kirli hamlelerine ve zulüm aygıtlarına karşı inatla direnirken, sokakta karşımıza çıkan kimseye düşman, hasım, rakip gözüyle bakmamak...

Hiç bıkmadan, yorulmadan, sabırla haykırmak:

"Bu memleket hepimizin!"
Ve evet, elbette, tabii ki:
"Bu daha başlangıç..."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

MURAT MENTEŞ

BOŞ ZAMANDA BELEŞ YOLCULUK

Önyargı, ihtiras ve öfkedeki kesinlik,
aptala muhteşem görünür.
[MANSUR MERVAN, 1113-1199,
Ivır Zıvırdan Müteşekkil Zımbırtılar]

Kırlarda dolaşmayı severiz,
çünkü tabiatın bizimle ilgili önyargısı yoktur.
[F.W. NIETZSCHE]

Abdest almakta olan şeyhe, genç bir mürit, ibrikle su döküyormuş. Mürit, şeyhin, sağ kolunu üstünkörü yıkayıp geçtiğini görünce "Bu moruk doğru düzgün abdest almayı bile beceremiyor, güya şeyh olacak..." diye düşünmüş. Tam o anda şeyh başını kaldırmış ve "Ding!" gözlerini müridin gözlerine dikerek "İbriği bırak ve git buradan!" demiş.

"Ha? Ne?"
"Defol dedim!"

Mürit bir anda kendini kapıda bulmuş.
Keder ve endişe içinde yollara düşmüş.
Zira tekkede barınıyor ve günde iki öğün yemek yiyormuş. Oysa şimdi, ne yapacağını, nereye gideceğini bilmez halde, kimsesiz ve çaresiz kalmış.

"PROBLEM NE AHBAP?"

Yolda rastladığı bir adam, "Problem ne ahbap?" diye sormuş "Neden üzgünsün?" Bizimki cevap vermiş:
"Şeyhim beni tekkeden şutladı.
Ayazda kaldım.
Mangır nanay. Ne yerim var, ne yurdum..."

"Düşündüğün şeye bak" demiş yolcu, "şu ağaçlıklı tepeyi görüyor musun?"
"Evet?"
"Onun arkasında 'Eyvallah Şehri' vardır. Orada her şey bedavadır."
"Şaka yapıyorsun?"
"Yooo, gayet ciddiyim. Eyvallah Şehri'nde her ihtiyacını ücretsiz karşılayabilirsin."

EYVALLAH ŞEHRİ'NE GİRİŞ

Eleman, tabana kuvvet Eyvallah Şehri'nin yolunu tutmuş. Şehre varır varmaz bir restorana girmiş. Patlıcanlı kebap, Özbek pilavı, yayık ayranı, Antep baklavası... tıka basa yemiş.

Kapıdan çıkarken, tereddütle "Eyvallah?" demiş.
Garson: "Eyvallah."

Sen sağ, ben selamet. Adisyon yok, hesap yok, bahşiş yok, paranın P'si yok.

ÜÇ İLKE

Adamımız caddede gezinirken bir gazete büfesine uğramış. Birkaç dergi almış: "Eyvallah?"
"Eyvallah."
"Şehrinizi çok sevdim. Sanırım ömrümün geri kalanını burada geçirebilirim."
Büfeci "Elbette" demiş, "bizim üç kuralımıza uyduğunuz sürece, şehrimizde konforlu bir hayat sürebilirsiniz."
"Neymiş o üç kural?"

"1- Kulu kınamayacaksın. 2- Yalan söylemeyeceksin. 3- Allah'ın takdirine itiraz etmeyeceksin."

Müridin yüzüne bir tebessüm yayılmış: "Hepsi bu mu? Çok kolaymış!"

Medenilik, önyargıdan uzaklaşmak, giderek başkaları hakkında hüküm vermeyi kendi onuruna yedirememektir.

Mürit berbere girmiş. Saçı, sakalı toparlatmış.
"Eyvallah."
"Eyvallah."

Hamama koşmuş. Tertemiz yıkanmış. Çıkarken tellağa sormuş: "Buralarda kalabileceğim güzel bir otel var mı?" Tellak "Var, fakat pek tavsiye etmem. Filanca sitedeki boş villalardan birini mesken tutabilirsiniz."
"Eyvallah!"
"Eyvallah."

Adamımız villaya yerleşmiş. Keyfi gıcırmış. Dilediği gibi yiyor, içiyor, geziyormuş.

"BİR DE SEVGİLİM OLSA"

Birkaç gün sonra, ayaküstü konuştuğu birine "Her şey iyi hoş da... bir de gönlüme göre bir hatun bulabilsem?.." demiş.

Adam "Limana git" diye akıl vermiş, "orada savaş esirleri arasından bir eş seçebilirsin."
Mürit, soluğu limanda almış. Bir de ne görsün, güzellik yarışması finali gibi, birbirinden şahane kızlar sıra sıra dizili. Yağmur damlası gibi duru, fidan boylu, alevli bir sarışını koluna takmış.

"Eyvallah mı?"
"Eyyyvallah."

Mürit muradına ermiş. Artık ne derdi varmış, ne tasası. An'ı yaşıyor, gününü gün ediyormuş.

CIK CIK CIK...

Bir akşam evine dönerken, yolda iki kadın görmüş. Kadınlardan yaşlı olanı dekoltesi ve abartılı makyajıyla dikkat çekerken, genç kadın tesettürlüymüş.

Bizimki "Cık cık cık" demiş "şuraya bak, nine süslenip püslenmiş, genç kız iste örtülü. Olacak şey mi?" Bu sözü duyan etraftakiler hayretler içinde "Kulu kınadı!" diyerek müride bakakalmışlar.

O saniyede bir zırhlı araç çıkagelmiş ve adamımızın önünde keskin bir fren yaparak durmuş.
Araçtan inen robocop'lar bizimkini kargatulumba arabaya atıp karakola vınlamışlar.

Yuvarlarcasına mahzene indirmişler ve "Bam, güm, pat küt, dan, dun!..." eşek sudan gelinceye kadar coplamışlar! Sonra da zindana tıkmışlar.

Mürit, zindanda kaldığı bir hafta boyunca günde üç posta dayak yemiş. Hüngür hüngür ağlıyor, yalvarıp yakarıyor fakat robocop'lar hiç oralı olmuyormuş.

Nihayet, ağzı burnu dağılmış, dişleri kırık dostumuzu, bir bar paspası gibi sokağa atmışlar.

KOMŞULUK ÖLDÜ AMA KOMŞULAR SAĞ, NE BİÇİM İŞ?

Zavallı, sürüne sendeleye eve ulaşmış. Karısı, genç adamın yaralarına pansuman yapmış, ona çorba içirmiş.

Kapı çalınmış: "Ding dong!.."
Kadın gidip bakmış ve dönüp kocasına "Komşularımız, seni ziyarete gelmişler, 'Geçmiş olsun' dileklerini sunmak istiyorlar" demiş.

Eyvallah kentinin beleşçisi kahramanımız, yaralı yüzünü buruşturmuş: "Şimdi komşuların zırıltısını çekemem, 'Evde yok' de."

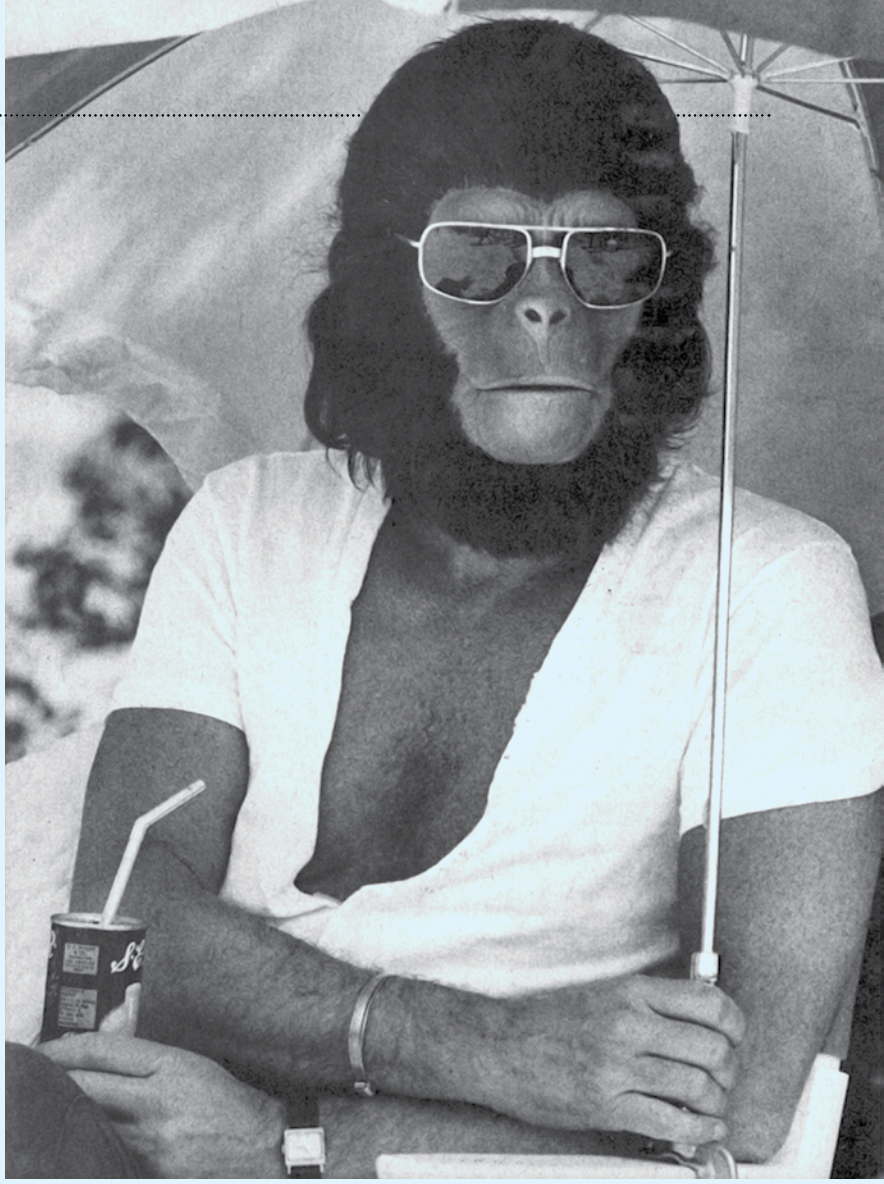

Bunun üzerine kadın alt dudağını ısırmış ve "Yetişin! Kocam yalan söyledi!" diye haykırmış!

Göz açıp kapayıncaya kadar kapının önünde zırhlı aracın fren çığlığı duyulmuş.

"Rap rap rap!.." Robocop timi merdivenleri üçer beşer çıkmış ve adamımızı yeniden karakola uçurmuşlar. Mahzene yuvarlamışlar ve "Bam, güm, pat küt, dan, dun!..." bir güzel tozunu almışlar. Gene zindan, gene cop, gene karanlık...

ROBOCOP'LARIN DÖNÜŞÜ

Bu defa zindan macerası 1 ay sürmüş. Canı burnunda adamımız, paçavra gibi sokağa fırlatıldığında, şiş ve morluklarla dolu kafasını yukarı kaldırıp, kanayan avuçlarını açarak, kırık dişlerinin arasından, şişmiş diliyle şöyle demiş: "Allah'ım burası ne berbat bir şehir! Böyle fıttırık insanları ne diye yarattın ki?!"

Çevredekilerin gözleri fal taşı gibi açılmış ve parmaklarıyla bizim enkazı işaret ederek "Allah'ın takdirine karşı geldi!" diye seslenmişler!

Robocop'lar metal pençeleriyle müridi enseleyip bir kez daha karakolun mahzenine çekmişler. "Pat, küt, bam, güm, dan, dun!..." Çift vurup tek sayıyorlarmış ki...

Mürit birden kendine gelmiş. Bir de bakmış, hâlâ ibrikle şeyhin avucuna su dökmekte ve şeyh sol kolunu yıkamakta!

KISSADAN HİSSE

Kıssalar yarımdır. Okuyucu veya dinleyicinin kıssadan hareketle vardığı düşüncelerle, yani "hisse" ile tamamlanırlar.

Yukarıdaki hikaye, genellikle, zaman yolculuğu bahsinde anlatılıyor.

Halbuki hikayede çok daha fazlası var: Yaradan'ın sonsuz kudreti, ermişlerin keramet kapasitesi, emeksiz kazanma arzusunun boş bir hayalden ibaret olması, toplumun temelinde 'barış' ilkesinin bulunması, yalana ihtiyaç duymamak gerektiği, varlık ve oluşa müdahale etme

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

hevesinin saçmalığı, cezaların pek de öğretici olmaması; arzuların, gerçekleştiklerinde yitip gitmeleri, şükür duygusunun aynı zamanda bir idrak meselesi olması...

KONFORLU PARAZİTLİK

Bana sorarsanız, bu hikaye öncelikle önyargılardan kurtulmayı öğütlüyor. En mühim tema'sı bu.

Mürit, bir izlenimden hareketle şeyh hakkında hüküm veriyor. Hiç düşünmeden, Eyvallah Şehri'nde mutlu olacağı fikrine varıyor. Çalışmadan kazanmayı mümkün kılan koşulları hiç sorgulamıyor. Hayatının akış yönünü; heves, arzu ve beklentilerinin tayin etmesini normal sayıyor. [Kendi değeri konusunda pozitif bir önyargı taşıyor. Parazit olmaktan yüksünmüyor.] Yaşlı kadının çekici görünme çabasına saygı duymuyor. Aslında, genç kadının örtünmesindeki manayla da ilgilenmiyor. Dahası, o iki hanımefendinin yoldaşlığını mümkün kılan zarafeti görmüyor. Ziyaretine gelen komşuların bozuk niyetli, kaba ve külfetli olacaklarından emin. Bu arada, robocop timinin uyguladığı şiddeti de sorgulamıyor. [Cezalandırılmasına sebep olan tutumlarını gözden geçirmediği gibi, cezanın faydasına da inanıyor.] En nihayetinde, Tanrı hakkında da önyargıda bulunuyor ve genelleme yaparak Eyvallah Şehri'ni tümüyle mahkum ediyor.

MAYMUNUN İDEALİNDEKİ MAYMUN

Theodor Adorno'ya göre, önyargı, despotizmin özüdür. Ve despotluk; eğitim seviyesi düşük, otoriter babaların bıraktığı psikolojik miras üzerine inşa edilir.

En büyük ceza, dışla-n-maktır.

Dikkat ederseniz; hepimiz meşrep, inanç ve düşüncelerinden ötürü insanları [şu veya bu oranda] dışlıyoruz.

Kendi çevremizi, Eyvallah Şehri gibi benimsiyoruz.

Haksızlıklardan, seviyesizliklerden, kör şiddetten... filan ne kadar şikayet etsek de, hemen hiçbirimiz önyargısız adım atamıyor, nefes alamıyoruz.

İşin bir de nörolojik boyutu var: Aslında önyargılar bizim hayatta kalma stratejimizin parçasıydı. İlkel çağlarda canavardan [tehditten] kaçıp ödüllere [yiyeceğe] koşabilmek için önyargıya muhtaçtık. Her şeyi, kabaca, faydalı-zararlı diye kategorize etmemiz gerekiyordu. Günümüzde önyargılar, bu vahşi basitliğin tezahürleridir. Bilinçaltına hükmeden, duygulanımı ayarlayan, refleksleri belirleyen ölüm-kalım mücadelesinin... Medenilik, önyargıdan uzaklaşmak, giderek başkaları hakkında hüküm vermeyi kendi onuruna yedirememektir.

Evrimsel açıdan, daha doğrusu direkt maymun merceğinden de bakalım: Hikayedeki müridin maymun olduğunu düşünün. Yeme, barınma ve seksten başka talebi yok aslında. Maymundan tek farkı, daha leziz yemek, daha lüks barınak ve daha erotik bir cinsellik peşinde olması. Yani, maymunun idealindeki maymun. Hikaye boyunca, bir maymunun kapasitesini aşan hiçbir şey yapmıyor. Çoğumuzun ömür boyu izlediğimiz rotadan şaşmıyor.

"SEVGİLİ ŞEYHİM..."

Son olarak, şeyhi de kurcalasak mı? Şeyhin kerameti, müridi önyargıdan uzaklaştırıyor, tamam. Fakat... Eyvallah Şehri, Lost dizisindeki ada gibi, biraz fazla şiddet yüklü değil mi? Şeyh, müride haddini bildirmede aşırıya kaçmadı mı? Müridi stratejik olarak aşağıladı sanki? Orantısız güç kullandı. Acaba daha toleranslı, kalender, müşfik davranamaz mıydı? Bilgenin mucizevi yetkinliği, bir çaylağı dize getirmekten öte bir fonksiyon icra etseydi ya? Sanırım, şeyh de önyargılı davrandı. "Öğretmen, zamanla kendini gereksiz kılan kişidir." Hikayedeki ihtiyar ise kendi üstün konumunun kalıcılığına vurgu yapıyor. Özgürleştirmek adına, kahramanımızı tekkeye mahkum ediyor ve buyruğu altına alıyor. Eyvallah Şehri'ndeki robocopların fiziksel işkencelerinin tek alternatifi, eleştiri kabul etmeyen şeyhin psikolojik tahakkümü. Keşke, genç adam, o hoşgörüsüz şeyhe eyvallah etmese. O zaman, iki öğün yemek ve yer yatağını bileğinin hakkıyla kazanma yoluna girebilir. O zaman medeni bir birey olarak şeyhle denklik ilişkisi kurabilir.

YÜZÜK KARDEŞLİĞİ

MAMCİCİ

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

OT

SERAY ŞAHİNER

HER CANİ ÖLÜMÜ TADACAKTIR

Neyle mukayese edeceğimi bilmiyorum. Zira hayatımda ilk kez bir köşke gitmişim. Çok rüküş bir yer. Kesmeler halinde yerlere kadar inen dev avizeleriyle, yarı olimpik düğün salonu havası veriyor: Çankaya Köşkü.

Çocuğuz. 23 Nisan vesilesiyle Ankara'da sembolik bir çocuk meclisi kurulacak, kompozisyonlarımızı okuyacağız. Gezi programında Çankaya ziyareti de var. Çankaya demek Cumhurbaşkanı, o da Süleyman Demirel demekmiş. Mekânı - makamı, insanla anmayı öğreniyoruz o gün. Demirel'le ilgili ne düşüneceğimi bilmiyorum. Mesela, Melih Gökçek kötü. Onu çocukken de biliyoruz. Emin Çölaşan her gün yazıyor! Ama Demirel, muğlak. "Birazdan gelecek" diyorlar, biz 5-6 çocuk ayakta bekliyoruz. O dönemde köşe yazarları Süleyman Demirel için pek iyi şeyler söylemiyor. Geçmişiyle değil, şimdisiyle eleştiriyorlar. Gorbaçov'un adını ilk kez Plastip Şov'da duymuş çocuklarız. Nerde kaldı Demirel'in siyasi geçmişini bilmek. Yeğeni var, Yahya... Uğur Dündar aylarca hayali ihracat dosyası yapıyor. O zamanlar teknoloji bu kadar ilerlememiş tabii, tape falan hak getire... Siyasetçiler birbirini dosyalarla tehdit ediyor: Tansu Çiller'le Mesut Yılmaz, Tofaş - Tedaş dosyalarından söz ediyorlar...

Siyasetçiler... Erbakan var; fıkra yobazı... Tansu Çiller tebeşir sürter gibi sesiyle sürekli gaf yapıyor, Mesut Yılmaz 10 yılda bir cümle kurduğundan gaf bile yapamıyor. Süleyman Demirel bol bol fıkra anlatıyor... Biz çocuğuz diye mi bilmem, o zamanın bütün siyasetçilerinin bir karikatürize yanı var. Zaten 'çalıyor ama çalışıyor da'nın revaçta olduğu zamanlar. Pek makbul insanlar olmadıkları söyleniyor ama... İnsan hiç bu fıkradan fırlamış gibi görünen insanların, katil yahut azmettirici olabileceğini aklına getirmiyor. O zamanlar Twitter yok. Bir tane sivri laf duymak için sabahlara kadar Siyaset Meydanı izliyor herkes... Hatta Demirel'in katıldığı bir Siyaset Meydanı'nda, çok uzun konuşuyor diye, şakayla karışık bir denetleme için masaya kum saati koymuştu Ali Kırca. Demirel'in her soruyu cevaplamak için, ancak kum bir hazneden diğerine akana kadar süresi var. Böyle de şakalar yapılabilen bir adam yani... Eleştirseler de, arada atıştıkları, şaka kaldıran bir aile büyüğü muamelesi yapıyorlar ona. Sempatiyle yaklaşılıyor. Belki de bu sebepten, yerildiğinde de Kemal Sunal filmlerindeki Ali Şen kadar korkutucu görünüyor ancak.

Çankaya Köşkü'nde bekliyoruz. Süleyman Demirel ve Nazmiye Demirel geldi. Demirel, güler yüzlü. Dedemize bayram ziyaretine gitmişiz gibi bir ortam. Saçımızı okşuyor. Elini uzatıyor, gayriihtiyari öpüyoruz. Nazmiye Demirel bize elindeki demir şekerlikle şeker ikram ediyor. Alıyoruz. Çocuğuz, şekerle - çikolatayla kandırılabilecek yaştayız.

Demirel, ölmeden de sırma saçlı ilan edilmiş bir keldi ya, ölünce hepten Rapunzel oldu. Kenan Evren'in ölümünün ardından yas ilan etmeye cesaret edemeyen devlet, bu sefer kendini tutamayıp üç günlük yas ilan etti. Öyle ya, reddi miras da nereye kadar?

Kenan Evren ölünce gayet mesafeli biçimde "Kenan Evren öldü" diye manşet atanlar, bu kez "Süleyman Demirel'i kaybettik" "Demirel vefat etti" diye helva kavuran başlıklar atmaktan kendini alamadı.

Köşe yazarları; "Denizlerin idamını onaylaması gibi hatırlamak dahi istemediğimiz olayları saymazsak" diye söze girip, "Espriden anlardı," "nüktedandı" "Siyasi yasaklı yıllarında çok çekti" diye sürdürüp "başımız sağolsun" diyerek sözü bitirdi. Niye saymıyorsun Denizlerin asılmasındaki rolünü? Fıkra anlatıyor diye mi?

Denizler henüz yakalanmamışken verilen vur emrini niye saymıyorsun? Nüktedan diye mi? Denizlerin idamı oylanırken iki elini birden kaldırışı, dönüp herkes oy veriyor mu diye bakarak grubu üstünde baskı oluşturması, ölüm için kalkan elinden memnun yıvık yıvık gülüşü... Komik mi? Kanlı 1 Mayıs'ta başbakandı... 'Bu defa güldürmedi' kontenjanına alınacak şeyler mi bunlar?

Onun zamanında gözaltında kaybedilen 360 kişi... Cumartesi Anneleri'ne "kayıplar cebimde mi ki çıkarıp vereyim" deyişi, Musa Anter'in ölümüne dair "Onlar gazeteci kılığına girmiş militanlar, birbirlerini öldürüyorlar" demesi, "Çorum'u bırak, Fatsa'ya bak" deyip Fatsa'da yapılan nokta operasyonlarının önünü açması, Sivas katliamı için "tahrik sonucu halk galeyana gelmiş" lafları, 90'larda Özgür Gündem'de çalışan gazetecilerin öldürülmesini "o gazeteciler sigortasızdı" diye yorumlaması da mı Demirel'in tatlı dilinin eseriydi?

Demirel, ölmeden de sırma saçlı ilan edilmiş bir keldi, ölünce hepten Rapunzel oldu.

Sonradan asılması için el kaldırdığı Denizler Ankara'ya yürüme kararı aldığında söylediği "Yollar yürümekle aşınmaz" lafından ötürü adamı demokrat ilan ettiler!

Toprağa gömdüklerine değil, küllerinden doğdu mitolojisine odaklanıp adama Simurg muamelesi yapmalar... Bir de 80-87 arasındaki yasaklı yılları... Ah ne kıtlık - kıranlık çekmiş! O yılları, Demirel'i övmek için yazılmış bir kitaptan örneklerle anlatalım: (Demirel'in Yokluk Yılları - Yavuz Donat - Bilgi Yayınevi)

Demirel, yaz tatiline gidiyor. "*Davet eden eski bir dost, Hatay eski senatörü, Marmaris'teki Lidya Otel'in sahibi Mustafa Deliveri*" Deliveri, Ankara'dan İzmir'e gelen Demirel'i Kuşadası'na götürmek için tanıdıkları arıyor: "*Herkes birer otomobil gönderse, 8- 10 otomobil gelecek. Demirel ve beraberindekilere ancak yeter. Birine kahve, bir başkasına viski, diğer bir arkadaşa kumanya siparişi veriliyor. (O dönemde piyasada viski yok, kahve yok.)*

Sonuç...

Eski dostlardan havaalanına gelen bir iki kişi... Birkaçı otomobil göndermiş ama onlar da taksi plakalı. Şoförler, parayı kimden alacağız diye soruyor. Kahve yok, viski yok, kumanya yok..."

Neyse efendim, birkaç otomobile sığışıp Marmaris'e varıyorlar. "*Eski başbakan koy koy gezdirilip ağırlanacak.*

Demirel ve arkadaşları İzmir'den Kuşadası'na geçerken Büyük Efes Oteli'ne haber veriliyor. Viskiler ve kahveler otelden sağlanıyor. Kumanya da... Para ödemeye gelince Efes'in müdürü şöyle diyor: Keşke yetkimiz olsa da hiç para almasaydık. Zira heyetin tamamı bizim eski müşterilerimiz. Sadece maliyet fiyatlarını alacağız. Üstüne hiç kâr koymayacağız."

Yine "Demirel'in Yokluk Yılları" kitabından bir anekdot: Yasaklı yıllarında bir dönem kaldığı Hamzaköy'de, Demirel'e bir jest yapılacak. Neskafe gönderilecek. Neskafe alınıyor ama bunu teslim edecek bir hatırlı dost bulunamıyor.

"*Binbir güçlük, binbir mazeret.*

Sonuç: Neskafe, Erman Yerdelen'in şahin'ine konuyor ve Demirel çok sevdiği neskafeye kavuşuyor."

Bu arada kitabın adı hâlâ "Demirel'in Yokluk Yılları"... Adamcağız az daha viskisiz, neskafesiz kalıyormuş!

Siyasi yasaklı olduğundan basında ve kamuoyunda, bizzat adıyla değil 'bir bilen' namıyla Özal'ın yaptığı ithalatı eleştiren Demirel, Isparta'da koyunlarını neskafe tarlasında otlatıyordu herhal.

Kitabın Zincirbozan kısmına gelince; "*Zincirbozan'da tek buzdolabı var. 16 kişiye bir buzdolabı yeter mi? Sadettin Bilgiç'in dostundan hediye. Buzdolabı. Vehbi Koç'tan hediye... Soğuk hava cihazı. Jak Kamhi'den bir hediye... TV ve Video. Her gün pek çok kişinin gönderdiği yiyecekler.*"

Zincirbozan'da denize girmek serbestmiş ama deniz çok çalkantılıymış... Yüzlerce insanın uğradığı işkencenin, kaybının müsebbibi Demirel'in yasaklı yıllarında çektiği çileler...

Siyasi yasaklıyken 'Vatandaş Demirel' olarak gazetelere konuştuğu yıllarda şunu söylüyor; "Mezara sığmıyorsam suç bende mi?"

Hakikatten sığmıyor olsa gerek, öldükten sonra 10 metrelik mezar kazdılar. Her cani ölümü tadacaktır. Yazık ki yaptıklarının hesabını vermeden gitti.

Şimdi; "Demirel en azından onu eleştirdiğimizde bizi mahkemeye vermiyordu; mesleğimizi sürdürmemize engel olmuyordu" diyenler, Özgür Gündem'de çalışan gazeteciler öldürülürken, Demirel 'zaten onların sigortası yoktu'yu hafifletici sebep olarak gösterdiğinde sesini çıkarsaydı, belki mesleklerini sürdürürken, meslektaşlarının hayatlarını sürdürmesi için de bir şey yapmış olacaklardı.

Tayyip Erdoğan'la karşılaştırıp 'Demirel en azından güleçti' diyorlar. Erdoğan kulağı geçmiş bir boynuzdur. Demirel'e bakıştaki bu 'öldürüyor ama espri de yapıyor' tavrı yüzünden, biz zamanında Demirel'in Deniz Gezmiş'in idamını onaylayan elini öptük. !

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

Gündüz Vassaf'tan

Boğaz'da hem zamaniçi hem zamandışı bir yolculuğa çıkaran "balıksırtı" öyküler

İstanbul'da Kedi'den sonra gelen *Boğaziçi'nde Balık*, Boğaz'ı ve Boğaz'ın sularında yaşayan balıkları başkahramanı seçerken tarihten, mitolojiden, gündelik yaşamdan besleniyor. İnsanoğlunun her yeri fethetme hırsını hicveden bu şiirli, bilimkurgusal, gerçeküstü öykülere birbirinden özel resimler eşlik ediyor.

Boğaziçi'nde Balık, okuru gerçekle düş sınırında capcanlı bir yolculuğa çıkarıyor.

YKY
YAPI KREDİ YAYINLARI

www.ykykultur.com.tr
ykykultur.com.tr YKYHaber

YapıKredi
Kültür Sanat Yayıncılık

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

AHMET MÜMTAZ TAYLAN

YARIN NE YAPACAKSIN?

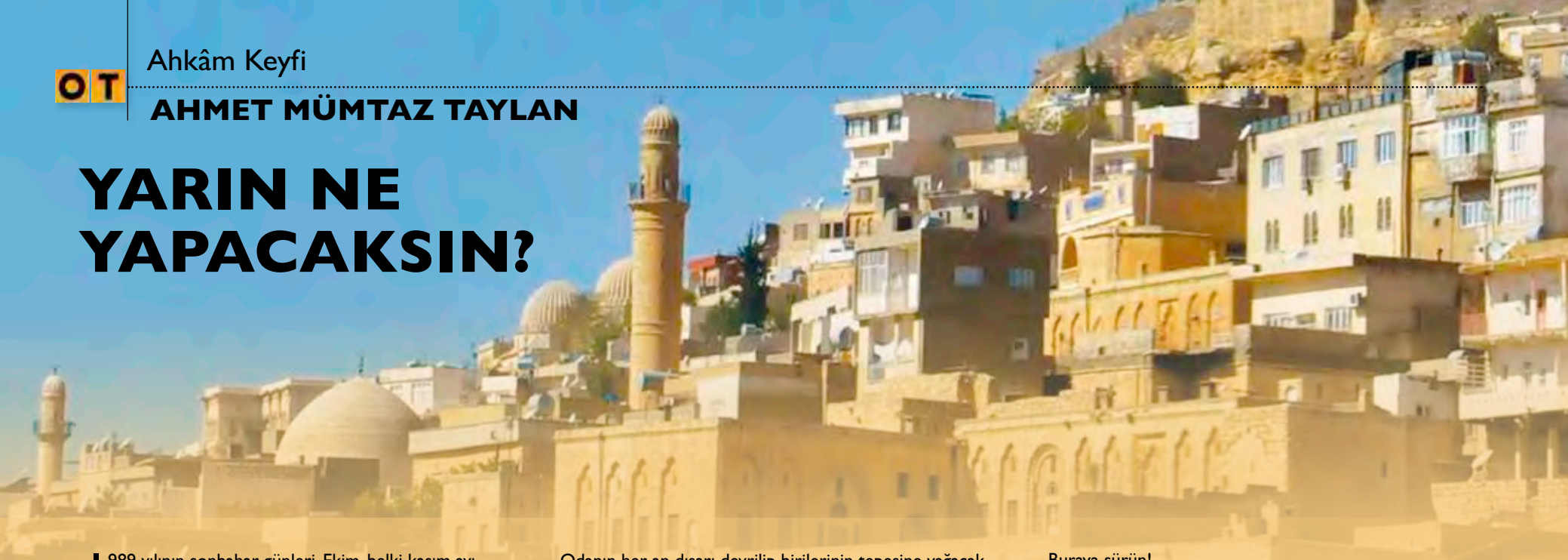

1989 yılının sonbahar günleri. Ekim, belki kasım ayı. Diyarbakır'dan Mardin'e uzanan karayolunda turne otobüsündeyim. 24 yaşında çiçeği burnunda, burnu epey havada, taze bir konservatuvar mezunu ve Diyarbakır Devlet Tiyatrosu'nda stajyer sanatçıyım.

"Stajyer sanatçı" ne demek?

Devlet Tiyatroları sınavını kazandın, evet Diyarbakır'a da atandın ama; ilk yıl için bu pozisyon mülk değil emanet. O yıl işini iyi yapar, amirini gıcık edip herhangi bir disiplin cezası almaz, stajyer sınavını atlatabilirsen; kadrolu sanatçı olacak ve -en az- dört yılını mecburi hizmet adı altında Diyarbakır'da geçireceksin.

Çocukluğum babamın kariyer macerasının yancısı olarak, bir şehirden diğerine göçmekle geçmiş olsa da, yolumuz ülkenin doğusuna düşmedi hiç. Bir orta-batı Anadolu çocuğu olarak büyüdüm.

Şimdi Diyarbakır'da eksiği çok yeni evimi ve üç ay önce evlendiğim eşimi geride bırakarak, ilk turnemi eda etmek üzere Diyarbakır-Mardin yolundayım.

Cep telefonu, internet henüz fantezi bile değil. Yakınlarımızla her aklımıza estiğinde haberleşemeyeceğimizi biliyoruz. Tedirgin edici bir yabancılaşmayla harmanlanmış bir gurbet duygusu.

Turne otobüsleri matraktır, muhakkak eğlenilecek bir mevzu bulunur, vara yoğa gülünür. Öyle ki; eşref saatinde değilsen, etrafın neşesi büsbütün tadını kaçırabilir. Aklım evde bir başına bıraktığım karımda. Üstelik benim neşeme perde çeken, babadan yadigar bir çatıklık var alnımda.

Sonbahar için alışılmadık derecede sıcak ve basık bir havada, cama düşen silüetimin içinden akan çatlak güneydoğu topraklarına asılı gözlerim. Nihayet 24 yaşında, ilk defa, gelecek beş koca yıl nerede yaşayacağımı biliyor olmanın güveniyle neşelendiğimi hatırlıyorum. İki kaşımın ortasını yurt edinmiş "kaygı kası" ise bir an bile gevşemiyor bu neşe amortisiyle.

O yıllarda o coğrafyaya yolu düşenler bilecekler; saat başı çevirmeyle karşılaşırdınız güneydoğuda. Trafik çevirmesi değil. Bazen asker, çoğu zaman "özel tim" çevirmesi. Tam teçhizatlı, asık yüzlü, şaşılası irilikte üniformalılar durdurur, kimlikleri toplar, kontrol eder, gerekirse aracınızı stepnesine, sizi donunuza kadar ararlardı. Bunlar sert adamlardı ve sizi suçlasalar muhtemelen siz bile kendinizden kuşkulanırdınız.

Kaç kontrol noktası geçtik bilmiyorum. Mardin'de eski bir apartmanı andıran ve şimdi ismini hatırlamadığım filankes otelinin önünde durdu dünya. Anahtarlar dağıtıldı. Odalarda birkaç kişi birarada yatılacak. Oda sayısı az, ekip kalabalık. Diyarbakır Devlet Tiyatrosu'nun açılışından beri orada olan kıdemli Sedat Savtak'la paylaşacağım odayı. İktisat öğrenciliğim sırasında Ankara'da sığındığımız öğrenci yurdunun dokuz kişilik hücreleriyle kıyaslandığında bu virane beş yıldızlı süit sayılır. Üstelik Sedat; sakin, alabildiğine nazik ve işinde gücünde biri.

Çok sıcak, çok sarı ve çok taş Mardin'e baktık bir zaman. İnsansız toprak damlardan oluşan kıpırtısız bir deniz gibi sakin Mardin'e.

Odanın her an dışarı devrilip birilerinin tepesine yağacak gibi duran yorgun penceresinden, epeyce tepeden, çok sıcak, çok sarı ve çok taş Mardin'e baktık bir zaman. İnsansız toprak damlardan oluşan kıpırtısız bir deniz gibi sakin Mardin'e.

Işığın düşmeye başladığı saatlerdi, güneş tam da göz hizasından odanın içine işliyordu.

- Sedat çıkıp dolansak mı biraz?

- Çok sıcak değil mi? Bu ilk Mardin'in. Güneş gittiğinde gezinsen daha çok seversin. Acele etme! Yarın ne yapacaksın? Yürümekten başka yapılacak bir şey yok burada. İnan bana.

Üstelemedim. Biz gelmeden çok önce güneşe teslim olmuş zardan kanat perdeleri çektik ve uykuya durduk. Kıdemli arkadaş pencere tarafındaki sözde esinti alan yatağa yöneldiği için duvara yanlamış demir yatak bana düştü. Yüzümü verdiğim duvarda, açık pencereden odaya dolan ejderha nefesinin perdeyle oynaşmasını seyre daldım.

Sedat soruyu sadece yarınki yarın için değil, gelecek beş yılın tüm yarınları için sormuştu sanki; "Yarın ne yapacaksın?"

Sorunun yanıt beklemeyen ya da yanıtı içinde hediye bir soru olup olmadığını düşünerek, uzun, çorak ve çok çevirmeli yolun yorgunluğuna terk ettim şuurumu.

Sabrın ana kucağıdır uyku. Ne kadar sızdım, ne rüya gördüm bilmiyorum.

Muazzam bir patlamayla uykudan uğradığımda kendi terim içinde boğulmak üzereydim. Gözüm perdeden süzülüp odaya hücum eden kızıllığa değdiğinde Sedat'ın az önce uzandığı yerde olmadığını fark ettim. Korku büyüdü. Bir patlama daha. Doğrulduğum yatakta basiretime sıkı sıkıya düğümlenmiş bir halde yanıtı hazır bir doğru soru ararken, bedeni odada olmayan arkadaşımın sesini duydum.

- Yere yat Mümtaz!
- N'oluyor abi?
- Ulan yat yere!

Korkum bedenimi yere çaldı. Şimdi sağ yanağımın üstünde yatağımın altına bakıyorum yüzükoyun. Yatağın altı toz topaklarıyla dolu. Bu oda en son otelin açıldığı gün süpürülmüş galiba. Yoğun ve bitmeyecekmiş gibi bir makinalı tüfek cayırtısı başlıyor. Haykırmalar kurşun vızıltılarına karışıyor. Vücudumun sarsıntısını durdurmaya ve mantıklı bi'şeyler gevelemeye çalışıyorum ama ben bende değilim artık.

- Mümtaz buraya sürün!
- Nerdesin abi? Nereye süreyim?
- Oğlum buraya baksana! Çevirsene kafanı!

Sağ yanağımı yerden kaldırıp sol yanağımı yere bırakmam yarım asır sürüyor. Gelecek beş yıl ne yapacağım sorusu da 45 yıl geride kalıyor böylece.

Çatışma giderek daha şiddetli ve çok daha yakın artık. Soluma dönmeyi başarınca kendi yatağıyla pencere arasına kapaklanmış Sedat'ı seçiyor bilincim.

- Buraya sürün!

İkiletmeden yatağının altından Sedat'ın yanına akıyorum, göz açıp kapayana kadar. Oda giderek kızıla kesiyor. Belli ki dışarısı kan gölü. Bu mide bulantısı keskin barut kokusundan mı? Yahut korku büyüdükçe ağır bir koku mu salar?

Altımı ıslatmadıysam; vücudumda salacak damla sıvı kalmadığından.

Korkuyu sağır edecek büyüklükte berbat bir patlama daha.

Ve birden mutlak sessizlik. Kıpırdamadan, göz göze gelmeden bekliyoruz...

Sonra;
En parlak dublaj tonundan bir erkek sesi; "Dünya kadınlarının güçlü yardımcısı skooç bıraaayt Türkiye'de. Bulaşıkta büyük kolaylık. Skooç bıraaayt kokuşmuş, kurumuş, yapışmış lekeleri kolayca temizler..."

Dumur, yabancılaşma, kulakları sağır edecek bir şuur tomurcuğu patlaması...

Usulca doğrulup, perdeyi usulünce aralayıp Mardin'e bakıyoruz. Biz uykuya düşmeden önce kimsesizmiş gibi duran dam seli, güneşin çekilmesiyle insanlarla dolmuş. Akşam sofraları kurulmakta, bebeler cıvıldıyor. Ve...

Ve hemen her dama taşınmış küçüklü büyüklü siyah beyaz televizyonlar, o yılların mevcut tek kanalı TRT'yi bağırıyor bir avazdan. Az önce biten bir savaş filmiydi. Şimdi reklamlar var. Herkes az sonra başlayacak "ajans haberleri"ni beklemekte. Az evvel biten savaşın tek zaiyatı bende. Sanırım Sedat'a doğru sürünürken kelimi demir karyolasının yayları sıyırmış. Tepemde bir ince sızı... Tövbeler olsun!

Bir kızıl Mardin akşamının boyadığı yüzlerimizi birbirine çevirmeden homurdanıyoruz;

- Mümtaz! Bu aramızda kalsın. Sağda solda anlattığını duyarsam kırarım kalbini!
- Yok artık! Anlatılacak şey var, anlatılmayacak şey var. Aramızda!..

Sonra?
Sonra o kızıl akşamda, Mardin'in sokaklarını arşınladık, gökyüzüne uzanan merdivenlerini tırmandık soluğumuz yettiğince. Serin, masalsı ve hayranlık uyandıran bir maharetle yontulmuş taş teraslarından ufku seyrettik. Gün geceye çalana kadar yorduk kendimizi.

Gece ezbersiz ve deliksiz uyudum.

Neye göre batı, neye göre doğu tartışmasını unutalım bir an. Diyelim ki; orası Anadolu'nun doğusu ve Anadolu da dünyanın doğusu. Biz bu doğu coğrafyasının insanları, önce korkmaya kurulmuşuz. Evvel korkuyor, neden sonra anlamaya duruyoruz.

Kimbilir belki bu yüzlerce yıllık mirası reddetmeliyiz. Anlamadan korkmayı ya da tümüyle korkmayı terk etmeliyiz. Önceliği; tanımaya, anlamaya, kavramaya vermeliyiz. Küsmekteki maharetimizi barışmaya evirmeliyiz.

Yoksa korku bilinmezliğin emri; tanımak, anlamak, kavramak olmasa!

Sahi; yarın ne yapacaksın?

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ihlamur Günlükleri

BAŞAK BUĞDAY

HATIRLAYANIMIZ OLMASA HEPİMİZ YALANIZ!

151
Unutmaya çalıştıkça güçlenen anılar,
kestikçe daha gür çıkan saç gibi...
Evet, kökü bende!

152
Belki de evden, dolaptan, çantadan evvel
kafayı toplamak lazımdır.
Yanlış yerden başlıyor olabilirim.

153
Bir ayna mıdır yüzün
ki ne zaman düşünmeye yaklaşsam seni,
buğulanıyorum.

154
Küçükleri iyi çıkmıyor,
büyükleri yalnızlığıma fazla.
Güzel bir karpuz yiyebilmek için
evvelâ aile olmak lazım.

155
İnsanoğlu dediğin, hep aynı dangalak.
Oysa hata bile değişir!

156
Çünkü biz, sürekli aynı soruyu soranlar,
cevabı bilen korkaklarız sadece.
Fazlası değil!

157
Ayağım takılmasaydı halıya,
adını anacak değildim.
Ah!

158
Kat yerleri yorgun mektuplar gibi
bakıyorum yüzüne.
Sus ve dinle!

159
Bir şeyi, bitmesinden korkacak kadar
çok seviyorsanız;
en iyisi, hiç başlamamak.

160
Kesin sonuçlar yerine olasılıkları,
nokta yerine virgülü, hayır yerine belkiyi...
Aramızda tatlı/hoş bir ihtimâl olarak
kalıyor olmasını her şeyin.
İşte bunu seviyorum.

Tali Yol

SİNAN SÜLÜN

AH KAVAKLAR

Hayat gibi zaman da tek bir doğru üzerinden akıp gitmez. Bazen binlerce parçaya bölünür, bazen kendi içinde bükülür, bazen de bambaşka bir şeye dönüşür. Yaşadığımız her kederde ve sevinçte yeni bir biçim, yeni bir hal, yeni bir akış alır. Örneğin âşıkken donar kalır olduğu yerde. Tek bir ana sığar maşukun gözbebeğinde. Sonra birdenbire her şey çılgıncasına dönmeye başlar. Ağaçlar, yıldızlar, bulutlar. Bu yüzden insan âşıkken zaman çok çabuk geçer.

Sevdiğimiz biri öldüğünde ise ağırlaşır. Yavaşlar. Bir karabasan gibi üzerimize çöker. Sonsuzluk kadar geniş, bir nefes kadar dar olur. Saniyeler saatlere, saatler günlere, günler aylara dönüşür. Bir başka zamana geçene kadar öylece kalakalırız dünya denen bu gezegende.

Acılar zamanın kara delikleridir. Her acı bizi var olan zamandan başka bir zamana götürür. Etrafımızda gördüğümüz her şey biçim değiştirir. Aşk acısı bir körlüğün eseri değil diğer zamanda görülen nesnelerin biçimidir. Ölüm acısı yokluğun eseri değil, başka bir zamanda yalnızlığın, çaresizliğin halidir. Zaman saniyelerle değil hatıralarla ölçülür.

Bir zamandan başka bir zamana geçişte hep bir yara izi kalır. Hep bir yarım kalmışlık olur. Hep uzağa bakarlar yaşadığı zamandan çıkanlar. Bu yüzden yarası olan çocuklar çabuk büyürler. Çünkü zamanları yetmez çocuk kalmaya.

Benim de bir anda büyüdüğüm, kendi zamanımın kara deliğinden geçtiğim an 2 Temmuz 1993'tü. On üç yaşındayım. Öğretmenin yaz ödevi olarak verdiği kitabı rafa kaldırmış, doğum günümde hediye edilen hatıra defterini dolduruyorum. Sevdiğim kıza haberi olmadan akrostişli şiirler yazıyordum. Dünya benim etrafımda dönüyor, defterin kenarına çiçekler çiziyor, onun hayalini kelimelere döküyordum. Mutluydum.

Birden kapı açıldı. Kız kardeşim içeri girdi. Hoşlandığım kıza yazdığım akrostişli şiiri hemen elimle kapattım. Aniden odaya girdiği için tam kızacaktım ki korku dolu gözlerle bana baktığını fark ettim. On üç senelik hayatımda ilk defa onu böyle görüyordum.

"Ne oldu?" dedim.
"Alevileri yakıyorlarmış!" dedi. "Annem ağlıyor!"

Hiçbir şey anlamadım söylediklerinden. Duvardaki Hz. Ali resmi dışında Alevilik hakkında pek fazla şey bilmiyordum. Aklıma Hz. Ali'nin yandığı geldi. Kendi kendime ama Hz. Ali yanmaz ki dedim.

Salona koştum. Babam dehşet içinde gözlerle, annem ağlayarak televizyonu izliyordu. Ben de baktım. Bir otelin önünde kalabalık bir grup bağırıyordu.

"Ya Allah! Bismillah! Allahu Ekber!
"Herkesi öldürecekler!" dedi annem ağlayarak. "Herkesi öldürecekler!"

Babam hiçbir şey söylemiyordu. Elinde sigara, camın önünde duruyordu. Bir heykel gibi kıpırtısızdı. Gözlerinde ne yaş, ne öfke, ne de hüzün vardı. Bir boşluğa bakar gibi öylece durmuş televizyona bakıyordu.

Kapı çaldı. Kız kardeşim hemen kapıya koştu. Dayım öfkeyle içeri girdi.

"Gördünüz mü?" dedi. "Yobazlar! Katiller!"

Her şey o kadar çabuk oluyordu ki şaşırıyordum. Telefon çalıyordu. Birileri eve geliyordu. Televizyondan dumanlar yükseliyordu. Herkes izliyordu. Babam sigara üstüne sigara yakıyordu. Polisler izliyordu. Annem ağlıyordu. Askerler izliyordu. Anneannem Ankara'dan arıyordu. Komşunun çocuğu da ordaymış diyordu. Belediye başkanı izliyordu. Annem yine ağlıyordu. İtfaiye izliyordu. Dayımın arkadaşları geliyordu. Politikacılar izliyordu. Hepsi kemirir gibi sigara içiyordu. Manav izliyordu. Burun delikleri şişip şişip iniyordu. Bakkal izliyordu. Otobüs şoförü izliyordu. Ev hanımı, banka müdürü, tesisatçı, marangoz, kapıcı, patron, işçi, doktor, hemşire... Herkes izliyordu. Sadece kediler, kuşlar ve böcekler izlemiyordu.

Ben ve kız kardeşim garda unutulmuş bir eşya gibi salonun ortasında kalakalmıştık. Televizyondaki alevin sıcaklığı hepimizi yakıyordu. Pencerelerden yükselen siyah duman bizi boğuyordu. Ölüm çığlıkları televizyondan değil yanı başımızdan geliyordu. Sesler yüzlere karışıyor, görüntüler bulanıklaşıyor, Hz. Ali git gide koyu bir sessizliğe gömülüyordu.

Neden sonra bizim orada olduğumuzu fark eden dayım; "Hadi siz içeri gidin" dedi. İçeri giderken dayımın pos bıyıklı arkadaşının söylediklerini duydum. "Biz bu ülkenin Yahudisiyiz." Bir daha hiç unutmadım.

Okulların başlamasına bir hafta kala Türkçe öğretmeninin verdiği kitabı indirdim raftan. Kapağında Anne Frank'ın Hatıra Defteri yazıyordu. Esmer, gülümseyen bir kız gözlerimin içine bakıyordu. İlk sayfayı çevirip, okumaya başladım. O zaman anladım Yahudi demenin ne demek olduğunu. Anne Frank'ın iki sene boyunca saklandığı odada tuttuğu günce aynı o gün olduğu gibi içimi yaktı. Bir anda tesadüfler ikimizi birbirimize bağladı. İkimiz de aynı gün doğmuştuk. Aynı yaşta hatıra defteri yazmaya başlamıştık. Aynı kelimelerin şefkatine sığınmıştık. Tarih farklı zamanları gösterse de aynı zamanda yaşamıştık.

Şairler şiirler yazıyor. Ressamlar resimler yapıyor. Ve biz ozanlar türküler söylüyoruz. Dünya alışkanlıktan değil de sevgi ve mutluluktan dönsün diye.

Anne Frank, Bergen-Belsen toplama kampında ölmüştü. Ben yaşıyordum. Bir gün bizi de toplama kampına gönderirler mi diye düşündüm. Günlerce uyuyamadım bu yüzden. Hiçbir yerde söyleyemedim yananlardan olduğumuzu. Bizi de yakarlar diye... Allah'a dua ettim, Muhammed'e yalvardım, Ali'nin gözlerinden öptüm. Sonra yazmaya başladım. İkimizin de tek hazinesi olan hatıra defterine. Kalbimizin içindekilerini dökmekten başka çaremizin kalmadığı o boşluğa.

Çok yakından tanıdım sonra orada ölenleri. Güzel bakışlarını, ağız dolu gülüşlerini, mısralarını, şarkılarını ezberledim. Kardeşimmiş, babammış, annemmiş gibi sevdim hepsini. Nedense kimseye kızamadım. Öfkelenemedim. Bağıramadım. Bir garip hüzün çöktü üzerime.

İçimdeki son kuvvetle devam ettim insanları, kuşları ve ağaçları sevmeye. Ve hayatım boyunca, öldüğünde yirmi iki yaşında olan Hasret Gültekin'in sözlerini hiç unutmadım.

"Şairler şiirler yazıyor. Ressamlar resimler yapıyor. Ve biz ozanlar türküler söylüyoruz. Peki, bütün bunları niçin yapıyoruz? Dünya alışkanlıktan değil de sevgi ve mutluluktan dönsün diye..."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

AMERİKAN DAYAĞI

"oralarda da seven horlanır / sevilen vurulur mu?"
(Arif Ay / Uzun Bir Hüzün)

"Where they hung the jerk / That invented work
In the Big Rock Candy Mountains." (Amerikan Halk Ninnisi)

(Not:Yazımız sesli okunursa lezzetli olur.)

Biz dayakla büyüdük. Babamız, öğretmenimiz, aydınımız (Kemalistler!), elifba hocamız da. Sevdiğimiz kızların abileri, oğlanların dayaktan nasırlanmış erkek adam kompleksleri, etimizi teslim alan ustaların cümlesi, kemiklerimizi bile sağlam teslim etmedi, yutkunarak hatırlarız tüm mezuniyetleri.

İlk dayakla bir canavar uyanır içimizde. Ürkek, yalnız, aç, ifrit, pusuda dürter durur. Küçük sivri dişlerini bileyerek devinir. Anca sevmekle susar lanetli gıcırtısı. Güruhta şahlanır ama, emsallerini bulur. Akranına çatamayanlar sürüsüdür güruh. Topluca çullanırlar içi sakin birine. Bu yüzden dayakların en alçağıdır linçler. Teker teker gelselerdi, öldürseler gam değil.

En çok devlet dövdü bizi, dayak cumhuriyeti. Hastanede, postanede, mapusane, mecliste. Kızımız nezarette yer, oğlanımız askerde. Ama polisin dayağı gibisi yoktur hele. Omurgası sağlam olur polis copu yiyenin. Böyle teselli ederim çekilmez oluşumu.

Devletin katlettiği hayatların hayat hakkı, içimdeki canavarın kıvrıldığı karanlık. Devletin işledikleri, herkesin cinayeti. Her hayat binlerce hayata dokunur hayatta. Her dayak tüm o hayatlara atılan dayaktır. Yaşasa akranım olacak Metin Göktepe'yle, Hüseyin Kurumahmutoğlu'ndan imza isterdik; adliyede müştekiye atılan dayak için; engel olurduk belki de Hakan Yaman linçine. Bir de devletin milletle elele ettikleri, milli birlik ve beraberlik aşkına linçler var, ondokuz yaşında hayatımızdan kopartılan, hem Ali hem İsmail korkmaz ciğer pâresi.

Dayak yiyip büyüyenler, güç yetirdiklerine, güç yetirmemeyi seçsin diye önermiş Allah.

Sırf elle atılmaz dayak, dil ile de atılır. Canavarı en uslanmaz dayaktır dil yâresi.

Tarihte ilk dayağı kim attı bilmiyorum da Cennet'le ilgili ilk yalanı Şeytan söyledi. Yani dayağın Şeytan'dan çıktığına eminim, yoksa yarayı saranlar nasıl Cennet kokardı?

Altı sene hapis ile yargılandığım sıra, yirmi sekiz Şubat'a yirmi sekiz gün kala, iyi fikir gibi geldi uzaklara açılmak. Gençliğim bayraklarını yakarak geçmiş Zorba, anayurdunda nasıldı görmek imkanım oldu.

Kuzey Amerika'nın "atem tutem men" nennisi: "Koca Şeker Kayaları Dağları" anlamında. Demiryolu işçileri söylemiştir bunu ilk. Tahminimce ilk grev kırıcılar işçilere, iki ton sopa atınca bestelendi o şarkı. Bir cenneti tarif eder, dayağın olmadığı; hapislerin incecik tenekeden yapıldığı, işçiliği icat eden hıyarın asıldığı. Bu şarkıyı duyduğum gün anladım ki gurbette, bir kere dayak yemeden dönemem memlekete.

Türkuaz bir trende yedim ilk dayağımı. Meleklerin Şehri'nde yalnız yoksullar biner, yük trenlerinden bile önceliksiz trene. "Amerika İsrail'den kurtulmalı" demiştim. Öylesine, yüksek sesle, sırtı kaşınmak gibi. Kadın beyaz, Evangelist, boynunda çarmıh altın; Tanrı, ülke ve bankadan gelen haciz aşkına, üç kızı ve üç dolarla çullandılar üstüme. (İnsan en çok muhacirken muhafazakar olur. Bizde el kalkmaz kadına cadaloz bile olsa.) "Seni pis havlu kafalı defol geldiğin yere!" Ben ironiyi kaçırmaz gözlem bile yapardım, gözüme isabet eden çantalar olmasaydı. İki durak, sekiz makas, hınçla, müdahalesiz; dört Âyet-el Kürsi kadar fena dövdüler beni. Patlayan kaşımdan akan pekmez kanın ilk tadı, bir Ermeni dükkanında bulduğum sucuk kadar, memleketin havasıydı, gurbet kadar acıydı. Sudan gelmiş eşek yoktu indiğim istasyonda.

Zenciler ve Meksikalı göçmenler gettosunda, halka açık genel parkta yedim ikincisini, Okuduğum bir kitaba 'wat dı fak' diyorkene; Kapitalizm'in İncil'e uygunluğu üstüne. Parka hayat veren çocuk cıvıltıları kesildi, dimağımda patlayan bir sessizlikle irkildim. Biri kadın beş polistiler mayın tarlasında, toplu mezar yoklar gibi coplar fora geziyor. Taze biçilmiş bir çavdar tarlasında oturan, yüzükoyun eller başta, kapanmamış bir benim; ne zenci ne Meksikalı iki cami arası.

"Hey Filistinli mi bunlar, İsrail mi burası?"

Polis heyulaları ve yerdeki esmer yüzler, balık sürüsü gözlerle bana odaklandılar. Aksanımı bir kalıba uyduramadılar ki, kadın polisle yaptılar ilk hamleyi üstüme. "Bu sizi ilgilendirmez" dedi copuyla haspam, "Okumaya devam edin, şüpheli arıyoruz."

"Bunlar komşularımdır, beni ilgilendirir."
"Polise direnmekten tutuklanmak istemeyin, beyefendi lütfen işinize dönün siz" dedi.

Cebimdeki öğrenci vizesini düşünürken, bir de Türkuaz trende yediğim çantaları; bana dönmüş esmer yüzler pırıl pırıl gözleri, bir kaçının kaş göz ile git dediğini sandım. "Dönüşüm muhteşem olacak" gibi bir hışımla, katladım sayfanın köşesini ve uzaklaştım. Evde anlattılar bana atlattığım dehşeti. Ertesi gün ilk kez davet edildim bir komşuma. Zenci komşumun sırtıma "Mutha-Fucka" sillesi, ikram ettiği barbekü hamburgerden güzeldi; ben diyeyim Meksikalı "El Turco Locco" dedi, siz anlayın İzmir'den ballı lokma tatlısı.

San Francisco şehrinde bir otobüs sefası, yediğim ilk Amerikan linç dayağı olacak. Zenciler yüksek sesle konuşur Amerika'da, içlerinde bir şeyleri susturmak ister gibi. İhtiyar ama çok beyaz bir adam cesur çıktı. Nadide bir Anglosakson yalvarmasıyla sordu:

"Tansiyonum var çocuklar, biraz sessiz olsanız?"
Beşi bir anda üşüştü ihtiyarın yüzüne, öyle galiz ve zenci küfürleri ilk duyuşum, filmlerde duyduklarımı saymaya vakit yoktu. Kimse kıpırdamayınca, yerimden ben kıpraştım: "Utanın bir ihtiyara öyle saldırmak nedir?"

Sesimin fazla yüksek çıktığını anlamam, alnımın çatına yediğim ilk zenci yumrukla, baldırıma imza atan Nayki marka bir tekme ve yandaki bir davulu kapmamla mümkün oldu.

"Yo durun, o benim davul, bıraksana korkak g.t!"
"Teker teker gelin de kim asıl korkak görelim!"

Ben davulu onlarla aramda tutar iken, standart duam için de Besmeleye başladım. Otobüsün şöförü, devlet gibi kadınken, zenci olduğu için devlet olması zordu. Ama "Oturun yerinize, sizi serseriler, next stop karakoldur!" diye gürleyen sesi ve gaz pedalına yüklediği mübarek kudretle, Besmelesi bitmeden kabul edilen o dua ya da bir devlet kuşuydu, tüyleri çikolata.

Seneler sonra bir gece yolumu kesenlere, attığım dayak oldu Amerika'ya katkım. İki zenci bir Latino, üç lise çağı çocuk, sokağımın karanlığında kestiler yolumu. Kafaları iyiydi de niyetleri çok kötü. Yanıma yaklaştırmam söz konusu olamazdı. Nara atıp indirdim yakındakini yere. Çam ağacına taarruz eden üç maymun gibi, el yordamı, iç güdüsü, ucuz esrar yavaşı; düşe kalka geldiler, dakikalarca püskürttüm. Yumruklarım kana batmış, yüzleri kan içinde, ama durmuyorlardı, ben bağırmaya başladım. Yetişkin ve İspanyolca bir nara duydum birden. Elinde uzun bir demir, bir komşum çıkageldi. Yönü şaşkın kaslarıyla savurdu sağa sola, paslı demir bir boruyu karga kovalar gibi. Kaçtı yol kesenlerim, sürüldüler karanlığa. Komşum küt parmaklarıyla dokundu sol omzuma, "Amigo" dedi bana, "sakın ha polis çağırma". Çocuklara kitaplar verir iken görmüş beni. "Okurlarsa kovmaz geri bizi La América."

Amerikan bezi diye bir şey duymasalar da; beyazı bizden az ama esmeri bizden fazla kötek yiyen insanları sevmeyi onur bildim. 'Bugün öleceğim gündür' diye şarkı söyleyen, bizden daha rengarenk o Amerikalıları. Ve Amerika'da doğan iki cennet kaçağım, babalarından bir fiske tatmadılar hamdolsun.

Gördüm ki zorbanın yurdu benim gibi insanlar. Beraberce ağladık, aşk filiminin sonunda.

Son Amerikan dayağım Brooklyn Köprüsü'nde, global dayak düzeni Kapitalizm'e karşı, yüzlerce Amerikanla yürüdüğümüz gündü. Amerikan polisleri daha sert vuruyordu, ne de olsa copları Amerikan malı idi. Belki de unutmuştum kahraman Türk polisleri.

Kaderim karar vermişti meğer hatırlatmaya, son Amerikan dayağımdan iki yıl geçmeden. Ülkeme döndüğümde ve bu kez kırk dört yaşımda, etrafımda ülkemin genç tap taze fidanları, gözlerimi karartan ve nefesimi daraltan, hançeremi yerden yere savuran sıra dayak; vesayetin dayağına karşı halk diyenlerden, yani gençlikte birlikte dayak yediklerimden, dört dörtlük devlet dayağı yedim Gezi Parkı'nda. Zincir tamamlanmış gibi hem güldüm, hem ağladım.

Dayak yiyip büyüyenler, güç yetirdiklerine, güç yetirmemeyi seçsin diye önermiş Allah. İçlerindeki canavarı sustursa zorbalar, yemek değil dayağı atmak bir utanç olsa, güruh olmayı Şeytan'dan bilse komşularımız, her yarayı sarmayı cennet bilse salt çoğumuz, koca şeker dağlarımız çiçek açmaya başlar. Linçe değil halkların halayına eşlik eder, hem hip-hop hem lorke ile arşa kalkar davullar; bal arıları ölmez ve kimin başkan olduğu, bir dilim akça kavundan aldığımıza değmez.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

OT

BURAK AKSAK

BİR YAZ GÜNÜ KÂBUSU

Yaz mevsimini sevmem. Denizi, kumsalı, tatil günlerini, köfte ekmeği, arabalardan Kartal'ı, meyvelerden karpuzu ve bir de Ferdi Tayfur'u.

Çocuk dediğin düşe kalka büyür. Volkan da düşe kalka büyüdü. Çarpık kentleşmenin hızla yayıldığı, dört tane büyük binanın yan yana dizilerek site diye ittirildiği zamanlarda çocukluğunu doyasıya yaşadı Volkan. Adalı Sitesi'nin taşlı topraklı yollarında top peşinde koştururken çok düştü. Her yağmurda su basan sokaklarında çok yüzdü. Kışın bataklığa dönen okul yolunda bata çıka sürdürdü eğitim hayatını. Ta ki dördüncü sınıfa kadar.

Beşinci sınıfa geçtiği o yaz, ailesi taşınma kararı aldı. Volkan'ın babası Kartal marka arabasının bagajına temizlik malzemelerini doldurur, sokak sokak gezerek satış yapardı. Karısının da teşvik etmesi, daha doğrusu kolundaki bilezikleri çıkarıp vermesiyle birlikte küçük esnaflığa geçiş yaptı Volkan'ın babası. Önce başka bir semtten dükkân, ardından da dükkâna yakın bir yerden ev bulundu. Volkan'ın annesi sınıf atlamanın verdiği haklı gururu yaşıyor, yeni evlerini ve kocasının yeni iş yerini anlata anlata bitiremiyordu. Gerçi kocasının tuttuğu dükkân hepi topu otuz metrekare var yoktu. Ama olsun. Taşındıkları semt oldukça nezihti. Bir kere her yere çok yakındı. Evden hiç çıkmayan Volkan'ın annesi bunu söyleyip duruyordu komşularına. Hem yolları asfalt döşeli, yağmur yağdığında sel basmıyor, etrafı yemyeşil, cadde üstü, kapısının önünden otobüs geçiyor ve üstüne üstlük yeni evleri en üst kattı.

Ne yeni mahallesine, ne de yeni okuluna alışabilmişti. Uyum sorunu yaşadığı için koca sezonu tek golle kapatan yabancı santraforlar gibiydi.

"Ay aman üst katın derdi çok olur"
"Yazın sıcaktan durulmaz orada"
"Çatısı akar, her sene bakım ister en üst kat"

Bu lafların hiçbirini umursamadı Volkan'ın annesi. "Kaltaklar, kıskanıyorlar beni" dedi içinden. Kalktı, hepsiyle tek tek vedalaştı. Evine dönüp kolileri hazırlamaya devam etti. "Kocaman bir nazar boncuğu da asmak şart oldu artık" diye düşündü yeni evlerine. Gözü kalır bu nursuzların. Nazar hayvanı kazana, insanı mezara götürür sonuçta. Bu taşınma işine bir tek Volkan ısınamamıştı. Her seferinde gelmeyeceğini belirtse de kimse umursamamıştı onu. Volkan baktı ki koliler hazırlanmış, iş iyice ciddiye biniyor, tepkisini daha da sertleştirdi. Koltukları tekmeledi, duvarları yumrukladı, kapıları çarptı. Annesi de daha fazla dayanamadı, aldı eline oklavayı oğlunu kovaladı. Annesinin hışmından kurtulan Volkan kendine kuytu bir köşe buldu, sinirinden ağladı. İki sokak köpeğini birbiriyle oynarken gördü, sinirlendi. Taş attı köpeklere. Köpekler Volkan'ı pazar yoluna kadar kovaladı. Köpeklerden kurtulduktan sonra Adalı Sitesi'ne geri döndü. Apartmanın önüne park etmiş arabaların dikiz aynalarını yumrukladı, lastiklerini tekmeledi, hızını alamadı alt komşunun oğlunu dövdü. Çocuğun annesi Volkan'ın kulağından tuttu, annesinin kapısını çaldı. Volkan'ı oğlunu döverken yakaladığını anlattı. Annesi aldı eline terliği yarım saat Volkan'ı dövdü. Yorulduğu için Volkan'ı banyoya kapattı. Gitti ocaktaki pilavına baktı, dibi tutmuştu. Volkan'ı banyodan çıkarıp yarım saat daha dövdü. Volkan annesinin elinden kurtuldu, aşağı indi, alt komşunun camını kırdı. Gece olunca bu sefer çocuğun babası çaldı kapıyı. Volkan'ın camlarını kırdığını anlattı. Annesi terliği eline almıştı ki, Volkan'ın babası geldi. Olayı dinledi. Karısının elinden terliği aldı, bir kenara fırlattı. Dayak atarken alet edevat sevmezdi çünkü.

Volkan'ı yarım saat de babası dövdü. Ertesi gün sabahın köründe düştüler yola. Volkan alt komşularının kapısında ne kadar terlik ve ayakkabı varsa hepsini kömürlüğe sakladı. Bu son hareket, Volkan'ın Adalı Sitesi'ne vedasıydı.

Ne yeni mahallesine, ne de yeni okuluna alışabilmişti Volkan. Uyum sorunu yaşadığı için koca sezonu tek golle kapatan yabancı santraforlar gibiydi. Sigaraya başlamayı düşündü ama yakalanma riskini göze alamadı. Onun yerine abur cubura verdi kendini. Bir gün Bim'den dolduruyordu sepetini, bir gün Dia'dan. Gofretler, jelibonlar, çikolatalar, kolalar. Müptelası olmuştu şekerli şeylerin. Okulun ilk günü sınıfa girdi, en arka sıraya oturdu. Herkes mavi önlük giyerken, onunki griydi. Bu bile fark edilmesine yardımcı olmadı. Koca sene doğru düzgün tek bir arkadaş bile edinemeden bitirdi okulu. Ortaokulda bir kızdan hoşlandı. Değil gidip konuşmak, adını bile soramadı. Yoklama listesinden adının Semra olduğunu öğrendi. Öğrenmesine öğrendi de kızın adını deftere yazıp etrafına kalp şekli çizmekten başka bir işe yaramadı. Ortaokuldan mezun olduğunda elinde çeşitli şekillerle yazdığı "Semra" ismi ve Kral Tv'de dönen duygusal şarkıların sözleriyle dolu harita metod defterleri kaldı sadece. Adalı Sitesi'nin yollarında düşe kalka koşturan, mahalle maçlarının vazgeçilmezi, kavgaların aranan ismi Volkan gitmiş, onun yerine aldığı kilolar yüzünden zar zor hareket eden, iki kat merdiven çıkınca yorulan, insanlarla iletişime geçmekte zorlanan bambaşka bir Volkan gelmişti. Ve tüm bunlar sadece dört senede olmuştu. Bazı çocuklar erken büyür. Volkan ise büyümekle kalmamış, erkenden yaşlanmıştı. Daha ergenliğini bile yaşayamadan ihtiyarlığa geçiş yapmıştı.

Haziran ayının ortaları, mevsim normallerinde seyreden sıradan bir Pazar günüydü. Annesi Volkan'ı kâbus gibi bir cümleyle uyandırdı.

"Hadi kalk artık denize gidiyoruz."

Volkan'ın nefret ettiği iki şey vardı şu hayatta. Birincisi bayramlarda ailesiyle birlikte gittiği hısım akraba ziyaretleri, ikincisi de havalar ısınınca ailecek gidilen pikniklerdi. Volkan sevmiyordu ama ailesinin de tek sosyalleşme alanı bu ikisiydi. Sinema tiyatro konser de neymiş, mangal bayram şekeri kolonyanın yanında. Volkan gelmeyeceğini belirtse de her zamanki gibi onu umursayan olmadı evin içinde. Mutfak kapısının buzlu camına kafa atmak istediyse de yapmadı. Yapamadı. Terlikle, oklavayla, dayakla ehlileştirilmişti sonuçta. Geçirdi kıçına deniz şortunu, aldı eline mangalı, giydi şıpıdık terliklerini indi aşağı. Arabanın yanında ortaokulda tek kelime bile konuşamadığı, hâlâ defterlerine, hatta bırak defteri kalbine adını kazıdığı Semra duruyordu. Volkan daha şaşkınlığını üzerinden atamadan Semra arabaya bindi. Gözleri fal taşı gibi açıldı Volkan'ın. "N'oluyor lan" diye bağırdı gözleri. Kimse onları duymadı. Volkan'ın ve Semra'nın annesi de bindi arabaya. Semra'nın babası da ön koltuğa atladı. Volkan'ın babası "hadisene oğlum, bak Servet amcanlar da bizimle geliyor. Bekletme insanları" diye çıkıştı oğluna. Volkan'ın eli ayağı boşaldı, mangalı düşürdü yere. O an tansiyonunu ölçseler eksi dört çıkardı. Babası söylenerek indi arabadan. Yerdeki mangalı aldı, koydu arabanın bagajına. "Hadi" dedi Volkan'a. Volkan hık dedi, mık dedi, daha "ben gelmesem" diyemeden babası Volkan'ı da Kartal'ın bagajına attı. Volkan üç senedir konuşamadığı kızla aynı arabadaydı. Nefes alsa saçlarının kokusunu içine çekecek, elini uzatsa boynunu okşayacak kadar yakındı Semra'ya. Ama bir o kadar da uzak. Semra arka koltuktaydı, Volkan ise Kartal'ın bagajında. Yanındaki mangaldan, semaverden, plastik toptan ve hatta karpuzdan farkı yoktu Volkan'ın. Hatırladıkça yerin dibine girdi. Orada olduğunu unutturmak için eğdi kafasını, yattı bagajın içine. O varlığını unutturmak istese de annesiyle babası buna izin vermiyordu.

"Bak gördün mü, sen okulu zar zor bitirirken Semra takdir almış."
"Semra akıllı kız maşallah suphanallah. Bizimki anca yesin içsin yatsın. Ders çalıştığı yok ki."
"Kimi kınadıysam başıma geldi. Okuyup da adam olduğunu görebilecek miyim acaba şunun?"

Sağlı sollu ortalar geliyordu Volkan'ın koruduğu kaleye. Her gelen ortada boşa çıkıp, kalesinde golü görüyordu Volkan. Kale kevgire dönmüştü artık. "Hocaaaa, bitir artık

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

hoca" diye bağırmak istiyordu hakeme. Hayatının en uzun yolculuğuna çıkmıştı Volkan. Ve hiç beklemediği bir anda Semra'nın babası topu doksana takıyordu.

"Yahu okumakta gözü yoksa verin yanıma çırak yapayım. Mesleği olur en azından."

O an arabadan atlamak istedi Volkan. Ama bagaj kapısı içeriden açılamadığı için yapamadı. Onun yerine yanındaki tabaktan zeytinyağlı dolma alıp attı ağzına. Çok tuzlu olmuş diye düşündü. Oysaki o tuzun, dolmaya düşen gözyaşı yüzünden olduğunu fark edemedi.

Arabanın yanına konuşlandılar. Volkan'ın babası mangalın başına geçti. Köfteler kızarmaya başladığında Semra'nın babası soğuması için karpuzu denize bırakmaya gitti. Semra geldiklerinden beri denizdeydi. Babası çok açılmamasını tembihledi. Karpuzu bırakıp, rakı şişesini çıkardı denizden. Volkan'ın babasının yanına geldi. Çay bardaklarına doldurdular rakılarını. Köfteler servis edilirken fark ettiler Volkan'ın orada olmadığını. Annesi geldi Volkan'ı çağırdı. "Yok ya, ben gelmeyeceğim aç değilim zaten" diye nazlandı Volkan. Annesi üstelemedi, "peki" diyerek ayrıldı oğlunun yanından. Volkan annesinin ısrarcı olmamasına bozuldu. Onlar arabanın yanında gölgelik bir yere oturmuş yemeklerini yerken, Volkan direksiyon başına geçmiş, arabanın içinde bir başına oturmaktaydı. Mangaldaki köftelerden daha çok yanıyordu arabanın içinde. Tişörtünü çıkardı. Kat kat olan göbeğine baktı. Büyük bir makasla kesmek istedi o katları teker teker. Denizden çıkmış arabaya doğru gelen Semra'yı gördü. Karnını içeri çekti, oturuşunu dikleştirdi. Dikti gözlerini karşıya. Umursamaz bir tavır takındı. Semra yine her zamanki gibi onu fark etmedi. Havlusuna sarındı. Oturdu yemeğin başına. Herkes gülüp eğlenirken Volkan sıkılmaya devam etti arabanın içinde. Radyoyu açtı, hışırtıdan başka bir şey bulamadı. Torpido gözünü karıştırdı. Arabadaki tek kaseti buldu. Ferdi Tayfur'un Mor Güller kasetini taktı teybe. Sesini sadece kendi duyabileceği şekilde ayarladı. Arabadaki ekolayzırla oynadı. Hangi tuşun ne işe yaradığını bilmeden hepsine tek tek bastı. Işıklarıyla oyaladı kendini. Kasetin A yüzü bitti, B yüzüne geçti. Benzinlikte verilen bir kutu peçeteyi bitirdi. Hâlâ öbek öbek terliyordu. Tişörtüyle terini silmeye devam etti. Annesi yarım ekmek arası köfte getirdi. "Hadi in artık şu arabadan" dese annesi, hemen inecekti. Ama hiçbir şey demedi. Bir ısırık aldı ekmeğinden, annesi geri geldi. "Heh" dedi, "şimdi çağıracak." Elini kapıya attı. Annesi plastik bardakta kola verdi. Bir şey demeden geri gitti. Koladan bir yudum aldı. Sıcacıktı. Kasetin B yüzü de bitti. Tekrar A yüzüne geçti. Ekmeğini yedi, sıcak kolasını içti. Denize giren Semra'yı izledi. Her zaman yaptığı gibi uzaktan bakmakla yetindi. Semra denizden çıktığında kafasını çevirdi, utandı bakamadı. Çaylar demlendi. Kasetin A yüzü bitti yine B yüzüne geçti. Geçerken kaset sardı. Volkan kaseti çıkardı, torpido gözünden aldığı tornavidayla kaseti çevirdi. Tekrar taktı teybe. Volkan bir ara kendisini şarkıya kaptırdı. "...alacaklıığ haciiığz koymuuuş Bekir'eee... Aboooo!" derken Semra'yla göz göze geldi. Ne yapacağını bilemedi. "Hadi gel köyümüze geri dönelim, Fadime'nin düğününde halay çekelim" diye devam etti şarkıya. Semra hiçbir şey demeden gitti. Annesi karpuz getirdi Volkan'a. Volkan sessizce karpuzunu yedi. Karpuzun niye tuzlu olduğunu çözemedi. Tişörtüyle gözyaşlarını sildi.

Eve döndüklerinde babası arabanın teybini salondaki masanın üzerine bıraktı. Volkan teybin ağzında duran kaseti aldı eline. Gün boyu tüm şarkılarını ezberlediği Ferdi Tayfur'a saydırdı. Kaseti parçalamak istedi, yapamadı. İleride bir gün Ferdi Tayfur'la karşılaşırsam, tüm bunları anlatırım diye düşündü. Karşılaştı. Ama anlatamadı.

MAHİR ÜNSAL ERİŞ

İSTANBULLULU İZMİRLİLİ

İzmir'i kimse konuşmaz. İzmir hep kendi kendini, kendi kendine konuşur. Kitaplar İzmir'i anlatmaz pek. Sinema İzmir'e mesafeli durur. Eskiden Fuar'lı arabeskçi filmleri çekilirdi tek tük, böyle Kordon'da neşeyle faytona binilirken en ağlak şarkıların söylendiği; artık o da kalmadı. Adına yazılan şarkısı, şiiri kıttır, İstanbul'un karşısında konduğu zaman.

İzmir'e olan ilgi, "kızların güzelliğinden", çevresi "çiğdem" ve "gevrek" ile çizilmiş bir kötü şaka çemberinden öteye gitmez. İzmir'e hep uzaktan imrenilir ince ince. İzmirlilerin o keten gömlek efiltisindeki rahatlığına hep özenilir.

Çünkü İzmir ve İstanbul'da insan, başka başka türlüdür.

İstanbul'da insan gamlı görünür. Oysa İstanbul'da insanın gamlanmaya bile zamanı kalmaz. Bir pazarı vardır, onu da beş parçaya bölmeye çalışırken hiçbirinden tat alamaz. İzmir'de insan, gamsız görünür. Çünkü ömür gamlanmaya değecek kadar uzun değildir.

İstanbul'dan İzmir'e gelenler, "Aslında... Burada yaşanır ya!" diyerek dönerler. İzmir'den İstanbul'a gidenler ise, "Burada nasıl yaşıyorlar?" diyerek döner.

İstanbul'da İstanbul'u sahiplenecek kadar İstanbullu kalmadığı için, bu şehrin güzellikleri ulusal bir övüncün nesnesidir. Oysa İzmir'de herkes, sanki o körfezi oraya kendi elleriyle oymuş gibi şahsi bir övünç içindedir. İzmir'in övülecek yerleri, şeyleri, saymakla bitmez miktardadır İzmirliler için.

İstanbullular, İzmir'e gezmeye gidip döndüklerinde hep İzmir'i övüyor olurlar. İzmirliler de öyle. Ne zaman İstanbul'a gitseler, döndüklerinde hep İzmir'i överler.

İstanbullular, hafta sonları İstanbul dışına, bir yerlere kaçmaya bakarlar. İzmirliler ise İzmir'e sadece hafta içi dönerler.

İstanbul'da yaşayanlar, kendi yaşadıkları, işe gittikleri ve arada bir uğradıkları birkaç yeri iyi bilir, bunların dışında bir yer tarif edilecekse muhakkak başka birini önerirler. Oysa İzmir'de yaşayanların hepsi, -Özkanlar'da, Narlıdere'de ya da Bostanlı'da dahi oturuyor olsalar-, Limontepe'ye kaç numaranın gittiğini bilirler.

İstanbul'da, İstiklal'de, sokakta çalan müzisyenlerin çoğu kulak kabartılacak kadar iyidir. İnsan her çıktığında kendisini şaşırtacak bir melodiyle karışılaşabilir. İzmir'de, Kıbrıs Şehitleri'nde çalan sokak müzisyenlerinin azı iyidir. İnsan her çıktığında bu kakofonik hengameden rahatsız olabilir.

İstanbul'da yaşayan herkes, en rahat anında bile, tedirgin bir gözü açıklık içindedir. İzmir'de ise nazik bir kibir ya da kibirli bir nezaket hakimdir çoğunlukla.

İstanbul'da yeme-içme pahalıdır. Ucuzu bulunduysa, kesin kötüdür, pistir, sağlıksızdır. İnsanlar, dışarıda yemek yemenin, her boyutuyla bir külfet olduğunu bilirler. İzmir'de ise yeme-içme işleri çok daha ucuzdur. İstanbul'da dört kişinin yediği yemeğin parasıyla, İzmir'de aynı dört kişi, aynı kalitede, üç gün yemek yiyebilir. O yüzden İzmirliler, dışarıda yemeyi severler.

İstanbullular için gezmek, bir yerde buluşup oturmak ya da bir yerde buluşup başka bir yerde oturmaktır. İzmirliler içinse gezmek, her türden yer değiştirme eylemini kapsayabilir. Yürüyebilmek için Kordon'a, her ilçesinde bulunan "Sevgi Yolları"na gitmekten atlayıp bir arabaya, Çeşme'ye, Urla'ya ya da Selçuk'a açılmaya kadar.

İstanbul, İzmirlilerin gençlik heyecanıdır. İzmir ise İstanbulluların emeklilik hayali.

İstanbul taksicisi için havaalanına gitmek istemediğiniz sürece gittiğiniz bütün yollar "yakın mesafe" sayılır ve muhakkak sizi bir yerlerden dolandırmaya çalışır. İzmir taksicisinin ölçülendirme cetveliyse biraz daha farklıdır. "Na şurda," dediği yer yirmi dakikalık yol olabileceği gibi, "Biraz uzak," dediği, beş yüz metre ileride, ama yolun karşısında, olabilir.

İstanbullu için "karşı", coğrafidir. İzmirli içinse "karşı", psikolojiktir, felsefidir, hamasîdir.

İstanbullular, yazın, onca motorlu taşıtın asfalta ve havaya bıraktığı harareti "sıcak" zannederler. İzmirli içinse sıcak, küvette ya da beton zeminde uyumayı göze alacak kadar delirip böbreklerini üşüttüğü için, hastaneye yatırılmaktır.

İstanbul'da her şey vardır. İstanbullular, biraz da bunun için burada yaşarlar. İzmir'de her şey yoktur. Ama İzmirliler bunun eksikliğini hissetmez, aramazlar. Fakat üç gün İstanbul'a gitseler, dördüncü gün İzmir'i aramaya başlarlar.

İstanbullular, İstanbul'u "herkesin" sayarlar. İzmirliler ise İzmir'i "kendilerinin" kabul ederler.

İstanbul takımlarını tutanlar, sıradan, herkesin kendine içinde yer bulabileceği, amaçsız bir kavganın taraftarı olurlar. İzmir takımı tutanlar ise daha çizgileri keskin bir ayrışmanın taraflarından birini seçmiş olurlar. Herkes, kırmızı-yeşil bir formayla Göztepe'de, TAM 35 atkısıyla Karşıyaka Çarşı'da dolaşılamayacağını bilir.

Bir İstanbullunun bir simit arabasında görebileceği en fantastik şey "çatal"dır. İzmirli ise, simit tezgahında, klasik gitar teliyle haşlanmış yumurta dilimleyen simitçiyi bile yadırgamaz.

İstanbullularla buluşmak zordur. Bin bir türlü yapacak işleri ve bin bir türlü bahaneleri vardır. İzmirlilerle buluşmaksa sürprizlerle dolu bir maceraya atılmaktır. Buluşmak için sözleştiğiniz yerde beklerken, buluşma saatinden yaklaşık kırk beş dakika sonra aradığınızda, buluşacağınızı çoktan unutmuş biriyle karşılaşabilirsiniz.

İstanbul'da yaşayanlar, çoğunlukla, hayatın "zor", İzmirliler ise "kısa" olduğundan şikayet ederler.

İstanbul, İzmirlilerin gençlik heyecanıdır. İzmir ise İstanbulluların emeklilik hayali.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

SIDDIK AKBAYIR

AZALA AZALA YAŞIYORUZ

BİR: İKİNCİ YENİ SULARINDA

İkinci Yeni kuşağı şairlerinin aşka düştüğü alımlı kadın yazar olarak tanınıyor olmasına hep içerlemişti. Aradığı bir sevecenlikti sadece. Kimselerin anlayamadığı bir incelikti. Sevecenlik susuzluğu çekiyordu. Saygı, tam karşılamıyordu bu susuzluğu, dışarıdan bir tavırdı çünkü. Sevgi de her türlü kaçamağa imkân verecek kadar kaypaktı. Sevecenliği, İkinci Yeni sularında aramıştı. Her şey, sessizliği dengede tutan bir boşluktu sadece.

İKİ: ÜLKÜ TAMER

İktisat Fakültesi'nin Gazetecilik Enstitüsü'nde okumayı seçmişti. Bu, iki yıllık okulu seçişinin nedeni, bir an önce mezun olup okul arkadaşı Ülkü Tamer'le evlenebilmekti. Küçük çevirilerle başlayan yazarlık, evlilikle birlikte ciddi bir iş hâline gelmişti. Ancak, evliliklerinde yürümeyen bir şeyler vardı. İki çocuğun evliliğiydi sanki bu. Aşırı sorumluluk duygusuyla yüklendiği anaç rol, günden güne daha da yoruyordu onu. Ancak, bir gün bir kız çocukları olunca, kişilikleri arasındaki farkı düşünmemeye çalışmıştı. Bir buçuk aylık kızını emzirirken, milyonda bir rastlanan bir olay gerçekleşmiş, bebeği, süt boğulması sonucu... Çocuğunun ölümünden sonra ise evliliği sürdürmenin bir anlamı kalmamıştı. 1965'e dul bir kadın olarak girmişti!

ÜÇ: CEMAL SÜREYA

Cemal Süreya, 1964'te yeniden İstanbul'a atanmış, tekrar İstanbullu edebiyatçılar arasına katılmıştı. O çevre içinde, Baylan'da tanışmışlardı. O günlerde, Ülkü Tamer'le evli, çeviriyle uğraşan genç bir kadındı. Cemal Süreya; bu genç çiftle yakın bir dostluk kurmuştu. Papirüs dergisi serüvenine biraz da bu iki arkadaşına güvenerek başlamıştı.

Boşandıktan kısa bir süre sonra, başka bir ilişkinin içinde bulmuştu kendisini. Çok iyi konuşabildiği, sayesinde edebiyat zevkini yeniden gözden geçirebildiği, birlikte çeviriler yaptığı Cemal Süreya ile Cihangir'de bir eve taşınmışlardı. Bu birliktelikte, daha çok kendisinden yaşça büyük, sorumluluk duygusu daha gelişmiş bir erkeğe sığınma duygusu etkili olmuştu. Ancak, bu ilişkinin ömrü de çiçeklerin rengi kadar sürmüştü. 1967 başında Cemal Süreya'dan da ayrılmıştı. 1967 yazından sonra, dergide olmadık imzalara yer veren Cemal Süreya'yı yumuşak yüzüyle baş başa bırakmıştı. Ayrılırlarken Cemal Süreya, kendisine şunu söylemişti: "Senin hakkında, hikâyen hakkında sevdiğimi belirtecek hiçbir şey söylemeyeceğim, ağzımdan kimse bir şey duymayacak." Dediğini de yapmıştı.

İlk kitabı Suya Yazılı'nın tek nüshası Papirüs'ün yazıhanesinde çıkan yangınla yokluğa karışmış, genç bir yazarın edebiyata olan aşkı ateşle sınanmıştı. Bu, onun belki de ilk yalnızlığıydı. Yalnızlık, kendisinde zamanla bir tutkuya dönüşmüş gibiydi.

DÖRT: EDİP CANSEVER

En yakın dostu da 'İkinci Yeni'dendi: Edip Cansever. Cansever, her yaş günü için, ona bir şiir yazmıştı. Tam, on dört yıl, her 15 Mart'ta bu geleneği sürdürmüştü. Bu şiirlerin hiçbirini kitaplarına almamıştı, çünkü bu şiirler artık Tomris Hanım'ındı: "Bir küçük yaşındasın, boyanmış taranmışsın / Çok yaşında her zaman çocuksun gene / Ben seni uzun bir yolda yürürüken görmedim ki hiç (...) Bir adın vardı senin Tomris Uyar'dı / Adını yenile bu yıl, ama bak Tomris Uyar olsun gene"

BEŞ: ŞİİR SÖZ KONUSUYSA AŞK KAÇINILMAZDI

Turgut Uyar'la Ankara'da, 1961 kışında düzenlenen bir şiir gecesinde tanışmışlardı. Bir gece sonra, Sanatseverler Kulübü'nde kalabalık bir masanın iki ayrı ucuna düştüklerinde, Turgut Uyar'ı çaktırmadan inceleme olanağı bulmuştu. Güzel insanların illa da zekâdan ve duyarlılıktan yana fukara olacağı görüşünü asla benimsemediği için ona önyargısız yaklaşabilmişti. Kumral saçlı, kızıl kaşlı, bıyıklı, çivit mavisi gözlü bu adamda bir Göksel Arsoy havası görmüştü. Perdede bir an görünseler bile belleklerde yer eden sinema yüzleri gibi anlık çekicilikten serpilen kalıcı bir karizması vardı. Bozulmamış bir çocuksulukla bir olgunluğu iç içe götürebilen bir kişilik sezmişti onda.

Turgut Uyar ile evlenmelerine yol açacak kadar yakınlaşmalarının sebebi biraz da şiirdi. 1967'de, Tomris Uyar, Cemal Süreya'dan, Turgut Uyar da Zeydan Hanım'dan ayrılmıştı. Asıl tanışmaları mektuplaşmayla başlamıştı. Bu mektuplar, önce sadece şiir üzerineydi. Bir kadınla bir erkeğin şiir üzerine mektuplaşmalarında aşk kaçınılmazdı.

ALTI: İKİ KİŞİLİK YALNIZLIK

Turgut Uyar'la aralarındaki on beş yaş farkı başlangıçta hiç de önemsememişti. Onun yanında, son derece çağdaş bir erkekle birlikte olmanın mutluluğunu yaşıyordu. 1968'de evlenmişlerdi. 'Gedik' olan soy ismi 'Uyar' olmuştu ve hep öyle kalmıştı. Bir yıl sonra da bir oğulları dünyaya gelmişti. Ve oğlunu emzirdiği o bir yıl, bir cehennemde yaşamıştı adeta. Her an oğlunun kollarında ölmesinden korkarak...

"Bırakılmış bir köşebaşının en güzel tanımıdır adın", "Bozuk bir saattir yüreğim hep sende durur"

Yaşamlarındaki bu inişsiz çıkışsız düzen giderek, garip bir biçimde rahatsız etmeye başlamıştı Tomris Uyar'ı. Yemek saatleri, gidilecek yerler, dostlar, her şey büyük bir düzenle belirlenmişti sanki. Giderek bir hapishanede yaşadığı duygusuna kapılmaya başlamıştı. Gün geçtikçe evlilikleri yıpranıyor, aralarındaki yaş farkı bir kuşak farkına dönüşüyordu. Turgut Uyar giderek daha çok eve kapanıyor, böylece hayatın daha da dışında kalıyorlardı. Kocası yalnızca onunla olmayı seviyordu. Tek dostları da şair Edip Cansever oluyordu. Sıkılıyordu, hem de çok... Eşinin kendisine duyduğu tutkulu bağlılık giderek üstünde bir baskı oluşturuyor; o duyarlı insan bunu hissediyor; hissettikçe daha da hırçınlaşıyor ve iyice o iki kişilik yalnızlığına gömülüyordu. "Bırakılmış bir köşebaşının en güzel tanımıdır adın", "bozuk bir saattir yüreğim hep sende durur" gibi güzel dizeler altında eziliyordu belki de.

YEDİ: GÜLÜNÜN SOLDUĞU AKŞAM

Turgut Uyar'ın başından itibaren çok fazla dostu yoktu. Turgut Uyar'ın zincirleme kazalar geçirip yatağa mahkûm olması ortak yaşamlarını tam bir çıkışsızlığa sürüklemişti. Ona bakmak için aylarca evden çıkmıyor, giderek daha çok yıpranıyordu. Kocasının, gözlerinin önünde günden güne çökmesini ise çaresizlik ve acıyla izliyordu. Kocası iyileşmek için en ufak bir çaba bile göstermemişti. İyileşmeyi istememişti hiç... Çünkü, iyileştiği zaman, onu terk edileceğini biliyordu! Sanki, ölmeye karar vermişti. Tomris Uyar için belki de yaşamının en işkenceli dönemi böyle başlamıştı. Kocasına yardım etmeye, onu ayağa kaldırmaya çalışıyordu umutsuzca. Ama o direnmeyi sürdürüyordu hâlâ... Bir gün ölümle gerçekten buluşana, 'gülünün solduğu akşam'ı görünceye dek...

SEKİZ: TURGUT UYAR'LA ON SEKİZ YIL

Bağımsız, hiç teslim etmediği bir yanı vardı. Kendisinin hiç kimseye ait olmasını istememişti. Öyle kitaplarda yazıldığı gibi âşık olma yeteneği yoktu belki de. Hiçbir zaman gözleri kararacak, kul köle olacak kadar sevmemişti kimseyi. On sekiz yılını paylaştığı Turgut Uyar'ın ölümünün ardından en yakın dostu Edip Cansever'i de yitirince korkunç bir depresyona girmişti. Artık, yazı yazmasının bir anlamı kalmamıştı sanki. Yazılarını ilk o okur ve eleştirirdi çünkü. İlk heyecanı hep onunla paylaşırdı. İlk o alkışlardı ortaya çıkan eseri.

Edebiyatçı/sanatçı çiftlerin birlikte fırtınasız, mutlu bir yaşam sürdürdüklerine ilişkin bir tek örnek bile yoktu. Ancak, dünya görüşleri, edebiyata/sanata bakışları birbirini tutan insanların birlikte yaşamalarının ona hâlâ çekici gelen bir yönü vardı. Ona göre, birbirlerinden daha engin bir anlayış, daha derin bir güven, daha kısıtlamasız bir özgürlük beklemek biraz da sanatçı çiftlere özgüydü. Fakat, açmaz da buradaydı. Her birlikteliğin kendine özgü olduğu, o yüzden de bulunan çözümlerin genellenemeyeceği ortadaydı.

DOKUZ: HER KİTABIN SESİ KOKUSU FARKLIYDI

İpek ve Bakır'da yaşamla yeni yeni yüzleşen bir naif yazar sesi vardı. Bu ses, Ödeşmeler'de yerini daha olgun bir sese bırakmıştı. Bu sesle birlikte işlemeyi seçtiği konuların sesi de daha bir netlik kazanmıştı. Dizboyu Papatyalar'da, mutluluğun içindeki hüzünle çıkmıştı karşımıza. Sekizinci Günah'ta, şiddetin, kibrin, açgözlülüğün o inceltilmiş, modernize edilmiş hâlinin insanlar tarafından renkli jelatinlerle ambalajlanarak nasıl da başka insanlara sunulduğunu anlatmıştı. Güzel Yazı Defteri'nde hainlik ve ihanetin izini sürmüştü. Türkiye'nin en karanlık dönemlerinden birinde karakterler, kendi küçük oyunlarında yitip gitmişlerdi. Gündökümü'nde hesaplaşmıştı. Tanışma Anları'nda ân'lara incelikle yaklaşmıştı. Yüzleşmeler'de ödeşmişti. Hayatla, sanatla, insanla ve kendisiyle...

ON: SESLER YÜZLER SOKAKLAR

Söylediklerini bir kitaba değil, bir deftere yazmış gibiydi. Kâğıda yazsaydı şiir, kitaba yazsaydı roman olurdu belki, araya yazmış, arada kalana/olana yazmış, deftere yazmış ve böylece öykü olmuştu yazdıkları.

Azala azala yaşarken en çok da sesleri, yüzleri ve sokakları sevmişti. "Ben de Memleket Hikâyeleri'ne bir öykü; Huzur'a bir huzursuzluk; Aşk-ı Memnû'ya engelsiz bir aşk katmak isterdim. Eğer, melâle aşina bir okur nesli görebilseydim." demişti son günlerinde. Yalnızlık sözcüğünü anmadan yalnızlığını duyurmuştu okura.

Hakkındaki en gerçekçi değerlendirmeleri; bakkal çıraklarının, komilerin, inine çekilmiş kabadayıların, bar fedailerinin, gece suskunlarının, taksi şoförlerinin, deniz insanlarının, yayınevlerindeki düzeltmenlerin yapacaklarına inanmıştı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Hasan Âli Yücel Klasikler Dizisi Büyümeye Devam Ediyor

Divan-ı Kebîr
Mevlânâ
çev. Abdülbâki Gölpınarlı
7 cilt, 8 kitap, kutulu, 200 TL

İlkgençlik
L.N. Tolstoy
çev. Ayşe Hacıhasanoğlu
144 s, k. kapak 12 TL, ciltli 27 TL

Seyir Defterleri
Kristof Kolomb
çev. Salt Maden
272 s, k. kapak 18 TL, ciltli 33 TL

Lokantacı Kadın
Carlo Goldoni
çev. Necdet Adabağ
176 s, k. kapak 14 TL, ciltli 29 TL

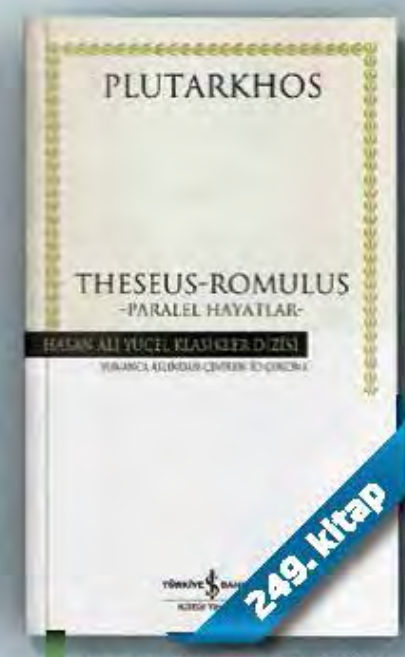

Theseus-Romulus-Paralel Hayatlar
Plutarkhos
çev. İo Çokona
128 s, k. kapak 10 TL, ciltli 25 TL

/iskultur /iskultur iskultur.com.tr

Konya kitabevimiz açıldı.
İnsaniye Mah. Müneccimbaşı Sok. Konevi İş Merkezi No: 3/C Selçuklu - Konya
Tel: (0332) 351 16 07

Kitabevlerimiz: İstanbul - Kadıköy, Tel: (0216) 348 97 84 Eminönü - Müze, Tel: (0212) 511 13 37 Caddebostan, Tel: (0216) 386 65 62 Beşiktaş, Tel: (0212) 258 77 43 Bakırköy, Tel: (0212) 571 20 32 Nişantaşı, Tel: (0212) 234 60 71 • Ankara - Yenişehir, Tel: (0312) 430 33 66 Tunalı Hilmi, Tel: (0312) 324 10 73 İzmir - Karşıyaka, Tel: (0232) 364 71 42 • Diyarbakır - Ofis, Tel: (0412) 228 42 16 • Eskişehir - Tepebaşı, Tel: (0222) 220 49 13 • Trabzon Merkez, Tel: (0462) 326 98 39 • Mersin, Tel: (0324) 238 18 14 Samsun - Çiftlik, Tel: (0362) 233 38 80

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Kültür Yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

AYÇA ÖRER

Sınırda denkleriyle bekleşen mülteciler siyasi oturumların en tatlı malzemesiyken, o sınırı geçip gelenler televizyonlardaki yorumlardan habersiz hayata tutunma derdinde. Ve bu maçın skoru hayat 1500, göçmenler 0.

GÖÇMENSPOR

Fotoğraflar: Jivan Güner

Eminönü'nün hengamesi azaldığında, -envaiçeşit kuruyemiş, rengarenk lokum dağları, çuvallar, fileler, nargileler, ahşap oyuncaklar, tütsüler, tık tıkı tık tıkı işleyen köfte tezgahları-, bunların hepsi azaldığında, ayaklarınız sizi seyrelen cümbüş içinde artan bir yalnızlığa sürüklüyor.

Burası amatör fotoğrafçıların iştahını kabartan bir sokak. Camekanı kim bilir en son hangi on yılda değişmiş ama yine de tozlanmamış, hüzünlü bir özen içindeki şekerci dükkanları, mavisinin köhneliğine gönül düşüreceğiniz berberler, içinde çatpat ve adını hiç duymadığınız markaların "lezzet bombası" bisküvilerini satan bakkallar sıralanıyor sağlı sollu. Pek iştahlı değil mi?

Siz yine de buraya girmezsiniz. Eminönü'ne hep gitseniz, mesela bir ömür boyunca her hafta, girmezsiniz.

O sokakla Tahtakale arasında havadan bir duvar. O duvarı yırtmaya kimsenin içi el vermez.

Geçmiş bulundunuz. Peki. Ondan sonrasını anlatayım. Bir kadın üzerinde kırmızı mı sarı mı belirsiz bir elbise, başında siyah mı mavi mi belirsiz bir örtü, bir elinde bir çocuğu sımsıkı sarmış size doğru geliyor. Yüzüne bakmak imkansız. Siz, eğer arsız bir iştahla buna talip olursanız, kadının gözlerini yine de bulamayacaksınız.

Burnumuzun dibinde yaşayıp ölenler için vicdanımızı aklayacak bir kılıf her zaman bulunur.

Bu mahalle, derin hassasiyetlerle korunan sınırın çöpü. Sınırı bir kez geçmiş olanlar, sanki arada yüzlerce kilometre yol yokmuş gibi İstanbul'a ışınlanıyor, kendilerine bir yataklık yer bile bulamadan yeni sınırlar geçmek planları kurmaya başlıyorlar.

Hayaller aynı, sahipleri başka. 60'larda Çorumlu delikanlar, Yozgatlı âşıklar, Niğdeli mahsunlar, 70'lerin kendini nereye sığdıracağını bilmez gençleri, 80'lerde devrim aşığı gençlerin külüstürleri, 90'ların hangi köy yangınından geldiği belirsiz Kürtleri, 2000'lerin boynunu hindistan cevizi malasından zor kurtarmış Nijeryalıları. Hepsi Küçükpazar'ı arşınladı. Sokaklarında bolca kalp kırıklığı mezatı kurulan bu semtin çıkışı var mı?

Ramazan'ın ilk günü, açlık bu sefer kavrulan ruhlara şifa olmuşken, Eminönü motorundan inip bu viraneye kıvrılıyorum. Yollarda sıcağın, rutubetin, bir türlü patlamayan yağmurun tekinsizliği, artık Hakkari dağlarında zar zor bulunan ışkınların tezgahta duran buruşuk demetleri. Bu sokaklara defalarca geldim. Süleymaniye'den geçip, Vefa'nın yıkılmış binalarını izleyip, kırılmış tencere kapaklarını tamir için, Unkapanı'na gitmek için... "Acı biber görse aklına Şam gelen" Hilmi'yle burada tanıştım.

"Adaşım Esma bizi mahvetti" diye ağlayan, 35 liraya temizliğe gidip en son gittiği yerde hırsızlıkla suçlanan, yanında getirdiği iki altın lirayı da götürüp ev sahibesinin eline sayan Esma'yla da.

Şimdi burada onlar yok. Hilmi esnafların hamallığını yaparken belini incitti. Suriye'de han hamam sahibi Hilmi'nin asıl incinen beli olamaz.

Yanımda onların gölgeleriyle yürürken bakkal önünde oturup kimbilir neye gülen kız çocuğuyla tanışıyorum. Adını üç kez soruyorum, Mavi mi diyor, Mai mi, Mahi mi? O benim Türkçemden ben onun Arapçasından yoksun, yine de gülüyoruz.

Kapını önüne dikilen bakkal, "Bunlar 8 kardeş" diyor. Adını anlamadığım için Mavi'yi yakıştırdığım çocuk taş çatlasın 5 yaşında. Bakkal da bilmiyor yaşını. Hem zaten ülkesinde olmayıp da burada dilenen çocuğun yaşından kime ne? Okula mı gidecek, doğumgünü mü kutlayacak?

Şimdi bakkal soruyor, "Gazeteci misiniz?", "Öyle sayılır" diyorum. Bakkal "Ben de bakkal sayılırım" diyor. Havası sönmüş topların asılı olduğu dükkanın önünde o ne kadar bakkalsa, ben de o kadar gazeteciyim.

Bu yolu boşuna gelmedim. Görmek istediklerim var. Halep'in bağrından sökülüp gelmiş bir aileyle kavilleştik. Karagümrük'te kaportacı yanında çalışan Kasım'la eskiden tanışıyoruz. Görüşmeyeli İstanbul'da yaşamaya alışmış:

"Ramazan gelince en azından insanların vicdanında bir kımıldama oluyor. Bizim buraya nasıl geldiğimizi, muhtaç olduğumuzu ve aslında kendilerin de bir gün muhtaç olabileceğini hatırlıyorlar. Onun dışında hayat çok ama çok zor. Giderek daha da zorlaşıyor. Mesela bu aile, gelirken ellerindeki paranın tamamını bir tefeciye vermişler. O da bunları Kayseri sınırına kadar getirip kaçmış. Ondan sonrasını nasıl geldiklerini bilmiyorum ama geldiklerinde çocuklardan biri çok hastaydı, sonrasında dayanamadı öldü."

Bahsettiği ailenin kapısına kadar gidiyoruz. Kapı dediysem, şöyle düşünün, çöp konteynırları arasında bir boşluk görünce içine girmek, dar bir koridorda peşiniz sıra gelen yoksulluk kokusunu sindire sindire yürümek ve en nihayetinde üzerinde Paris yazısı seçilen bir paspasın çizdiği sınıra varmak. Kapı bu. Eşiği geçtiğimizde evdeki boşlukta bir değişme olmuyor. Ev dediysem, şöyle düşünün, yeri düz olmayan zemin üzerine kartonlar, kırpık hasırlar ve bunların üzerinde bir yatak. Duvarda bir yazı, "La ilahe illallah". Köşede bir tencere. Yerde yine bir karton üzerinde 5 tabak, dibi gelmiş bir reçel kavanozu, kağıdına yapışmış azıcık margarin.

Kasım biraz mahcup, "Yoklar herhalde" diyor. Şansımıza. Geldiğimiz koridoru gerisin geri dönerken yüzünü yerden kaldırmayan üç erkek yanımızdan geçip gidiyor. "Kürtler" diye fısıldıyor Kasım, "Yeni geldiler."

Sence sınır açılsın mı Kasım?

"Biz çok acı çektik. Herkes çok acı çekti. Suriye'de bir tane bile halk kalmadı ki, ertesi sabaha güvenle uyansın. Sınır meselesini bilemem, siz bizden bıktınız. Ama düşün, bu halde yaşamak kim isterdi ki?"

Unkapanı'na doğru yürüyoruz. Topuğuna basılmış ayakkabıların sahipleri kahve önlerinde. Kahvelerin içeriye gittikçe koyulan renkleri arasında bir televizyon, denk denk göçmenleri sunuyor. Yollarda öbek öbek oturan insanlar, çürüğü çarığı ayrılmamış sebze tezgahları.

O sırada mahalleye "Ben sizlerin kurtarıcısıyım" edasıyla giren arabanın içinden çıkan adam, çabuk çabuk bagajdaki nevaleyi boşaltıyor. Üzerine bezginlik dökülen bu saati ancak bir paket makarna canlandırabilir.

Unkapanı'nda ayrılıyoruz Kasım'la. İftara kadar Kadınlar Pazarı'nda oyalanacak. Beni "Yine gelin isterseniz" diye uğurluyor: "Yani size bir şey veremiyoruz, bir şey de beklemiyoruz, sadece insanlar bilsin, biz dilenci değiliz".

Fatih'e geçiyorum. Bulutlar giderek yaklaşıyor, gök giderek kararıyor. Dalgın dalgın yürürken, serinlik içime işleyince, gözüme bir dükkanın önüne asılı şallar ilişiyor. Uzun uzun bakıp birini seçiyorum. Parayı çıkartıp uzatınca, satıcı "Dışarı verin" diyor. Dışarıdayız ya. "Veriyorum" diye üsteliyorum. "Dışarı" diye üsteliyor. O sırada bakıyorum yüzüne. Cevabı bilerek soruyorum, "Nerelisin?", "Suriyeli". Dışarı dediği içeri. Bir göçmenin içeriyi dışarı sanması ne kadar manidar, ne kadar gerçek.

Atikali civarında emlak ilanları önündeyim, 1500'den başlayan evler. Emlakçı o kadar memnun ki piyasadan, Sulukule'nin diş diş boşluğunu Suriyeliler dolduruyor artık. Peki bu fiyatlar fahiş değil mi? "Talep var abla."

Talep var, alıcı var, gidenler var, gelenler var, ahlar ahlarla doluyor.

Eminönü'yle Küçükpazar'ı ayıran sınır, Fatih'le de ayırıyor. Buranın nispeten şanslı Suriyelileri, bu nispeten şansa diş bileyen mahalleli ve emlakçı elinde hayata tutunma gayretinde.

Yağmur başladı. Birbirine geçen damlalar yıkıyor sokakları. Bir çay bahçesinde durmak, seyrelen yağmuru beklemek zamanı.

Bu çay bahçesi ki, ne zamandır müdavimiyim. "Aile hayatına aykırı hareketler yapılmaz" yazısı altında edepli çaylar içip dağılıyoruz. Çay dağıtan çocuk Suriyeli. Giderek akan bir Türkçeyle, "İki demli?" demeyi öğrendi. Burada yatıp kalkıyor. İncecik bir dal gibi, kimsesiz, tek başına.

Gün bitti. Artık bekleyenlere kavuşmak vakti. Yolda tanıdık yüzler: "Ooo nasılsınız?", "Benim kız taşındı biliyor musun? Fatih'te ev bulamadı, Suriyeliler yüzünden arttı kiralar."

Akşam inerken, noktayı 13 yaşındaki Ahmet koyuyor. "Ben Suriyelilere hiç acımıyorum artık. Eskiden acırdım ama şimdi acımıyorum, bizim paramıza mı güvendiler? Hem gelenler içinde Kürtler de varmış."

Biz Ahmet Abilere yazılmış mektupları okuyup, dağılmış pazar yerlerini düşünürken, yarının Ahmet Abileri o pazarların gece inen açlarına bir tekme savuruyor.

"Dağılmış pazar yerlerine benziyor şimdi istasyonlar /
Ve dağılmış pazar yerlerine memleket / Gelmiyor içimden
hüzünlenmek bile / Gelse de / Öyle sürekli değil"

Sınırları açalım mı sorusunun cevabını mı merak ettiniz? Kadıköy'ün "Tayyip'e git seni beslesin" diyenleri de, Yenibosna'nın "Bunlar Adana'nın canoları aslında Suriyeli değil"cileri de, Fatih'in "Tamam ama artık yetmedi mi?" diye soranları da bu sorunun cevabını bilmiyor. Siyaset meydanından herkes payına düşeni alsın. Burnumuzun dibinde yaşayıp ölenler için vicdanımızı aklayacak bir kılıf her zaman bulunur, değil mi sevgili okur?

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

M. FİKRET KUŞKAN

LOĞUSA

şımarık zamanın birinde
arsız incirin dalında
ben bir bal iken
annem dedi ki
cadı başlı kadınlar girecek düşlerine
korkma!
ne eldeyim ne kendimde
küçük bir kedi tırmalıyor midemi
sokak ortalarında gördüm sancımı
bak çatık kaşlı bu evler yaklaşma diyor
ah batakhane orospusu içim
durulur mu yok olur mu
karışır mı kendi gölgesine..

bilinmez bir ney mi oldun yüreği yanığım
üflenti beyin sofralarında yerin ne
uzun zamandır solgun tenim
sen uyurken krizantemlerle
ben kara kabus yataklarda
siyah akıyor terim..
geçtiğim her sokak gizlice gülmüş
alıcı gözlerim düşmüş

hüznü mü tanıdın
yeni saçlı alaz çocuk
yüreği avuçlarında bakar
gözleri güneş çocuk
yakar top zamanı değil şimdi
yenik gözlerinde
küçük bir kız çocuğu
renkli camlar tutmuştun ya hani
güneşin ışık gözlerine
gök gözlüm
sobe ölünce,
ebe görünmez oldu..

neden uçamadım inşaat tepelerinden
ıslak kumlara bir daha
kızamık, ardından kızılcık
bir de menenjit üstüne
koşturdum çığlıklı cadde ortalarında
elleri öfke çizik adamlar kovalıyor anne
yüksek ateş mi neyin nesi bilmem
of kızamık şekeri çeker canım
ağzı loğusa şerbetli annem
gelmediğin günlerde
hep uçmak istedim
hastane tepelerinden
neredeymiş!
nasılmış!
yok olmuş!
anonslara çağrılı çocuk..
çöl zamanı var onda
sessiz suskun konuşmuyor
çoktan bildiği kanlı yaralara
üflenti beyni ritim tutmuyor...

(27/08/97)

MENEKŞE TOPRAK

SINIR

Babam ben daha annemin karnında üç aylıkken ve benden küçük iki kardeşimin henüz varlığı bile bilinmezken göç etmiş Almanya'ya. Anadoluların bir umut olarak gözünü diktiği bu göç furyasına ancak on yıl sonra katılmaya cesaret edebilmiş. Hem çok gönüllü hem gönülsüz gitmiş babam. Gitmese de olurmuş, çünkü açlıktan ölmezmiş, kendi deyimiyle, ekmeğini taştan çıkarırmış. Bugün sınırlara yığılmış milyonlarca insan gibi savaştan kaçmamış, can havliyle atmamış kendini sınırlara. Sadece yoksul kalmak istememiş, 2. Dünya Savaşı'nın hem müsebbibi hem mağlubu ama savaş sonrasında kurulan yenidünyanın ekonomik mucizesi Almanya'da bir şans bulmuş kendine. Aslında dönemin bütün göçmenleri gibi azıcık para kazanıp geri dönecekmiş, dönmemiş. Dönmemiş ama sınırlardan da öyle kolay kolay ayrılamamış. Özlemekmiş mesela onun sınırı, memleketinden, ailesinden, dilinden kopamayışıymış... Yabancı bir ülkede, birkaç yıl kaldığı erkek yurdu ile çalıştığı fabrikanın dışındaki yaşammış aynı zamanda o sınır. Bu yüzden karısını ve çocuklarını yanına alana kadar hep sınırda bekler gibi yaşamış. Bu sınır biraz da vardığı şehrin merkez tren istasyonuymuş. Onun gibi yerini yurdunu terk etmiş göçmenlerden geçilmezmiş şehrin merkez tren istasyonu. Neden istasyon diye soracak olursanız, çünkü ilk göçmenler trenlerle ulaştıkları bu yeni ülkede, memleketlerine en yakın sınır olarak tren istasyonlarını bellemişler. Derler ki Almanya'nın merkez tren istasyonları sadece Türkiyeli yalnız erkeklerin değil, İtalyan, Yunan, Portekizli gibi göçmenlerin de en çok karşılaştıkları kavşaklar olmuş yıllar yılı. Ve yine derler ki merkez tren istasyonlarında hayat kadınlarının kol gezmesi bu yalnız erkekler yüzündenmiş biraz da.

Özlemekmiş mesela onun sınırı, memleketinden, ailesinden, dilinden kopamayışıymış.

Babamın göç ettiği yıllarda ancak sapasağlam olanlar sınırlarda geçebiliyormuş. Dişleri, böbreği, ciğeri, midesi, kalbi, gözleri sağlam; kolları, bacakları güçlü genç bir adam olmasaymış, tıpkı tek dişi eksik olduğu için Almanya'ya vize alamayan Yılmaz Güney'in Baba filmindeki Kayıkçı Cemal gibi kadersizliğine yanan bir adam olurmuş babam. Ne de olsa o zamanlar da şimdiki gibi sınırları aşmak bir yarışmış. Tam işlevli, vardığı ülkenin başına yeni dertler, yeni maliyetler açmayacak, sağlam gövdelerin galip geldiği bir yarışmış bu. Sağlıklı idrarlarını paraya çevirmeye çalışan uyanıkların dolaştığı bir can pazarı. Babam gibi yarışı kazanıp menzile ulaşanlar anlatmazlar elbette bu can pazarını, nasıl çırılçıplak soyunup doktorların önünde dizildiklerini, büzüştüklerini, eğilip büküldüklerini. Gururlarının nasıl kırıldığını... Anlatmazlar, utanırlar çünkü. Anlatmazlar, yarışı kazanmış galipler onlar çünkü. Bu yüzden sevmez babam ve babam gibiler sınırlardaki eksilişleri anlatmayı, sınırların en geçişken olduğu zamanlarda bile bedelsiz aşılamadığını.

Babam kuşağının sınırları aşması üzerinden çok sular geçti. Kol gücüyle çalışan sağlam bir gövdeye ihtiyaç bittiğinden beri, öyle sıkı kapatılmış ki kapılar, Avrupa denilen sınırdan pasaportuna vurulmuş bir vize ile geçmek küçük ve ayrıcalıklı bir kesimin harcı ancak. En fazla Avrupa'nın zengin ülkelerinin ihtiyacı kadar beyin işçileri, bilgisayar mühendisleri, doktorlar, teknisyenler ve sair kişiler ve bunların da elbette yabancı dil bilenleri kapılardan geçebiliyorlar. Bir de şişkin banka hesapları ve yüklü servetleriyle diledikleri sınırlarda bir gölge gibi dolaşanlar.

Ama sınırları izinsiz aşanlar hep oldu. 1980'lerde, 90'larda siyasi mülteciler, ilticacılar, illegallerdi isimleri... Hava deliciklerinden sızan gaz kütleleri gibi sınırları hep aştılar ve aşmaya devam ediyorlar.

2014 yılının rakamlarına göre dünya çapında memleketini terk etmiş 51 milyonun üzerinde insan kaçış yolunda. Bunların 1,5 milyonu uluslararası sınırları aşabilmiş olanlar. Vahşi insanlar âleminin göç duvarları karşısında doğal seleksiyondan geçip galip gelen 1,5 milyon. Sınırları aşma yolunda elenmeden menzile ulaşabilmiş türünün en güçlüleri. 30 binin üzerinde kişi ise kırık dökük teknelerle İtalya'ya geçmeye çalışırken Akdeniz'in sularına gömülerek yarıştan elenmiş durumdalar. Yolun yarısında engellere takılıp kalan 76 binin üzerinde kaçak göçmen ise İtalya'da Fransa, Almanya gibi ülkelere gitmenin yollarını arıyorlar. Bu ülkelerde kendilerini neyin beklediğini bilmeden varmak istiyorlar. En iyi bildiğim Berlin'de, politikacılar siyasetin örgütlü diliyle nasıl yapsak da bu kaçak göçmenleri memleketimizden göndersek diye söylenirken, bir yandan da eski göçmenlerin yaşadığı semtlerin yakınlarına özel kamplar ve konteynır kentleri kuruluyor Yeni gettolar inşa ediliyor yani, gettolar ile yerliler arasında yeni sınırlar çiziliyor. Aşırı sağcılar ise dolambaçsız keskin dilleri ve eylemleriyle onları yok etme yollarını arıyor.

Bugünlerde babamla her yan yana gelişimizde, dünyanın bu yeni göçmenleriyle ilgili bir haberle karşı karşılaştığımızda şunu sormak istiyorum kendisine: Bir zamanlar bir işçi göçmeni olarak karşına dikilmiş sınırlarla bu kaçak göçmenlerin aştıkları sınırlar arasındaki fark ne? Ama sormuyorum. Çünkü babamın kurmak istediğim ilişkiden hoşlanmayacağını, böyle bir ilişkiyi doğru bulmayacağını, hatta beni insan ve dünya tanımazlıkla itham edeceğini biliyorum. Belki de onun bu olası tepkisinde bir doğruluk payı olduğu için de sormuyorum. Çünkü babamın sınırları aşma şekli ve sınırlarda beklerken çektiği özlemleri hatırlamak lüks ve şımarıklık gibi geliyor şimdi bana. Çünkü biliyorum ki sınırlarda bekleyen, sınırları aşmak isteyen, aşmış olup da kentlerde, mesela İstanbul'un, Gaziantep'in, Mersin'in sokaklarında, parklarında dilenenler, sırtlarına doğrultulmuş silahlardan, bombardımanlardan, açlıktan kaçmış insanlar. Çünkü onların göç nedeni kaçmak, kırk yıl önce babamın yaptığı gibi daha iyi bir yaşam fikri için yeni bir yere varmak değil, can havliyle, ölüm korkusuyla yerini yurdunu terk etmek.

https://rantey.org

deniz benim kardeşim

“Deniz yeterdi, deniz her şey demekti.”

Amerikan edebiyatına damgasını vurmuş dev bir yazardan yıllarca okurunu beklemiş bir ilk roman: ***Deniz Benim Kardeşim***.

Jack Kerouac’ın ilk romanı ***Deniz Benim Kardeşim***, yazarın gençlik yıllarında giriştiği denizcilik macerasından izler taşıyor ve onunla özdeşleşmiş yaşama coşkusunun, özgürlük arayışının temellerini atıyor. Oradan oraya savrulan Wesley Martin ile yaşamını kitaplara sığınarak geçiren akademisyen Bill Everhart’ın tanışma, yollara düşme ve nihayetinde aynı geminin mürettebatına katılarak denize açılma serüvenini, uzak ufukların cazibelerini ve dostluğun, kardeşliğin tesellilerini konu alan bu roman, Kerouac’ın o yıllardaki siyasi meselelere dair görüşlerine de ışık tutuyor.

Savaşan bir dünyada yaşam sarhoşu olmanın kitabı bu ve Jack Kerouac, henüz yirmi yaşındayken kaleme aldığı bu metinde gençlik coşkusunu olanca naifliğiyle sayfalara döküyor. Kurulan dostluklar yeni hayallere zemin sağlıyor ve yollar, hep daha fazlasını vaat ediyor; Kerouac’ın kahramanları, koskoca bir dünyanın üzerinde özgürlük şarkıları söylüyor. Deniz kabarıyor, ufuk bulanıyor, tehlike kol geziyor belki ama bu kahramanlar, ölümün gölgesine inat, bazen bir arabanın yolcu koltuğuna kurulup bazen de bir geminin güvertesinde dikilip bilinmezliğe meydan okuyor. Şişeler devrilir, kalpler kırılır ve kafalar her daim karışırken yaşam, olanca temposu, sınırsız coşkusuyla kahramanları sarıp sarmalıyor ve onları mucizesine ortak ediyor. Öyle bir mucize ki bu, toz toprak içinde bir yolun kenarında bekleyerek geçirilen huzursuz saatleri, izbe barlarda içilen biraları ve hayal kırıklıklarının duvarlarda paralanan şişelere yansımasını kapsıyor, fakat her daim, ‘daha, daha, daha’ dedirtiyor. Öyle bir mucize ki, ölümünden onca yıl sonra, bizleri Kerouac’ın bu ilk romanıyla buluşturuyor.

Dünya bunca büyük, hayat bunca kısayken Kerouac, ***Deniz Benim Kardeşim***’e dostluğu, macerayı ve mana arayışını, yaşamın tüm o sıradan anlarının güzelliğini atlamadan sığdırıyor.

Garo Kargıcı çevirisiyle

Tüm Kitapçılarda!

www.sirenyayinlari.com | sireninsesi.blogspot.com

DİPNOT* ÖMER GÖKSEL

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

KEMAL VAROL

TEKAÜT

Otuz küsur sene demiryollarında çalıştıktan sonra emekli oldu babam. Yol işçisiydi. Onca sene hiç şehir yüzü görmedi. Başka bir yere tayin istemeden, otuz yıl boyunca hep aynı istasyonda çalıştı. Yaz kış genleşip büzüşen rayları kontrol etmek, gevşeyen vidaları sıkmak, tren raylarındaki herhangi bir aksaklığı anında çözmekle görevliydi. Drezina denen bir araçla belirli bir yere kadar gider, yolun kalanını yürüyerek tamamlardı. Sonunda upuzun ovanın bir yerinde durup arkadaşlarıyla bir çadır kurar ve dönüş vaktine kadar orada çalışırdı.

Devleti, Allah'ı ve sabah beşte kalkıp akşam beşte döndüğü işini hep çok sevdi babam. Akşamları ona rahat vermeyen bacaklarındaki ağrılardan; yazın güneş, kışın yağmur kar altında yol tepmekten hiç şikâyetçi olmadı. Bazen kar öylesine çok yağardı ki silinen tren raylarını temizlemek veya çığ düşmüş tünelleri açmak için günlerce dönmezdi eve. Çok sonra, üstü başı sırılsıklam gelip kendisini yatağa atar ve günlerce uyurdu. Buna rağmen işinden şikayet ettiğini hiç duymadım.

Dedem çok küçükken öldüğü için babaannem yeniden evlenmiş, bu yüzden orada burada tek başına büyümüştü babam. Yalnızdı. Hiç arkadaşı yoktu. Kimseye misafirliğe gitmediği gibi birileri gelince de huysuzlanırdı. Uykusunu kaçırır diye hiç çay içmezdi. Ancak biri ikram ederse sigara içerdi. Dışarıda yemek yemezdi. Akşamları hep erken yatardı. İşçiydi ama her gün bir memur gibi tıraş olurdu. Kural kaidelere ziyadesiyle bağlıydı. Çünkü, devlet yememiş içmemiş ve sabah akşam bir dua gibi içinden tekrarlayacağı üç nasihatte bulunmuştu babama: "Akşamları erken yat, elektrikle çalışan aletleri fazla kullanma ve çocukların dağa gitmesin!" Duasını okuyup erkenden yatar, bize de yatmamızı öğütlerdi.

Biz uyuyunca evimizde sadece belirli vakitlerde açılan televizyon da uyurdu. Buzdolabımız gün boyu yeterince soğuduğuna kanaat getirip susar, avludaki lambamız da korkuyla kapatırdı düğmesini. Yaz sıcağında cayır cayır yanan odamızın tavanındaki pervane "beni açın!" diye yalvarsa da babamın korkusundan dönmez, tavanda öylece asılı kalırdı.

Eğer nöbetçi değilse, hafta sonları evde kalırdı genellikle. Kahvehane nedir bilmezdi. Öğle, ikindi ve akşam namazlarını camide kılar, cami çıkışında üç beş yaşlıyla bir süre çene çalar ve yeniden eve atardı kendisini. İki gün boyunca sedirde uzanıp tavana bakar, sabırsızlıkla iş başı yapmayı bekler, sefer tasını hazırlar, Diyanet takviminden namaz vaktini inceler, takvimin arkasındaki dini bilgileri bana okutur ve sonra yeniden sedire uzanırdı. Duvarda hiç çalınmamış eski bir bağlaması vardı. Elini bile sürmezdi o bağlamaya. Bizim alıp kurcalamamıza da izin vermezdi. Gözleri bağlamada, gözkapakları yavaşça kapanır, olduğu yerde uyuyakalırdı sonra.

Otuz küsur yılı aşağı yukarı böyle geçti babamın. Fakat günün birinde, çok sevdiği devleti onu emekli etmeye karar verdi. Çok direndi emekli olmamak için ama başaramadı. Demiryolu sendikasının onca yıllık emeğine binaen verdiği bakır bir tabak, arkası trenli bir Serkisof saat ve orta halli bir ev almasına yetecek kadar bir emekli ikramiyesi verdiler ona. Tabağı özenle duvara astı, arkası trenli saati yeleğinin cebine koydu, emekli ikramiyesini de bankaya yatırdı.

İlk birkaç gün evden çıkmadı. Gün boyu namaz kılıp onca yılın kahrını çıkarmak istercesine bütün gün uyudu sedirde. Fakat bazı alışkanlıkları hiç değişmedi. Her zaman olduğu gibi sabahları erken kalktı. Her gün tıraş olmaya devam etti. Canı sıkıldığı için değil, tabiatı öyle olduğu için evde durmadan hır gür çıkardı. Olur olmaz her şeye sinirlendi. Birkaç kez, duvardaki bağlamayı eline alıp çalacakmış gibi yaptı ama vazgeçti. Sonraları yapacak başka bir iki iş buldu da ferahladı nihayet.

Dördüncü gün bahçemizdeki hiç dut vermeyen ağacı budadı örneğin. Beşinci gün evdeki ufak tefek tadilatları yaptı. Altıncı gün tek katlı evimizin bahçe duvarını yükseltti. Yedinci gün kapının önüne bir tabure attı ve bütün gün gelip geçene baktı sıkıntıyla. Sekizinci gün, o tabureden kalktı ve gözden kayboluncaya kadar yürümeye başladı.

İlk zamanlar çok da üzerinde durmadık bu durumun. Fakat, alışılmış şey değildi babamın bütün vaktini dışarıda geçirmesi. Önce annem işkillendi. Muhakkak gizli gizli gittiği biri vardı. Annem onun kahrıyla kısa zamanda çökerken, babam da yaşlanmıştı ama hâlâ yakışıklıydı. Üstelik bankada yüklü miktarda emekli ikramiyesi de vardı. Muhakkak bu parayı bir kadına yediriyordu gizli gizli. Durmadan söylenip durdu o günlerde annem. Gözyaşları döküp babamın eve dönmesini bekledi.

Yaşlanmıştı. Kırış kırış yüzüne baktım. Yakından bakınca bütün babalar güzeldi belki de, kim bilir.

Babam, akşamları ferahlamış, sanki son zamanlarda hiç olmadığı kadar rahatlamış gibi eve geldi o günlerde. Ne yapıp ettiysek hiçbirimize söylemedi nereye gittiğini. Çarşı pazarda vakit geçirdiğini, hac hazırlıkları yaptığını, eş dostla kahvehaneye gittiğini söyledi çok üsteleyince ama hiçbirimizi inandıramadı bunlara.

Babamın ortadan kaybolmaları öylesine şiddetli bir hal aldı ki artık akşamları da eve geç gelmeye başladı sonraki günler. Garip biri olmuştu giderek. Evdeki gereksiz elektrik sarfiyatına ses çıkarmıyordu örneğin. Yarı açık giyimli kadınlar veya bir öpüşme sahnesi çıkınca televizyonu kapattırmıyordu. Tavandaki pervane yaz sıcağında deli danalar gibi dönerken bir şey demiyordu. Dünyayla bağı kopmuştu adeta. Eli çenesinde, bütün gece cam kenarında oturuyor, arada bir dışarı çıkıp sigara içiyor, gün boyu kaçırdığı namazları toptan kılıp uyuyordu artık.

Son zamanlarda annemin yüzü gözü ağlamaktan şişmiş, durduk yere hayatını mahveden kadının kim olduğunu kendisine sorup durmaktan deliye dönmüştü adeta. Geceleri bir türlü uyuyamıyordu. Alnına birkaç kat üst üste sardığı yazma da baş ağrılarını dindirmiyordu üstelik. Bir sabah beni uyandırıp onu izlememi istedi. Çaresiz, hızla üstümü giyinip babamı takip etmeye başladım.

Ellerini arkasında bağlayarak kasaba meydanına doğru yürüdü babam. Sokakta karşılaştığı kimi yaşlılarla ayaküstü çene çaldı. Meydandaki esnaflardan onun bunun fiyatını sordu. Arada bir başını kaldırıp yeni yapılan evlere, camekânlardaki yazılara baktı merakla. Dikkatle onu izliyor, akşama anneme anlatacağım her ayrıntıyı gözden kaçırmamaya çalışıyordum. Yakalanırım korkusuyla köşe bucak saklanıyor, aramızda belirli bir mesafe kalmasına özen gösteriyordum.

Camiye gitmedi babam. Kahvehaneye gitmedi. Alışkanlığını değiştirip kasabadaki lokantalardan birine dalmadı. Yol boyunca kolundan tutup onu çay içmeye çağıran yaşlıların çağrılarına da kulak asmadı. Ellerini arkasında bağlayıp kasaba meydanından ağır ağır çıktı ve kasabanın dışına doğru yürümeye başladı. Sonunda yol bitip tren istasyonu göründü uzaktan.

Sağda solda bir iki tur attıktan sonra, Peron Kahvehanesi'nin bahçesinde oturdu babam. Masada ağzını sürmediği ama nezaketen istediği bir bardak çay, birini yakıp öbürünü söndürdüğü sigarası, bütün gün hareketsiz bir biçimde gelip geçen trenleri seyretti öylece. Akşama doğru da yerinden kalkıp yeniden eve döndü.

Ondan önce nefes nefese eve koşturup olan biteni anneme anlattım ama inanmadı bana. Muhakkak uzaklardan bir beklediği vardı tren istasyonunda. Yoksa bütün gün beklenmezdi orada. Annemin kuşkularıyla baş edemeyince sonraki günler de bir hafiye gibi takip ettim babamı. Milim sektirmeden hep aynı şeyleri yaptıktan sonra tren istasyonunun karşısındaki kahvehaneye kuruluyor, arada yeleğinin cebinden saatini çıkarıp bakıyor, gelip geçen trenleri izleyip eve dönüyordu.

Babam muhakkak bir şeyler çeviriyordu ama bunu bir türlü bulamıyordum. Nihayet, dayanamadım bir gün, saklandığım yerden çıkıp karşısına dikildim. Şaşırdı beni görünce. Masadaki sigarayı telaşla cebine sakladı. Başımı okşayıp limonlu bir oralet söyledi bana. Uzun uzun sustuktan sonra, gelip geçen trenlerle ilgili bildiklerini sıralamaya başladı birden. Hangi trenin nerede yapıldığını, saatte kaç kilometre hız yaptıklarını, eski ve yeni trenler arasındaki farkları, sık yaşanan tren arızalarını, rayların ehemmiyetini... Farkında olmadan, çocuk aklımın almayacağı bir sürü gereksiz bilgi sıralayıp durdu o gün.

Başımı çevirip açılıp kapanan dudaklarına, kırış kırış yüzüne baktım. Yakından bakınca bütün babalar güzeldi belki de, kim bilir. Yaşlanmıştı. Tekaüt olmuştu. Alışamamıştı emekliliğe. Otuz küsur yıl boyunca trenlerden başka bir şey olmamıştı hayatında.

Koluna girip eve taşıdım onu. Hayatında bir kere bile içki sürmemişti ağzına ama sarhoş gibiydi o gün. Orada burada örgütten çocuklarla gezip tozduğumu bildiği için aramız bozuktu. İkimizin arasındaki konuşmaları toplasak bir paragraf bile etmiyordu son zamanlarda. Kasabadaki tüm yaşıtlarım gibi benim de dağa gideceğimden korkuyordu sanırım. Bir tren gibi, yutkuna yutkuna, "Okulu bitirince Demiryolu Meslek Lisesi'ne gir," dedi bana. "Demiryolları iyidir!"

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

NERMİN YILDIRIM

DÜŞÜNDÜN MÜ HİÇ, ACABA NİYE?

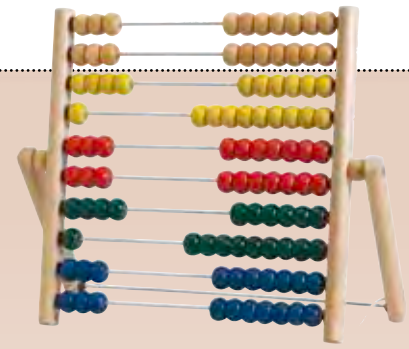

Âlem hepimize yetecek kadar büyükmüş; bütün mühim kitaplar böyle söylüyor. Zaten hepi topu üç günlük misafirlik, ikramperver bir hancı bizi konuk ediyor. Serçe kuşuna ve salyangoza, kunduza ve ahtapota, küstüm çiçeğine ve kasımpatıya, Yeni Delhiliye ve Romalıya, Sümerlere ve Marslılara, karnabahara ve yeşil elmaya, zeytin ağacına ve eşek arısına, çocuklara ve kadınlara, adamlara ve deniz hıyarlarına, hepimize yer var burada.

Seninle de yan yana oturmayı deneyebilir, aynı suda ıslanıp aynı kumsalda kurulanabilirdik. Ama değil aynı denizde yüzmeyi, aynı gemiye binmeyi bile beceremedik. Fillerin ve develerin, zürafaların ve su aygırlarının dahi çifter çifter sığabildiği bir gemiye... Düşündün mü hiç, acaba niye?

Bütün çuvaldızları göğsüme sapladıktan sonra anlatacağım. O yüzden haksızlık arama boşu boşuna. Üç düşündüm bir yazdım bilesin; zira zorbalar en çok zalim olmamayı öğretir insana.

Belli ki kötücül bir müfredatın büyüttüğü çocuklardansın. Biliyorum, bütün derslerinden yıldızlı pekiyi aldın. Okuma bayramlarında gür çıktı sesin, epeyce alkış işittin ve her yanına kırmızı kurdeleler doladın. Lakin müfredatın bozuk, aklın tozutuktu şekerim. Başarmakla kazanmak arasında tersine yükselmiş bir dağ, kazanmaka mutluluk arasında derin bir uçurum olduğunu göremedin. Yere kapaklanana dek bilmiyordun ama, herhalde artık tecrübeyle sabitleyip sen de öğrendin: Çoğu hatayı şefkatle kaldırır hayat, fakat bazısını yaparsan fena düşersin.

Çok şeye sahip olmak değil, iyi bir şey olabilmektir esas mutluluk.

MATEMATİKSEL HATALAR

Kerrat cetvelini yanlış öğrendin. Öyle elinin tersiyle çarparak çoğaltamazsın insanları. Azalarak biter sandıkların, bizzat senle çarpışarak çoğalır bazen. O vakit bütün hesapların altında kalıverirsin.

Toplamayı çıkarmayı yanlış öğrendin. Biri bir ile topladığında iki etmez; her zaman daha fazlasıdır. Ve iki kişiden biri giderse, kalan da o eski bire benzemez artık. Eksilmek, bazen kalanların sayısını artırır.

Bir elin nesi var iki elin sesi var sözünü yanlış anladın. Ses çıkarmak için gürültü yaptığında, şayet öbürleri bu laftan el ele tutuşmayı anlamışsa, en nihayet el elde baş başta kalırsın.

HAYAT BİLGİSİ HATALARI

Küçüklerini sevmeyi büyüklerini saymayı yanlış öğrendin. Sarılırken kemik kırmak sevgiye dahil değil. Sayılırken korkutmaya gelince... Bak işte o, hiçbir devirde işe yaramamış sefil bir tedbir.

Komşu komşunun külüne muhtaçtır sözünü de yanlış öğrendin. Önce yakıp sonra kendi küllerini ikram edemezsin komşularına. Günü gelir cehennemin adresi değişir, senin şahsi iklimin de ısınır sonra.

Karşıdan karşıya geçmeyi yanlış öğrendin. Kırmızıda bekleyip yeşilde geçmek yetmez, beraber yürümeyi de bilmeli insan. Tutmak için onca cambazlık yaptığın elleri, koşacağım diye bir hırs bırakırsan, yolun bir yerinde er geç düşersin.

DİLBİLGİSİ HATALARI

Sinkafı yanlış öğrendin. Anasıyla beraber yolladıkların, çocuklarıyla döndü, fark etmişsindir.

Kız mı kadın mı belli olmayanlar da, ilk müsait yerde durdurdular bindiğin dolmuşu. Hani çiçek ya tekmili, kim bilir tekere dikenleri batmıştır belki.

Hayatta manalı bir cümle kurmak için seçilecek sözcükleri yanlış öğrendin. Bütün sözcükleri unutsa bile "merhamet"i hep hatırlamalı insan. O ki ruh lügatinin en elzem maddesidir. İnsan ruhu diyorum tabii, tuz ruhu değil. Hey, n'oldu da şimdi birden böyle celallendin!

Açıkçası lafını dinletmeyi de yanlış öğrendin. Bağırınca inan hiç duyulmuyor sesin.

PSİKOLOJİK HATALAR

Öfkelenmeyi yanlış öğrendin. Konuşup halledebilirdik. Bazen de halledemezdik belki, bilemiyorum. Ama zaten denemeye bile niyetlenmedin.

Gururu yanlış öğrendin. Başını eğmemekten çok, vicdanını bükmemektir gurur. Kazanmak değil, kaybetmemek için oynanan oyunlar vardır hayatta; yazık, sen onları hiç bilemedin.

Mutluluğu yanlış öğrendin. Çok şeye sahip olmak değil, iyi bir şey olabilmektir esas mutluluk. Her şeyi aynı anda istedin ama ne oldu bak; şimdi "sen benim hiçbir şeyimsin."

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ HATALARI

Hoş "şeyleri" de yanlış öğrendin galiba. En güzel şeyler satın alınamayanlardı mesela. Yağmur damlalarıyla ıslatmak saçlarını, gözlerini yumup dalgaların sesini dinlemek, bir dostun omzunda sessizce dinlenmek, severek dirilmek, huzurla ölmek... Yani sahip olmaya değil de sana sahip olan dünyaya iman etmek.

Şeylerimizi şaapmayı yanlış öğrendin. Burası düpedüz seks cumhuriyeti bebeğim. Üç çocuk yapmayanlar gecede üç defa sevişiyor, böylesi güzel. Olası patırtı için peşin peşin özür dilerim.

Ahlak mevzuunu yanlış öğrendin. Erdemli olmak için ahlaksızlara, iyi olmak için kötülere, güzel olmak için çirkinlere ihtiyacın vardı. Gel gör ki ahlak gömleği biçip dikecek kadar ütülü değildin.

COĞRAFİ HATALAR

Haritayı da metodu da yanlış öğrendin. Uzak tutmak istediklerin, yan yana atan iki kalp kadar yakın durdu birbirine. Sense kendi bakkal defterinin daracık karelerine sıkışıverdin.

Suyun akışını yanlış öğrendin; nehirler çevirdiğin yönde akmaz; sen onlara kapılırsın. Rüzgar, ağaçlar, karşında yükselen dağlar tapmayacak hiçbir vakit sana. Biri eğilecekse eğer, sen eğeceksin başını tabiatın hükmü karşısında.

Hayatın botaniğini yanlış öğrendin. Kestim, biçtim, kafama göre peyzaj yaptım sanırsın. Ama tohumlar ağaca dönüverirse yurdunda, yanlış hesap yüzünden taa Bağdat'tan volta alırsın.

TARİHİ HATA

Son olarak... bilhassa burayı iyi dinle bak. Yanlış öğrendin bir savaşı kazanmayı. Savaşların kazananı olmaz çünkü pek. Hem mevzu bahis maziyse şayet, kazanmak hatırlanmakla eştir aslında. Ve tarihi sandığın gibi kötüler yazmaz hep.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

LEKE OYUNLARI
Cemil Cahit Yavuz

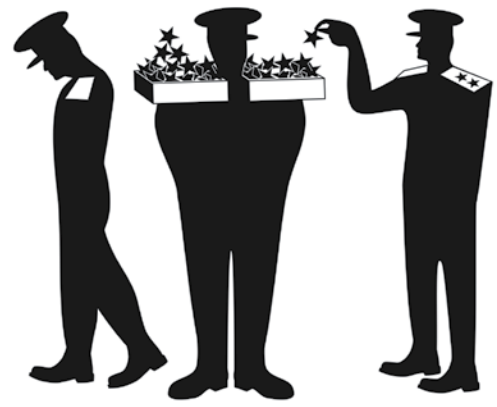

Yetkileri kendinde toplamak

Tecavüz davaları

Yakalamak

Temiz siyaset

Danilov Beşlisi'nin son kitabı...

1812'de başlayan hikâye 1917'de tamamlanıyor!

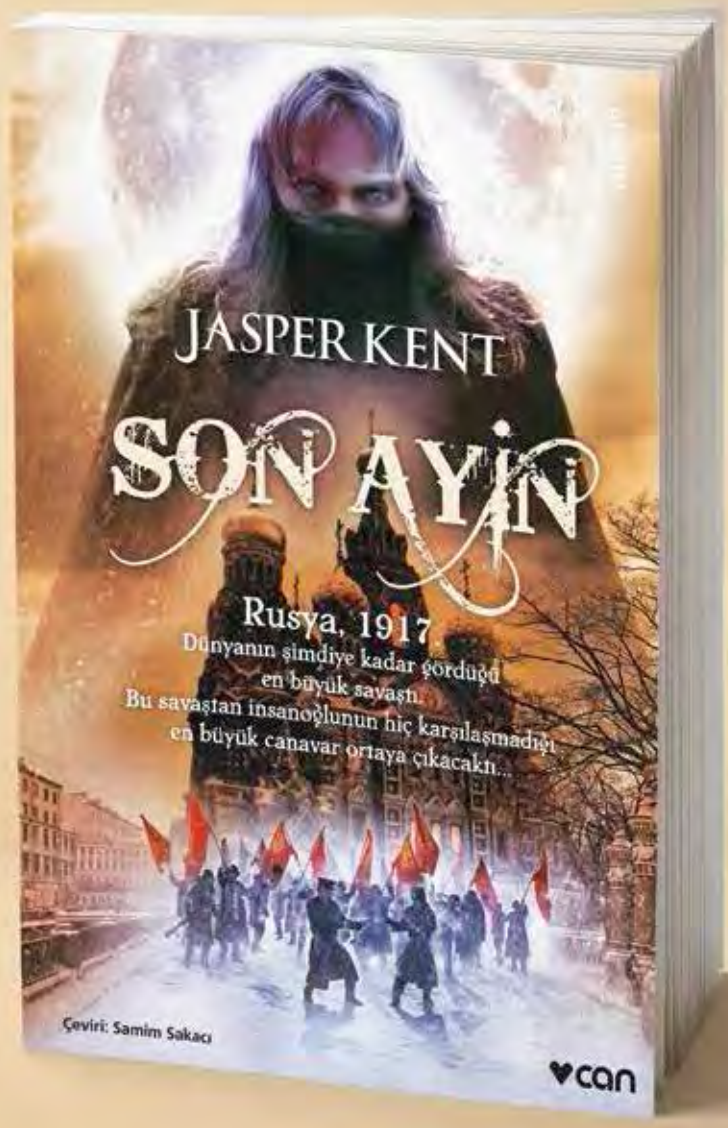

canyayinlari.com twitter.com/canyayinlari facebook.com/canyayinevi

can

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

SELÇUK AYDEMİR

KAR TANESİ

Burak (Aksak)'la bir kısa film yazdık, nasıl bir NBC etkisi varsa üzerimizde tüm film karlar altında geçecek diye de tutturduk. Çünkü bize göre NBC'de bir numara yok, her yer kar olduğu için kamerayı nereye koysan güzel resim çıkıyor. İnandırmışız kendimizi. Tabii çekim yapılacak yer Zermatt değil bildiğin Küçükçekmece. Hepi topu 2-3 gün kar ya olacak ya olmayacak. Çok kısa bir zaman aralığımız var. Hazırlıkları yaptık, cast çalışması karlar altında Çekmece'ye rahat gelip gidebilecek insanlardan oluştu komple. Burak ve Sadi başrolü paylaşıyor. Kamera arkasında Bünyamin olacak.

GÜN 1

Sabah büyük bir heyecanla kalkıp okuma provamızı tamamladık. Sahne çok komik, bir an önce çekmek istiyoruz. Bünyamin telefon etti Sirkeci-Halkalı arası çalışan banliyö treni Florya'ya kadar gidebilmiş. Bünyamin inmiş Florya'da, "araba maraba yok, gelin beni alın, köpek var burda, huylandım" dedi. Köpeğe sordun mu Bünyamin, onun yaşadığı travmayı düşün! Köpekten korkmak ekibin ortak özelliği. Kalkıp gidiyoruz Florya'ya kadar yürüyerek. Takribi bir saat sürüyor karda bata çıka. Florya'dan Bünyamin'i ve bir çuval dolusu garip ekipmanlarını alıp dönüyoruz Çekmece'ye. Günün yarısı gitti ilk sahne iptal, komikti ama gerekli değildi zaten. Bir sonraki mekana geçmek zorundayız.

Çekeceğimiz sahne Sadi ile Burak'ın ilk karşılaşma sahnesi. Sadi zengin çocuk, Burak fakir. Sadi pek zengin durmuyor, Burak daha derli toplu. Bünyamin, "zengin bebeler ceket giyer olm ceket verin Sadi'ye. Bu montla sokakta bir lira isteyen adamlardan farkı yok" diyor. Sadi montla oynamakta ısrarcı, dışarısı öyle böyle soğuk değil. "Parayla imanın kimde olduğu belli olmaz oğlum, şekilcilik yapmayın" diye atlıyor. Yemezler. Sadi'yi ikna ediyoruz ceketle oynamaya da bizde zengin ceketi yok. Hayır yani görmüşlüğümüz bile yok. Babamın dolabından bir ceket alıp veriyorum Sadi'ye. Emekli amca ceketiyle oynuyor filmi. Sadi'yi o ceket zengin göstermeye yetiyor. (Montu siz düşünün)

İlk sahneyi çekiyoruz. Akşam meyhane sahnesi var. Yoğun kar nedeniyle meyhanede Burak'a akıl verecek amca gelemiyor. Burak deliriyor "meyhane adamın evine 5 metre nasıl gelemiyormuş, evine gidiyoruz" diyor. Gidiyoruz; Sadi, ben, Bünyamin, Burak adamın kapısına dayanıyoruz. Adam anjiyo olmuş, dinlenmem gerekiyor diyor.

- Benim dedem de anjiyo oldu geçen sene. 3 gün dinlendi evde, diyor Bünyamin.
- Geçmiş olsun, rahat merdiven çıkıyor mu? diyor amca.
- Seneyi devriyesi oldu, gömdük dedeyi. O kadar istirahat etti ama ecel amca, ölecekse ölecek, dinlenmeyle alakası yok, gel bizle çekelim sahneyi diyor Bünyamin. Tuttu kopartacak belli. Amca bir ara niyetlenir gibi oluyor ama yenge su koyveriyor nazikçe kovuyor bizi evden.

Meyhaneden adam buluruz deyip, gidip kuruluyoruz meyhaneye. Meyhaneci bile gelmemiş, öyle bir kar var dışarıda. Oğlu açıyor dükkanı. Adam bulamıyoruz. Baktım olmayacak, Bünyamin'le dürüstçe konuşayım diyorum.

- Bünyamin, hâli gördün. Böyle bir durumda inat etmem, kamera karşısına geçerim biliyorsun ama ben bu rol için fazla karizmatiğim. Esnaf tipi yok bende, sen daha uygunsun gel sen oyna diyorum.

Kaybedecek neyim var, belki dürüstlük işe yarar. O zamanlar saçım bile var.

- Harbi mi diyorsun lan? Esnaf tipi mi var bende? Oynayayım diye gazlamıyorsun değil mi beni? diyor. Bünyamin itirafımı iltifat olarak almış.

- Gel gezelim esnafı Bünyamin. Kendi gözünle gör. Esnaf doğmuşsun sen diyorum.
- Neyse çok yağ çektin oynayayım bari diyor. Adam ya esnaf hayranı ya da oynamaya çok niyetli, bahane arıyor. Umurumda mı? Hayır. Sonuç odaklıyım o zamanlar. Görüntü yönetmenimiz, kameramanımız işi bana bırakıp masaya oturuyor. Senaryoyu uzatıyor Burak. Elinin tersiyle itiyor Bünyamin, "aklımda oğlum benim, bir kere okumam yeter, ezberlerim" diyor. Masadaki ayrana bakıyor, alıp döküyor yere.
- Bana gerçek rakı getirin. Duble olsun. Role giricem.
- Yahu esnaf kardeş ne yapıyorsun? Bütçe kısıtlı. Senin içeceğin her bardak rakı o akşam birimizin aç uyuması demek. Bütçe öyle kısıtlı lan! Ölmeyecek kadar paramız var.

Sadi bir anda deliye dönüyor.

- Ulan yollar kapalı, hepimiz Selçuk'ta kalıcaz. Adamla akşam yemeği için alışverişe çıktık. 2 paket çubuk makarna, bir kutu salça aldı. İçecek almayacak mıyız dedim, bir kilo yoğurt aldı, evde çeşme suyuyla çırpıp ayran yapacak köpek! İç işte önüne konanı çarçur etme paramızı! diye kükredi.
- Oynamıyorum oğlum o zaman, gidin benden daha iyi bir esnaf bulun bakayım var mı? Benim kumaşımda esnaflık var oğlum diyor Bünyamin. Bünyamin'i çok gazlamışım.

Sadi ile Burak'ın hesaplaşma sahnesi. Bankta oturup uzun uzun konuşacaklar. Aslında çok kısaydı konuşma ama filmde çekemediğimiz tüm sahneleri özetleyecekler konuşarak.

Mevzu uzamasın diye dışarıdan bir küçük rakı alıp (veresiye) meyhanede servis ediyoruz Bünyamin'e. Bünyamin, dişlerimi fırçalayayım beyaz çıksın deyip ilk dubleyi gargara yaparak fondipliyor. Madem Bünyamin içiyor, ben de içicem deyip bir duble de Sadi atıyor. Daha çekim başlamadan şişe yarıya indi inecek.

- Allah belamı versin tokatlarım! Dayak yiyeceğimi bile bile tokatlarım, adam olun lan! diye biraz da ağlamaklı bir sesle bağırıyorum.

Sigara bile içmeyen adamım, gittim babamın hesabına bir küçük rakı yazdırdım, adama durumu nasıl açıklayacam bilmiyorum. Daha çekim başlamamış, bitirecek herifler rakıyı!

Disiplin sağlanıyor bir şekilde. Sahneyi çekmeye başlamamızla Bünyamin'in ezberi olmadığını anlamamız bir oluyor. Rakının, ezberini bozduğunu savunuyor. Yoksa tek okuyuşta ezberlermiş. Üçüncü bardaktan sonra Bünyamin senaryoyu fırlatıyor.

- Böyle replik yazılır mı lan esnafa? Siz ne anlarsınız esnaftan, esnaf böyle konuşmaz. Mesafeli değildir; içtendir, candır esnaf, gir kayda doğaç yapacam diyor.

Bünyamin kısa devre. Giriyorum kayda, bir şeyler söylüyor ama yarısı bile anlaşılmıyor. İyice sarhoş oldu herif. Baktım olacak gibi değil, genel planı bitirip, süper oldu deyip Bünyamin'in yakınını kuruyorum. Bünyamin arada hâlâ içiyor. Yakınına geçtiğimizde hiçbir dediği anlaşılmıyor. Siktir et, dublaj yaparız, olmadı alt yazı yaparız diyorum. Oyunun ortalarında Bünyamin başını masaya koyuyor. Güzel mizansen bulmuş. Bulmuş da kafa geri kalkmıyor. Sahnede Burak dürtüyor Bünyamin'i. Yok, Bünyamin gitmiş. Bedenini bırakmış masada, koşarak kaçmış. Herif sızdı kaldı. Çekemiyoruz sahneyi süremiz bitiyor. Bünyamin ayılıyor, geri bayılıyor. Karlar altında neredeyse taşıyarak eve götürüyoruz Bünyamin'i. Koskoca gün tek sahne çekebildik. İkisini Bünyamin katletti. Salçalı makarna ile evde çırpılmış ayrandan oluşan akşam yemeği sırasında Burak'la bugün çekemediklerimizi yarınki sahnelere replik ekleyerek telafi etmenin peşindeyiz. Sabaha kadar çalışıyoruz. Bünyamin ve Sadi benim yatakta başlı kıçlı yatıyor.

GÜN 2

Oyunculara anlattığıma göre çeşit olsun diye, Burak'a anlattığıma göre masraf olmasın küt böreğinden ucuz kahvaltı olmaz diye, aslında ise; annemin al şu herifleri çıkart evden yoksa ben enselerinden tutup dışarı atıcam kedi gibi demesi üzerine, sabah kahvaltıyı börekçide yapıyoruz. Herkesin birer porsiyon küt böreği ve iki bardak çay hakkı var. Gol atan olmasın diye parayı peşin ödemişim börekçiye, biri başka bir şey isterse parasını almadan servis etmeyecek. Ciddi

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

bir yapımcı adayıymışım, sektördeki yapımcıların tüm özelliklerini taşıyormuşum aslında o yıllarda.

Alet edevatı toplayıp, çekim yapacağımız pastaneye gidiyoruz. Çekim iznini geçen hafta aldığım için rahatım. Pastaneciye selam verip masa seçiyorum. İstediğim masada iki kişi kahvaltı yapıyor. Kahrolasıca zenginler, pastanede kahvaltı yapacak kadar müsrifler. Kaldırıyorum masalarından, yan masaya geçmelerini rica ediyorum. Kurulmaya başlıyoruz, pastaneci Bünyamin'i salondaki sehpayı iter gibi ayağının ucuyla kenara iterek yanımıza yaklaşıp "ya siz hayırdır" bakışı atıyor. Adam bizimle konuşmaya tenezzül bile etmiyor.

- Abi konuştuk ya çekim yapıcaz biz. İzin vermiştin.
- Annenle geldin lan izin istemeye. Kadının yanında bozmayayım dedim. Çıkın dışarıda oynayın.
- Abi ne oyunu, iş bu iş! Henüz kimse para vermiyor bize ama ileride çözücez onu.
- Çocuklar alın şunu da çıkın dışarı, diyerek Bünyamin'i işaret ediyor. Baya nesne muamelesi yapıyor adam Bünyamin'e.
- Annem yanımda diye izin verdin madem, e ben eve gidince izin vermediğini söyliycem.
- Annene mi şikayet edeceksin lan beni. Kaç yaşındasın Selçuk sen?

Adam haklı, götüm götüm çıkıyoruz pastaneden. Bünyamin çok sinirleniyor. "Esnaf esnafa bunu yapar mı?" diyor yol boyu. Şaka maka 30 sahnelik filmin bir sahnesini çekmeyi becerdik. Zormuş bu işler. Gece final sahnesini çekicez ama aradaki sahnelerin hiçbiri yok.

Final Küçükçekmece meydanında Sadi ile Burak'ın hesaplaşma sahnesi. Bankta oturup uzun uzun konuşacaklar. Aslında çok kısaydı konuşma ama filmde çekemediğimiz tüm sahneleri özetleyecekler konuşarak. Göstermeyecez anlatacaz. Film iki sahneden ibaret olacak. Meydan ışıl ışıl çok iyi aydınlatılıyor, ışık da yakmıcaz mis.

Gece 1'de gittik meydana. Meydan anaokuluna dönmüş. Herkes kar topu oynuyor. Koca koca emmiler de el kadar bebeler de sokakta. Gece 1 lan, gidin uyuyun. Biz de giriyoruz aralarına bu film bitmeyecek belli. 1 saatten uzun süre kar topu oynuyoruz mahalleli ile, Bünyamin pastaneciye iki tane headshot koyuyor. Kar topunun içine çakıl taşı koymuş, her vurduğunda adam beş dakka iptal. Millet dağılıyor, kuruluyoruz. Provalar süper. Olacak gibi. Genel plan için sayıyorum. 3-2-1... Geri sayım biter bitmez meydandaki tüm ışıklar sönüyor. Mal mal birbirimize bakıyoruz. Bu kadar mı denk gelir. Etraftaki dükkanların tabelaları ışıl ışıl. Bazı dairelerde ışık var. Bir tek meydan karardı.

Meydanın girişindeki güvenlik kulübesine gidiyoruz. İçeride uyuyan güvenliği uyandırıp, durumu soruyoruz. Saat 3'te ışıkların kapandığını, tasarruf tedbiri olduğunu söylüyor. Hayatımda ilk ve son defa rüşvet teklif etmeye niyetleniyorum. Elimi cebime atıp "peki bunun başka bir yolu yok mu?" diyorum. Güvenlik heyecanla elini yan tarafa uzatıp bir el feneri çıkartıyor. "El fenerimi vereyim, işinizi görür mü?" Birbirimizin suratına bile bakmadan eve doğru yürümeye başlıyoruz. Tüm mahalle zifiri karanlık. Bir havlama sesi geliyor uzaktan, sanki köpek havlamadı da koşu yarışındayız silah patladı. Herkes aynı anda depara kalktı. Nasıl korktuysam artık Yaradan'a sığınıp başladım koşmaya, ben eve gidip üstümü değiştirdim, çayı koydum ilk bardağı içtim, hâlâ gelen giden yok. Yarım saat sonra geldiler, karanlıktan yolu şaşırmışlar. Mahallede koşup koşup durmuşlar. Bünyamin'in tezine göre zaten köpek bize havlamamış, çok uzaktaymış köpek. Bizimkiler koşarak uzaktaki köpeğe yetişmişler, köpek baktı ki 3 herif kendine koşuyor, havlamayı bırakıp kaçmaya başlamış. Mahalleye sükunet getirmişler. Film çekmeye diye yola çıkıp, gece köpek kovalayarak bitirdik 'Kar Tanesi' vakasını. Elde tek sahne var. İleride çok para eder...

MURAT DURAL

GARDAKİ UĞURLAMA YASAĞI

İnsanları A noktasından B noktasına taşımaktan ibaret bir işleve sahip bir vasıta, nasıl bu kadar çok imgeye sahip olabilmiş ki? Muhtemelen başka hiçbir toplu taşıma aracına bu kadar sık rastlamamışızdır kitaplarda ve filmlerde. "Lokomotif artı birtakım vagonlar" eşitliğinden fazlası olmuşlar, nasıl becermişler bilmiyorum ama hep şiirsel ve sinematografik olmuşlar: Trenler...

Mesela Memleketimden İnsan Manzaraları'nın koca iki cildi trende geçmiş. Nazım Hikmet, Haydarpaşa-Ankara treninde memleketin çeşitli sınıflarından-bölgelerinden insanları buluşturarak diyalektik bir şiir evreni yaratmış. Mesela Karpuz Kabuğundan Gemiler Yapmak filminde vagonlar, kasabalarından dışarı çıkamayan çocukları hayallerine ulaştırabilecek olan bir masal trenine dönüşmüş (Ahmet Uluçay'ın kısa filmlerinde de bir hayal nesnesidir tren)... Edip Cansever, Mendilimde Kan Sesleri şiirinde trenlerin kullanışlı olmasıyla yaşamlarımızın hayalsiz olmasını benzeştirmiş, garların -tıpkı memleket gibi- dağılmış pazar yerlerine dönüştüğünü dile getirmiş. Angelopoulos filmlerinde tren, ülkelerinde sıkışmış çocukların kaçışlarına yardımcı olmaya çalışmış, kullanılmayan tren kompartımanları mülteciler için ev olmuş, tren düdükleri insan çığlıklarını, haykırışlarını yansıtmış... Onur Ünlü'nün tren sesleriyle sona eren Beş Şehir filminde, Eskişehir garına yaklaşan raylarda son bulmuş iki yetişkinin yaşamı ve karşılıksız bir aşk...

Ne diye sıralıyorum bunları? Yaşanmışlıklar ve bilinçdışının ortak çabasıyla üretilen sanatsala karşı işleyen bir mekanizmayı işaret etmek için. Niyetim; nesnesi tabela, mesajı yasak olan yukarıdaki fotoğrafın bu eserler ile yarattığı kontrastı ifade etmeye çalışmak... "Uğurlayıcıların bilet kontrol noktasından ileriye geçmesi yasaktır"mış!.. Şiirlerimizi de X-Ray cihazına bırakalım mı?

Eskişehir garında, peronlara doğru giden altgeçidin ortalarındaki kontrol noktasında karşılaşılan bir uyarı bu. Aynı "erişim yasağını", İzmit ve Ankara garlarında da görmemiz mümkün tabii ki. Kontrol noktasından geçmeden önce uğurlayıcını, mesela sevgilini, bu tabelayla baş başa bırakıp ilerideki yürüyen merdivenden süzülürken birkaç saniye el sallayabilirsin. O çok hoşuna giden romantik film sahnelerindeki gibi olmayabilir her şey ("O dediğin filmlerde olur")... Son ana kadar tren kapısı önünde durarak sarılıp koklaşan bir çift olmamıza izin vermiyor TCDD yetkilileri.

Anılara yer yok artık istasyonlarda, istasyonlar artık dağılmış pazar yerlerine bile benzemiyor. Garda bekleyen bir yük vagonunun üstünde içerdik biz arkadaşlarla. Şimdi ne yük treni duruyor burada ne de bilet almadan birkaç peron öteye geçebilmen mümkün. Koca sepetleriyle trene binip pişmaniye, erik, simit satan satıcılara rastlamaz olduk. Bir sallama çay için bozuk paralarımızı sömürmek isteyen servis arabaları aldı yerlerini.

Sadece Yüksek Hızlı Tren'ler var artık Eskişehir-İstanbul arasında. Bundan 3-4 sene öncesine kadar severek bindiğimiz Boğaziçi Ekspresleri, Anadolu Ekspresleri yok. Pek ucuz ve pek tehirli Doğu Ekspresi, Ankara'nın yukarısına çıkmıyor.

"Kitap kokusu" diye tutturup e-kitap teknolojisine karşı çıkma romantikliği mi yapıyorum? Bilmiyorum, ama hayır ya, maddi bir sorundan da bahsediyorum. 2010'da Eskişehir'den İzmit'e 3.5 liraya gidebildiğimi hatırlıyor, şimdi aynı yolculuk için YHT biletine 35 lira ödememi karşılaştırıyorum. 2014 Temmuz'dan beri açık olan Eskişehir-İstanbul hattında seyreden YHT'lerin hiçbir köy -ki mahalle oldular ve kasaba istasyonunda durmadığını, böylece onlarca istasyonun işlevsiz kaldığını da eklemek istiyorum. Cumhurbaşkanlığı seçimlerinden önce yaptığı açılışta bunlardan hiç bahsetmemişti şimdiki cumhurbaşkanı. 2012'den beri (demiryolları yenilendiği için) pahalı otobüslere binmek zorunda olan öğrencilerden, köyde-kasabada yaşayanlar için trenin öylece geçip giden bir şey haline gelecek olmasından, sevgililerin tren hareket ederken bakışamayacağından, kaybolan satıcılardan... "Memleketimden İnsan Manzaraları'nın iki cildinin bu YHT'lerde geçtiğini düşünebiliyor musunuz" diye sorsa kitleden "Eveeet" cevabı gelir miydi acaba?

Yıllarca ucuz ve güvenli diye bildiğimiz raylar birden artı değer üretmeye başladı, bayramlarda bizi köydeki büyüklerimize bağlayan "çufçuflar" kırsal hayatları teğet geçiyor, garında-raylarında hayal kurabildiğimiz bu yolculuğun yerini sıkıcı "transferler" aldı... Gardan aldığımız bileti birkaç adım ötedeki kontrol noktasında tekrar göstermek, ayrıca kimliğimizi de çıkarmak, bu arada çantalarımızı taratmak ve hızlı ve de kâr getirecek bir yolculuk yapmak zorundayız. Diyorlar ki garlar tamamen kompleks yapılar olarak yenilenecekmiş. Yani bırak şiiri, üzerine düz yazı yazmaya bile değmeyecekmiş. Bu garlar için sadece uyarı tabelası metinleri hazırlanması uygun olurmuş...

Artık uğurladığımız sevgilimizi X-Ray cihazına yakın bir yerlerde bırakmamız gerekiyormuş...

-Hadi çabucak git, çabucak gel... Daha tüketeceğimiz çok şey var...

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

KAAN KOÇ

YETER, ÖLECEKSEK ÖLELİM

"avucumuzun içinde oynadığımız iki taş bile ezebilir belki bizi" (Akif Kurtuluş)

Her sabah, alarmın sesiyle uykum kesilir. Bu, belki de yeryüzünün en klişe ama en mühim cümlesidir. 5 dakika arayla 2 alarm kurduğum için daima ilkini ertelerim ve 5 dakika daha öteki dünyanın tadını çıkarmaya bakarım. Sırf bu yüzden uyanamadığım da olur; düşlerimin naifliğiyle, ikinci çalan zili henüz ilki zannedip iptal eder, ringi uzaktan seyretmeyi tercih eden bir boksör olarak köşeme çekilirim. Bir daha asla çalmaz alarm, maç bitmiştir, dışarda bir hayat akıp gider ve telefon avucumda ölü bir posta güvercini gibi durur. Yeni bir haber getirmeyecektir bana.

Ama her gün, öyle ya da böyle, açtım gözlerimi. Gözlerimi her gün mutlaka açmışımdır hayatımda, size yalan söylemiyorum. 29 yıl oldu, bi' tek gün olsun şaşmadı bu. Daima düşlerimden uyanıp, üstümü giydim, saçlarımı aynada yaptım, bir sigara içtim sonra bir bardak su; evden çıkmam gerekiyorsa oflayarak çıktım, odamda durma lüksüm varsa daha çok sigara içtim. Kısacası her gün uyandım. Hayatta kalma konusunda sahiden istikrarlıyım. Yine de bu, her gün niçin hayatta kalmayı tercih ettiğimi sorgulamayacağım anlamına gelmiyor. Gözlerimi açmak gibi, asla vazgeçmediğim ikinci şey ise, uyandığım zaman "bugün neden hayattayım?" sorusunu cevaplamak. "Gerçekten önemli olan bir tek felsefe sorunu vardır: intihar. Yaşamın yaşanmaya değip değmediği konusunda bir yargıya varmak, felsefenin temel sorusuna yanıt vermektir." diyen Camus beni görse felsefe tarihinin baştacı yapabilirdi. Benim haricimde bu soruya bunca yıl çalışan başka bir düşünür tanımıyorum. Çoğunluk ya yaşamayı seçiyor ya yaşamamayı. Yaşamakla ölmek arasında kararsız kalmak tıpkı bir mağazada uzun uzun dolaşıp hiçbir şey almadan çıkmak gibi. Elinizdeki boş çantayı tek bir şey dolduruyor; hiçlik. Enayilik işte.

O mağazadan intiharı alarak ayrılanlar ise diğer bütün seçeneklerdeki defoları fark etmiş oluyor. Robert Enke bunlardan biri. Bir sabah kalkıp, bir sonraki sabah uyanmama tercihini kullanan biri. Ve bu bir sabah uyanmama meselesinde Enke de aynı hakkı kullanan diğer hepsi gibi yalnız değildi. Mağazaya girdi, bazıları ona fısıldamaya başladı; "şunu al, bak şurdakini, intiharı neden düşünmüyorsun, senin gibi zayıf bir herif yaşamayı hak ediyor mu sence?" Enke, nihayetinde bir gün bu sorulara cevabını bir trenin önüne atlayarak verdi. 10 Kasım 2009 günü, Enke'ye o tren yolunu gösteren kişilerden biri de bendim. "Keşke bu dünyaya gelmemiş olsaydı" demiştim çünkü; 10 Ağustos 2003'te. O gün, 17 yaşında biriydim ve kahvede Fener'in İstanbulspor'la maçını izliyordum. Yeni transfer olmuştu Fenerbahçe'ye, Barcelona'nın yedek kalecisi Enke. Herkes bu yeni gelen sarışın, keskin bakışlı ve yanakları çökük Alman'ın neler yapacağını merak ediyordu. Birçoğu gibi bu merak da felakete dönüştü; Enke art arda goller yiyor, gol yedikçe kendi kendine isyan ediyor, bazen mırıldanıp bazen bağırıyor ama sesini kimseye duyuramıyordu. O bir yabancıydı. Takıma yeni katılmış, henüz kimseyle arkadaş olmamış biri; vahşi kalabalığın önünde yeni biri. Yabancı. 3-0 biten o maç boyunca kahvedeki herkes Enke'ye küfretti. Stadyumdaki onbinler Enke'yle alay etti. Ertesi gün atılan gazete manşetlerinden biri "Enke'k Kaleci" idi. Enke, Fenerbahçe'nin kalesinde başka hiçbir maça çıkamadan alel acele postalandı İstanbul'dan. O kahvehanenin koyu kıvamlı sigara dumanında yüzüm, üzüntü ve öfkeden kızarırken Enke'ye çok sağlam küfürler savurdum. Yalnız değildim ki bu konuda; herkes delirmiş haldeydi. Mahalleden abilerim, ki hepsi delikanlı adamlardı gözümde, Enke'ye bela okuyor, aile şeceresini çıkarıyor, öfke dayanılmaz boyuta ulaştığında da artık onu aşağılarcasına dalga geçiyordu. Fenerbahçeli milyonlar istediğine ulaştı sonunda; en kek kaleciyi kovduk ülkeden. Artık kalemiz emin ellerdeydi.

Yaşamakla ölmek arasında kararsız kalmak tıpkı bir mağazada uzun uzun dolaşıp hiçbir şey almadan çıkmak gibi. Elinizdeki boş çantayı tek bir şey dolduruyor; hiçlik.

Sonra Enke başka takımlarda oynayıp başarılı oldu. Yılın kalecisi bile seçildi Almanya'da. Eşi Teresa'yla bir kızları oldu 2004'te; Lara. Fakat Lara, doğuştan kalbi hasta bir bebekti. Enke, kucağında Lara'yla çıkıyordu pekçok kez sahaya; güleç, ışıldayan yüzü ve tombul yanaklarının üstünde hep bir hortum vardı Lara'nın. Hayatta kalması zordu ve 2006'da o yaşam dolu çehresi yalnız fotoğraflarda kaldı. Kızını da kaybeden Enke için hayat, boş kaleye goller atan bir canavara dönüşmüştü artık. Hayat, İstanbulspor'un forveti Balili gibi, tribündeki taraftarlar gibi, kahveyi dolduran bizim gibi gözünün yaşına bakmıyordu insanın. Golü yiyen mağluptu, bu kadar basit.

Enke, 32 yaşında bir kaleciyken, 10 Kasım 2009 günü Bremen'den Hannover'a giden bir trenin önüne bıraktı kendini. Eşi Teresa, Enke'nin 6 yıldır depresyonda olduğunu söyledi ölümünden sonra. 6 yıl. 2009 eksi 6. 2003. Kahvedeyiz. Enke'nin neden doğduğunu soruyorum küfrederek. Neden hayatımı zehir ettiğini. Neden gol yediğini. 6 yıl. Enke, 6 yıldır depresyondaydı diyor Teresa. Allah belasını versin senin gibi kalecinin diyoruz kahvedekilerle. Takımda kimse Enke'nin omuzuna dokunmuyor maçta. Tek bir yönetici bile uğurlamıyor havaalanında Enke'yi. Gidiyor. Sonra bir sabah felsefenin en temel sorusunu cevaplıyor Enke; öleceksek ölelim. Yeryüzünün en klişe ama en mühim cümlesi. 15 Kasım günü 40.000 kişi uğurluyor Enke'yi cenaze töreninde ve ben televizyondan izliyorum o anı; karşımda yine bir stadyum, tribünler, futbolcular. Fakat bu kez iş değişik; futbolcu arkadaşları ağlıyor, tribünler ağlıyor, Enke sahaya çıkıyor. Çıkıyor ama ne elinde eldivenleri ne kucağında Lara... Bir tabut...

Şimdi günah çıkaracak ya da intiharı övecek değilim. Sadece, yaşamak ya da yaşamamak, bu basit bir mesele. Çok basit. Bir terzinin dudakları arasındaki iğne gibi; incecik, hafifcecik, dümdüz. Biz hâlâ ertesi güne uyanacak olanlar, o iğneyi başkalarına batırarak hayatta kalıyoruz. "Canın mı yandı, ne kadar zayıfsın, çek git bu dünyadan, sana göre değil" diyoruz sonra. Siz de bir gün bu cümlelerle karşılaşırsanız, Enke'yi, Lara'yı ve beni düşünün; ikisi yan yana yatıyor artık. Benimse hayatım tıkırında işte. Ara sıra o baba kızın fotoğrafını açıp daha iyi bir insan olmaya çalışıyorum. Ve bu, yemin ederim, rezil bir yöntem.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

MUSTAFA BECİT

Her Şey Ben Yaşarken Oldu

Mustafa Becit'ten hayatın içinden karakterlerle kurulmuş bir olay örgüsünün aksiyon, intikam, aşk, felsefe ve hatta biraz delilik dolu, bir solukta okuyacağınız çarpıcı anlatımı…

Artık, köpüren hayatın sağanaklarında sancıyan bir namluya şakağınızı uzatma vaktidir…

Sayfa6

Merkez Yenibosna ● Acarkent Coliseum ● Ataşehir Migros ● Ataşehir Novada ● Beylikdüzü Migros ● Levent Metrocity
Maltepe Carrefour ● Sirkeci ● Bahçelievler Metroport ● Fatih Historia ● Beykent Perla Vista ● Avcılar Pelican Mall

/Sayfa6Yayinevi

KİTAP BURADAN ALINIR
www.inkilap.com

/sayfa_6

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

BİROL TEZCAN

MESLEK LİSESİNDE BİR HAL GELDİ BAŞIMA - 1. BÖLÜM

Uzun yıllar düşündüm hangi lisede okuyayım diye. Şaka len şaka. Ben daha ilkokulu bitirmişken babam karar vermişti meslek lisesinde okumama. Bende okuyacak potansiyel görmediği için, "meslek lisesine gitsin de bir mesleği olur," diyerekten meslek lisesi sınavlarına soktu beni. "Soktu" diyorum, zira gönüllü ya da bilinçli olarak yaptığım bir eylem değildi. O zamanlar meslek liseleri merkezi sınavla öğrenci alıyor. En prestijli bölüm Elektrik. Elektrik Bölümü'nü sırasıyla Motor, Torna-Tesviye, Metal İşleri, Ağaç İşleri takip ediyor. Zaten sınava girecek öğrenciler de genelde bu sıralamaya göre yapıyorlar tercihlerini. Ben Motor Bölümü'nü kazandım. Bildiğin ikinci sınıfım yani. Elektrik Bölümü'nün havasından geçilmiyor. Koca okulda dört tane kız var, dördü de Elektrik Bölümü'nde. E onlar hava atmasın da biz mi hava atalım.

Gönülsüz gönülsüz okuyorum. "Adı Motor Bölümü / Gösterirler ölümü / Getirmişler motor diye / asırlık külüstürü. // Bir hocamız var lakabı Körkeş / Döverken bile sırıtıyor hayatı beleş / İnanmazsan bütün bölüme sor / Sigaramıza bile olur tebelleş." diye şiir yazmışlığım var öğrenciyken. Sonrasında yakalandı bu şiir, disiplinlik bile oldum. Neyse, mesele o değil, belki onu başka bir zaman anlatırım.

Biz böyle Motor Bölümü ezikliği yaşarken bir şekilde birinci sınıfı takıntısız geçtim. Tam da o yıl Teknik Lise açıldı. Açıldı açılmasına da, öğrenci yok. Okulumuzun nadide yöneticileri, belki onların da emir aldığı milli eğitim camiasının nadide yöneticileri parlak bir fikirle Teknik Lise'ye öğrenci buldular. Nasıl mı? Efendim bu nadide beyinler, Motor, Metal ve Torna-Tesviye bölümlerinin birinci sınıfından ikinci sınıfına geçen öğrencilerin bir kısmını Teknik Lise'ye seçmeyi akıl ettiler. Seçilmiş olmanın iki kriteri vardı, mevzu bahis öğrencilerin sınıflarını takdir ya da teşekkür belgesi alarak geçmiş olmaları gerekiyordu. Gelin görün ki Milli Eğitim'deki hesap bizim meslek lisesine uymadı. Takdir ve teşekkür alanların sayısı koca okulda on beşi bulmadı. Küçük bir fikir teatisinden sonra çıta bir miktar daha düşürüldü ve takdir teşekkür kriterine, takıntısız geçmek kriteri de ekleniverdi. Böylelikle sınıf mevcudu yirmi sekizi buldu ve bendeniz de kendimi Teknik Lise kadrosunda bulmuş oldum. Burada nazarı dikkati çekilmesi gereken en önemli şey bütün bunlar olurken bize bir şey sorulmaması. Durup dururken Teknik Lise'li olduk. Müdür, okulun ilk günü çok önemli bir konuşma yaptı bize, hem de bütün okulun önünde, "Siz seçilmiş öğrencilersiniz," dedi. "İş hayatına atılırken on kat daha şanslısınız. Bu Teknik Lise dedikleri öyle bir nimet ki, kıymetini çok sonradan anlayacaksınız." dedi ve sırtımızı pışpışlayarak, "hadi bakalım derse," diye de gönderdi. Gönderdi göndermesine de ortada ne bina, ne derslik, ne atölye, ne de başka bir şey vardı. Kaldık mı değnek gibi bahçenin ortasında. Tıpkı belediyelerin iskan işleri gibi. Binayı yapmana izin verir, yol yok, elektrik hattı yok, kanalizasyon yok, su yok. Biz de aynen öyle kaldık ortada, iskansız bina gibi. Ulan iskanı bırak, bina yok diyorum bina. Okulun konferans salonunda bir mucize beklerken o mucize müdür yardımcısından geldi. Hepimizi çağırdılar derslik bulundu diye. Sevinçle gittik... Metal İşleri Atölyesi'nin küçük deposunu boşalttırdılar önce, sonra her derslikten bir sıra taşıyarak bir derslik yaptırdılar bize. Kendi okulunu kendin yap yani. Yaptık yapmasına ya, tavanı akar, kaloriferi çalışmaz, yazı tahtası yok. Mümtaz Amca bağışlayana kadar kara tahtamız bile yoktu. Bu Mümtaz Amca bulunmaz nimet. Alamancı. Emekli olunca gelmiş, gelirken de beraberinde getirdiği arabayı okula hibe etmiş. Böylelikle okulun okul aile birliğinin başkanlığına oturtulmuş. Ağır solcu. Yine de baş tacı. Her türlü ihtiyaç için ilk onun kapısı çalınıyor. Bu nimetlerden en çok yararlanan Elektrik Bölümü, çünkü oğlu Elektrik Bölümü'nde okuyor. Ve birinci büyük kazığı da Mümtaz Amca'nın hediye ettiği o kara tahtanın önünde yiyoruz, bölümümüz dört yıllık. Meğer o takıntısız geçtiğimiz birinci sınıf, hazırlık olmuş. Ders programımız dağıtıldığında da ikinci büyük kazığı yiyoruz. Ders programında Kimya, Fizik, Biyoloji dersleri var. Ulan biz bunları okumamak için meslek lisesi sınavlarına girmedik mi?

Neymiş bu "Bitmeyen Kavga" diye sayfaları çevirmeye başlıyorum. Merak ediyorum çünkü bizim oralarda en uzun kavga on dakika. Ölü yoksa bile kesin ağır yaralı olur.

Eğitimimiz yalap şalap devam ediyor ama bahçede de havamızdan geçilmiyor. Bütün kızların gözü üzerimizde, seçilmiş kişileriz ya. Kızlar hala Elektrik Bölümü'nde ama gözleri bizde. Okulun bütün erkekleri bize diş biliyor. E biz de kendimizi nimetten sanıyoruz o ara. Saçımıza pis saçak suları damlaya damlaya ders yapıyoruz, teneffüse çıkarken saçlarımızı saçak suyu değmişken aynı tarakla tarıyoruz. Ekrem'in tarağı, hepimizin tarağı. Hocalar da bize ihtimam gösteriyor. Mesela bizim sınıf hiç açılmayan arka kapıda nöbet tutuyor. Akşama kadar yatış yani. Kapının anahtarını bile vermiyorlar, o derece yani. Bir nöbet kulübesi var, elektrikli soba da cabası. Nöbet tutmak için yirmi sekiz günü iple çekiyoruz.

O zamanlar Halkevleri'nin şubesi yeni açılmış ilçemize. Sınıf arkadaşım Canan'la her öğle arası oraya gidiyoruz. Çok şey öğreniyoruz abilerimizden. Saz kursuna bile başladım. Canan, köyden geliş gidiş yapıyor. Yok yok, Canan erkek. Dedim ya, kızları görmek istiyorsanız Elektrik Bölümü'ne bakacaksınız. Adını neden Canan koymuşlar kendi bile bilmiyor. Halkevine gittiğimiz bir gün Ender, İsmet ve Taylan abiyi Mevhibe Abla'yı ortalarına almış örgütlemeye çalışırken buluyoruz. Mevhibe Abla'ya bir kitap veriyorlar. Bir gün sonra da benim nöbetim var okulda, ben de kitap istiyorum. Ender bir kitap da bana veriyor, kapağına bakıyorum "Bitmeyen Kavga". Okuyacağımdan değil ha, sırf biz de okuyan gençliğiz imajı yaratmak. Abilerimizin gözüne girmek.

Ertesi gün, nöbet kulübesine oturduğumun ilk yarım saatinde canım sıkılmaya başlayınca aklıma "Bitmeyen Kavga" geliyor. Neymiş bu "Bitmeyen Kavga" diye sayfaları çevirmeye başlıyorum. Merak ediyorum çünkü bizim oralarda en uzun kavga on dakika. Ölü yoksa bile kesin ağır yaralı olur. Bir sayfa iki sayfa derken öğle yemeğine bile gitmiyorum. Okul sabah yedi buçuktan beşe kadar. Romanı bitirdiğimde içli içli ağlarken buluyorum kendimi. Motor Bölümü'nden Kamil Hoca görüyor. Bir şeyim olup olmadığını soruyor, kitabı gösteriyorum. Gülümsüyor ve omuzuma elini koyarak "Aferin, güzel kitap. Gerçek hayatta da böyle kendini feda eden insanlar var. Hem de hiçbir karşılık beklemeden" diyor. Sonra da kayboluyor. Rüya mı lan bu?

Saat daha dört ama bizim sınıf kapıya doğru geliyor. "Ne oluyor lan," diyorum, "Çuf Çuh saçlarımızı makasladı," diyor Ahmet. Çuf Çuf dedikleri müdür yardımcısı. "O nasıl makas lan," diye sormadan duramıyorum zira makas dediğin hoca parmaklarını saçlarının arasına sokar, sonra da üstte kalan kısmı makaslar, bunları alttan makaslamış, hepsi sahibi tarafından 'iz'lenmiş keçi gibi mübarek. Bir anda her kafadan bir ses gelmeye başlıyor "Böyle okul mu olur amına koyim? / Sikecem makasını ha! / Rezil olduk lan! / Yapma dedim dinlemedi göt! / Gelmeyecem lan okula!

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

/ Babama söyleyecem akşam! / Ne yapacağız lan biz?" İşte en kritik soru. Bu soru duyulur duyulmaz cevap da yapıştı zaten, "Gidip kafayı üç numaraya vuralım." Galeyan dediğin böyle bir şey, "Gidelim lan! / Üç numara! / Protesto edelim lan okulu! / Var mısınız? / Varım lan varım! / Ben de varım! / Yürüyün lan!" Yürürüz. Nöbet yerini ilk terk edişim budur.

Berbere gün doğdu. Yirmi sekiz kişi, biri yolda caydı, yirmi yedi kişi tek sıra halinde bekliyoruz. Berberin bir kişiyi kırpması en fazla beş dakika. İlk tıraş olan Ahmet, ben berberin elinin altındayken kafada bir kasketle geldi. "Bu ne lan?" dedik, "Kafam üşüdü amına koyim! Kış kıyamet, şuradan kasket aldım ben de." Güzel fikir parlak fikri doğurur, "Hepimiz kasket takalım lan! Okula kasketle gidelim. / Derslere de kasketle girelim. / Yaşa! / Hocalar bir şey derse? / Protesto ediyoruz deriz. / Ya bir şey yaparlarsa? / Kimse bir şey yapamaz! / Biz birlik olursak kimse bir şey yapamaz. / Hepimiz birimiz, birimiz hepimiz için! / Heyooooo!" Dalga dalga yayılır bu.

Gece okula dönüp kestirdiğimiz saçları Çuf Çuf'un kapısının önüne boca ediyoruz. Okul nüfusu yedi yüz. Yarısı stajda değişmeli olarak, ortalama üç yüz kişi okulda. En az yüz kişide kasket var. Hocalar şokta. Ortalık kaynıyor. Müdür, müdür yardımcıları konuşma yapıyor ama nafile, bahçede de dersliklerde de kasketliler kasketinden vazgeçmiyor. Daha kasketli okul günlerinin ikinci günü o zamanın hatırı sayılır bir gazetesinin muhabiri okul bahçesine girmeyi başarıyor. E nöbet tutan öğrenci de kasketli. Röportaj, boy boy fotoğraf çekimi derken Ağaç'tan Kudret, Elektrikten Nihat, Metal'den Ercan, Torna'dan Ali ve Teknik'ten ben kendimizi bir anda eylemin sözcüleri olarak buluyoruz. Müdür odasına çağırıyor bizi, tek şart sürüyoruz ortaya "Çuf Çuf özür dileyecek." Bizim oralarda anlaşılamayan durumlar için söylenen bir söz vardır, "Anan aşağı baban yukarı..." Pazarlık sonuçlanmadı. Önerimiz kabul görmeyince eyleme devam kararı aldık. Müdür hepimizi disipline vereceğini söyledi. Babalarımız gazeteyi okumuş, gözümüzü korkutmaya çalıştı ama biz yine de yılmıyoruz.

Her teneffüs boykot sözcüleri bir araya gelip ne yapacağımızı konuşuyoruz. Lakin bir tekimizin bile boykotun nereye gittiğine dair en ufak bir fikri yok. Kervan yolda dizilecek belli. Ne diye her teneffüs bir araya geliyoruz onu bile anlayamadan ders zili çalıyor.

Hocayı beklerken Ekrem geliyor. Ağlıyor lan koca Ekrem. Ne olduğunu merak ediyoruz ama başta anlatmıyor, ağlıyor sadece. Biraz ısrar edince, "İsmail Hoca vurdu." diyor. "Niye vurdu?" diye soruyorum, "Kasketini çıkar dedi, çıkarmadım diye." Eylemimize ilk fiili saldırı. Homurdanıyor sınıf. Bir süre sonra homurtular bağrışmaya dönüşüyor. Kimisi kasketleri çıkarmayı bile dillendiriyor. Bir tokatla yola geleceğiz neredeyse. "Yapmayın arkadaşlar! Biz de biliyorduk böyle şeyler olacağını, hemen vazgeçmek var mı?" diyor Canan. "Ne yapacağız peki?" İşte kilit soru. Ekrem, "Hani birimiz hepimiz, hepimiz birimiz içindi. Dövdü lan adam beni." derken, biri "Biz de onu döveriz!" diye bağırıyor. "Oha!" demeye kalmadan hocayı dövme fikri kabul görüyor. Gaza geldik sınıfça. İlk teneffüste durumu diğer arkadaşlara iletiyorum, belki vazgeçiririler diye. Onlar bizden hevesli çıkıyor. Son derste Canan'la yan yana oturuyoruz, "Canan," diyorum, "şimdi herkes dövelim diyor ya, Nasrettin Hoca işine döner bu. Sınıftan çıkana kadar bütün sınıf varız, okulu çıkana kadar sen, ben, bir de günün öfkesiyle Ekrem olursa ne mutlu bize." diyorum. Canan bir şey demeden bakıyor, o benden de kaygılı.

Okul çıkışı sınıftan çıkıyoruz, benim beklediğim olmuyor. Bütün sınıf yekvücut öğretmenler kapısına gidiyor. Evet evet, öğretmen kapısı ayrı, öyle bir hiyerarşi var. Öğrenciler ayrı kapıdan, öğrenciler ayrı kapıdan giriyor okula. Okuldan çıktığımızda diğer sınıfların da beklediğini görüyoruz. Oha! Herkes ne meraklıymış hoca dövmeye diye düşünüyorum. Çok fazla zaman geçmeden İsmail Hoca çıkıyor kapıdan. Düşüyoruz peşine. En az elli kişi varız. Tükürüğümüzle boğacağız hocayı.

Uzaktan siren sesleri geliyor. Üzerimize alınmıyoruz...

(Devamı gelecek sayıya)

ASLI TOHUMCU

YASSAH

40 yaşındayım. Kendimi bildim bileli, canım ne zaman seks çekse, hemen, kalkan ilk trene bilet alırım; kuşetli vagona. Neredeyse 20 yıldır memlekette görmediğim istasyon, fitişmediğim erkek tipi kalmadı. Ömrümde en çok hayır duasını, kuşetli vagonu tasarlayan mühendise etmişimdir. Allah kabul eder inşallah.

Şu kırmızı, hışırı çıkmış sırt çantası az yoldaşlık etmedi bana. İçinde bir çift temiz iç çamaşırı, bir paket tırtıklı, bir paket de geciktiricili prezervatif, kamçım, göz bağım, vajinal toplarım, hizmetçi kıyafetim, genelde büyük beden bir itfaiyeci üniforması (çünkü iri erkekleri severim), el ve ayak kelepçesi, bir adet hindistancevizi kokulu mum ve playboy çakmak, bir paket ıslak mendil her daim hazır bulunur. Birleşmiş Milletler konferasına elimi kolumu sallayarak giderim de, kuşetli vagona fitseler hazırlıksız gitmem. Neden? Çünkü kuşetliye fitişmeye giderim!

Bekaretimi bir Konya-Ankara treninde, seyahatine tabelası bile bulunmayan bir istasyondan başlayan, emekli bir yerel gazete muhabirine verdim. Hiç unutmam, kukuma saplananın yatağın delik deşik derisinden fırlamış bir yay mı, yoksa Adil amcanın pipisi mi olduğunu anlayamamıştım. Anladığımda iş işten geçmişti ancak moralimi bozmadım. Memlekette "sırtüstü yatarım görevimi yaparım"dan öteye geçememiş milyonlarca kadın varken, ilk seferde bulutların üstüne çıkmayı beklemek şuursuzluk olurdu çünkü. Beni bulutların üstüne çıkaran, tren hangi hızda ve nasıl giderse gitsin, trenin tıngırtı ve sallantısıyla muhteşem bir uyum içinde gidip gelen bir kondoktör olmuştu. Ama şimdi, izdihama yol açmamak için, adını veya görev hattını vermeyeyim.

İnsan çoğu zaman burnunun dibindekini görmez, hormonları tarafından ele geçirilmiş olsa bile. Ben de kondoktörle fitişmeyi akıl edene kadar mecburi hizmetini yapmaya giden bir doktor, bayram tatilinde ailesini görmeye giden bir psikoloji öğrencisi, hayatını görülmemiş uzunluktaki sakalı sayesinde para karşılığı fotoğraf vererek kazanan bir girişimci, çok sattığı halde umduğu prestiji bir türlü kazanamadığı için kendini votkaya vurmuş bir romancı, bir terzi makası satıcısı (fitişin sonunda bana bir de tırnak makası hediye etmişti, hâlâ kullanırım), bir gece kulübünün, iri kıyım ancak ince ruhlu koruması, Anadolu düğünlerinin aranan bir piyanist şantörü, bir kimya öğretmeni, düğüne giden bir damat ve düğünden kaçmış bir başkası, hâlâ kullandığım ketlle'ı hediye eden bir beyaz eşya bayii ile fitişmiştim bile. Daha kimler geldi kimler geçti aslında o kuşetli vagonlarda üstümden, saymakla bitmez, neyse.

Devlet eliyle lezbiyenleşir miyim diye korkmuyor değilim ama bir kereden bir şey olmaz bence.

69 yaparken aynı anda hem zevk verip hem zevk almayı; trenin düdüğü öterken çığlık ata ata orgazm olmayı, aksi takdirde edebimle sessizce gelmeyi; ön sevişmede meme sıkmaktan ötesine geçemeyen partneri çabucacık getirip kalbini kırmadan başka vagona sıvışmayı, erkeklerde parmak uzunluğuyla pipi uzunluğunun doğru orantılı olduğunu ve şimdi burada yazsam Amerikalı cümle seks danışmanının meslekten el çekmesine yol açacak türlü tecrübeyi işte hep bu kuşetli vagonlarda edindim.

Ancak acı haberi geçenlerde aldım; TCDD, kuşetli vagonlarda kadınlı erkekli yolculuk yapılmasını yasaklamış deniyor. Karı koca olsanız dahi satmıyorlarmış aynı vagona bilet. Hoş satsaydılar da, çok koca eskittim ama şimdilerde bende zaten koca yok. Ama Allah biliyor; satsalar hemen bir koca yapar kendime, düğünü yarıda keser, koşardım gişeye. Malum, insan karı koca olsa bile sevişecek yeri yok bu memlekette.

Ben yine de yarın gece kalkacak ilk İstanbul-Kars trenine aldım bir bilet. Hani, benim gibi değişik tecrübelere açık bir hanım arkadaşla karşılaşacak olursam... Devlet eliyle lezbiyenleşir miyim diye korkmuyor değilim ama bir kereden bir şey olmaz bence. Herhalde olmaz yani. Zaten ikinciye kalmadan bunların gözü açılır, çünkü ne uyanıktır bunlar bilseniz, uyanık olmasalar nerden bilecekler kuşetlilerde neler yapılabileceğini. Sahi nerden biliyorlar o vagonlarda bir ileri bir geri giderken, yolculuk boş geçmesin diye elalemin herifleriyle kütür kütür seviştiğimizi!

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://kaptev.org

OT

YEKTA KOPAN

ASTERİKS BAKARAMAKARA'YA KARŞI

Pırıl pırıl güneşli bir günde, yakından tanıdığımız küçük Galya köyünde sükûnet hüküm sürmektedir.

Dostlarımız Asteriks ve Hopdediks, domuz avına çıktıklarında, sihirli 'devegücütazıhızı' iksiri için ökseotu toplamaya çıkmış olan Büyüfiks ile karşılaşırlar. Büyüfiks öyle dalgındır ki altın orağını bir ağacın dibinde unutur. Onun bu haline kaygılanan Asteriks neler olduğunu sorar. "Gardenya İşçi Birliği'nin lideri dostum Aslanyürekiks'ten bir mektup aldım, ona canım sıkkın," der Büyüfiks. Doğu'dan Gardenya'ya denetçi olarak atanan bir görevli bütün kasabanın huzurunu kaçırmıştır, herkesin hayatına karışmaktadır, kasabanın ağaçlıklı parkından bile nefret etmektedir, işçileri vergilerle korkutmaktadır ve artık Sezar bile bu adama hakim olamamaktadır.

Kahramanlarımız durumu hemen şef Toptoriks'e anlatırlar ve Gardenya'ya gitmek için izin isterler. Toptoriks bir süre düşündükten sonra "İçimden bir ses bu görevin, bugüne kadarki en tehlikeli görev olduğunu söylüyor. Sizi yalnız bırakamayız, Büyüfiks'le ben de geliyoruz," der.

Köy halkı dört cesur adamı ve gözüpek köpekleri İdefiks'i uğurlarken, ozan Kakafoniks yollarını keser. Gardenya'da yaşayan ve uzun zamandır görmediği çocukluk arkadaşı Senfoniks'i görmek istediğini söyler. Toptoriks bu isteğe karşı çıksa da, Kakafoniks'in "Beni de götürmezseniz, şarkı söylemeye başlarım," tehdidine yenik düşer. Sonunda beş kişi, bir köpek yola koyulurlar.

Yol boyunca karşılarına çıkan Romalılara ders verirler, korsan gemisini batırırlar, domuz avlayıp kamp ateşi başında yerler. Elbette Kakafoniks'in şarkı söylemesi yasaktır. Ne zaman ağzını açsa İdefiks zavallı ozanı poposundan ısırır.

Sonunda Gardenya'ya ulaşırlar. Kasabanın hali içler acısıdır. İşçiler mutsuz, aileleri açtır. Bu manzara Asteriks ve Hopdediks'i çok sinirlendirir. Hemen Doğulu denetçiye haddini bildirmek isterler.

Doğulu denetçi BakaraMakara, kasabanın orta yerine yaptırdığı 150 odalı malikânesinde gününü gün etmekte, değerli taşlarla kandırdığı adamlarının topladığı vergilerin üstünde yatıp keyfine bakmaktadır. Galyalı kahramanlarımız, büyülü iksirin de yardımıyla bütün adamları dövüp BakaraMakara'nın karşısına çıkarlar.

Bir yandan kuzu çevirmesini mideye indiren BakaraMakara umursamaz bir ifadeyle "Ajanlarım geleceğinizi söylemişti Galyalılar, nedir derdiniz söyleyin bakalım?" der. Düzenbaz denetçinin bu alaycı haline öfkelenen Toptoriks "Tasını tarağını toplayıp terk et burayı!" diye kükrer.

Pişkin pişkin sırıtan BakaraMakara "Git kime şikayet ediyorsan et şişko. Benim dokunulmazlığım var. İstediğim gibi davranırım. Arkamda kapı gibi Saray var. Elinden geleni ardına koyma," deyip kuzu buduna yumulur. Sinirden kıpkırmızı olan Toptoriks, adama saldırır ama cam gibi görünmez bir duvara çarpıp kıç üstü yere oturur.

Adamlarımız ne yapacaklarını şaşırmış vaziyette, Aslanyürekiks'in fakirhanesinde plan yaparlar. Günlerce akıllarına gelen her şeyi denerler. Büyüfiks'in bildiği hiçbir büyü bu görünmez koruma duvarını yok etmeye yetmez. Asteriks ve Hopdediks bu terbiyesiz adamı bir yumrukta devirmeye çalışırlar ama o dokunulmazlık duvarını aşmak mümkün değildir. İdefiks bile duruma sinir olmuş, kasabanın bütün duvarlarındaki BakaraMakara posterlerine işemeye başlamıştır.

Bir ara Aslanyürekiks, "İsterseniz bu adamı alaşağı etmek için Romalılarla işbirliği yapalım," der. Ama kahramanlarımız bir kötünün yok edilmesi için başka kötülerle el sıkışmaya asla razı olmaz. Kasabadaki gençler iyice huzursuz olmaya, ağaçlara astıkları kağıt parçalarıyla isyanlarını dile getirmeye başlamıştır.

BakaraMakara korkuyla adamlarına emirler yağdırmaya başladığında iş işten geçmiş ve görünmez koruma kalkanı tuzla buz olmuştur bile.

Sonunda... BakaraMakara'nın dokunulmazlığını ortadan kaldıracak plan ozan Kakafoniks ile kasabalı dostu Senfoniks'ten gelir. Hemen bir şenlik organize edilir. İktidarının kabul gördüğüne inanan BakaraMakara da bu şenliğe katılmayı kabul eder. Kasabanın Gezi Meydanı'nda büyük bir eğlence düzenlenir. BakaraMakara, adamlarının kurduğu tahta yerleşir ve görünmez koruma kalkanının ardından dansçıları, hokkabazları, simyacıları izlemeye koyulur.

Derken Kakafoniks, Senfoniks ve kasabada şarkı söyleyen kadın-erkek kim varsa tahtın karşısına geçip, en yüksek perdeden bir şarkı söylemeye başlarlar. Söylerler, söylerler, söylerler... Ve cam kalkan çatlamaya başlar. Daha da yüksek söylerler. BakaraMakara korkuyla adamlarına emirler yağdırmaya başladığında iş işten geçmiş ve görünmez koruma kalkanı tuzla buz olmuştur bile.

Kasabanın gençleri, günlerce elden ele dolaşan cümleleriyle öylesine güçlenmiştir ki, 'devegücütazıhızı' iksirine ihtiyaç duymazlar. Güç, içlerinden gelmiştir artık. BakaraMakara'yı ve adamlarını kasabanın dışına kadar kovalarlar. Asteriks ve arkadaşları ilk defa hiçbir şey yapmadan, bir halkın kendi gücüyle kötüyü kovmasına tanık olmaktadır.

BakaraMakara arkasına bile bakmadan, Doğu'daki saraya kadar kaçar.

O gece Gardenya'nın Gezi Meydanı'nda büyük bir şenlik düzenlenir. Sanatın gücüyle dokunulmazlıkları yok eden Kakafoniks'in şarkı söylemesine izin verilir. Herkes mutludur. Üstelik çoktan, dokunulmazlık büyüsünü bozmak için Doğu'daki saraya doğru yola çıkmaya karar vermişlerdir bile...

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

KUTUB ŞİMŞEK

KISSA

Her yazar, kutsal kitapları okuduğunda bir ümitsizliğe, onun gücü karşısında bir zayıflığa düşer bence. Seçim sonrası eşim-dostumla bozuşup, kendimi politikacıların düşürdüğü tuzakta görünce, düştüğüm bu aptalca durumdan beni hangi kitabın kurtarabileceğini düşündüm. Bu konuda Tanrı'nın bilgisine başvurdum.

Kutsal kitaplarda anlatılan hikâyelerin amacı vardır. Amaç birilerinin hayatını ezberletmek değil, bin yıllar sonra bile geçerli tiplerle insanları uyarmaya çalışmaktır. Zorbalık yapan lidere, insanları dinlerinden vuran hatiplere, parayla her kapıyı açabilen tüccara, iftira edene, fesat çıkarana karşı insanları uyanık tutmaya çalışmak.

Mesela, Tevrat ve Kuran'da sözü geçen bu tipler, hiçbir değişime uğramadan günümüze kadar varlıklarını korumuşlar.

Firavun: Güç ve siyaseti
Karun: Parayı
Bal'am baura: Yalancı, çıkarcı din adamı veya hatipliği temsil eder.

Ali Şeriati bu tipler için şunu söyler:
Biri halkın başını zorbaca tutar, (siyasetçi)
Biri ceplerini boşaltır (tüccar, para sahibi)
Biri de "sabret, Tanrı büyüktür!" der. (din adamı, hatip)

Peki bunlara karşı Tanrı'nın nasıl bir planı vardır. Onun planı Musa'dır. Bütün bu sisteme başkaldıran Musa. Firavun tarafından erkek çocukları öldürülerek zayıf düşürülmeye çalışılmış bir halktan sarayın içine gönderilen bir Truva Atı. Halkını bu zelil durumdan kurtarmak ister. Fakat bütün emeğine karşın ne zaman arkasını dönse, halkının eski hale dönmek için can attığını görür. Hatta halkı, rahatlarını bozduğu için Hz. Musa'ya etmediklerini bırakmazlar. Onlar için indirilen kudret helvası, bıldırcın etinden usanıp soğan, sarımsak, mercimek isterler hazretten.

Olağan olmayan bir durumdan kurtulmak, ucunda kölelik de olsa istikrara kavuşmak, bir düzen kurmak. Aralarında sarımsağı gerçekten özleyenler de olabilir tabii. Küçük hesaplar peşinde saf insanlar. Zavallı Musa, şu üçlüden çektiğine mi yanarsın, ondan mercimek istenmesine mi?

Hazretin rakipleri arasında göz boyamacılar, illüzyonistler de vardır. Olmayan şeyleri varmış gibi gösterenler. Propagandistler, medya, reklamcılar... Ellerindeki asayı yere atıp yılanmış gibi gösterenler. Mesele kutsal kitapları okumak değil. Mesele onu anlamak...

ROBERT GALBRAITH

İPEKBÖCEĞİ

"Aldığı övgülerin hakkını her sayfada veriyor."
Harlan Coben

BİR CORMORAN STRIKE ROMANI

"Bir sonraki macerayı beklemeye sabrım yok!"
Seattle Times

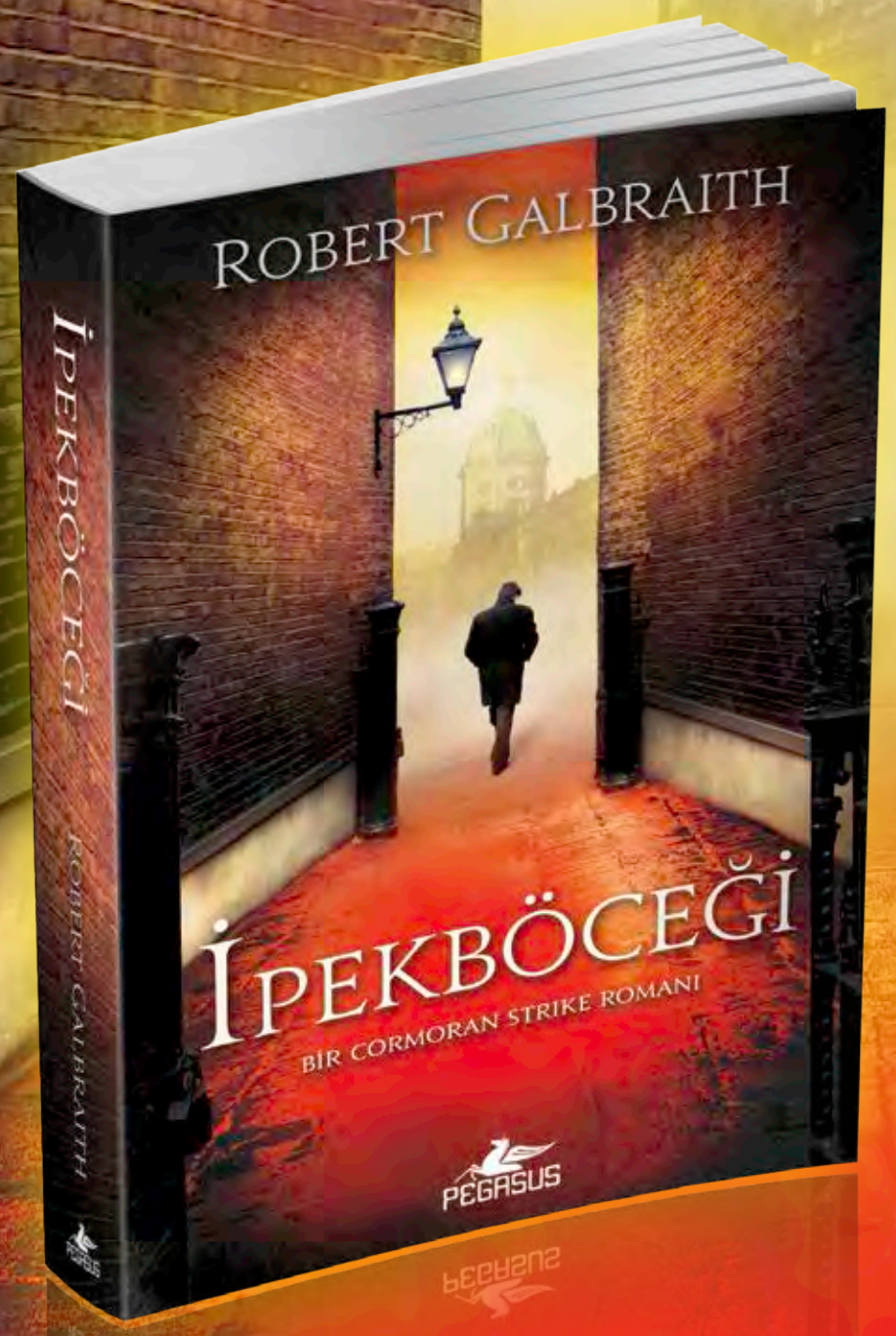

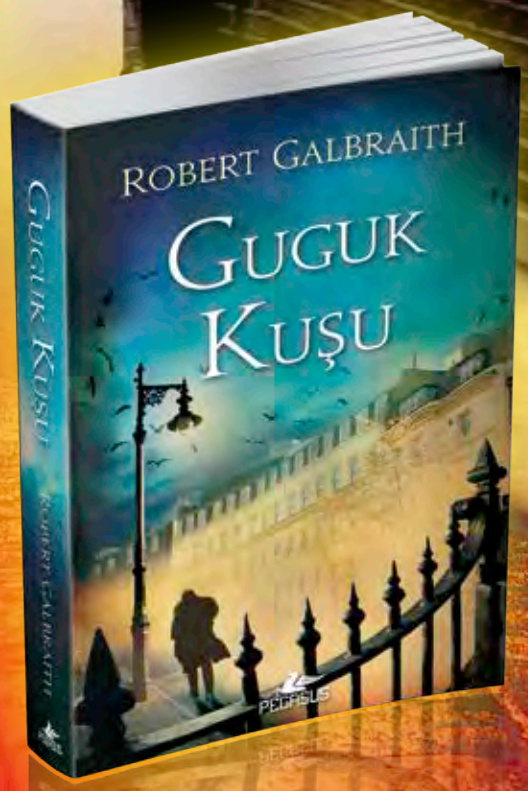

The Cuckoo's Calling™ & The Silkworm™
© Robert Galbraith Limited

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

twitter.com/pegasusyayinevi
facebook.com/pegasusyayinlari
instagram.com/pegasusyayinlari

PEGASUS
www.pegasusyayinlari.com

Çocukluğunda ninni diye onun şarkılarını dinledi. Yıllar sonra senaryosunu yazdığı dizilerde hep onun şarkılarına yer verdi. BURAK AKSAK, yıllardır hayranı olduğu FERDİ TAYFUR ile buluştu. İşte, Ferdi Tayfur'un Burak Aksak'a anlattıkları...

GÖKTE ALLAH YERDE PARA

BİR GÜN EVDEN ÇIKIP GİTTİ, BİR DAHA DA GERİ GELMEDİ

1946 yılında Adana'da doğdum. Babam, seslendirme sanatçısı Ferdi Tayfur'a hayran olduğu için onun adını almışım. Benden önce abime koymuşlar bu ismi, abim ölünce ben doğmuşum ve bana da aynı ismi vermişler. Çocukluğumda ele avuca sığmazmışım. Babam Beyköylü Cumali, Adana'da çok saygı gören, hatırı sayılır bir adammış. Benim için "Oğlumu paşa yapacağım, ceketimi satar gene okuturum." dermiş. Bir gün evden çıkıp gitti, bir daha da geri gelmedi. Ben 6 yaşındayken bir kavgada öldürüldü. Annem ve kardeşlerimle yalnız kaldık. Bir şekilde hayata tutunmalıydık. Annem, babam öldükten sonra çok mücadele etti. Tekrar evlendi, babalığımızın yanında bile babam için ağlayıp dururdu. Çiftçilik de yaptım, tarlada da çalıştım, kazma da dövdüm, pamuk da topladım. Hiç oyuncağım olmadı. Dükkanın birinde üç tekerlekli bir bisiklet vardı; gelin gibi duruyordu vitrinde. Nasıl istiyordum o bisikleti Allah'ım... Komşunun eski bir bisikleti vardı, kırık dökük. Freni bile yoktu. O bisikleti aldı annem bana. Durmak istediğim zaman, ayağımı lastiğe dayar öyle dururdum.

Asker arkadaşın verdiği kartla Sayan Plak'a gittim. Randevu verdiler, "Şu gün şu saate gel" dediler. Ama ben randevu verdikleri günü unuttum.

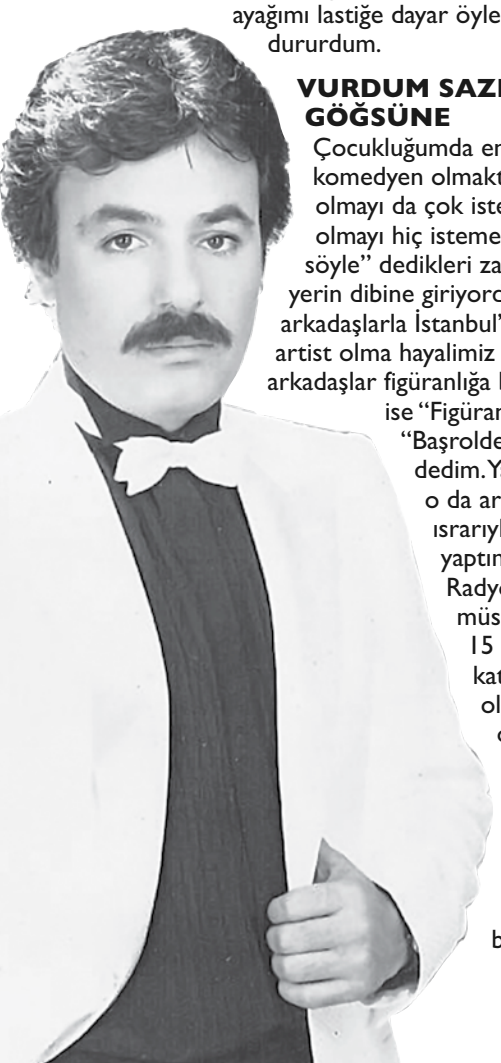

VURDUM SAZIN GÖĞSÜNE

Çocukluğumda en büyük hayalim komedyen olmaktı. Yönetmen olmayı da çok isterdim ama şarkıcı olmayı hiç istemedim. "Bir şarkı söyle" dedikleri zaman utancımdan yerin dibine giriyordum. Çocukken arkadaşlarla İstanbul'a kaçmıştık, artist olma hayalimiz vardı. Sonra o arkadaşlar figüranlığa başladılar. Ben ise "Figüran olmam" dedim, "Başrolde oynayacağım" dedim. Yalnızca bir defa, o da arkadaşlarımın ısrarıyla figüranlık yaptım... Adana Radyosu'nda ses müsabakası vardı. 15 lira denkleştirip katıldım. İkinci oldum. Sesimle oynayabiliyordum, taklit yeteneğim vardı. Usül bilmiyordum, müzik eğitimi de almamıştım. Askerde bandocuydum. Epey dikkat çektim ve bando bölüğünün şarkıcısı oldum. Bir başçavuş bana bağlama çalmayı öğretti. Sonra vurdum sazın göğsüne... Bir asker arkadaşın verdiği kartla Sayan Plak'a gittim. Randevu verdiler, "Şu gün şu saate gel" dediler. Ama ben randevu verdikleri günü unuttum. Sonraki gidişimde "Oğlum nerdesin?" dediler. İlk kayıtlarım pek tutmadı. Bestelerim pek iyi değildi herhalde. Giderek umutsuzluğa kapılıyordum. O dönem Orhan Gencebay, Arif Sağ gibi sanatçılar vardı. Bir türlü kendime yer bulamıyordum. Sonra "Kır Çiçekleri"ni yapınca o biraz tutuldu. Fırtına kopmadı belki ama rüzgar esmeye başladı. 74'e savaş varken "Bana Gerçekleri Söyle"yi yaptım. Bir tarafta savaş var, bir tarafta ise Ferdi Tayfur çalıyorlar... O zaman kendi kendime dedim ki "Ben bu işi tutturdum"

İlk kazandığım parayla bir Vosvos aldım, Adana'da abimle birlikte bir kıraathane açtım...

SİNEMA AŞKTI BENDE

"Çeşme" şarkısından sonra sinemaya başladım. Şarkılar çok sükse yapınca filmleri çekiliyordu o dönem. Hulki Saner yapmıştı sinema teklifini. İzmirli bir işletmeci söylemiş, "Böyle böyle bir çocuk var, bu çocuğa mutlaka film yapın" demiş. Kim bu çocuk? Ferdi Tayfur. Bildiğimiz seslendirme sanatçısı Ferdi Tayfur değil ama, yeni bir çocuk. Doğrusu atmaca gibi bekliyordum o teklifi. Çünkü sinema aşktı bende. Yıllarca hem oynadım, hem de yönettim. Filmlerim çok tuttu. Bugün filmleri üç yüz kopyayla iki milyona ulaşanlar övünüyorlar ya; bizim filmlerimiz on küsur kopyayla beş milyon gişe yapardı. Yokluk içinde yaptık filmlerimizi. Çok küçük ekiplerle çok büyük işler başarıyorduk. On kişiyle çekerdik filmi. Mesela "Derbeder" filmi. Çöl sahnesinde kameranın aküsünü ben taşımıştım. Setçilere yardım ediyordum. Çünkü sinemaya aşıktım. Aşk varsa samimi davranır ve bir şeyler başarırsın. Sen kasarsan o kasarsa hiçbir şey çıkmaz ortaya. Bir de o dönem yokluğun verdiği bir heyecan vardı içimizde. Şimdi her şey bol ama heyecan yok. Günümüz filmleri ve dizileri ilgimi çekmiyor. İzlemeyi bırak, bir yıl sonra devam et, hiçbir şey değişmez. Dizi seyrediyorsun, devamlı bağırıp çağırıyorlar. Oyunculuk bağırmak çağırmak değildir. Bu işin torpili olmaz, iyi oyuncuysan bir gün seni keşfederler. Sadece tanınmak için bir aracıya ihtiyaç duyarsın.

BEN KARACAOĞLAN'SAM ORHAN GENCEBAY FUZULİ

İnsanlar sinemaya gidiyor, para verip, film izleyip ağlıyorlar. Kardeşim insan para verip üstüne ağlar mı? Sinemanın böyle büyülü bir tarafı var işte. İçini boşaltıyor insan, karanlıkta gözyaşı dökebiliyor, gülerek girdiği salondan ağlayarak çıkabiliyor. Yıllar önce Adana'da bir plak dükkanım vardı. Necdet abi diye sinemacı bir abimiz vardı. O zamanlar sinemalar çok iş yapmazdı. Seks filmleri revaçtaydı. Bir gün baktım ki içeriye giren çıkan çok. Necdet abi, dedim, "İşler açılmış gibi" Yok ya, dedi, "Senin filmin fragmanı oynuyor." Müslüm Gürses, İbrahim Tatlıses, Sezen Aksu; hepsi benden sonra film çektiler. Benden önce bir tek Orhan Gencebay vardı. Onun rakibi yoktu, ben geldim onu da dirilttim. Orhan abi benden dört sene önceydi. Karşısına çıkmak zor işti. Ben çıkınca dediler ki "Bir genç var, ortalığı kasıp kavuruyor." Minibüsçüler bile Orhancılar, Ferdiciler diye ayrılmaya başladı. Birimizi dinleyen diğerimizi dinlemezdi. Benim Orhan Gencebay'a göre halka daha yakın bir tarafım var. Ben Karacaoğlan'sam Orhan abi daha çok Fuzûli, Bâki gibi. Müslüm Gürses'le çocukken tanışmıştık. Babasını tanırdım, "Antepli Mehmet" derlerdi, birlikte kağıt oynardık. Müslüm motosiklete binmeyi çok severdi. Ünlü olduktan sonra da daha çok görüşür olduk. Medya bizi birbirimize düşürmeye çalıştı ama biz tınlamadık. Yemekli bir toplantı yapılacaktı, biraz rahatsızdım, dışarı çıktım kahve içmek için. Müslüm kalabalığın ortasında oturuyor, Orhan abi ise kameralara konuşuyordu. Biri gelip "Abi sizi bir araya getirsek, bir fotoğraf çeksek" gibi şeyler söyledi. Ben de ona "Nasıl yapacaksın, hadi yap bakalım" dedim. Sonra yalan haber yaptılar. Müslüm Gürses ve Orhan Gencebay'la yan yana gelmek istemediğimi yazdılar. Oysa o sıra herkes başka bir şeyle ilgileniyodu. Bir araya gelmemiz en az yarım saati bulurdu. Müslüm'le, Orhan abiyle niye fotoğraf çektirmeyeyim? Neden günümüz filmlerinde şimdiki şarkılar değil de bizim şarkılarımız kullanılıyor? Çünkü ne söz bıraktık, ne de melodi. Hepsini kullandık. O kadar çok şey yaptık ki. Şimdi ne yapsalar bizimkilere benziyor. Bir de halkı tanımak lazım. "Halk budur" demek lazım. Halk sosyete değil ki. Halkı yönlendirmeye çalışsalar da, halk yemez. En sonunda "Sen ne bilirsin" der.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

NİHAYETİNDE İNSANIZ

1979 senesinde sahneye çıktığımda, ağaçlar, gazinonun duvarları insan doluydu. Orada birkaç kişi jilet attı kendine. "Ben buraya kan görmeye gelmedim, bir daha olursa sahneye çıkmam" dedim, "Eğlenmeye geliyoruz, Kerbela mı burası!" Ondan sonra da konserlerimde kendisini jiletleyen kimseyi görmedim...

Bazıları "Niye kaçıyorsunuz?" diyor. Dışarı çıkamıyoruz ki. Çünkü rahatsız oluyoruz. Annen seni beş sefer öpse sıkılırsın. Yeter anne dersin. Biz diyemiyoruz. Her gittiğimiz yerde defalarca öpülüyoruz. Nihayetinde insanız, bir süre sonra sıkıntı basıyor tabii.

YÜZÜ GÜLEN KAÇ KİŞİ VAR ARAMIZDA?

70'li yılları özlüyorum. Arabamı benzin istasyonuna iterek götürdüğüm günleri özlüyorum. Şimdiyse elli liralık benzin almaya utanıyorsun. Geçmişte on beş liraya depoyu dolduruyorduk. Mazotu 1.25'e mal ediyorsun 4.5'a satıyorsun. Bu kadar da olur mu? Bazen düşünüyorum da; iyi ki petrolümüz yok, olsaydı ülkeyi bile almışlardı elimizden. Eskiden iyiler kazanırdı; çünkü iyilerin etrafında hep iyiler vardı. Şimdi kötülerin kazanmasının sebebi de etrafındakilerin kötü olması. Kötülük destek görüyor çünkü. Samimiyetsizlik her alanda. İnsanların yüzlerine bir bakın, yüzü gülen kaç kişi var aramızda? Bu mutsuzluğun sebebi ekonomi. Gökte Allah, yerde para. Gazetecilerin bile çıkarları için neler yaptıklarını görmüyor musunuz? Sanatçısın sen, işine gücüne bak. Herkesin düşüncesi "Acaba şöyle yapsam, şunu kapar mıyım?" olmuş. Yalakalık üzerinden para kazanılıyor. Para kirlidir, gerçekte de kirlidir. Çünkü sana gelene kadar binlerce insanın elinden geçer.

KOMŞU KOMŞUDAN ŞÜPHELENİYOR

Politikaya bulaşmıyorum. Yabancı ülkelerde parti başkanları televizyonlarda tartışabiliyor. Bizde ise birbirlerine devamlı hakaret ediyorlar. Böyle gelmiş böyle gider. Hükümet değişince her şey değişiyor; yargı değişiyor, polis değişiyor. Herkes birbirinden şüphe ediyor. Komşu komşudan şüpheleniyor. Kuşaklar değişecek de, demokrasi yerleşecek. Bir de "Demokrasi var" diyorlar. Ne demokrasisi? Demokraside kimse kimsenin işine karışmaz. Ekonomi bazıları için iyi gidiyor. Birkaç bin kişi için. Çözüm süreci diye bir şey var; nedir, ne değildir kimse bilmiyor. Tamam çözelim de, neyi çözeceğiz. Doğudaki insanlar da haklı. Bu devlet, doğuyu sürgün yeri yapmış. "Seni sürdürürüm!" diye bir cümle var. İşte ben bunlara dayanamam. Eğer Özal, zamanında farkedip, köylerin elektriğini, suyunu karşılasaydı, eksikleri giderip fabrikalar kurdursaydı, bu böyle olmazdı. Bunu söyleyince de bize vatan haini diyorlar. "Hadi Gel Köyümüze Geri Dönelim"de tam da bunu anlattım. Köyler boşaldı, Fadime evlenecek, evleneceği kimse yok. Eğer okumuş biri olsaydım Kızıl komünist diye asarlardı beni.

ÇOK İHANET GÖRDÜM

Bir insana baktığın zaman onda ışık var mı yok mu anlarsın. Ben ışığı olan bir çocuktum. Oturmamda mı, kalkmamda mı, hiç konuşmayıp hep dinlememde mi bilmiyorum ama, beni gören herkes "Bu çocukta bir şeyler var" diyordu. 8 yaşında şekercide çalışıyordum. Hamalla birlikte gidip geliyorduk. Bir gün bana dedi ki: "Sen burada ne yazdığını biliyor musun?" Yok, dedim. "Adana yazıyor" dedi. Eskiden plakaların üzerinde şehrin adı yazardı. O kaldı aklımda. Sonra okumayı öğrenmeye çalıştım. Öyle öyle öğrenip mahalledeki çocuklara ders vermeye başladım. Ben sanatçı olmasaydım da yapacak bir şeyler bulurdum Hırsızlık, namussuzluk yapmayıp, emeğimle çalışarak bir şekilde hayatımı kazanırdım. İnsanlar kendi kaderini kendileri çizer. Tanrı kullarının kaderleriyle pek uğraşmaz. O kadar büyük günahlar işliyorlar ki; ve suçu kendilerinde aramayıp, kaderde vardı diyorlar. Bir dayanak aradıkları için kadere sarılıyor, "Allah yaptı" diyerek Allah'a iftira atıyorlar. Sinsileri hiç sevmem, ama sinsiler her zaman galip gelir.

Akıllı insan için kaygılanmam. Bu dünyada akıllı olan insanlar bir yolunu bulur ve yaşar.

Bir boşluğunu bulur ve yakanıza yapışırlar. Karşılık beklemeyen insanları çok severim. Bazı insanlar vardır ki her şeyden karşılık beklerler. Bugüne kadar çok ihanet gördüm. Hayatta basit insanlar var ve onlar en sonunda mutlaka mağlup olacaklar. Çünkü ne ekersen onu biçersin. Gerçek arkadaş insanın yastığıdır, başını koyduğun yastık. En hassas düşünceleri, bütün muhasebeni yalansız dolansız orada yaparsın.

AŞK İNSANI SAĞIR VE KÖR EDER

Hayatım boyunca büyüklerimden nasihat duymadım. Ama bir gecede iki ayrı mekanda, iki ayrı adam bir konuda öğüt verdiler bana. "Sakın âşık olma" dediler. İkisini de tanımıyordum. Ben yine de âşık oldum. Aşk insanı sağır ve kör eder. Aşk insanın kendisine acı çektirecek insanı sevmesidir. Aşk dediğimiz şey, ertesi gün onun aynı noktaya geleceğini düşünmelidir. Ben oraya gidiyorum, o da buraya gelecek" demektir aşk. Her şeye âşık olunur mu? Birini seviyorsun ve hep görmek istiyorsun. Bir yere gidiyorsun ve onun geleceğini hissediyorsun. Aşk budur. Derinden hissetmektir. Yuva kurduğun zaman ne yaparsın? En güvendiğin insan eşindir. Servetini ona teslim edersin. Çünkü her şeyin o, başka kimsen yok. Herkesle selamlaşırsın sonra biter, ama eşin devamlı birlikte olduğun bir insan. Şimdiyse evlilik sözleşmesi yapıyorlar, "Hangimiz birbimizden bıkarsak, ayrılırız" diyorlar. Bir yuva kurayım, çoluk çocuğum olsun, dallanıp budaklanayım demek yok.

AKILLI İNSAN İÇİN KAYGILANMAM

Ben babama sarılamadım, kokusunu içime çekemedim. Baba sevgisinin ne olduğunu bilemedim. Oğlum Taha'yla iyi vakit geçiriyoruz. Okula gidiyor. yüzüyor, futbol oynuyor, piyano öğreniyor. Namusuyla iş yapsın, dürüst olsun yeter. Bir de sen çocuğunu istediğin kadar yönlendir, o seçtiği şeyi yapar. Yaptığı şeylerin birinde başarılı olur, diğer yaptıkları da hobi olarak kalır. Çocuğumun geleceği için kaygılanmıyorum. Akıllı insan için kaygılanmam. Bu dünyada akıllı olan insanlar yaşar. Taha akıllı bir çocuk. Bir yolunu bulur ve yaşar.

HAYAT HEM ÇOK KISA, HEM DE ÇOK UZUN

Gençlere şunu söylemek isterim. Hayat hem çok kısa, hem de çok uzun. Yaptıkları işlerde sabırlı olsunlar. Umutları hiçbir zaman kırılmasın. Devamlı umut etsinler ve yüksek düşünsünler. Ama yüksek düşünürken kendilerini yüksekte görmesinler. Her zaman alçak gönüllü olsunlar. Annem hep "Dua et Allah sana Eyüp Peygamberin sabrını versin" derdi. Ben sabrımla bu günlere geldim. Gençler dürüst olsunlar. Dürüstlük insanı yücelten bir erdemdir. Dürüstlük, en umutsuz anında bile seni mükafatlandırır. Kendine inanmaksa başarıyı getirir. Umut, her şeyin bittiği yerde başlar. Eğer gelecek diye bir şey varsa umut etmek lazım. Her şey gelecekte gizlidir. Yarın kilitli bir kasadır. Sabahleyin açılır, içinden ne çıkacağı belli olmaz. Ama bugünden her şeye hazırlıklı olacaksın.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

IRMAK DEĞİRMENCİOĞLU

LEVENT ÜZÜMCÜ

1 Öncelikle Tiyatronun, dolayısıyla sanatın ölçülebilirliğine dair bir takım kusurlara değinmek istiyorum.. Sanat öyle çok elle tutulan bir şey değildir. Çok durağan ya da çok rayında giden birşey değildir. İlginç bir şeydir sanat. Senin bundan 100 yıl önce bu ne be dediğin şeyler büyük sanat eseri olarak geri dönebilirler. Oysa bunların maddi manevi değeri ölçülemez bile.. Yani sanat aslında parayla ölçülebilen bir şey de değildir. Mesela sistine şapelinin duvar freskleri para ile ölçülebilir mi? Oysa bizde olsa üstünü kapatırlar. Mesela şimdi siyaset ona kitlenmiş. Ayasofya ibadete açılacak mı diye? Nasıl yani? Bırakın müze olarak kalsın. Aslında burada anlatmak istediğim kusur bu. Hayır bir de şu var... Sanatçı kolay yetişmiyor ki? Ağır vasıta şöförü, otobüs şöförü olamıyor di mi? Peki Türkiyede'ki otobüs şöförlerinden kaç tanesi oyuncu olabilir? Ya da Türkiye'de kaç CEO var, kaç tanesi oyunculuk yapabilir? Arkadaş, biz de saksıda yetişmiyoruz ki.

2 Hükümetlerin tiyatroya, sanata bakış açısı da bana göre kusurlarla dolu. Bir kere sanattan anlamazlar, anladıklarını zannederler, özellikle solcular yani kendini solcu diye tanıtanlar. En kötü darbeyi de onlar vurmuşlardır. Eski sağ hükümetler anlamazlardı ama "biz anlamıyoruz, siz ne yaparsanız yapın" derlerdi... Ama solcu kültür bakanları geldiği zaman genel sanat yönetmeni, tiyatro yönetmeni gibi davranmaya başladılar. Oyun seçmeye repertuvar yapmaya başladılar. Milliyetçi muhafazakarlar ise oyun beğenmezler. Sürekli bir "Oo bunu yaparsak millet ayağa kalkar, bunu koyamayız, bunu çıkartalım" derler. Halbuki eleştirdikleri oyun 3000 bin yıl önce yazılmıştır. Sağcılar daha ilginç, onlar sanattan korkarlar. Yeteri kadar kusurlu bir tavır değil mi?

3 Özel tiyatroların kusurlarına gelirsek... Aslında özel tiyatroların bir kusuru varsa da eğer bunu ortaya söylemenin doğru olduğunu düşünmüyorum ben. Bu sebeple söyleyenler ancak kusurlu olabilir. Çünkü özel tiyatro yapan biri olarak bir yaşam savaşı verdiğimiz için bunu çok doğru bulmam. Bu şuna benzer bacakları engelli olan ya da çok iyi çalışmayan bir insana 100 metreyi neden koşamıyorsun demek gibi birşey olur. Türkiye'de özel tiyatro o kadar zor şartlar altında yapılıyor ki... O yüzden bir sorun, bir kusur varsa da bunu kendi aramızda konuşup halletmeye çalışırım, ortalara çok dökmem. Özel tiyatrolara verilen ödenekleri biz arttıkdık demek Türkiye'de söylenen 300 milyon yalandan biri sadece. Yani devlet, özel tiyatrolardan çok sembolik oyun başına 1 lira ya da senelik 1000 lira gibi bir rakam alabilir çünkü biz zaten dünyanın vergisini veriyoruz, hatta mücevher satanlardan daha çok vergi veriyoruz. Tüm bunları geçtim bir de politik ayrımcılık söz konusu. Neyse ki ben sadece özel tiyatroyapmıyorum, şehir tiyatrosunda da varım. Bu sebeple beni izlemek isteyen herkes 5 TL ye izleyebilir. Bu şehirde bu şehin bütün insanlarına 5 TL'ye oyun izletiyoruz. Neyle? Bu şehirde insanlardan alınan vergilerin çok çok küçük bir yüzdesiyle hatta bindesiyle, onbindesiyle.. Kadınların altın günü gibi. Aslında herkes aynı parayı verir, aynı parayı da alır ama toplu alır.

Fotoğraf: Emre Mollaoğlu

4 Oyunculuğun kusurlarından çok oyuncu hatta sanatçı olmakla başlıyor kusurlar. İlk kusur annesi babası olur kişinin... Oyuncu olmak isteyen bireyin önünde ilk önce annesi babası durur. Aşman gereken ilk engele bak! Ananla-baban. Ve her gün o engele geri dönersin. "Şarkıcı mı olucan, Artis mi olucan" Hatta bazen daha da ileri gider bu... "Kızım orospu mu olucan, oğlum pezevenk misin sen?" soruları başlar. Sahnede rol gereği öpüştüğün kadının iffeti gider. Bir de bunlarla uğraşırssın. İşte bu insanlarla aynı havayı soluyorsun, hani yerlere gidip yemek yiyor, aynı otobüslerde seyahat ediyorsun, ama aramızda binlerce yıl var. Ve biz bu insanlarla demokrasi içinde yaşayalım diyoruz. Ama o insanlar "biz daha kalabalığız bizim dediğimiz olacak" diyebiliyorlar. Ve bunu sırf yönetmek için istiyor, yani daha demokratik ya da insan hakları daha gelişmiş olsun diye değil. Sırf yönetmek için. Çünkü düşmanca his besliyorlar, ağaca, okumuşa, sevgiye... Ve kalabalık olmaları onları haklı kılıyor. Demokrasi böyle bir ülkede yapılamaz. Devletin adliye sarayında küfür kıyamet parmak sallayan hakimler var bu ülkede... Siyasi görüşünü yaptığı mesleğin önüne koyan insanlar var. Eskinin kadısı... Sen adalet dağıtacaksın arkadaş, senin kendi siyasi görüşünü söylememen senin düsturun. Tıpkı benim Şehir Tiyatroları'ndan ihracımın istenmesi gibi hukuksuz. Adaleti oyuncak gibi ellerinde bulundurup oyuncak gibi oynuyor olmaları çok acı. Kısa vadede beni veya oyun izlemeye gelenleri etkileyebilir ama uzun vadede ben haklıyım kazanıcam. Kimseye küfür etmedim, hakaret etmedim, yüz kızartıcı suçum yok, disiplin suçum yok. Hiçbir şey yok. Ama dünya görüşümü eleştirip beni ihraç etmek istiyorlar. Tek söyleyebileceğim şey saçmalık olduğu

Hükümetlerin tiyatroya, sanata bakış açısı kusurlarla dolu. Sanattan anlamazlar, anladıklarını zannederler, özellikle kendini solcu diye tanıtanlar. Sağcılar daha ilginç, onlar sanattan korkarlar.

5 Seyircinin tiyatroya olan kusurunu haklı buluyorum bir bakıma... Seyircinin üslubu ile ilgili tek söyleyebileceğim, artık insanların çok tahammüllü olmadığı... Yani uzun süre o koltukta oturmak, oyuna odaklanmak istemiyorlar. Uzun geliyor onlara çünkü zamanları yok. TV, reklamlar... Onun için sen artık seyirciyi 3-4 saat oyunda tutamıyorsun. Ne anlatacaksan daha kısa anlatman lazım, buna kilitlendi her şey. Mesela oyun iki perdeyse; 1 saat ilk perde, ikinci perde maksimum 45 dakika gibi... Ben seyircime karşı bu anlamda kızgın olamıyorum.

6 Gezi'den sonra tiyatrocuların hali, daha doğrusu yaşadıkları her olay kusurlu. Ne yazık ki günümüzde gücü elinde bulunduran insanlar çok kötü insanlar oldukları için ilk önce devlet eliyle ekmeğinizle oynuyorlar, daha sonra da basın organları aracılığı ile... İşte; aile hayatınızla, gittiğiniz yerlerle, ya da buna benzer şeylerle. Bu sebeple Gezi'den sonra hayatı değişen çok arkadaşımız oldu. Ben çok iyi biliyorum ki direnişe destek verip, ardından maddi kaygıları uğruna bu desteği çekenler oldu. Ve bu insanların hali vakti çok yerinde, dünyalıklarını yapmışlar. Benim merak ettiğim, bugünlerin bir adisyonu olacak elbet. Hem yukarıda hem de bu dünyada... O günlerde o insanlar nerede olmak isterler acaba? Korkarım bu insanlar da "yetmez ama evetçiler" gibi üzgünüz hata yaptık diyecekler. Bu kadar gamsız olacaklar diye korkuyorum. Belki onlar için konu kapandı ama ben unutmuyorum. Sonra diyorlar ki sen ne kadar kincisin. Arkadaş, sen önce kendinle sonra da benimle yüzleşmek zorundasın. Bu ülkede borcuna oy veren profesörler vardı. Oyumu borcuna veriyorum. Şimdi derler adama, al o borcunu diye...

7 Şu an tiyatrodaki sıkıntı; 4-5 bürokratın gelip oyunu bilmeden anlamadan ahkam kesmesi. Bana göre kusurların en büyüğü; o bürokratların sana oyunun niye oynanmayacağı hakkında brifing vermesi. Laf söylesen anlatamazsın, bir şey söylesen anlamazlar. Orası milli irade işte. Orada oyunun 5000 yıl önce yazılması, yazan kişinin sanatçı olması filan önemli değil, çünkü sözgelimi Murtaza bey bu işi çok iyi biliyo... Gerçi o 5000 yıl öncesini biliyor. Küba'da kaşif bir yer tarif ederken, kertenkele sırtına benzetiyor, bizimkiler de dağ büyüklüğünde kertenkeleyi alıp, 'orada cami vardı'ya getiriyorlar işi.

8 Genç tiyatrocuların kusurları olmaz mı, var tabii... Tiyatrocu olup, sonra ondan kolay vazgeçmeleri bir kusur bana göre. Zaten olmak istediğin için oluyorsun, oyuncu olmak istediğin için seçiyorsun bunu, vazgeçmek niye? "Babam beni zorladı mühendis oldum" diyebilirsin ama bizim mesleğimizde öyle bir sıkıntı yok ki, sen istersin bunu. İşte tam da bu yüzden ilk tökezlemede vazgeçmelerini sevmiyorum genç oyuncuların.

9 Dizilerin tiyatroya kusuru var tabii, yani aslında yok gibi de... Yani buna bir kusur denir mi bilemiyorum. Sadece sen sahneye çıktığında şöyle bir durum oluyor; seyirci "aa bak şeydeki çocuk" diye bakıyor, "hani falanca dizide oynuyordu ya şu dizide" gibi... Ama sadece beni izlemeye ya da daha doğrusu sadece oyuncu performansı görmeye gelenler için elbette bu bir sıkıntı değil.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

*SEL
YAYINCILIK

www.selyayincilik.com | selyayincilik | SelYayincilik

Çimen Yaprakları
Walt Whitman

Türkçesi: Memet Fuat

Çimen Yaprakları'nın her dizesinden fışkıran coşku, umut ve esrime, iyi ve güzel olana varma umudunu taze tutuyor.

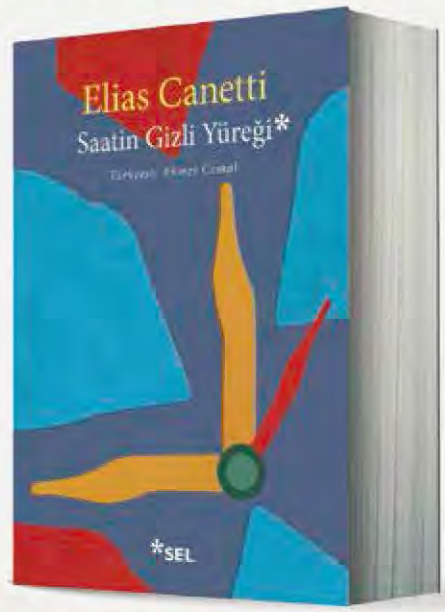

Saatin Gizli Yüreği
Elias Canetti

Türkçesi: Ahmet Cemal

Canetti, *Saatin Gizli Yüreği*'nde bir tür nehir-roman tarzını benimseyerek düşünsel deneyimlerle yaşamın kendisi arasındaki derin ve sağlam bağlar üzerinde geziniyor.

Mumsema Han
Hakan Karakaşoğlu

Hakan Karakaşoğlu, ilk romanı *Mumsema Han*'da kabuğunu kırmaya çalışan sıradan bir insanın trajedisini gerçekçi bir üslupla ele alıyor.

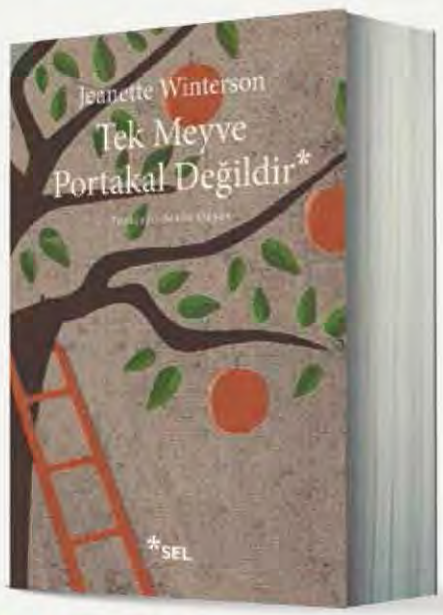

Tek Meyve Portakal Değildir
Jeanette Winterson

Türkçesi: Sevin Okyay

Winterson otobiyografinin ötesine geçerek fantastik bir kurguyu deneysel bir yazım tarzıyla birleştiriyor ve ününün hakkını veren bir anlatı ortaya çıkarıyor.

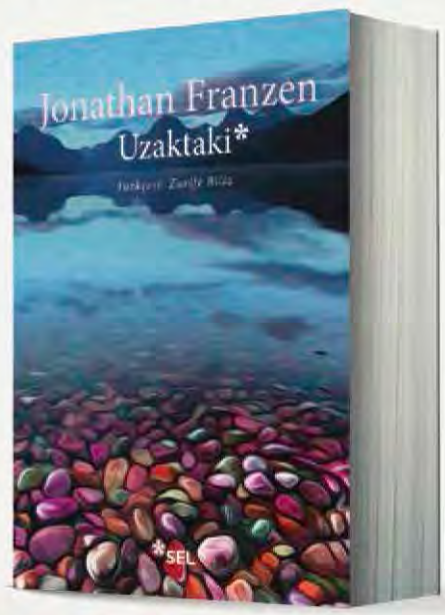

Uzaktaki
Jonathan Franzen

Türkçesi: Zarife Biliz

Çağdaş Amerikan edebiyatının önemli temsilcisi Jonathan Franzen konuşmalar, denemeler ve kitap eleştirilerinden oluşan bu derlemeyle çok yönlülüğünü bir kez daha ortaya koyuyor.

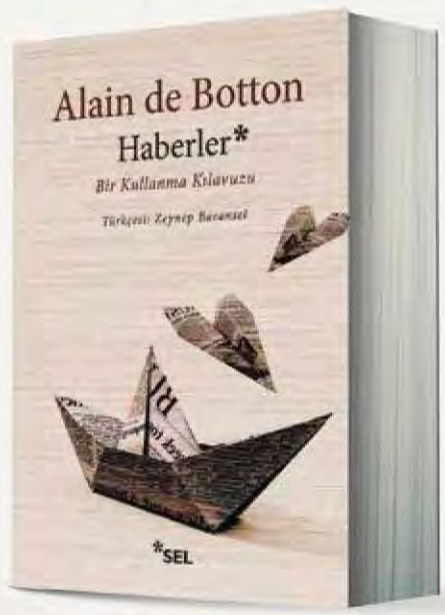

Haberler
Bir Kullanma Kılavuzu
Alain de Botton

Türkçesi: Zeynep Baransel

Teknolojinin de etkisiyle kendimizi beş dakikada bir haberleri kontrol etmek zorunda hissettiğimiz, sabah haberle kalkıp akşam haberle yattığımız çağımızda Botton'dan modern bir "haber kullanım kılavuzu."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ERTUĞRUL MAVİOĞLU

GÜNEŞ

"Yeni yılın ilk güneşi, eğer hocamın başı üzerine düşmezse, ben o güneşi neyleyeyim!.."

Erzurumlu İbrahim Hakkı'nın, hocası Tillo'lu İsmail Fakirullah'a gösterdiği vefa örneği, âlimlerin yerini zalimlerin aldığı günümüzde pek anlaşılmayacak türden. Fakirullah vefat edince, astronomi âlimi İbrahim Hakkı, çok yas tutmuş ama acısını bir türlü hafifletememişti. Devayı yine ilimde arayan İbrahim Hakkı, neredeyse her şeyini borçlu olduğu hocasının defnedildiği yere türbe yaptırmaya karar verdi. Nihayetinde taş taş üzerine yığıldı, aylar, yılları kovaladı ve türbe tamamlandı.

İnsanlık bilgi ve görgü düzeyiyle 18. yüzyılı yaşamaktaydı ve batıda burjuva devrimleri çağı açılmıştı. Doğuda ise mayanın henüz pek bozulmadığı, bir lokma, bir hırka felsefesinin halen geçer akçe olduğu, komşusu açsa, tok yatmaya gönüllerin rıza göstermediği yıllardı. İsmail Fakirullah'ın türbesini ziyarete gelenler, yaratılan karşısında büyük bir şaşkınlığa düştüler. Çünkü İbrahim Hakkı, sözünü tutmuş, yeni yılın ilk güneşini, hocasının sandukasının başına düşürmeyi başarmıştı. Bunu mucize sayanlar, o dönemin astronomi bilgisinin geldiği düzeyi bilmeyenlerdi. Gerçekte ise olan biten, ekinoksun doğru hesaplanmasından ibaretti.

Meğerki İbrahim Hakkı, inşa ettiği türbenin tam doğusuna, taşlarla harçsız bir duvar ördürmüş, ortasında kare biçiminde bir boşluk bıraktırmış, gece ile gündüzün eşit olduğu 21 Mart ve 23 Eylül'de güneşin tam olarak bu noktaya vuracağını önceden hesaplamıştı. Yeni yılın ilk güneşi doğduğunda, türbenin karşısındaki tepe ile örülen bu duvar engellediği için kasaba gölgede kalırken; duvarın boşluğundan giren ışık huzmesi, türbenin hemen yanına inşa edilmiş 10 metre yüksekliğindeki 8 köşeli kuleye vuruyordu. Işık, bu kez kuleden kırılarak türbenin penceresinden içeri süzülüyor ve nihayet 5 dakika süreyle Fakirullah'ın başucuna ulaşıyordu. Bu hadiseyi görenler, hayatı boyunca topladığı ışığı talebelerine dağıtmış olan bir baş müderrise verilecek en güzel hediyenin, berrak bir ışık demeti olduğu konusunda hemfikir kaldılar. Ama Fakirullah'ın talebesi İbrahim Hakkı bununla da yetinmeyecek, 'Hakkın rahmetine kavuşunca, benim cennetim hocamın ayakucudur" diye buyuracaktı. Nitekim vadesi dolup, gözlerini öteki dünyaya açtığında; bu zat-ı muhteremin vasiyeti, saygıyla yerine getirilecekti.

Yeni yılın ilk ışığı, Siirt'in Tillo kasabasına yapılan ve 200 yılı aşkın bir süre ayakta kalan, hoca ile kadim talebesinin yattığı bu türbeden hiç eksik olmadı, ta ki 1960 yılı gelip çatıncaya kadar... 1960'ta, zamanın yönetimi, yılların hırpaladığı bu türbe için restorasyon kararı aldı. Restorasyon tamamlanınca türbe pırıl pırıl olsa da, bir de görüldü ki 'ışık hadisesi' bozulmuştu. Bu büyük bir sorundu ve Fakirullah'ın yeni yılın ilk güneşine tekrar kavuşması için uzun yıllar geçmesi gerekti. Yapılan araştırmalar sonucunda, yıkıp yeniden yapmaktan başka gerçek bir çözüm olmadığı anlaşılınca; türbede yeni bir pencere açıldı ve yansıtıcı yardımıyla 'ışık hadisesi' ancak oluşturulabildi. Ama ne bu türbe ne Tillo'nun medreseleri ne de hayat eskisi gibiydi artık...

***

Evet, tıpkı ışık gibi, ilimin ve felsefenin de düzeni bozulmuştu. Mesela, medreseler bir zamanlar riyaziye, fizik, hendese, cebir, astronomi gibi pek çok dalda eğitim verirler, 'kitab'ı ve 'hesab'ı öğretirler, zinhar siyasetten uzak dururlar, çok değerli talebeler yetiştirirlerdi. Aradan geçen yıllarda medreseler, ya küllüm kapatanların sebebine ya da sahip çıkıyormuş taklidi yapanların istismarına kurban oldu ve kaçınılmaz olarak kirli siyasetin arka bahçesine dönüştü.

Medrese hocalarının talebelerine verdikleri bilgilerin asla maddi bir karşılığı yoktu. Fakirullah gibi bir baş müderris bile asıl geçimini tarlasını bizzat ekip biçerek karşılamaya gayret ediyordu, örneğin. Henüz holdingler yoktu, dolayısıyla holding profesörlüğü de bir kurum olarak icat edilmiş değildi. Fakat yıllar geçti ve asri zamanlara ulaşıldı. İyiden iyiye başkalaşan, kararan,

bencillik ve hırsla donatılan zamanın ruhu, bilgiyi en pahalı meta haline getirdi.

O dönemin uleması, fakirliğin yaradandan doğru gelen, kaçılamaz ve alt edilemez bir kader olduğuna inanırdı ki, bu yüzden gözü toktu. Fakirliğin hiç de tanrısal bir tarafının olmadığı bilindiği andan itibaren ise zamane bilgini, verili duruma ezilenin boyun eğeceği yeni gerekçeler bulmaya çalıştı ve ürettiği zırvalığın adını da 'iktisat bilimi' koydu. İktisat bilimini icat edenler, dünyada kaynakların kıtlığından dem vurup fakirliğin kaçınılmazlığını vazettiler. Ama kendileri ve hizmet ettikleri sınıflar, 'bir huzme ışıkla' yetinecek kadar mütevazı değildiler.

Zamanın medrese uleması bilginin maşuku idi ve mevzubahis öğrenilecek bir harf dahi olsa, en uzağındaki kişiyi kardeşten yakın görebilecek erdem düzeyine yükselmişti. Fakirullah'ın türbesini ziyaret edenler, işte bu nedenle, daha kapının girişinde şu cümleye rastlamaktalar: "Anlarsa uzağım yakınımdır, anlamazsa yakınım uzağımdır!" 1734'te hayata gözlerini yuman bu değerli âlim, bugün yine aynı cümleyi kurar mıydı bilinmez fakat bilgi alınıp satıldığı günden beri, anlasa da anlamasa da sermayenin hizmetine sunuldu. Sermaye de ele geçirdiği bilgiyi, savaşlar, fetihler, işgaller, yıkımlar, cinayetler, katliam ve soykırımlar için kullandı. Gerçek amacı, asla doyurulamayan düzeyde bir servet biriktirme hırsıydı ki, kapıları paradan önce bilginin açtığının elbette ki farkındaydı.

***

Sadece ilim değil, artık her şey sermayenin hizmetinde olduğu içindir ki, 'Allahın fakiri'nin sandukasının başından gerçek ışığını alıp, muhtemelen turistik niyetlerle sahte bir ışık düşüren bu dünya, fakirlerin kalanına asla gün yüzü göstermemeye ant içmiş gibi:

"Anlarsa uzağım yakınımdır, anlamazsa yakınım uzağımdır!"

(Fakirullah)

Dünyanın en zengin 85 kişisinin toplam serveti, dünya nüfusunun yüzde 50'sinin, yani yaklaşık 3 milyar 500 milyon kişinin toplam zenginliğine eşitlendi örneğin. Dünyanın en zengin 3 kişisinin toplam mali birikimi ise dünyanın en yoksul 48 ülkesinin varlıklarını katladı.

Bu da yetmedi, ilim ve irfana ulaşmak eskiden istidada bağlıyken, şimdi büyük sermayenin muhteşem bir ayrıcalığı. Ve her yıl gelirin yanı sıra yaşam koşullarındaki uçurumun derinleşmeye devam edeceğini önceden görmemek için ya çok saf ya cahil ya da aptal olmak dışında, başka bir seçenek yok.

Yoksulların tesellisi ise muhtemelen bundan 50 yıl önceki gibi yaşamıyor oluşuna sevinmekten gayrı bir şey değil. Artık tezek yakmayacağına, ahırdaki mallarla yan yana uyumayacağına ya da kirli savaşların orta yerinde kalanlar gibi yaşamak zorunda kalmadığına sevinmesi kimseyi şaşırtmasın. Başkalarının nasıl bir hayat sürdürdüğünü televizyonlardan görüp, işiterek, bu şaşaaya heves etmesi de...

Parça parça insanlığını tüketmek pahasına, kentlerin en uzak köşesinden, onuncu sınıf malzemeden mamul dasdaracık lahitleri; bir değil birkaç ömrü tüketecek olan taksitleri sırtlanarak, büyük borçlarla ediniyor. Hapsedildiği beton yığınına aldırmadan, cebinde azıcık parası kalmamışsa bile kaloriferle ısınma ihtimaline meftun olabiliyor. Artık yemeğini yere sumak peşkiri sererek yemek

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

zorunda kalmamaktan da mutlu. Mutfağa konulmuş masanın çevresinde ailecek oturmak, onun için tam da Özal'ın 'çağ atlamak' sözünün meali gibi. O yüzden tükettiği ucuz gıdaların nasıl üretildiği pek ilgisini çekmiyor. Çoluğun çocuğun karnı doyuyor ya, yeter de artar bile... Çarıklar çıktığına, kara lastikler tarihe karıştığına göre, havalı markaların logosuyla süslenmiş çakma ayakkabıların uzun vadede kansere yol açması ya da vücudu zehirleyip yavaş yavaş öldürmesi kimin umurunda?

***

Aksi gibi sadece açlık, hastalık ya da erken gelen ecel değil, savaşlar da biteviye yoksulun kapısını aşındırmakta ve üzerine doğru gelen büyük dehşetten kaçmaya ya da saklanmaya zorlayarak, hayatlarının bütün ışığını emmekte. Çünkü savaş demek dünyanın bir avuç zenginin variyetini daha da katlayıp dünyanın en yoksullarıyla arasındaki mesafeyi açması değil sadece... Savaş, ölüm, zulüm, açlık, yokluk ve sürgün de demek.

Ama bunların içinde en kötüsü sürgün olmalı. Çünkü sürgün, maruz kalanın bir daha kendini asla güvende hissedememesi anlamına geliyor. Bilinen her kötülüğü beraberinde taşısa da, bilinmeyen kötülükleri ve tadılmamış korkuları da yanına çağırdığı için çok daha ürküntü verici. Son paralarını denkleştirip derme çatma teknelere binerek, Somali'den, Ruanda'dan, Etyopya'dan ve dünyanın dipte bucakta kalmış bütün köşelerinden insanların ölüm yolculuğuna çıkması işte bu yüzden.

Ya da, modern silahlarla donanıp izini süren canavarlara yakalanmamak için; dilleri, örfleri, adetleri, kültürleri uymayan, ötekiliği henüz tel örgünün yanına bile gelmeden büyük bir dehşetle hissettiren, başka ülkelerin sınırlarına doğru sürünmek ve mayın döşeli arazilerin içinde yaşam şansı aramak, insanlığın yaşadığı en büyük dramlardan biri olmalı.

Sürgün; Ortadoğu'da isen Ezidi, Süryani, Türkmen ya da Kürt olmak demek. Dünyayı kendi karanlığında boğmaya ant içenlerin bıçaklarından boğazını son anda kurtarmayı başarmışsan eğer; çadırlarda, kullanılmayan loş ve nemli dükkân kuytularında, mikrop içinde, korunmasız, sığıntı yaşamak, üç kuruşa satılmak, kişiliği, kimliği unutmak, itilmek, kakılmak, horlanmak, insan yerine konulmamak demek. Öyle ki, savaş ve sürgün, kimileri için daha fazla nüfuz, daha fazla zenginlikken, büyük insanlık için ışığını sonsuza dek yitirmek demek...

***

Tanık olduklarımız korkunç bir yanılsama değilse eğer, yaşanan her şey bilim ve akıl dışı. Oradan da anlıyoruz ki dünyamız varlık koşulunu asıl olarak sadece acımasızlıktan değil, aynı zamanda çok büyük ve organize bir riya toplamından almakta. Eşitlik, barış, özgürlük, kardeşlik ve adalet; handiyse bütün dillere pelesenk olmuş ve kimsenin reddetmediği kavramlar haline gelmiş durumda. Bu afili sözcükler, yalan dünyanın içinde tezgâhlanan kanlı oyunların hizmetkârı olmuşsa, kendimize iyiliğe davet çıkaran başka terimler bulmalıyız belki de... Zira sürgün ve savaşlarda katledilen, günlük hayatlarında ezilen, sömürülen, kahhar çoğunluğu 'aydınlatmayan güneşi neyleyeyim' diyebilecek ve bunu gösterecek düzeyde bir feraseti ortaya koymanın zamanı geldi ve çoktan geçmekte...

Ve mademki ışık tümden kesik, her taraf karanlık; insanlığı aydınlığa kavuşturacak bir yol, mutlaka bulunmalı. Duvarlar yıkılmalı, savaşlar durdurulmalı, açlık yok edilmeli. Aksi halde savaş ve sürgünler, sadece bilgiyi ve aklı yok etmekle kalmayacak. İnsanlığın çok küçük bir azınlığı mutlu yaşarken giderek derinleşen, derinleştikçe de yaraları onulmaz kılan bu uçurum, yerküreyi sonsuzluğa gömecek.

O nedenle, İbrahim Hakkı'nın hocası İsmail Fakirullah'a gösterdiği vefa örneğini anımsamanın tam sırası... Mademki mesele, başa değmesi arzulanan bir katre ışıktan ibarettir; o halde insan olmak, istisnasız an be an içimizi karartan bu ağır vicdansızlık toplamını seyretmeyi değil, güneşin sofrasına hep birlikte oturmayı gerektirir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

SİNEM SAL

MERHABA TENEKELİLER

Mahallenin çocuklarından biri gelişime tekme savurdu. Bunun ne anlama geldiğini artık biliyordum. Önce havalandım. Havalanınca sorumluluklarım arttı. Bütün işaret parmakları beni gösteriyordu. Dikkatli olmalıydım. Dakikalar geçtikçe kaldırımdan gelen çığlıklar yükseliyordu. Şut ve gol! İşler değişmişti. Bütün ışıklar gol atan Faruk'un üstündeydi. Oysa füze gibi hareket eden bendim. Bu işler böyleydi, neye anlam veriyorsan, kendinden veriyordun, o da anlam kazanıyordu.

Havalandıkça içim boşalıyordu. İçimi döktükçe daha da havalanıyordum. Ben bir turşu konservesiydim. Tüketildiğimde işim bitti sanıyordum. Kalbimden geçen tek şey geri dönüşümüm için beklemeleriydi. Korkuyordum. Bir sonraki hayatımda zahmetsiz bir tabela olma niyetindeydim. Öyle durduğu yerde duran, insanlara yol gösteren ama teşekkür de beklemeyen bir tabela...

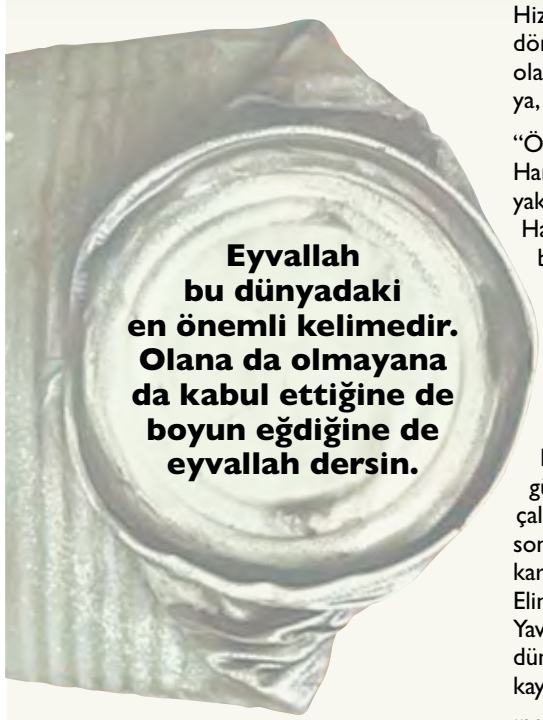

İncecik tabanlarıyla beni ezmeye devam ettiler. Birbirlerine küfrediyorlardı. Hiçbir maçın sonunda kimse beni havaya kaldırıp başarımı paylaşmıyordu. Maç bitene kadar maçın tüm meselesi bendim. Ama şampiyon onlardı. Geceye doğru rahat bırakılıyordum. O zamanlar, pencere önlerinde duran plastik yoğurt kaplarına bakıp özeniyordum. Keşke diyordum plastik yoğurt kabı olsaydım, o zaman içimde çiçek yetiştirirlerdi.

Akşam olunca, çocuklar evlerine çekiliyordu. Şansım varsa, yol ortasında değil de kaldırım kenarında uyuyordum.

Canım Tenekeliler,
Bizler fabrika çıkışlıyız. Hepimiz içimizdekini muhafaza etmekle yükümlüyüz. Yoksa fabrikaya iade ediliriz. Yok, iade edilmezsek de zaten tüketileceğiz. Sonumuz belli dostlar. Fakat arada yaşadığımız hikâyeler hep başka türlü olacak. Şimdi bunu kanıtlayacağım.

Geceydi. Bütün akşam oradan oraya sürüklenmiştim. Çocuklar evlerine çekilmişti ve nihayet rahat bir nefes almıştım. Bir kenarda unutulmak istiyordum. Ne bileyim en fazla, şans eseri, içime yağmur suyu dolsun ve kedisi köpeği kuytu köşede beni bulsun; içime eğilip su içsin istiyordum. Bir türlü olmuyordu. Ben kavgaların tenekesiydim. Yumrukların tenekesi... maçların tenekesi... Kaybedenlerin tenekesiydim ben! Burada kesmeliyim. Aslında daha fazla uzatabilirdim. Neyse. Bir gece asfaltta erimemi bekliyordum. İnat gibi de erimiyordum. Üstümden geçecek olan arabalara hainlik yapmaya çalışıyordum ama şimdiye kadar bir lastiği bile patlamamıştım. Fakat o gece, birini yaraladım.

"Aaaahhhh!"

Duyduğum tek ses buydu havalanırken. Sonra yere düştüm. Bu adamı birkaç gündür görüyordum. Adı Hamza. Her gece bu saatlerde sarhoş bir hâlde gelir evine. İki adımda bir bana tekme atmaya başladı. Belli ki evine kadar eşlik edecektim ona. Hizmet sektöründen usanmıştım. Geri dönüşüm zıkkımı yüzünden emekli de olamıyordum. Tek umudum vardı, dedim ya, bir kenarda unutulmak.

"Öyle kolay değil unutamazsın." dedi Hamza Abi bir sigara yakıp. Bu arada sigara yakmanın ne demek olduğunu biliyordum. Hamza Abi sokakta da olsa o sigarayı benim içimde söndürebilirdi.

"Nasıl, anlamadım?" dedim. Hiç şaşırmadı. İnsanların konuşmamasına alışan biri, bir tenekeden ses gelmesini de anlayışla karşılayabilirdi...ki öyle oldu.

"Kolay değil diyorum. Unutamazsın. Ben de önceden tenekeydim. Bir gün birinin elini kestim. Beni açmaya çalışıyordu. Elini kestim. Çok kan kaybetti sonra. Mutfakta dolandı durdu. Sadece karnı açtı oysa. Beni açmaya çalışıyordu. Elini kestim. Çöpe tıktılar beni. Elini kestim. Yavaş yavaş çürüdüm. Yavaş yavaş çürümek, dünyayı anlamakla ilgili bir şeydir. Çünkü kaybolan zamana hâkim olursun o vakit."

"Hamza Abi, derdin çokmuş hangisine yanarsın?" Tenekelikten taviz vermiyordum. Bilgi ve birikimimi belli bir düzeyde tutmaya kararlıydım. Yine de sadece meraktan "Sonra ne oldu Hamza Abi?" diye sordum. Sigarasının küllerini içime boşaltırken anlattı:

"Sonra eyvallah dedim. Ne olacak başka? Eyvallah bu dünyadaki en önemli kelimedir. Olana da olmayana da kabul ettiğine de boyun eğdiğine de eyvallah dersin. Bence, insan hayat karşısında ne söylerse söylersin, onun hep eyvallahı vardır."

Sigarayı söndürdü. Ayağa kalkarken, dizlerinden gelen sesi duydum. Benden daha şanslıydı. Kendi hareketinin neticesinde çıkan seslere sahipti Hamza Abi. Bense birinin bana gelip tekme atmasını, sonra bu oyundan sıkılmalarını, bana ulaşamayacakları kadar uzak bir yere fırlamamı, hepsi olduğunda da unutulmayı bekliyordum. Tüketildikten sonra, paslanmayı beklemek hepimizin hakkıydı işçi tenekeliler...

Hiçbir şey olmuyordu. Üstelik uzun süredir yağmur yağdığı filan da yoktu.

EMİRHAN PERKER

"Bazen farklı yollar, aynı kaleye çıkar."

Jon Snow
Game Of Thrones

"Rakı da bir ayran da, içmesini bilene; güzel de bir çirkin de, sevdim diyene."

Barış Manço
Lahburger

"Kalbini ve hislerini dinlemek için gerekli cesareti göster."

Jobs
Steve Jobs

"Duygu denen şey, sadece kaybeden tarafta bulunan kimyasal bir kusurdur."

Sherlock Holmes
Sherlock

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Yalnızlığın, arayışın, ümidin, şarkının ve şiirin romanı...

Fakat Müzeyyen Bu Derin Bir Tutku, Albayım Beni Nezahat ile Evlendir ve *Kalfa ile Kıralıça* adlı romanlarıyla edebiyatımızda kendine has bir yer edinen İlhami Algör, yeni bir romanla karşımızda: *İkircikli Biricik.* Yalnızlığın, arayışın, bulma ümidinin, şehirlerin, caddelerin, şarkının ve şiirin romanı...

Titizlikle örülmüş bir kurgu; ustalıkla harmanlanmış, sarsıcı bir dil...

İKİRCİKLİ BİRİCİK
Türkçe Edebiyat, 169 sayfa

FAKAT MÜZEYYEN BU DERİN BİR TUTKU
Türkçe Edebiyat, 65 sayfa

ALBAYIM BENİ NEZAHAT İLE EVLENDİR
Türkçe Edebiyat, 108 sayfa

KALFA ILE KIRALIÇA
Türkçe Edebiyat, 120 sayfa

YENİ

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ALİ LİDAR

AYRILMANIN RACONU!

Bir gün terk edildim. Sıradan bir gün, sıradan bir saat (öğleden sonra iki üç dört falan olabilir, iki üç dört falan olmanın hiçbir fark yaratmayacağı sıradan bir saat işte) telefona düşen soğuk ve biçimsiz bir sms ile terk edildim! Mesajı aynen aktarıyorum...

"Sana çok saygı duyuyorum ama daha fazla yürütemeyeceğim. Yaşama sevincimi, heyecanımı yitirdim. O yüzden bitsin. N'olur üsteleme. Ararsan açmayacağım, her ne yazarsan yaz cevap vermeyeceğim. Lütfen çirkinleştirme de başladığı gibi güzel bitsin. Hoşça kal..."

Vay amk... Sabaha karşı uyumuş, yeni yeni gözlerimi açıyordum. Uyanır uyanmaz telefona mesaj düştüğünü görmüş ama her zamanki günaydınlı mesajlardan biri olduğuna emin olarak okumak zahmetine bile girmeden önce yataktan kalkıp, çişimi yapıp, bir sigara yakıp, bilgisayarın açma tuşuna basıp, kurulduğum füme renkli kanepeme kurulduktan sonra okudum "sana çok saygı duyuyorum..." diye başlayan mesajı. Okumaz olaydım...

Şimdiii... Birlikte olmaya karar vermek gibi ayrılmak istemek de makul ve anlaşılır bir tercihtir elbet. Hangi medeni insan aksini iddia edebilir ki? Ama yavrucum ayrılmanın da bir raconu olmalı lan!

Marcel Proust, muazzam kitabı Kayıp Zamanın İzinde de," İki taraf ayrılırken şefkatli konuşan taraf aşık olmayan taraftır", yazmış neredeyse yüz yıl önce. Tabii ki çağımızın saçma sapanlığında kimseden Proust nezaketi falan beklediğimiz yok. Ama her yıl terk edilen 657.000 Türk erkeği adına konuşuyorum eeeyyy sevgili Türk kadınları! Allah aşkına kulak verin! Tamam bittiyse bitmiştir, yapacak bir şey yoksa yoktur eyvallah. Lakin en azından şunlarla dikkat edin de hiç olmazsa arkanızdan saygıyla yâd edebilelim...

* Sms nedir ya? Manyak mısınız? Çağırın bir yere, yüzümüze çatır çatır söyleyin neyse derdiniz. Hadi olmadı arayın ses sese anlatın. Anlayıp anlamamak bizim problemimiz ama siz arayın ve anlatın. Sms mi kaldı lan?

* Aşağılık tecavüzcü bir katile bile asmadan önce son sözünü sorarlar. Hiçbir şey söyleme de ne demek? İzin verin son sözümüzü söyleyelim. Söyleyeceklerimizin kararınızı değiştireceğinden falan korkuyorsanız eğer, yani bu kadar emin değilseniz kendinizden ne bok yemeye hemen ayrılıyorsunuz?

* Net olun usta! "Yürütemeyeceğim, açmayacağım..." sahte kibarlığıyla muhatap olmak ayrılmaktan daha beter acı veriyor. İlişki boyunca bir kere bile -ceğim'li, -cağım'lı konuşmamışken, geliyom, gidiyom samimiyetiyle maçı götürmüşken, giderayak İstanbul şivesiyle saplamayın hançeri kurbanınız olayım.

* Gerekçeniz az da olsa makul olsun n'olur. Artık beni heyecanlandırmıyorsun ne be? N'apalım abi? Bungee Jumping'mi yapalım beraber, bozkırda yamaç paraşütü işine mi girelim. 2500 lira maaş alan kravatlı bir devlet memuru kendini ne kadar heyecanlandırabilir ki sizi heyecanlandırsın. Her fırsatta huzurdan sükûnetten bahsedip sonra da heyecansızlığı bahane etmeyin. Heyecan arıyorsanız bulun karavanlı bir abi dünyayı dolaşın. Çirkinsiniz deyin, erken boşalıyorsunuz deyin, götün tekisin deyin anlayalım ama heyecan meyecan karıştırmayın...

Velhasıl sevgili kadınlarımız... "Kadınlar kendilerini heyecanlandıran adamlarla beraber olup güvenecekleri adamlarla evlenirler" diyen adını hatırlayamadığım Rus dallamasını haklı çıkarmayın. Etmeyin...

ARMAĞAN YILMAZ

1500 Lira olmalı diyen de oldu, 5000 Lira olmalı diyen de... Seçimler bitti, asgari ücret tartışması bitmedi. Bir bilene sormak lazım diyerek, İstanbul'da garsonluk yaparak geçinen RAMAZAN ASLAN'la asgari ücreti konuştuk.

ASGARİ ÜCRET

24 yaşındayım. Aslen Mardinliyim. İstanbul'a öğrencilik yapmak için gelmiştim, şimdiyse asgari ücretle çalışan bir garsonum. Öncesinde kahvecilik yaptım, bir dönem işsiz kaldıktan sonra bu işi buldum. Samatya'da oturuyorum. Asgari ücretle tek başına yaşamak mümkün değil. Üç arkadaş beraber kalıyoruz.

Maaşım ayın beşinde yatar. Maaşım diyorum ama o para benim değil; hatta daha kötüsünü söyleyeyim, bir ay sonraki maaş da benim değil. Böyle anlatınca kulağa biraz tuhaf geliyor ama durum bu. Maaşım görünmez bir el tarafından haczedilmiş gibi. Neden mi; çünkü kira, yol parası, faturalar, telefon... derken elimde hiçbir şey kalmıyor ve bir sonraki ay için çalışmaya başlıyorum.

Tabii sürekli böyle gitmiyor, aslında hiç böyle gitmiyor. Evdeki hesabın çarşıya uyduğu nerde görülmüş... Çoğu zaman çevremdekilerden borç istemek zorunda kalıyorum. Mecbur, akrabaların ya da güvendiğim arkadaşların kapısını çalıyorum. Hayatımı devam ettirmek zorundayım, bunun başka bir yolu yok. Umutsuzluğa kapıldığım çok zaman oluyor. O zamanlar da, son paramla şans oyunu oynuyorum ve saçma hayaller kuruyorum.

Samatya'dan önce Zeytinburnu'nda yaşıyordum. Sürekli alışveriş yaptığım küçük bir bakkal vardı. Maddi anlamda çok sıkışık olduğum zamanlardı; stresten hiçbir şeyi umursamıyorum. Saç sakal birbirine girmiş, malum berbere gitmeye de para yok. Bir yandan da sürekli veresiye yazdırıyorum... Üç dört ay böyle geçti, derken bir şekilde para buldum. Berbere gittim önce, sonra üstüme temiz bir şeyler geçirip bakkala uğradım. Normalde bakkal beni tanıyor, Ramazan diye hitap eder. Birkaç saniye dikkatlice yüzüme baktı, beni tanımaya çalıştı ama çıkaramadı. "O mu? Değil mi?" diye içinden geçiriyordu herhalde, "Sen Ramazan'ı tanıyor musun?" diye sordu birden. "Ben onun abisiyim" dedim. "Siz tanıyor musunuz?" diye sordum ki, sormaz olaydım. "Ramazan buraya geldi borç aldı, şunu yaptı, bunu yaptı" diye saydırmaya başladı. "Kardeşine söyle, çok borcu birikti; gelsin ödesin, benim de borçlarım var" diye de haber bıraktı. Bir ay sonra gidip durumu itiraf ettim, parasını da verdim. Tebrik etti beni, "Vallahi iyi numara yaptın" dedi. Maddi zorluklar, insanı böyle maceralarla da karşı karşıya bırakabiliyor. N'apayım? Dört yüz liraya yakın borcum vardı. Elime geçen üç kuruş parayı da oraya veremezdim. Eğer asgari ücretle değil de biraz daha yüksek bir maaşla çalışsaydım, o gün o borcu öderdim.

Asgari ücretle geçinme şansınız yok, hele ki İstanbul gibi bir şehirde. Afedersin, yemek de yemesen, tuvalete de gitmesen o para bitiyor. Çünkü kira var, faturalar var, bir sürü ek gider var. Bak bunların içine sosyal aktiviteleri filan katmıyorum. Sadece hayatta kalmaya çalışıyorum. Hafta sonları ekstraya gidiyorum, bir sürü farklı iş bulup açığımı kapatmaya çalışıyorum. Bütün bunlara rağmen yine borcum var, yine kredi kartım birikiyor, yine borç ihbarları alıyorum...

En son ne zaman konsere ya da sinemaya gittiğimi gerçekten hatırlamıyorum. Evde olduğumda ya televizyon izliyorum ya da kitap okuyorum. Başka çarem yok. En fazla sosyalleştiğim yer haftada bir davet edildiğim halı saha maçı. Kız arkadaşımla bile dışarı çıktığımda en fazla parkta oturup bir şeyler içebiliyoruz.

Bu hayatta kaçtığım şeylerden biri de bayramlar. Evet, bayramlardan korkuyorum; çünkü ziyaret ve hediye için ek bir bütçem olmuyor hiç. Sürekli birileri davet ediyor; en fazla üst komşuya ziyarete gidiyorum. Özel günlerde telefonum hep kapalıdır. Bunu adet edindim, hem kafa dinliyorum hem de masraftan yırtıyorum.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

KENT REHBERİ

turgut yüksel

ses ve öfke *

Yazıda istisnai durumlar mevzu bahis olmadıkça kişisel anılarımdan bahsetmeyi tercih etmem. Bu sefer, aktaracağım geçmiş zaman anı konuyla bağlantılı olduğu için istisna hakkımı kullanıyorum:

Tarih: 27 Mayıs 2013, günlerdir süren şiddetli mide ağrısı sonucunu verdi ve o günün gecesi mide kanaması geçirdim. Kontroller, tahliller vs derken, beni ağır istirahat, diyet ve ilaçlarla birlikte Cuma gününe yani 31 Mayıs 2013 gününe kadar eve gönderdiler; o gün gastroskopi için tekrar gelmemi söyleyerek. Söyleneni yaptım. Cuma günü hastaneye giderken Gezi parkının hemen yanından geçtim. Olaylar hızlanmaya başlamıştı ve kendimi iyi hissediyordum. Aklımdan geçen "Ciddi bir şey çıkmaz, zira doktorun söylediği kriterlere bakınca kanama durdu. İşlemden sonra da parka dalarım"-Zira bazı belirti durumlarında hemen hastaneye gelmem söylenmişti- düşüncesiyle parkın içinden yayılan gazı teneffüs ederek hastaneye girdim.

İşlem tamamlandı, kendime geldiğim zaman operasyonu yapan doktor sonuçlarla odaya girdi. Ne görünüyor diye sordum. "Oldukça büyük bir ülseriniz var." dedi. Toparlanıp aşağıya Karmen Hanımın yanına gidip sonuçları uzattım.

"Ooo bu ne böyle, bu çok büyük ve tekrar kanama yapma riski var!"
"Ne yapacağız?"
"Seni en az dört gün müşahane altında tutacağız. Böyle eve gitmen çok sakıncalı. Hemen yerini ayarlıyorum."
"Niyet neydi akibet ne oldu", şarkısını mırıldanarak üst kata odaya çıktım. Serum bağlandı, tekrar kan alındı vs...

Aklım parkta bedenim yatakta kaldı. Kaldığım hastane Surp Agop'tu, bilen bilir, Gezi'de sökülmek istenilen ağaçların 30 metre ötesindedir. Odanın penceresi iç avluya bakıyor, iç avlu da hastanenin çevresinde yapılan gökdelen inşaatı için dev inşaat paravanıyla çevriliydi.

Saatler ilerledikçe parktan gelen sesler de yükselmeye başlamıştı. Olay yerinin hemen yakınında ama hiç bir şey görmeden sesleri dinlemeye başladım. Arada bir hemşireler uğruyor ve "Sakın pencereleri açmayın" diye uyarıda bulunuyordu. Çünkü dışarıdaki gazın yakıcılığı kapalı kapılar ve pencerelerden içeriye sızmaya başlamıştı. Gece ilerledikçe kulaklarım seslerle ilgili daha da hassaslaşmıştı. Bir gurup üstten geliyor, gazlar sıkıldı, şimdi aşağıya doğru gidiyorlar, Tarlabaşı'ndan çıkacaklar... Sesler, sloganlar, haykırışlar, koşmalar, gaz bombaları, plastik mermi sesleri... Dışarıda olup bitenle tek bağım sesti. Televizyonlar bildik rotadaydı. Bir süre sonra ilaçların da etkisiyle sızdım. Birkaç saat sonra yine gözlerimi açtım. Direnişçilerin sayısının arttığını ve yaklaştıklarını yine seslerden anladım. Sabah altıda sadece beyaz yiyeceklerden oluşan kahvaltıyı getiren hemşireye neler oluyor dışarıda diye sorduğumda, "Vallahi biz de bilmiyoruz, çünkü kafamızı uzatamıyoruz" dedi.

Öğleden sonra 30 yıllık kadim dostum Volkan hastanede olduğumu öğrenip, nasıl yaptıysa o hengame içinde beni ziyarete geldi. Televizyonlar da normalleşmeye başlamıştı. Dışarıda olanları anlatırken, kulağıma alışık olmadığım sesler gelmeye başladı. Giderek yükseliyordu. Dışarıda yeni bir şey oldu dedim. Volkan da gaz bombalarına asılıyorlardır diye cevap verdi.

"Hayır bu gaz sesi değil daha ritmik bir ses. Bence parkı ele geçirdik."
"Hadi canım."
"Bak sesleri iyi dinle. Ritm var."

20 dakika sonra izlediğim kanal parktaki polislerin geriye çekildiğini söylüyordu.

Direnişçiler parka girmiş ve parktaki panolara, demirlere, her şeylere vurarak bunu ses olarak belirtiyordu.

Ses yani dağınık gibi görünen ama kendi içinde bir ritmi olan bu seda, isyanın ve direnişin akustik ilanıdır. Organiktir. İktidar da yapısı gereği bu organik ritmi patlayan silahların, bombaların sesiyle bastırmaya çalışır.

Geçmişe dönelim, David Hendy'in yazdığı "Gürültü/ Sesin Beşeri Tarihi" isimli kitabın "Kölelik ve İsyan" bölümüne bakalım:

"9 Eylül 1739 Cumartesi sabahı Güney Carolina'nın Charleston kasabasının eteklerindeki Stono Nehri yakınlarında Amerikan tarihinin en büyük ve şiddetli köle isyanlarından biri patlak verdi. Bir grup köle yerel plantasyon sahiplerine karşı silahlı bir isyan başlattı."

İsyan bastırıldı ve intikamı alındı. Lakin isyancıların bu süre içindeki kullandığı davul sesi hem isyancılar hem de karşıtları için önemliydi. "... Ses bir taraf için sahip oldukları ortak Afrika mirasını ifade etmenin yoluyken, diğeri için ne pahasına olursa olsun durdurulması gereken gizli bir iletişimin sinir bozucu işaretiydi."

Ses yani dağınık gibi görünen ama kendi içinde bir ritmi olan bu seda, isyanın ve direnişin akustik ilanıdır.

Zira isyancılar davullarını çalarak ilerlerken diğer tarlalarda bulunan köleleri de yanına çağırıyorlardı. Bu ses plantasyon sahiplerini o kadar rahatsız etti ki, isyan bastırılmasına rağmen plantasyon sahiplerini uzun bir süre rahatsız etti. Davul çalıp şarkı söyleyen isyancılar sahiplerinin sinirlerini kalıcı şekilde bozmuştu.

Bu isyandan 40 yıl önce de ortada hiç bir şey yokken Jamaika sömürgecileri de davulların ve nefesli aletlerin tehlikeli olduğuna karar vermiş ve bunları yasaklamıştı. Evet, ses mülkiyetçileri çok korkutuyordu.

Yine iki yıl öncesine dönelim. Gezi direnişinin en hızlı yayılan etkisi ses oldu: Evdeki en ilkel aletlerle, tencere, tava ve kaşıkla. Aynı Jamaika'daki, Amerika'daki kölelerin yaptıkları gibi ve yine aynı aletlerle... Bu kadim direniş şeklinin kullanılması bize öğretilmiş bir şey değildi. Bu içten gelen bir direnişe ses verme şekliydi. Bu ses şehre en hızlı yayılan ortak direnişin duygu paydası oldu. Bütün semtte birbirini o ana kadar görmeyen, varlığından haberi olmayan insanların, "Ben buradayım, biz buradayız ve birlikteyiz" deme şekli oldu.

Aynı plantasyon sahiplerinin sinirlerinin bozulması gibi muktedirlerin de sinirleri bozulmuştu bu ses karşısında. Hatta komşunu ihbar edebilirsin bunun cezası var diye muhbirlik de önerildi.

Çünkü yine kitaba dönecek olursak: "Ayaklanma bastırıldıktan sonra bile, fitnenin hâlâ etraflarında dönüp dolaştığını düşünerek rahatsız oluyorlardı. ... 'Cismani bir biçim kazanıyor, hayaletler cisimleşiyordu'... Kölelerin şeytani niyetlerini birbirine ima etmelerini sağlayan her türlü yüksek sesli enstrümanın kullanılmasını yasaklayarak korkularını alt edebileceklerini varsayıyorlardı."

Bu durum Susurluk Kazası sonrasında da yine otokratların sinirlerini bozmuştu. Ve dilleri o zaman da iki yıl önce de aynıydı. "Tencere tava çalıyorlar". "Evet tabii ki" denildi ve günlerce devam edildi bu eyleme.

Güç sahipleri tarih boyunca sesi terbiye etmeye çalıştı. Askerleri bir yerden bir yere yürütmek için, kürek mahkûmlarının aynı tempoda küreklere asılması için, idam mangasının yanında tek düze ritim vermek için, hapishanede mahkûmları, kışlada askerleri, okulda öğrencileri terbiye etmek için, vb... Marşlar ve davul ritimleri ürettiler. Ama olmadı. Zira bu disiplin sesin tabiatına aykırıydı.

***

Temmuz ayındayız. Hazar'ın kıyısından İtalya'ya kadar uzanan bereketli toprakların en büyük ana tanrıçası olan Kybele'nin sevgilisi olan (Attis) Temmuz'un zamanında.

Kybele'nin varlığı o kadar güçlüydü ki coğrafyaya göre ismi değişse bile saygınlığı hiç eksilmedi. Etkisi şu anda bile inançlara sinmiş haldedir. "Adı 'Hübel'e çevrilerek Mekke'ye götürüldü ve Kâbe'ye dikildi. Kâbe'ye konulurken, bir kolu kırıldığı için Kureyş kabilesi ona altın bir kol yaptırdı. Onun etrafında tavaf edilirdi. Kıble sözü Anadolu Tanrıçası Kybele'nin adıdır." (Halikarnas Balıkçısı / Anadolu Efsaneleri) "Sünnet (penis derisinin kesilmesi) ve Hıristiyanlıkta rahiplerin cinsel ilişkiye girmemesi ona olan inançtan gelir." (A.g.e)

Hayatın ve bereketin tanrıçası ve bütün tanrıların, insanların ve vahşi doğanın anası sayılan Kybele, her sonbaharda ölen ve ilkbaharda dirilen sevgilisi Temmuz tarafından gebe bırakılırdı. Böylece her ilkbaharda toprak dirilir ve bereketli ürünler verirdi. Temmuzun doğuşu şenliklerle kutlanırdı "İlkbaharda Hıdırellez ve Nevruz Sultan şenlikleri ve yine ilkbahara doğru Paskalya yani İsa'nın yeniden doğması hep Temmuz'un doğuşu festivallerinin kalıntılarıdır" (A.g.e)

Bu kutlamalar hep şenlikli, bol sesli, neşeli olurdu. Davullar çalınıp şarkılar söylenirdi. "Yalnız Suriye'de her kışa doğru Temmuz'u bir yabani domuz öldürüyordu. Bundan dolayı Samilerde domuz eti lanetli sayıldı ve tabu yani yasak ilan edildi." (A.g.e)

O günde de yine davullar çalındı,
bu sefer acı ve isyan için.

Orta Asya'da "Kam" davul ve tef çalarak başka âlemlere seyahat ederdi. Ruhlar diyarına gider onlarla konuşur, gelecekten haber verir, geçmişe giderdi. Bu Afrika'nın derinliklerinde de böyleydi, Amerika kıtasında da, uzak doğuda da...

Düğünde, sahurda, maçta, direnişte, eğlencede davullar hala çalınır... Ses özgürlüğün anahtarı, özgürlüğü kısıtlamak isteyenin de korku kaynağıdır.

Eskişehir Valiliği ve Federasyonun ortak aldığı kararla 2013 yılında GS-FB süper kupa maçında sahaya davul sokturmama yasağına Galatasaray "Tekyumruk" ve Fenerbahçe "Sol açık" grupları karşı çıkarak açıklama yaptı." Tekyumruk"un açıklamasıyla yazıyı bitirelim:

"... Davullar da kalp atışlarımızın dışavurumudur. O davullar ki, bu toprakların vuvuzelasıdır. Sesinde bağımsızlık, özgürlük vardır. ...Davullar yasaklanmış olsa da yüreğimiz Gezi coşkusuyla gümbürdemeye devam edecektir."

*William Faulkner'in romanının adı

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

OT

ECE TEMELKURAN

KÜRTLERİN ON YILI BAŞLIYOR

Seçimlerden bir kaç hafta önce bu dergide bir kehanetimi yazmıştım. Önümüzdeki on yılın Türkiye'de kültürel, sosyal ve siyasal olarak Kürtlerin on yılı olacağını söylemiştim. Seçimler geçtikten sonra şimdi aynı cümleyi bir öngörü olarak tekrar edebilirim:

Kürtler, tarih sahnesine daha önce hiç olmadığı gibi çıkacakları on yıla girdiler.

Bunun, hem bugünle ilgili bölgesel ve konjoktürel nedenleri var hem de tarihsel nedenleri. Bölgesel ve konjoktürel nedenler sık sık söyleniyor. Suriye'de savaş, İŞİD'e karşı savaşan YPG güçlerinin uluslararası meşruiyet kazanmaya başlaması, bu konuda uluslararası düzeyde yürütülen göz kamaştırıcı basın çalışması vesaire. Yanlış anlaşılmasın, bunun sadece bir "PR başarısı" olduğunu söyleyecek değilim. Kürt ve Yezidi kadınları, ellerinde silahlarla, yeryüzünün geri kalanı için uygarlığın sınır boylarını beklediler, bekliyorlar.

Kürtler için başlayan yeni dönemin yakın tarihteki siyasal nedenleri pek konuşulmuyor. 1980'lerde Diyarbakır Cezaevi'ndeki işkencelerin hıncıyla silahla siyaset sahnesine çıkan Kürt siyaseti, 90'lara gelindiğinde gençleriyle Batı şehirlerindeydi. 90'larda ilk gençliğini geçirenler hatırlayacaklardır. Öğrenci derneklerinden meslek birliklerine, sendikalardan diğer sivil toplum örgütlerine kadar her yerde Kürtler varlık göstermeye başladılar. Türkiye solunun 80 öncesi en etkin olduğu siyasal pozisyonlar yavaş yavaş Kürtleri ağırlamaya başladı. Aynı esnada siyasal bir parti olarak Meclis'e girdiler ve fakat kısa sürede yaka paça hapse tıkıldılar. Lafı dolandırmayayım:

Bu seçim bir seçimden fazlasıydı. Sonucu da bir seçim sonucundan fazlası oldu.

Kürtler son otuz beş yıldır okuyorlar, tartışıyorlar, kuruyorlar, hayal ediyorlar, inanıyorlar, yanıp yanıp yeniden doğuyorlar.

Tıpkı okuyup, konuşup, tartışıp biriktirip iktidara gelen Siyasal İslam gibi Kürtler de geçtiğimiz otuz beş yılı "birikmek" için kullandılar. Bugün parlamenter siyaset sahnesine bu kadar güçlü çıkabilmelerinin nedeni barajın ardında birikenlerin olduğu yere sığmaması. Baraj, üzerinden atlanarak değil, bildiğiniz yıkılarak alt edildi bu yüzden. Ardında kültürel, sosyal, siyasal bir birikim var. Çok beklenmiş bir an bu. Siyasal olgunluğu dikkat çeken Selahattin Demirtaş'ın bile seçimlerden sonraki bir açıklaması neyin bu kadar uzun beklendiğini, nesiller boyu beklendiğini anlatmaya yeter:

"Artık bize yukarıdan bakan, bize balkondan parmağını sallayan cesaretinize yer yok bu ülkede. Artık bizimle aynı seviyede konuşacaksınız. Buna alışacaksınız."

Demirtaş, kuşkusuz bunu bütün seçmenleri adına söyledi. Ama o cümleyi Şırnak'da, Dargeçit'te, Batman'da duyanlar başka bir şey daha duydular. Başka şekilde mutlu oldular. Türkiye'nin geri kalanı bu sözün sadece Erdoğan'a söylendiğini düşünebilir ama bana sorarsanız öyle değildi. "Adam yerine konmak" için oralarda yaşananları bilenler ne demek istediğimi iyi anlayacaklardır.

Başka bir öngörü daha:
Eğer siyaset parlamento matematiğinin gaspına uğramaz da halkların istediği uzlaşma reel siyasete yansıyabilirse Kürt kadın vekiller önümüzdeki dönemin yıldızları olacak. Onlar her zaman erkeklerden iki kat daha fazla bedel ödediler, yapacakları her bir şey de bunun sorumluluğunu taşıyor olacak.

Hasılı, bu seçim bir seçimden fazlasıydı. Sonucu da bir seçim sonucundan fazlası oldu. Biraz tadını çıkarmakta fayda var ama Erdoğan'ın "tek kötü" ilan edildiği bu süreç beni biraz güldürüyor. Erdoğan tek başına mı yaptı bunca şeyi ki Erdoğan'ın dışarıda bırakıldığı formüller kabul edilebilir oluyor? Siyasetin diktatör üreten hamurunu ne yapacağız? Ayrıca AKP'nin dışarıda bırakıldığı formüllerin yaratacağı siyasal temsil krizini nasıl çözülecek?

Yeryüzünde düşler kurmaya devam ediyoruz...

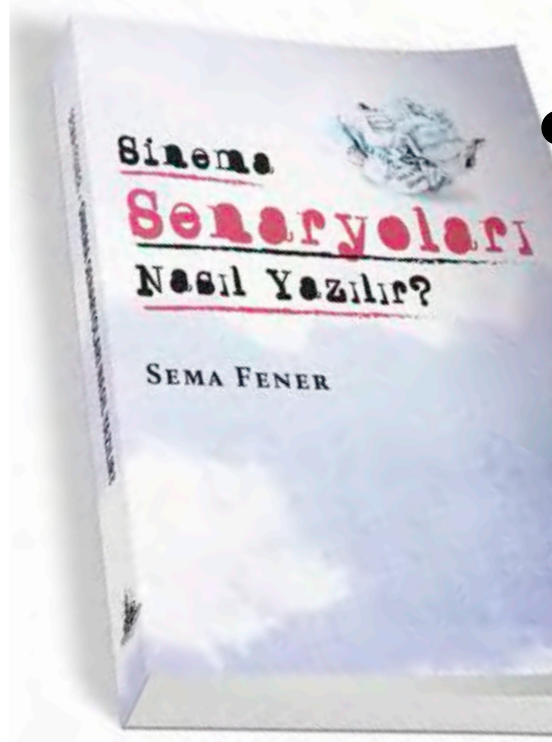

Sinema, 232 sf.

Sinema Senaryoları Nasıl Yazılır?

Sema Fener

"Yaşar Kemal yazar, biz resimleriz."
Ömer Lütfi Akad

Senaryo hem edebi, hem de teknik bir metindir... Öykü, öyküleme, olay örgüsü, film fikri, senaryo, sinopsis, çekim senaryosu, tretman, teknik dekupaj gibi sıklıkla birbirine karışan kavramlar film oluşumuna giden bir dizin içinde kategorize edilerek bu karışıklığı önleyen ve senaryo yazmak isteyenlere yol gösteren bir şablon oluşturuldu. "Sinema Senaryoları Nasıl Yazılır?", senaryo yazma teknikleri üzerine yeni ve güncel bir kaynak kitap.

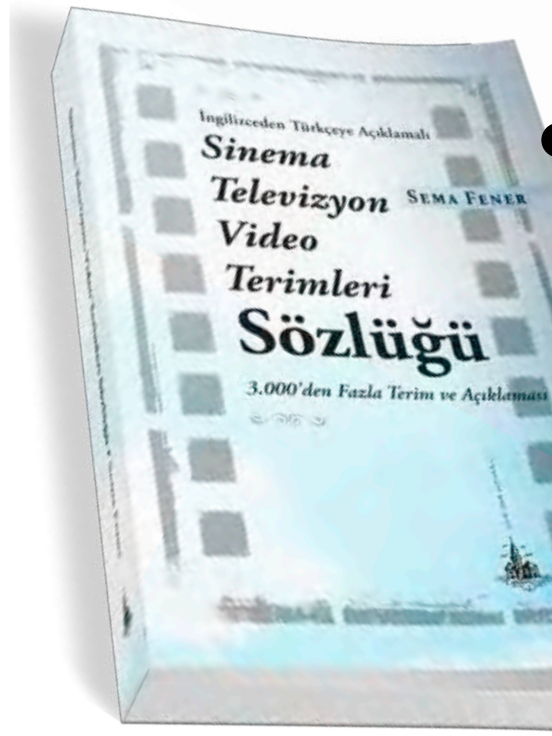

Sözlük, 320 sf.

Sinema, Televizyon, Video Terimleri Sözlüğü

Sema Fener

Bu sözlükte sinema, televizyon ve video uygulamaları ile ilgili İngilizce sözcüklerin, (sinemayı konu alan İngilizce yayınların bolluğunu düşünerek) teknik terimler, sinema akımları, başlıca sinema kuramları ve kurumları, sinema tarihinde önem taşıyan olay ve keşifler ile ilgili temel kavramlar olmak üzere, Türkçe karşılıklarını ve kısa açıklamalarını bulacaksınız.

Her an başvurulabilecek, okunması kolay, kullanılması pratik bir sözlük olmasını umuyorum...

yitiK ülkE yaYınLArı

yitikulke.com
facebook.com/yitikulkekitap
twitter.com/yitikulkeyayin

genel dağıtım
PUNT

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ANGELİNA JOLİE, BEN, GÜLER VE FERHAT

"aklımdan çıkmıyorsun dedim
başka türlüsünü yorgunum anlatmaya"
Cahit Zarifoğlu

"Angelina Jolie'yle birlikte fotoğrafınızı gördüm lan!" Ferhat'ın sesini seneler sonra telefonda bu vesileyle duydum; Angelina Jolie'yle yan yana olduğumuz fotoğraflar yayınlanınca. Böylece mühim adamlar kategorisinde yerimi aldım. Ne de olsa koskoca mahallede gazeteye çıkan dördüncü kişiyim ben. Tarabya'da öldürülen büyük kabadayı Siirtli Bozo Reşat, Kuşçu Hüseyin'in şehit oğlu Murat, albüm yapan müezzin İsmail ve ben.

Yozgat Blues filmi projesiyle 2012 yılında Saraybosna Film Festivali'ne katıldık. Bizim film, festivaldeki Cinelink ödülünü kazanınca tören sonrası yapılacak kokteyle davet edildik. Kokteylin ödül alanların dışında başka misafirleri de vardı; Angelina Jolie'yle Brad Pitt. Festivalin onur konukları olarak kokteyl boyunca ödül alanlara eşlik ettiler. Bu arada sohbetler edildi, fotoğraflar çekildi, mesele haber oldu. Yan yana fotoğraflarımızın çıktığını gören Ferhat da o vesileyle aramış.

"Ben yabancı gazetede çıktım oğlum. Kahvenin duvarına assınlar artık."
"Kahveyi kapattılar abi. İddiacı oldu. Sedat abinin oğlu kapattı kahveyi."

Birkaç sorudan, makara muhabbetten sonra asıl sormak istediğim soruyu soramadan kapattık telefonu.

"Güler ne yapıyor?"

Sormak istedim ama niyeyse soramadım. Güler, Ferhat'ın karısı. Çocukluğundan bu yana tanıyorum. Yetim büyüdü kız. Yalan olmasın daha iki yaşında mı, üç yaşında mı neydi, babası vefat etti Güler'in. Bir fabrikada çalışıyordu Zeynel abi. Her gün sabah saat beşte evden çıkıp işe gidiyordu adamcağız. Babamlar da aynı saatlerde pazar tezgahına meyve almak için hale gidiyorlardı. Mahallede karşılaşıyorlardı sık sık.

Zeynel abi bir sabah Unkapanı'nda durakta otobüs beklerken, polisten kaçan bir oto hırsızı arabayla hızla giderken kontrolünü kaybetmiş, durağa girmiş ve Güler'in babası oracıkta ölmüş. Öldükten sonra anlaşıldı ki, çalıştığı fabrikada adama tek bir gün bile sigorta yapmamışlar. Bir kere giriş yapılmış, üç ay sonra çıkış yapmışlar. Zeynel abi de ağzını açmadan, sabah beşte evden çıkıp akşamın bir saatine kadar Halkalı'daki boya fabrikasında çalışıp duruyordu. Ölünce cenazesini Tokat'a gönderdiler ama Güler'le annesi mahallede kalmaya devam ettiler.

İlkokulu bitirdikten sonra sağda solda bulduğu işlerde çalışan Güler, en son uzunca bir zamandır Fatih'teki gelinlikçilerden birinde çalışıyordu. Genç bir kadın, o kadar gelinliğin içinde senelerdir çalışır da en güzellerinden birini giymeyi hayal etmez mi? Eder elbette. Güler de etmiş. En güzelini kendisine diktirmeyi, aynanın karşısında defalarca prova etmeyi hayal etmiş. Kadınların bir gelinliği prova etmesi, hem de defalarca prova etmesi, gerçekten üzerine olup olmadığını kontrol etmekle ilgili değil, kendilerini gelinlikle görmeyi sevmelerinden. Bazı kadınlar ayrı. Onlar için gelinlik bir kamuflajdan ibaret; çok eskide kaldı diye herkesin unuttuğu ama kadının unutmadığı o derin yarayı gizleyen bir kamuflaj.

Güler'in beklediği o kısmet nihayet karşısına çıktı. Ferhat'la birbirlerini sevdiler. O da bizim mahallenin çocuğu. İnebolulular. Saygılı, efendi bir çocuk. Kadırga Endüstri Meslek Lisesi'ni bitirdi, gitti İzmit'te iki yıllık bir okul daha tamamladı, askerliğini yapıp geldi sonra da Atikali'de Arçelik servisinde işe başladı.

Ferhat'la Güler birbirlerini çok sevdiler ama Ferhat'ın annesi, Güler'i yeteri kadar sevmedi. Sevmedi demek biraz haksızlık olur aslında, oğluna yakıştıramadı diyelim. Daha açık söylemek gerekirse, Güler'i çirkin bulduğu için oğlunun bu kızla evlenmesine razı olmadı.

Güler'e çirkin dediler de, Ferhat için öyle mi? Aşk, âşık olduğun kadını bir defadan sonra görmez olmaktır. Gerçek âşık bir kez de görmemiştir ama o başka bahis ki, anlatmaya bizim kelimelerimiz kafi gelmez.

Aşk, âşık olduğun kadını bir defadan sonra görmez olmaktır. Gözünü gönüllü olarak kör eden aşığın gönlü, sevdiğinin özlemiyle aydınlanır.

Aşk, insanın gözlerini kendi elleriyle oyup kör etmesidir. Çünkü bakandan da, görenden de âşık olmaz. Gözünü gönüllü olarak kör eden aşığın gönlü, sevdiğinin özlemiyle aydınlanır. Görmek âşık için yüktür; gönlü açılan için göz zindandır.

Ferhat'ın gönlü Güler'e açıldı; onun yüzüyle aydınlandı. Zaman geçince Ferhat'ın ailesi de merhamete gelir, yetim bir kızın dünyasını yaparlar, iyiliğe vesile olurlar, gençlerin de kalpleri kırılmamış olur dedik. Olmadı. Ailesi ikna olmadı. Ferhat da o zamanlar çok genç olduğu için ne yapacağını bilemedi ve ister istemez gençlerin arasına bir mesafe girdi.

Etrafta çirkin muhabbeti dönünce Güler aynaya baktı. Yüzünü, bedenini Ferhat'ın gönlüyle göremediği için el âlemin gözüyle gördü ve belli ki kendinden nefret etti. Hiç kimsenin haberi yokken oturup kafasında bir sürü şey kurmuş, sonradan anladık. Anladık ve içimiz yandı.

Güler, yarın öbür gün evlenince lazım olur diye kıyıya köşeye para biriktirmiş. Bir yandan anasına ve küçük kardeşine yardım ederken, diğer yandan üstünden başından, boğazından, makyajından, gezmesinden kesip kendisine evlilik için, çeyiz için para biriktirmiş. Ben biliyorum, bu kızların ömürlerinde ne bir sinemaya gitmişlikleri var ne bir yerde oturup bir şeyler yemişlikleri var ne de üstlerine başlarına fazladan bir şey almışlıkları var. Sefer taslarını üzerinde marka olan torbalardan birine saklarlar, işe gidip gelirler.

Bankaya koyduğu o para düğün için, çeyiz için nasip olmadı. Sen kalk o parayı al, estetik ameliyat olmak için bir hastaneye ver. O para da yetmesin, git bankadan kredi çek ve üstünü tamamla. Ailene de son ana kadar bu durumdan hiç söz etme. Söylediği anda kadın karşı çıkmış ama nafile. Kızının bundan ne kadar acı çektiğini görünce çaresiz kabul etmiş. Ben çirkinim diye yaralanmış bir kıza annesi ne desin? Güler'in acısı birse, annesininki beş olmuş.

Güler ameliyat masasına yattı. Yattı ama kalkamadı. Kalkamadı dediysem ölmedi ama kendine gelemedi, bitkisel hayata girdi. Karın bölgesindeki yağları aldıracakmış öncelikle. Bunun için ameliyata girmiş fakat kalkamadı. Annesi perişan oldu kızın.

Ameliyat sonrası ne kadar kendine gelemediğini tam hatırlayamıyorum. Epeyce bir süre geçti. Bu arada hepimiz çok üzüldük ama elden bir şey gelmedi. Sonra bir kendine gelir gibi oldu, iyileşiyor dediler ama yine kötüleşti.

Mahalleden Nejdet abinin Haseki Hastanesi'nde bölüm başkanı bir doktor tanıdığı vardı, dediler ki kızı oraya sevk edelim. Güler'i Yenibosna'daki o özel hastaneden aldılar, Haseki'ye getirdiler. Haseki Hastanesi'nde yapılan tetkiklerde anlaşıldı ki, Güler ameliyat olduğu hastanede bir enfeksiyona maruz kalmış.

Kızcağız ölmedi ama bir kolunu kaybetti. Doktorlar hayati tehlike sebebiyle Güler'in sol kolunu kesmek zorunda kaldılar. Daha güzel olayım diye girdiği ameliyattan bir kolunu kaybederek çıktı.

O zamanlar farkına varamadık ama meğer Ferhat da kendi gözlerini kendi elleriyle oyup kör eden âşıklardanmış. Güler hastaneden eve döndükten sonra anladık.

Ferhat, ben bu kızla evleneceğim dedi. Aklımdan çıkmıyor deyip durdu. Aklımdan çıkmıyor. Bu kadar. Aşığın başındaki akıl değil, sevgilidir. Akıl olsa sevgiliye yer kalmaz.

Daha önce çirkin diye ailesinin karşı çıktığı kızla, üstüne üstlük bir kolunu da kaybetmişken evlenmek istediğini söyleyince kıyamet koptu tabii. Bu sefer Ferhat'ın annesi ayılıp bayılmaya başladı ama oğluna laf dinletemedi.

Ferhat, gözüyle birlikte kulağından da vazgeçti ve kimin ne dediğini zerre kadar umursamadı. Gözü görmez, kulağı duymaz bir halde gönlüne tutunup Güler'in yanına gitti. Güler de iki eliyle sarılamadığı için gönlünü Ferhat'ın gönlünün yanına koydu.

Evlendiler. Sonrasına dair çok az şey biliyorum.

Güngören'de bir eve taşındılar. Bir çocuklarının olduğunu söylüyorlardı o zamanlar. Sonra da araya zaman girdi, araya mesafe girdi, haberleşemez olduk.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

OT

NURHAK KAYA

Onlar sosyal medyanın en popüler isimleri. Binlerce kişi tarafından takip ediliyorlar. Attıkları tweetlerle bazen gündem yaratıyor, bazen ise kahkaha attırıyorlar... Kürşet Hoca, Teyfik Sikret, Simerazzi ve Petekdoku ile internet alemini ve memleket meselelerini konuştuk...

SOSYAL MEDYANIN AYKIRI YÜZLERİ

Kürşet Hoca @kurset_hoca
(Twitter hesabı: https://twitter.com/kurset_hoca)

Takipçileri Kürşet Hoca'yla ilgili çok şey biliyor zaten. Serikli, Sarıyer Maden Mahallesi'nde yaşıyor ve Serikli olduğunun acısı yetmezmiş gibi Beşiktaş'ı tutuyor. Bir de eski Yetmez ama Evet'çi olarak, son 5 yıldır hayatını "Mutlu musunuz yetmez ama evetçiler?" sorusuna maruz kalarak geçiriyor. Bu soruya da aşırı adamlık yüzünden 3 yıldır cevap vermiyor. En çok ilgi gören tweetlerim genelde Kürtlerle ilgili olanlar oluyor. Muhtemelen Kürtlerin acıya ilişkin geçmişi onlara kendileriyle dalga geçmeyi öğretmiş ya da bir başa çıkma mekanizması olarak gülmeyi ve eğlenmeyi öğrenmişler. Bu yüzden Kürtlerle ilgili tweet atınca, diğer gruplarla alakalı attığım tweetlerde gördüğüm olumsuz tepkiyi görmüyorum; aksine hep birlikte gülüyoruz.

Örneğin, Kobane kurtarıldığında yapılan kutlamalar sırasında attığım "Kürtler son çare olarak Allah'la çatışmaya başlamış, Allah'a havai fişek ve molotof kokteyli atmışlar" tweetim

epey ilgi görmüştü. Memleketim Serik'te HDP binasına saldırıldığında, hem Kürtleri hem hemşerilerimi koruma refleksiyle "Serikliler "İt girer Kürt giremez" tabelasını Kürt kardeşlerimiz görüp gücenmesin diye Türkçe asan bir halk. BU İNSANLAR FAŞİST OLABİLİR Mİ??" diye de bir tweet atmıştım. Politik tweetlerim arasında en çok hoşuma gidenlerin biridir.

En çok ilgiyi güncel-politik tweetlerim alsa da, ben daha çok gerçek hayattaki bir gözlemi abartarak anlattığım ya da çoğumuzun gerçekliğinin sosyal medyada anlattığımız "narrative" üzerinden kurmaya çalıştığımız "gerçeklik"le ilgisi olmadığını ima ettiğim tweetleri atarken eğlenip gülüyorum. Yakınlarda attığım "Halam sabah ezanı başladığında ezan bitene kadar 20 litre damacana suyu içmeye çalışırken boğularak şehit olmuş. Allah taksiratını affetsin." ve "OFFF MOMMYYY BEN SAHURDA ALMOND BUTTER, COTTAGE CHEESE FELAN YİYORUM KADIN BENYY DELİ EDİOSUN YAA MUMMY YİNE MUHLAMA VE BİŞİ YAPMIŞIN HOFFF" tweetlerim gibi.

Sosyal medyanın zararları saymakla bitmez. Daha dün 16 yaşındaki yeğenim Tumblr'a atmak için tüm düğmeleri iliklenmiş kareli gömlekli fotoğraf çektirmek için gömleğinin son düğmesini iliklemeye çalışırken boğulma tehlikesi atlatıp acile kaldırıldı. Bir başka yeğenim yine Tumblr yüzünden 4 nutellalı çiğ köfte yeyip zehirlendi. Dahası, Instagram gibi siteler bir çok anne ve babanın dünyanın en çirkin ve gerizekalı çocuklarından birine sahip oldukları gerçeğini görememesine neden oluyor. Ve Twitter... "Neden beni kimse takip etmiyor" diyerek depresyona gireni mi ararsın, hanımını beyini paylaşanı mı ararsın, her şey var...Bunların yanında serbest bilgi erişimi ve dolaşımına olanak tanımak, kurumların şeffaflaşması için kamuoyu farkındalığı ve baskısı yaratmak, hatta Arap Baharı'nda olduğu gibi iktidarları yıkmak falan filan gib, zararlarının yanında kendisinden bahsetmeye bile değmeyecek bazı yararları da var tabi.

İnternet de Twitter da hayatımın merkezinde değil ama çok sosyal olmayan hayatımın her boş kaldığım zamanında Twitter'a dadanıyorum. Özellikle geceleri takipçilerimi bıktırana kadar tweet atarım. Hatta daha geçenlerde sevgilim beni –yani Kürşet Hoca'yı- çok tivit attığım için mute'lediğini itiraf etti. Tabii, sevgilisi olduğum için bloklayamıyor ya da unfollow edemiyor. Sadece muteleyebiliyor. Buna biz "mutenikahı" diyoruz.

Gerçek hayattaki düşüncelerimle Twitter'daki düşüncelerim elbette bir dereceye kadar çakışıyor. Mesela Twitter hesabımın savunduğu belli bir ideoloji yok. Çünkü gerçekte de savunduğum bir ideoloji yok. Ben ideoloji sevmiyorum. Sosyal medya üzerinden tanıştığım kişiler dışında sadece ailemden birkaç kişi Kürşet Hoca'nın ben olduğumu biliyor. Onlar da twitter'dan pek haberdar olan insanlar değil. Annem bilse muhtemelen Twitter hesabı açıp her tweetimin altına "Oğlum.neden.boyle. seyler.yazıyorsun.senıarıyorum. ulaşamdım.benı.ara...." yazar. Bilmemesi daha iyi...

Memleketin ve dünyanın durumunu gayet iyi görüyorum. Lineer ve pozitif eğimli bir ilerleme eğrisi var bence, zamanın ruhu var. Zaman tüm dünyayı, tüm halkları ilerlemeye, daha iyi ve güzel yaşamaya doğru itiyor. Arada bu regresyon eğrisini geriye ve daha kötüye doğru çeken "randomwalk"lar olabilir. Ama ben bunların, var olduğunu düşündüğüm o eğriyi geriye çevirecek kadar güçlü olduğuna –ve ileride de o kadar güçlü olabileceğine- inanmıyorum. Yani daha felsefi bir şekilde söylemek gerekirse, "Bundan 10 sene önce istediğimiz eczaneden ilaç alamıyorduuk ama bugün alabiliyoruz. Teşekkürler pozitif eğimli lineer ilerleme regresyon eğrisi..."

Başıma bir şey gelmeyecekse ve linç edilmeyeceksem, ben açıkçası öyle çok sayıda "maaşlı troll" olduğunu falan düşünmüyorum. Akp'li troller var deniyor ama onlar – varlarsa bile- aslında başka bir ideolojiyi savunup da para için savunmadıkları şeyleri söylemiyorlar. Zaten savundukları şeyleri yazıp, belki sonra bir danışmanlık ya da reklam ücreti alıyorlar. Sosyal medya ajansı olmak ne kadar etikse, "maaşlı trol" olmak da bence o kadar etik. Ali Taran'ın CHP için profesyonel PR yapmasıyla, Esat Ç.'nin –ki para alıp almadığını bilmiyorum, örnek vermek için söylüyorum- Akp için gerilla marketing yapması arasında ne fark var, bilmiyorum. Bana kalırsa, bu "maaşlı trollük" olayı biraz da Akp nefreti üzerinden trollük nefreti yaratmayı amaçlıyor. Trollükten nefret edilmesini istiyorlar, çünkü troller ana akımın ne kadar klişe düşüncesi, argümanı, normu varsa onların içine boşaltıyor. Dediğim gibi ben uzun süredir troll olarak adlandırılamayacağımı düşünüyorum ama son zamanlarda birçok ilginç trolleme denemesi görüyorum. İnsanların "comfortzone"larından çıkarılışını görmek hoşuma gidiyor. Bunu yapanlar da birilerinden para almış, almamış; çok bir önemi yok bence.

Teyfik Sikret @huorelensar
(Twitter hesabı: https://twitter.com/huorelensar)

Gerçekte duygusal, sevecen, romantik, biraz uçarı, gizliliğe ve hijyene önem veren biriyim. 26 yaşındayım, özel bir şirkette mail forwardlıyorum. Doğma büyüme İstanbulluyum ancak ailemin memleketi Tokat olduğu için muhatabım "Baban nereli asıl önemli olan o?" diye soracak gibiyse "Tokatlıyım" diyorum. Twitter dışındaki hayatımı ise tweet düşünerek geçiriyorum.

İnternet ve sosyal medyanın insanların ilgi çekme ihtiyacı manasında çok faideli olduğunu düşünüyorum. Mesela internet ve sosyal medya olmasa, gerçek hayatımda ilgi çekmek için yapacağım hareketler bana hastane faturaları olarak dönebilirdi. Ama sosyal medya sayesinde en fazla güzel kızların "Bu kadarı da fazla artık... UNF!" mesajlarına üzülüyorum.

Bana göre troll, kullanıcı adı ve şifresini girdikten sonra şuurunu kaybedip bir kesimi eğlendirirken başka bir kesimin sinirlerini yıpratan kişilere denir. Bir troll'den daha kötü bir şey varsa o da bir siyasetçiyi çok sevdiği için maaş alan bir troll'dür. Şahsen kendimi troll olarak görüyorum çünkü attığım bir tweet için aynı anda hem "Çok komikmiş abi, Allah razı olsun" hem de "Çok komikmiş haysiyetsiz köpek Allah belanı versin" tepkileri alabiliyorum. Sosyal medyadaki şöhretim yüzünden gittiğim bir çok ortamda "Teyfik Sikret mi? Hmm hiç duymadım..." şeklinde çok güzel geri dönüşler alıyorum. Öte yandan tabii ki gerçek hayattaki düşüncelerim

sosyal medyadaki düşüncelerimden farklı değil ama sağlığım için gerçek hayatta sadece düşünce olarak kalmalarına dikkat ediyorum.

Yakınlarımın çoğu sosyal medyadaki kimliğimi biliyor ama bazıları eksik biliyor. Mesela annem Teyfik Sikret isimli bir sitede ülke sorunlarından bahsettiğimi düşünüyor. Babamsa Twitter'da yazdığımı biliyor ama ne amaçla kullandığımı bilmediği için "Hadi şu derenin kenarında bir fotoğrafımı çek sonra da Twitter'a koy eş dost beğensin" şeklinde ricalarda bulunabiliyor. Ailem dışındaki yakınlarımın tepkileri ise genelde "Ben öyle bir şey söylemedim, niye söylemişim gibi tweet atıyorsun?" şeklinde oluyor.

Kaostan ve sevgisizlikten beslenen bir troll olarak memleketin ve dünyanın durumunu son derece olumlu

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

buluyorum. İsveç'te yaşasaydım muhtemelen 100 takipçili, gazete linki paylaşıp "Ülkemiz bugün de iyiye gidiyor yapacak bir şey yok" diyen biri olurdum.

Mithat Sönmez @petekdoku
(Twitter hesabı: https://twitter.com/petekdoku)

Ben Mithat Sönmez. 1966 senesinde Gümüşhane'de doğdum. Dedemin babası Cevdet Sönmez Atatürk'ün yakın arkadaşı olup, İstiklal Mahkemeleri'nde görev almış değerli bir yarbaydır. Gümüşhane'nin adı eskiden "Bronzhane" imiş. Atatürk Bronzhane'yi ziyarete geldiğinde, yapılan hizmetten çok memnun kalmış ve dedemin babasına "Cevdet, burayı Gümüşhane" yapalım demiş.

İlkokulu, ortaokulu, liseyi Gümüşhane'de okudum. 1984'te ÖYS Türkiye üçüncüsü ve ÖYS Gümüşhane birincisi olarak, Boğaziçi Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği bölümünü kazandım. YÖK'ü ve Hocabey İhsan Doğramacı'yı protesto etmek için kaydımı yaptırmadım, yani lise mezunuyum.

Evliyim. Bir oğlum, bir kızım ve bir eşim var. Gümüşhane'de yaşam koçu olarak hayatımı devam ettiriyorum. Boş zamanlarımda kısa öykü ve şiir yazıyorum. Galatasaraylıyım ve Galatasaray'ın son şampiyonluğunda Muslera'dan sonra en büyük katkı bana ait.

İnternet ve sosyal medya sayesinde tahmin ettiğimden çok daha fazla gerizekalı insan olduğunu görmüş oldum. Bana internetin en büyük faydası bu oldu. Zarar olarak da, beğendiğim bir yönetmenin, oyuncunun, şarkıcının, yazarın aslında kocaman bir denyo olduğunu öğrendim ve hayal kırıklığına uğradım.

Troll ne demek ve troll ne yapar açıkcası bilmiyorum, tanımlayamıyorum. Ama gördüğüm kadarıyla, bir insan diğerleri gibi düşünmüyor ve diğerlerinin düşüncesi ile

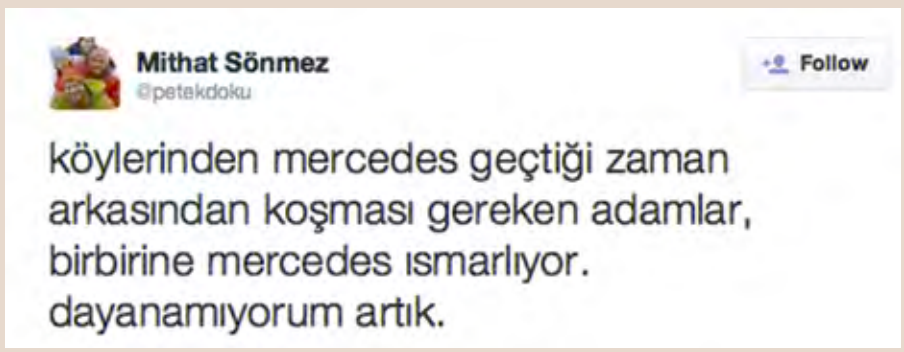

dalga geçiyorsa, o insan hemen troll olarak adlandırılıyor. Örneğin Demba Ba'yı iyi bir futbolcu olarak görmüyorsan, Beşiktaş taraftarına göre trollsün. CHP'ye eleştiri getiriyorsan, AKPli trollsün, hem CHP'ye hem AKP'ye laf ediyorsan, HDPli trollsün. O kadar insan bana troll dediğine göre trollümdür herhalde.

Gerçek hayatta rahatça iletişim kuran biri olsaydım, günde 100 tweet atmazdım.

Annem ve babama "Mithat Sönmez benim" dediğim zaman, babam "O it benim evladım olamaz" dedi ve bunu uzun süre kabullenemedi. Annem "Troll de olsan evladımsın" dedi ve anlayışla karşıladı. Mahallede çocuklar ve esnaf beni gördüklerinde, hala küfür edip taş atıyorlar.

simerazzi @simerazzi
(Twitter hesabı: https://twitter.com/simerazzi)

Simerazzi gerçek hayatta, gündüzleri Clark Kent gibi beyaz yakalı bir çalışan; geceleri ise ütüsüyle yemeğiyle olsun, ev süpürmesi toz almasıyla olsun tam bir ev hanımı. Yakın bir zamanda iş değiştirdim ve City of Göççek'e taşındım. Kalbimin sesini dinleyerek aldığım bu karardan asla pişman olmayacakmışım gibi hissettiğim anlarda dinozor heykellerine bakıyorum ve o his aniden kayboluyor. Dinozorları, Çin kerhanesi ışıklandırmalı kapıları, basınca altından su fışkıran kaldırımları, yürümeyen yürüyen merdivenleri ile Ankara tam da hayalimdeki şehir diyebilirim.

Sosyal medyanın insanların hayatında kalıcı bir etki bıraktığını şahsen düşünmüyorum. Yazılan bir makale ile fikrini değiştiren, "Hmm evet hayatın anlamını bu cümlede buldum" diyen yoktur bana göre. İcq ve Mirc'le başlayan sürecin şimdiki lokomotifi Twitter gibi görünse de yarın başka bir platformun moda olup Twitter'ı yahut alışıldık sosyal medya mecralarını silmesi işten bile değil. Kalıcı bir yarar sağlamasa da (kan, ilaç, sosyal yardım kampanyalarını bunun dışında tutuyorum), insanların ruh halinde geçici değişiklikler yaratmaktan başka bir etkisi olduğunu düşünmüyorum. Bu ister sizi güldüren bir tweet/blog yazısı/entry yahut caps denen fotomontajlar olsun; yahut sizi kızdıran bir öğe olsun; etkisi birkaç dakikayla sınırlıdır. Ülke gündemine dair çok ciddi konuların bile birkaç saatte tüketilip başka konunun gündem olduğu; zaman zaman kendi gündemini belirleyip ülke gündemi dahi yapabilen ama dediğim gibi etkisi her daim geçici bir mecra bu. Yarar/zarar hesabı yapmaktansa; öncelikle bu etkinin geçici olduğunu kabullenmekte yarar var bence. Ama illa bir yarar sayacaksak; kendi adıma, gazetelerdeki köşe yazarlarından kat kat daha kaliteli yazan insanların olaylarla ilgili yorumlarını okumayı; alıp bir gazeteyi okumaya tercih ediyorum. Bazen haftalarca bir haber sitesine dahi bakmadığım oluyor çünkü gün içinde yaşanan tüm olaylar sosyal medyada bir şekilde işleniyor ve gazete patronlarının yansıtmak istediğinden uzak; doğru kullanırsanız gerçek bilgiye tam anlamıyla ulaşabileceğiniz bir mecra.

Trolllük bana göre ilk zamanlarda; söylenmeyeni, tepki görmeyi göze alarak da olsa söylemekti. Zamanla bu tepki görmek için söylemek haline dönüştü. Troll olarak tabir edilen insanları dahi artık tek bir başlıkta toplamak mümkün değil. Provoke etmek için trollük yapanlar olduğu gibi, göze görünenin ötesindekini göstermeye çalışmak için yapanlar da oldukça çok. Ben kendimi troll olarak görmüyorum. Sosyal medyada aktif oldukça; yazım stilleriniz insanlarla benzeşmeye başlıyor. Ben bir nevi sevdiğim, beğendiğim trollerin tarzlarını kendi tarzımla birleştirdim. Burada karıştırılan diğer iki kavram da trollük ile anonimlik. Anonimlik, internet yasakları, sansür, davalar yahut toplum baskısı yüzünden insanların sığındığı bir korunma biçimi bana göre. Genelde anonimlerden rahatsız olanların ortak tavrı şudur: "Bir mahlasın arkasına saklanıp yazıyorlar"... E iyi de yasaların uygulanışı bu kadar keyfekeder bir vaziyetteyken; hukuk bu derece oyuncak haline gelmişken insanlar fikirlerini nasıl ifade edecek?

İnternet işim sebebiyle hayatımın merkezinde, hem de uzun süredir. Ha internet kullanmadığımda elime ayağıma titremeler gelmiyor elbet ama bir alışkanlık halini aldığını reddedemem. Benim için en büyük zararı kitap okuma alışkanlığımı öldürmesi oldu. Sosyal medyadaki şöhretin herhangi bir getirisi olduğunu düşünmüyorum. Tam tersine getirisi olduğunu düşünerek hareket etmeye başlayıp, kendini buna kaptırdığında ve gün gelip de bunun BBG meşhurluğu gibi bir şey olduğunu anladığında büyük yıkım yaşarsın. Övgüler ilk okumada ne kadar hoşuma gitse de; yergiler gibi pek ciddiye almıyorum. Gerçek hayatta da aşağı yukarı böyleyim. Siyasi fikrim, insanlara karşı davranışlarım genelde sosyal medya kişiliğim ile benzer. İnsanların özellikle Türkiye'de anlamadığı bir nokta var. Reel karakter ile sosyal medya karakterinin illa benzeşmesi gerektiği gibi bir kanı var. Ben reel hayatta 3 çocuk babası, göbekli, akşam evine geldiğinde eşine elma soyan bir adam olabilirim. Aynı adamı, sosyal medyada gerçeğin tam aksi yönde bir adammış yahut kadınmış gibi bile yansıtabilirim. Bu kişinin kullanım tercihidir. Yani illa gerçekte olduğun gibi sosyal medyada var olmak zorunda değilsin. Mevlana dergahı değil neticede. İş yerimdekiler haricinde çoğu kişi Simerazzi'nin ben olduğumu biliyor. Bazen haklarında yazdığımda kızdıkları, "ya bunu da yazmasaydın" falan dedikleri oluyor ama çoğu anımı anlatırken isim vermediğim yahut veriyorsam da uydurarak verdiğim için genelde sıkıntı olmuyor. Bir keresinde tamamen uydurma bir hikaye yazmıştım "Patronun kızıyla tatile gitmek" diye. 3 gün sonra nasıl olduysa babam bunu okumuş. Bir hışımla aradı. "O adamla yüzyüze bakıyoruz biz sen niye böyle bişey yazdın" dedi. Delirmiş resmen, nasıl kızıyor. Yahu baba

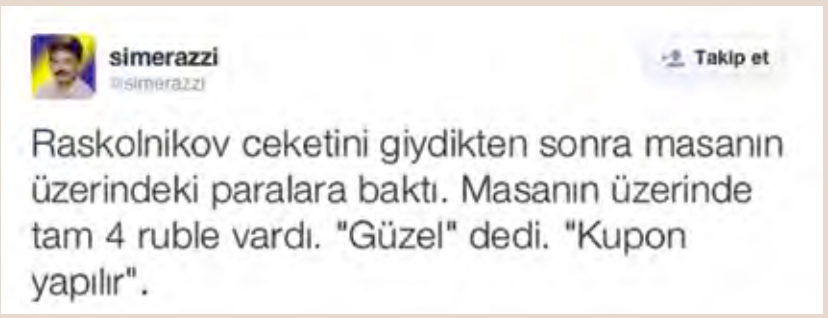

dedim uydurma bu. Yok öyle bir şey. "E ya adam okusa" diyor. "Yahu baba" diyorum, "Cinayet romanı yazanlar illa cinayet mi işliyor? Yapma böyle". "Onlar yazar sen yazma" diyor.

Memleketin durumunu uzun süredir iyi görmüyorum. Babamın mesleği sayesinde ülkenin, Güneydoğu hariç neredeyse her yerini gezdim, gördüm, insanları gözlemleme şansım oldu. Ben üniversiteye başladığımda Akp iktidara geleli birkaç yıl olmuştu. Ama özellikle son dönemde, yolsuzluğu falan geçtim; insanlığımıza çok büyük yaralar açtıklarına inanıyorum. Bu yaralar ticaretten siyasete, bilimden eğitime her yeri sarmış durumda. Seçimden çıkan sonuçlar bir nebze olsun umut vermiş olsa da; 13 yıllık dönemin insanlarda yarattığı etkiyi silmek çok zor olacak. Klişe olacak ama fena halde kutuplaştık. En basit mevzularda dahi küfür kıyamet kavga eksik olmuyor. Birbirimize tahammül sınırımız yok denecek kadar azaldı. Karşıt bir fikri dinlemek şöyle dursun; fikrin rahatlıkla açıklanmasına bile tüm gücüyle direnen cephelere bölündük. Ama asla umutsuz değilim. Güneşin doğduğu her sabah umut var bana göre.

Hangi parti yararına çalışıyor olurlarsa olsunlar; maaşlı politik trollüğün onursuzluk olduğuna inanıyorum. 2-3 bin lira uğruna, sabahtan akşama kadar muhaliflere küfürler eden, canlarıyla mallarıyla işleriyle tehdit eden insanlar; bu gücün sonsuza dek arkalarında duracağı yanılgısıyla ve kendilerine verilen güvencelerle bu işi yapıyorlar. Yarın olur da iktidar değişirse biz işlediğimiz suçların hesabını nasıl veririz diye düşünmüyorlar. Herkes elbette siyasi fikrini belirtmekte; evet bazen benim hoşuma gitmese de özgür. Saçmalamakta da özgür. Ve insanlar saçmalayanlarla dalga geçmekte de özgür. Ama bir bakıyorsun; x parti vekili bir tweet atmış; altında her daim alışık olduğun 30bin - 40bin takipçi aralığında maaşlı troll; bırak karşıt fikir beyan etmeyi yahut dalga geçmeyi; doğrudan küfür ve tehdit ediyorlar. Bu kişilere dava açsanız da bir sonuca ulaşmanız mümkün değil. Özellikle hükümetin zora düştüğü konularda; sosyal medyada algıyı değiştirmekte kullanıyorlar bunları. Mit tırları mevzusu bunun en büyük kanıtıdır. Adam "Müslüman kardeşimize silah gitmiş nolmuş ki" diyor. Bakıyorsun 1 hafta sonra düğününde devlet erkanı. Bu bile, hükümetin doğrudan bu kişileri teşvik ettiğinin göstergesidir. Ki bu kişiler, devlet tarafından özel sözleşmeyle kadrolanıyor. Vergilerimizle küfür yiyoruz kısacası.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

DENİZ DURUKAN

BİR ŞARKI BİR KLİP

Nilüfer Açıkalın'ın geçtiğimiz aylarda çıkardığı Lapa Lapa adlı albümü dinleyiciyle buluştu. (Başka Şarkıların 2. Serisi olan bu çalışmada, yine Gökhan Dabak'ın imzası bulunuyor.) Albüme de adını veren Lapa Lapa adlı şarkının farklı bir esprisi var. Önceliği; verdiği mesaj. Kadın- erkek ilişkisinin bir nevi parodisinin yapıldığı şarkının klibi de oldukça eğlenceli. İkinci sürpriz ise Hayko Cepkin'in Nilüfer Açıkalın'a eşlik etmesi. Hayko'nun bu hikayedeki rolü, şarkının hakkını veriyor.

Nilüfer Açıkalın'ın meselesi; lapa lapa kar korkusunu mu, yoksa kadın erkek ilişkisindeki o tuhaf ritüelleri, rolleri, aşk oyunlarını mı, hangisini ti'ye almak? Gizli bilgi, ikinci şıkta!

Açıkalın şarkıda geçen kar yağmama ihtimalini sürekli "eyvah!" nidasıyla şahlandırıyor. Bu "eyvah"ta çok şey gizli. Önce buradaki haz meselesine bir bakalım. Çünkü mesele lapa lapa karın yağmama ihtimalinin getireceği sonuçtur. Bu yüksek bir tepe ihtimalinin ortadan kalkması anlamına gelir ki, ucu aşka dayanır. Aşkta zirveye çıkmanın, yani hazla ilgili meselenin; bir kadının diliyle bizi yalamasının özgürlükle hınzırca bir ilişkisi var. Hınzırca diyorum; çünkü Açıkalın bunu muzip bir edayla yapıyor. Özellikle kadın üzerinden yürütülen ahlakçı politikaları göz önüne aldığımızda, daha da önem kazanıyor bu tarz söylemler. Kadının sadece annelik vasfıyla değerlendirilmesine, edilgen olmaya zorlanmasına (sokakta kahkaha atmaması, hamileyken ortalıkta dolaşmaması gibi) ve iktidarın ya da ataerkil kültürün baskıcı söylemine karşı gelişen bir refleks bu. Siz bakmayın Nülüfer'in tüm bunları hafifleterek yapmasına. Her "eyvah" nidasına, ağzından çıkan son hecedeki "ah" şuhça yuvarlandığı için, hakkını veriyor aslında. Ters köşe ediyor tüm o baskıcı söylemi. Otoritenin dilini, onların anlayacağı bir ifadeyle boğuyor.

Tüm bunları yaparken, kadın ve erkeğe biçilen rollere de göndermede bulunuyor bu şarkı. Mesela; klipte Hayko Cepkin'in rol alması tesadüf mü? Sanmam. Yaptığı müziğin tavrından kaynaklanan o sert imaj, klipte canlandırdığı role aykırı düşmüyor. Mahallemizin delikanlısı Hayko Cepkin ve mahallemizin cici kızı Nilüfer Açıkalın! Evet, kızımız cilveli ama sevdiği, evlilik hayali kurduğu erkeğe karşı cilveli. (Aynı öğretildiği gibi. Yazılı bir kural değil tabii ki, ama annelerin kızlarına verdiği öğütlerin, o gizli ittifakın öğrenilmiş davranış biçimi bu.) Mahallemizin delikanlısı ise sert, güçlü kuvvetli bir adam. Ancak öyle parlak cümleler kurmanın, ne bileyim, sevgilinin önünde diz falan çökmenin ya da el ele tutuşup dağlarda, bayırlarda kelebek gibi koşmanın racona ters düşeceği tedirginliğiyle davranıyor. Bir taraftan gururu da okşanıyor ama bu cilve karşısında nasıl davranacağını bilemiyor. Ayrıca, sevdiği kıza yan gözle bile bakmaktan imtina edecek kadar ahlakçı bir tavır içine giriyor. Hatta o yüksek tepeden sarmaş dolaş yuvarlanırlarken bile kendini kontrol etme gereği duyuyor. Duygularını baskılıyor. Çünkü ona da öğretilmiş; geleneksel yapıda erkeğin hep güçlü durması gerektiği, duygusallığın zayıflık olduğu bilgisi.

Kurgu çok başarılı. İkisi de rollerini iyi oynuyor. Ve hakkını veriyorlar bu hikâyenin. Bize öğretilen o geleneksel yapıdaki erkek - kadın modelinin bir parodisi sunuluyor bu klipte. Nilüfer bunu pek açık etmiyor ya da altını kalın harflerle çizmiyor gibi görünüyor. Ama yanılıyorsunuz. O ne yaptığını çok iyi biliyor. O halde telaşlanın... Eyvaaah, ahhh!

Serbest Vuruş

Semiha Yankı

Can Dündar: Aslan gibi.
Koalisyon: Şu anda olması gereken.
İmam Nikahı: Benim için önemi yok.
Barış: Hep istediğim.
Yandaş: Yalaka.
Oy ve Ötesi: İyi yönde beklenti.
Metal Direniş: Asla.

Yasemin Mori

Tır: Bomba.
Hazine: Bulan bir adam tanımıştım.
Deniz Baykal: Dinozor.
Azınlık Hükümeti: Bir Norveç değiliz tabii.
Emanet Oy: İyi niyet, emanete hıyanet edilmez.
Madımak: Utanç...
Umut: Umarak yaşayan sıçarak ölür demişler, umarsızca yaşamaya bakmak gerek.

DİLİME TAKILANLAR

2 Temmuz 1993 yılında Sivas'ta yaşanan katliamı unutmadık, bunu alkışlayanları da. 37 aydın yakılarak öldürüldü. Kim koymuştu o eli ateşli hain kalabalığı oraya, bilmiyorum. Dış güçler, iç güçler ya da içlerindeki imanı şeytana emanet edenler mi? Varın siz söyleyin. Ama benim bildiğim, öldürenlerin veya kışkırtanların, sessiz kalanların ellerindeki ateş, kara bir leke olarak tarihe geçti. Ölen 37 can ise hâlâ apaydınlık. Şiirleriyle, fikirleriyle, türküleriyle buradalar. Onlar için yazılan, söylenen şarkılar da aklımızda. Unutmadık!

Moğollar/ Issızlığın Ortasında
Şarkı sadece bu katliamda yitirdiklerimiz için değil, zulme uğramış, nefret ve öfkeye kurban gitmiş herkesin ağıtı olabilecek nitelikte. Kanımca Türk Rock tarihinde eşi benzeri olmayan şarkılardan biri bu.

Mahsuni Şerif - Sivas Dramı
Aşık Veysel'in "Döneminin Pir Sultanı" olarak değerlendirdiği büyük ozan Mahsuni Şerif'in Sivas için yazdığı bu türkü; hem öldürülenlere bir ağıt, hem de sebep olanlara kahır niteliğinde. Bir türlü ileriye gidememiş gericilere ama en çok da büyük otoritenin, yani devletin bu olaydaki zaafına göndermesi var.

Edip Akbayram – Türküler Yanmaz
Söz ve müziği Alaaddin Us'a ait olan bu şarkı Edip Akbayram'ın yorumuyla şahlanıyor. Haklı bir isyanın ve ağır bir hüznün şarkısı.

Fazıl Say - Metin Altıok Ağıtı
Fazıl Say'ın Metin Altıok için yazdığı bu eserin solistleri Zuhal Olcay, soprano Burcu Uyar ve Kıvanç Tire. Aynı zamanda bu oratoryoya Oda Orkestrası ve Devlet Çoksesli Korosu da eşlik ediyor. Piyanoda Fazıl Say var. Orkestrayı da Şef İbrahim Yazıcı yönetiyor. Metin Altıok'un şiirlerinden oluşan bu eserde, ağıta şairi de dahil oluyor.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

CAN BONOMO

YAZEL

Taşıdığın yalnız evleri yaz dedi
Bak bu beğendiğin omuzlarıma dokun biraz
Hiç unutmuyorum siyah ketendi elbise
Ben bir söğüdün salkım saçak dallarıyım
Ellerim hep keten helva
Yaz birer birer
Sana silah kullanmayı öğreten babanı yaz
Ne için öğrettiğini yazma
Şiir de olsa yazılı metin
suç duyurusuna girer
O kadar da kış kalmış ki cebimde yazdan
Ellerim üşüyor ellerim ayazdan
Ellerim ince söğüde değen sazdan
Çocukken en çok sevdiğin rengi yaz
Ve kafamı ne zaman başka yöne çevirsem
o dudakları orada
Beni ilk öptüğün yazı unutma yaz dedi
Yaz biter ama yazı kalır
Yazı yaz ki yaz da yazıda kalsın okunur
Seviştiğimiz damları çatıları yaz
Yalnızca baş harflerimizi yaz ama
konu komşuya ayıp olur
Güzeldi ama güzeldi yine de
Unutma yaz dedi
Gelenekçi bir ailenin kızı
neden boyatır saçlarını uzatıp da
Ya da kaç sayfaya kaç çay demlenir
şöyle bir uzanıp da
Bir sarmaşığın motivasyonu nedir
sarılırken tanımadığı evlere
Birbirine benziyor
güzel dediğimiz neşe günleri
Güneş geçirmez günlerimizi
güneşe yaz dedi
Bir sigara daha yakardım yakmadım
Sonra beni neden sevdiğini yaz dedi
Son damlasıyla mürekkebin

Çünkü ben de bilmek isterim.

Yazmadım.

İllüstrasyon: Sadi Güran

SCOTT LYNCH

GENTİLMEN PİÇ SERİSİ

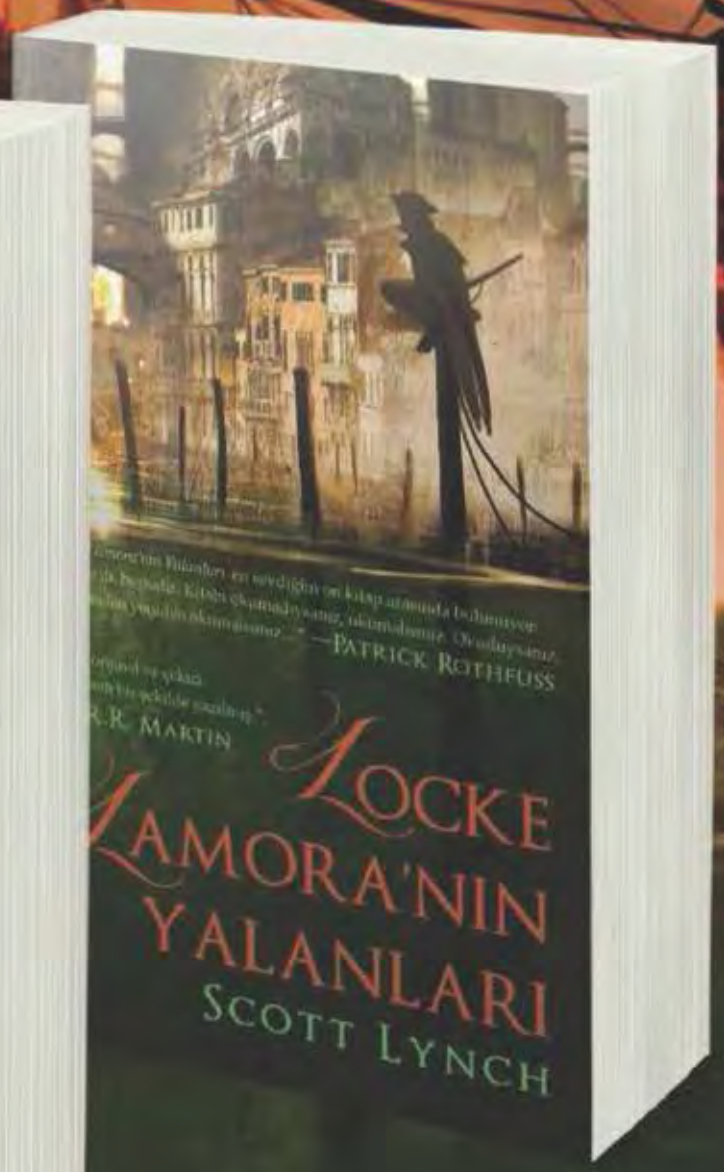

"Canlı, orijinal ve çekici.
Muhteşem bir şekilde yazılmış."

—GEORGE R.R. MARTIN

"Locke Lamora'nın Yalanları en sevdiğim on kitap arasında bulunuyor. Belki de ilk beştedir. Kitabı okumadıysanız, okumalısınız. Okuduysanız, muhtemelen yeniden okumalısınız..."

—PATRICK ROTHFUSS

ithaki

www.ithaki.com.tr
İnternet satış: www.ilknokta.com

twitter.com/ithakiyayinlari

facebook.com/ithakiyayin

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

CELAL ABİ

Fazla samimi olmadığım insanlarla sohbet ederken bana sorgu memuru gibi davranmalarından tiksinirim. Çünkü durmaksızın senin kim olduğunu önemsemeden konuşurlar, hadlerini aşan soruları vardır hepsinin, hayatın hakkındaki her detayı öğrenmeye çalışan ve senin yaşadıkların üzerinden sana ders vermek isteyen soruları. Baylan'ın biraz tatlı, ama daha çok mayhoş limonatası gibi bir Kadıköy akşamında yine böyle saçma sapan bir sohbetin içine girmek üzereydim, Mustafa'yla Kadıköy'de bir iki kadeh içmek için sözleşmiştik, onun da bir arkadaşı katılacaktı bize. Fakat Mustafa'nın toplantısı mı uzamış ne olmuş, -iş hayatının boktan durumları işte- gecikmişti ve ben de hiç tanımadığım bir adamla içki masasında baş başa kalmıştım.

Yeni tanışan iki insanın olduğu ortamlarda hiçbir zaman eksik olmayan "şizofren, yaşlanmış ve ağda yapmayı unutmuş sarı sakallı ve deli bir İsveçli kadın"a benzeyen o soğuk hava eşliğinde garsonlar bana "Hoş geldin Celal Abi" derken, bir yandan da kaş göz işaretiyle daha önce yanımda hiç görmedikleri kişiyi işaret ediyorlardı. Adam benden beş altı yaş büyüktü herhalde. Garsonların yaptığı yavşakça hareketleri görür de bozulur korkusuyla, kirli beyaz gömleklilerle fazla laubali olmadan masaya rakı söyledim. Belki hızlı hızlı iki üç duble içersem, daha önceden tanımadığım biriyle karşı karşıya oturup, hiçbir şey konuşamama gerginliğini üzerimden atabilirdim.

Garsonlar masayı örümcek gibi donattılar. Eski bir Kadıköy evinin helasının köşesinde yuvalanmış örümcekten tek farkları ağ yerine meze tabaklarını kullanıyorlardı. Abi'nin rakısını koydum bardağına, eliyle sessizce "yeter" dedi. Normalliğin, sıradanlığın ele geçirdiği adamlardan biriydi belli ki; saç tıraşı düzgün, kareli gömleğinin yakaları düğmeli ve süveteri düz lacivertti. Ayakkabılarına bakmamıştım ama bağcıklı olduklarına emindim. Yüzü ifadesizdi, fakat onun da benimle oturmaktan, en az benim onunla oturmaktan sıkıldığım kadar sıkıldığı suratından belliydi.

Sohbetimiz, adamın çok salak bir sorusuyla aniden başladı.
- Ne yaptın?
- Nasıl abi, anlamadım?
- Tahsilini diyorum... İlkokuldan sonra ne yaptın? Kolej sınavlarına mı girdin?
- Evet abi.
- Kazandın mı bari?
- Hı hı... Kazandım.
- O zaman hazırlık okuyup yabancı dil öğrenmişsindir?
- Evet, öğrendim.

Abi, adeta bir cehennem meleği gibi, ben sorularını cevapladıkça, hemen ardından başka bir soru soruyordu. Ben de kuzu kuzu hepsini cevaplıyordum, cevaplıyordum soruları çünkü vaktin geçmesine, Mustafa'nın masaya gelmesine ihtiyacım vardı, sohbet etmezsek zaman dururdu. Zamanın yavaşlamasına tahammülüm yoktu, çünkü o zaman bir şişe rakı, adını bilmediğim bu abi, iki üç garson ve ben sonsuza kadar Kadıköy'de kalabilirdik. Rakılarımızdan karşılıklı büyük birer yudum aldık. Ben daha suyumu içerken, sorular yeniden başlamıştı bile;

- Oh oh ne âlâ, üniversiteye hazırlanmaya ne zaman başladın? Lise ikide erkenden kursa yollamışlardır seni?
- Yolladılar abi, çok yoğun geçti o iki sene gerçekten.
- Ne oldu peki, kazanabildin mi üniversiteyi?
- Evet, mühendislik fakültesini kazandım.
- Üniversite bitince de ayak bağı olmasın diye askere gitmişsindir?
- Evet gittim, on beş ay yedek subay yaptım.
- Güzel güzel, askerden gelince ne yaptın, boşta kaldın mı, yoksa işe girebildin mi hemen?
- Girdim abi, şansım yaver gitti neyse ki...
- Sevgilin var mıydı askere giderken?
- Vardı abi.
- Bırakmadı mı seni?
- Yok abi, askerde çok arkadaşımın nişanlısı onları terk etti ama benimki bekledi.
- E o zaman sen işe girince, "İyi kötü bir sevgilim var, evleneyim ben bari" demişsindir.
- Evet abi, evlendik. Valla bravo, çok iyi tahmin yürütüyorsun ya, sanki senin hayatınmış gibi anlatıyorsun.

Abartılı bir kahkaha attı, gülünce abinin en arkadaki dişlerinden birini gördüm, ya dolgusu düşmüştü, ya da çürümüştü, tanımadığım adamın dişine dalıp gitmişken, yeni bir soru dalgasıyla kendime geldim.
- Hahaha, yok canım, herkesin hayatı birbirine benziyor sonuçta, peki çocuk yaptınız mı?
- Yaptık tabii abi, çocuksuz evlilik olur mu, bir oğlum oldu, adı Yavuz, dedesinin ismini koyduk.
- Maşallah. Çocuk olunca araba şart değil mi? Sen arabanı da almışsındır...
- Biraz birikimimiz vardı zaten kenarda, onun üzerine kredi koyup aldık bir araba, çocuğun doktoru oluyor, sabahları anneme bırakması oluyor, arabasız imkan yok bunları yapmaya.
- Tabii tabii haklısın. Arabanın borcu bitince karın "Kira köşelerinde oturmayalım, bir evimiz olsun" demedi mi?
- Demez mi abi? Kadıköy'e biraz uzak ama, bir sitede ev aldık yine krediyle, güvenliği falan da var, hırsızı mırsızı aklımız kalmıyor. Deprem sonrası yapılmış zaten, yıkılma korkusu da yok.
- İyi yapmışsın tabii, ah bu arada ismini sormayı unuttum, kusura bakma, neydi isim?
- Celal.
- Efendim?
- Celal abi, ismim Celal.
- Dedenin ismi mi?
- Evet abi.
- Pardon Celal... Şimdi Yavuz'u yalnız bırakmak olmaz değil mi? Evinizi de aldınız nasılsa, Yavuz'a bir kardeş yapmışsınızdır herhalde, tek çocuklu aile mi olur yahu?
- Yaptık abi, sekiz ay oldu Merve doğalı, Yavuz biraz kıskanıyor ama psikoloğa götürdü annesi, "Alışır zamanla" demiş psikolog.
- Maşallah maşallah, alışır tabii, niye alışmasın, biz kardeşlerimize alışmadık mı sanki, büyütecek bir şey yok, e sen bayağı bayağı aileni kurmuşsun Celal'cim. Bi sigaranı alabilir miyim? Benim paket evde kalmış, garsonu göremedim, göreyim aldırıcam.
- Tabii abi buyur, ne demek, lafı mı olur?
- Ooo, aynı markayı içiyormuşuz zaten, iyi oldu bu. Eee devam et, evin borcu bitince, çocukların için ikinci evi almayı düşünüyor musun?
- Aldım zaten abi, Merve doğmadan önce ilk evin borcu biter bitmez, yine krediyle ikinci evi de aldım, biraz fazla çalışıyorum, mesaiye kalıyorum ama olsun, her şey çocuklarımız için değil mi abi?
- Doğru valla, her şey çocuklarımız için, ama emekliliği de düşünmek lazım, şöyle yazlık bir yerden arsa alsaydın bi de, iyi olurdu, üzerine evi kondururdun emekli ikramiyenle, kafanı dinlemeye giderdin, artık tek mi gidersin, ailenle mi gidersin?

Gerçekten ne zaman yaşadın? Ailene değil, kurduğun düzenine tapıyorsun oğlum, çünkü sen köpekliğe alışıksın.

- Pardon abi, söylemedim onu değil mi? Zaten babamdan kalan bir ev vardı Üsküdar'da, o satılınca gelen parayla almıştım kendime Eriklice'de ufak bir arsa, şu evin borcu bitsin, oraya da prefabrik bir ev yapacağım.
- Aman elini çabuk tut Celal'cim, okul çağları geliyor çocukların, devlet okuluna veremezsin, kimin gittiği belli değil oralara.
- Haklısın valla abi, zaten bütün iş arkadaşlarımın çocukları özel okula gidiyor, biz de mecburen ikisini özele yazdıracağız.
- Parayı siktir et Celal, çocuklarımız olmasa bu hayatın ne anlamı var zaten, tabii ki en iyisini yapacaksın onlar için. Sen efendi bir çocuğa benziyorsun da, deminden beri aklımda bir soru var, izin verirsen sormak istiyorum, yanlış anlamazsın umarım, müsaade var mı?
- Ne demek abi, laflıyoruz işte, sor tabii.
- Bu kadar harala gürelenin içinde hiç mi hovardalık yapmadın be Celal, sonra yapamıyorsun bu işleri, pişman olma, fırsatın varken ne bok yiyorsan ye.
- Abi aramızda kalsın da, kusura bakma bu arada ikinci dubleyi biraz fazla koymuşum, çarptı sanırım, neyse kafanı şişirmeyeceksem...
- Yok yahu konuşuyoruz işte.
- Vardı biri abi, vardı da yürümedi işte, daha ikinci ayda "Karından ayrıl, benle evlen" demeye başladı, ben ne yaparım ailemden ayrılıp, bir hevesti işte benimkisi, belki salaklık bilmiyorum, "Yok" dedim, "Olmaz" dedim, o da dayanamadı benim bu halime, çekti gitti.
- Vay be! Neyse sağlık olsun, içelim.
- Abi ben senin adını sormadım, abi abi deyip duruyorum deminden beri.
- Celal benim adım.
- Adaş mıyız? Tesadüfe bak, hiç de söylemiyorsun be abi.

Celal abi, rakısından büyük bir yudum aldı, yudumunu alırken sanki aklına bir şey gelmiş gibi yüzü gerildi,

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ciddileşti "Peki şimdi ben sana son bir soru soracağım, ama çok samimi cevap ver bana" dedi. Bir anda böyle ciddileşmesinden korkmuştum doğrusu, "Tamam abi, sor" dedim.

"Sen gerçekten ne zaman yaşadın Celal?" dedi. Açıkçası böyle bir soru beklemiyordum Celal Abi'den, nutkum tutuldu, sus pus oldum. Devam etti; "İki saatten beri ben soruyorum, sen anlatıyorsun hıyar! Hayatının yarısı annenin babanın senin için düşündüğü hayatı kurmakla, diğer yarısı da çocukların için köpek gibi çalışmakla geçmiş, eminim ki şu boktan hayatında tek keyif aldığın an eşini aldattığın, kalbinin deli gibi çarptığı andır, ama onda da sevgilinden "Karından ayrıl, benimle evlen!" cümlesini duyduğunda korkudan altına sıçacak gibi olmuşsun. Niye biliyor musun? Celal, çünkü sen köpekliğe alışıksın. Ah benim güzel evladım, kimsenin senin bu zar zor kurduğun aşağılık düzenine çomak sokmasını istemezsin değil mi? Sen ailene değil, kurduğun düzenine tapıyorsun oğlum" dedi. "Ne diyorsun Celal abi?" diye kekeleyecek oldum, lafı ağzıma tıktı.

"Siktir lan! Bak iyi dinle beni. Beş ya da en fazla altı sene ömrün kaldı, şimdi git evine, arabana, çocuklarına sıkı sıkı sarıl, evlerinin duvarlarını öp, Eriklice'de aldığın arsanın toprağını yüzüne sür ve öldükten sonra da gözün arkanda kalmasın. Nasıl olsa kendin gibi yetiştirdiğin çocukların, yaşadığın hayatın çok benzerini yaşamak için senin ardında bıraktığın izlerini takip edecekler. Nasıl olsa her yere sıçmışsın, onlar da senin pis kokularını takip ede ede, senin hayatının bir benzerini yaşayabilirler." Celal Abi'nin yüzüne büyülenmiş gibi bakmaya devam ettim. Bugüne kadar farkında olduğum ama kendime itiraf edemediğim tüm gerçekleri tek tek yüzüme söylüyordu.

"Neyse Celal'cim çok uzattım, kusuruma bakma, rakıya ver cüretimi, bana müsaade, Mustafa gelmeyecek herhalde. Benim de yarın doktorla randevum var, kemoterapi olacak mıyım olmayacak mıyım ona karar verilecek, hadi eyvallah, rakı için çok teşekkür ederim." diyerek apar topar kalktı masadan. "Dur abi, nereye gidiyorsun, anlamadım ben neye kızdığını, ne kemoterapisi?" diyecek gibi olduysam da, arkasına bile bakmadan yürümeye devam edip, karanlığa karıştı.

Tam o sırada omzumdan bir çift el kavradı, arkama döndüğümde Mustafa'yı gördüm, "N'oluyo lan cin görmüş gibisin gerizekalı, beni beklerken çok mu içtin?" dedi. Cevap veremedim, aklım Celal Abi'deydi. "Senin arkadaş..." derken, "Ya ben sana söylemeyi unuttum, işi çıkmış onun, gelemeyecekmiş, 'başka sefer gelirim' dedi" dedi.

Ben ne olup bittiğini anlamaya çalışırken Mustafa "Ulan her zaman da çok şıksın pezevenk, kareli gömleğin üzerine lacivert süveterler falan... Zevkli adamsın helal olsun!" dedi.

Konuşurken garson tepeme dikildi "Rakını doldurayım mı abi?" dedi, bir sigara yaktım, "Doldur amına koyiim" dedim. Arkalarda bir dişim hafifçe sızlıyordu. Sonra da Kadıköy'ün gürültüsü hepimizi yuttu.

TANIŞTIRILMA... GÜVEN BİLGE

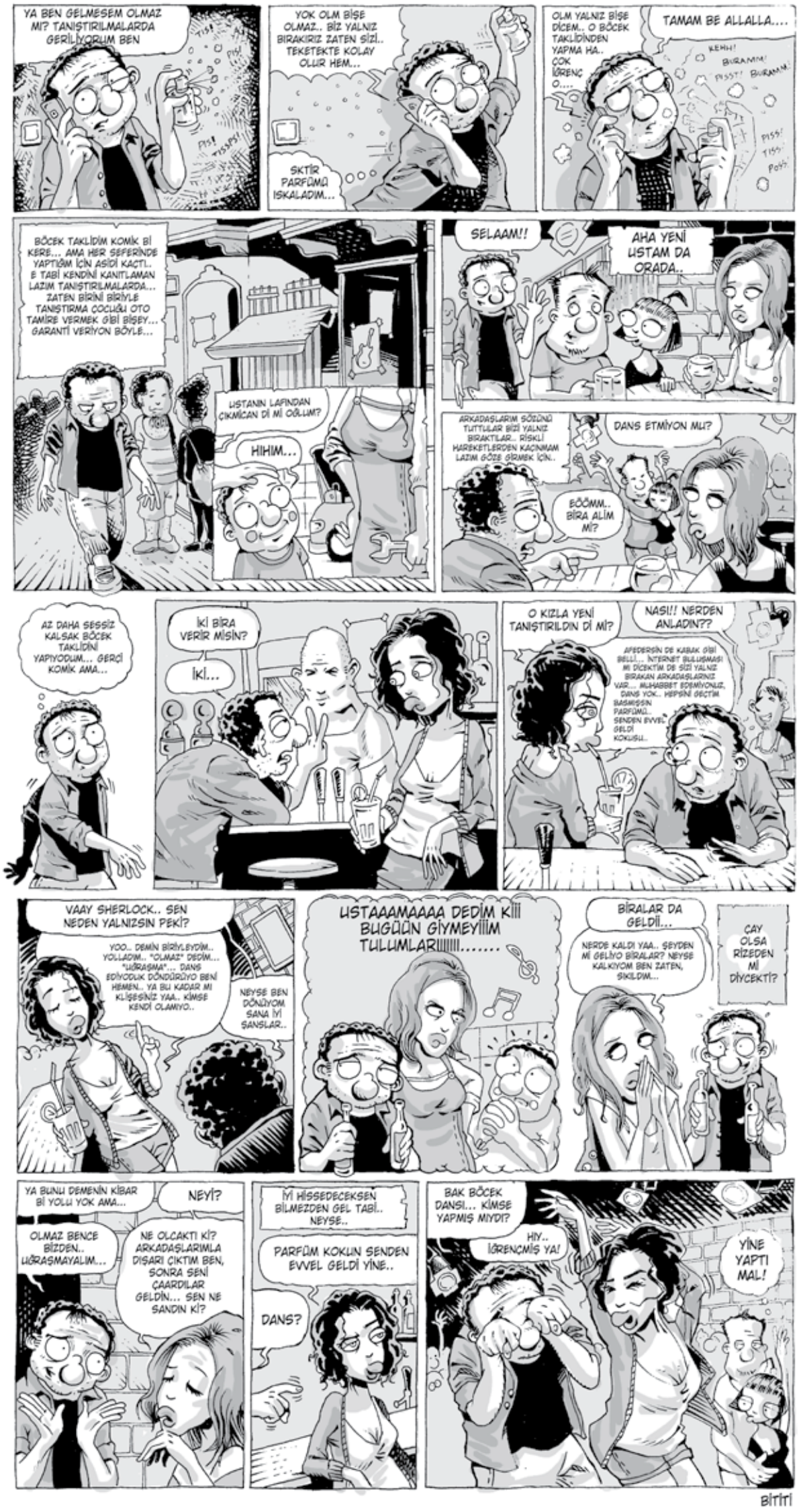

BİTTİ

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

OT

ASYA SEYHAN

ZERRİN TEKİNDOR
O MU BU MU NİÇİN?

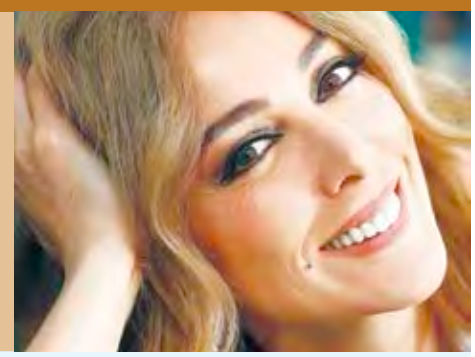

Martha mı, Kleopatra mı? Niçin?
-Aslında ikisi de çok katmanlı, çok zengin karakterler. İkisinin de yaşadığı aşk çok derin. Ama Martha'nın hayal gücü ve yaratıcılığı beni daha çok etkiliyor.

Dünya bir oyun sahnesi midir, sinema perdesi mi? Niçin?
-Dünya bir oyun sahnesidir. Çünkü hepimiz oyuncuyuz ve bunu gayet iyi biliyoruz. O dakikada kanımızla, canımızla oynuyoruz çünkü. Hayatın post-prodüksiyonu yoktur.

Avam kadın rolleri mi, hanımefendi kadın rolleri mi? Niçin?
-Hanımefendi rollerine nazaran avam kadın rollerini oynamak daha renkli, daha eğlencelidir. Ama hanımefendinin içinden bir avam kadın, avam kadının içinden de bir hanımefendi çıkabilir her zaman... O şaşırtmaca da oyuncu için zevkli ve imkanlı bir şeydir.

Bir rolden çıkmak mı daha zor, yeni bir role girmek mi? Niçin?
-Yeni bir role girmek zor. Çünkü karakteri her boyutuyla iyi analiz etmek gerekir. Tek nota olmaması için çok iyi araştırmak, düşünmek gerekir. Rolden çıkmak çok kolaydır, sahneden kulise giderken bile rolden çıkmışsınızdır.

İnsan içinde bir karakter mi barındırır, birden fazla mı? Niçin?
-Birden fazla... Karakterimizde var olan bütün bu farklılıklar bizi o kişi yapar.

Deniz kenarı mı, dağ başı mı? Niçin?
-Dağ başı zahmetli olabilir, bu yüzden deniz kenarı.

Yaşadığınızı hissetmek mi sizi mutlu eder, hissettiğinizi yaşamak mı? Niçin?
-Hissettiğimi yaşamak. Çünkü o zaman bir nevi hedeflere ulaşılmış demektir. Ama yaşadığınızın tadını çıkarmak da size kalmış. Hayat daha zevkli geçsin istiyorsak yaşadığımızı hissetmeye de fırsat vermemiz lazım.

Gitmek mi, kalmak mı? Niçin?
-Gitmek. İçimde her zaman sevdiğim bir gitme hissi vardır. Beni daha özgür hissettiriyor. Kalmak sıkıcı.

Az insan çok eşya mı, çok insan az eşya mı? Niçin?
-Az insan az eşya. Döküntülerden kurtulmak lazım.

Devlet tiyatrosu mu, özel tiyatro mu? Niçin?
-Tiyatro. İyi salon, iyi oyun, iyi oyuncular... Bunları kim sağlıyorsa... Nerede yapıldığının önemi yok.

Tiyatro eğlendirmeli midir, düşündürmeli mi? Niçin?
-Eğlence zaten düşünce barındırır, hem de eğlenceli.

Mahcubiyet mi, mağruriyet mi? Niçin?
-Mahcubiyet. Çünkü tevazu içerir.

Sizi zarafet mi tanımlar, asalet mi? Niçin?
-Bunu kendi kendime cevaplandırırsam çok ayıp bir şey yapmış olurum.

İyi estetik anlayışı mı, iyi espri anlayışı mı? Niçin?
-İyi espri anlayışı. Kuvvetli bir espri anlayışı, bana çok estetik görünebilir.

Göğüs dekoltesi mi, bacak dekoltesi mi? Niçin?
-Göğüs dekoltesi. Bacak dekoltesine mukayyet olmak zor çünkü.

Sokaktaki kadınlar mı, resmini yaptığınız kadınlar mı? Niçin?
-En güzeli, resmini yaptığım kadınları sokakta görmek. Kuvvetli, deli, özgüvenli, esprili...

Mantığınız mı, duygularınız mı? Niçin?
-Duygularım ağır basar. Hep ona göre hareket ederim, pek de yanılmadım.

Şeker Bayramı mı, Ramazan Bayramı mı? Niçin?
-Ramazan ayının bitimindeki bayramın adı Şeker Bayramı'dır.

Nergis mi, orkide mi? Niçin?
-Nergis. Hürdür, doğaldır, çok güzel kokar. Mutlu bir çiçektir nergis. Orkide kasıntıdır. Hep birileri bana çaba göstersin diye bekler.

Anlatmak mı, anlaşılmak mı? Niçin?
-Anlatmak. Ben anlatayım da tam istediğim gibi, anlayan artık ne anlarsa...

Sergi açılışları mı sizi heyecanlandırır, oyun prömiyerleri mi? Niçin?
-Oyun prömiyerleri. Onun heyecanı hiçbir şeye benzemez. Olacak olan her şey hepimize sürprizdir çünkü, oyuncuya da, seyirciye de... Ama sergiye koyduğunuz resmi, düşünmeye çok vaktiniz olmuştur önceden. Güvendiğiniz pek çok kişiye de göstermiş olabilirsiniz öncesinde.

Bildiğiniz yoldan mı gidersiniz, bilmediğiniz yoldan mı? Niçin?
-Bilmediğim yoldan giderim. Daha heyecanlı ve maceralı olmasını tercih ederim. Gittiğim anda bildiğim yol olmuştur zaten o da.

Dokunmak mı, hissetmek mi? Niçin?
-Hislerimle dokunmayı tercih ederim....

GÖZ HAKKI

LEVENT GÖNENÇ

Nilgün Marmara'nın "KUĞU EZGİSİ" şiirinden

Turgut Uyar'ın "AÇLIK ÇOĞUNLUKTADIR" şiirinden

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

RUŞEN ALİ

BİZİM EVE GELDİLER

Youtube'daki Enes ve Tolga kanalının sahipleri bizim eve geldi. Enes Buladı ve Tolga Üyken. İkisi de yazar. Komik videolar çekiyorlar. Konuları da esprileri de ilginç. İyi insanlar. Enes Abi, Almanca biliyor. Tolga Abi'nin de bıyığı aydınlık. Kültürlü, normal kişiler. Bende iyi intiba bıraktılar. İntiba kelimesini bugün öğrendim. Onlarla röportaj yaptım. Bu, benim ilk röportajım. Biraz saçma olabilir. Bence öğretici sayılır.

Eski arkadaş mısınız?
Tolga Abi: Çok eski arkadaşız. 10 senedir beraberiz.

Skeçleri birlikte mi yazıyorsunuz?
Enes Abi: Evet. 3 günde yazıyoruz. Bir gün sadece fikirleri çıkarıyoruz. İkinci gün metni yazıyoruz. Üçüncü gün esprileri güzelleştiriyoruz. Sonra da çekiyoruz.

"HADİ YAVRUM, GEL, ÇEKİNME"

Kim çekiyor?
Tolga Abi: Beraber çalıştığımız bir dijital ajans var, onlarla birlikte çekiyoruz.

Gerçekten çok ünlü müsünüz? Sokaktaki herkes sizi tanıyor mu?
Tolga: Tanıyanlar oluyor, fakat daha ziyade çocuklar yanımıza geliyor, selam veriyor ya da el sallıyor.

Enes Abi: Bazen de anneler, çocuklara "Hadi yavrum, gel, bak çekinme" diyor tabii.

Herhangi başka bir iş yapıyor musunuz?
Enes Abi: Biz hep mizah üzerine çalıştık. Ben Atom'da yazıyordum. Boxer diye bir dergi vardı, büyükler için, orada yazdım. Bir internet televizyonunda çalıştım. Bir dönem muhabirlik yaptım. Sonra, Okan Bayülgen'e metin yazarlığı yaptık.

Okan Bayülgen kim?
Enes Abi: Ünlü bir şovmen.

Arkadaşınız mı?
Enes Abi: Bizden yaşça büyük. Ve tabii daha meşhur biri. Okan Bayülgen'le 2011'de çalışmaya başlamıştık. Onun programı için skeçler yazıyor, oynuyorduk. Derken bir Youtube kanalı kurduk. Tahmin ettiğimizden çok daha fazla ilgi gördü. Biz de şaşırdık. Önceleri, bir medya grubuna bağlıydık. Yalan Dolan adlı kanalı kapatıp şimdi Enes ve Tolga olarak bağımsız çalışıyoruz.

Tolga Abi: Enes gibi ben de dergilerde çalıştım. Halen, Esquire adlı dergide köşe yazıyorum. Bazı meslekleri niye seçmediğimi anlatıyorum. "Büyüdüm de ne olmadım?" köşenin adı. Onun dışında radyo var. Alem FM'de sabah 7-9 arası birlikte program yapıyoruz. Adı: Yoğun Akıcı.

ANGUTYUS, İLGİNÇ BİR YAZAR

Babam sizi "Zeki Alasya ve Metin Akpınar" ikilisine benzetiyor. Zeki Bey vefat etmiş yakında. Babam çok üzüldü. Bizim zamanımızdaki çocukların Zeki-Metin'i siz misiniz?
Tolga Abi: Bu, gurur verici bir benzetme. Zeki Alasya'nın vefatına çok üzüldük. Allah rahmet eylesin.

Enes Abi: Biz, bu topraklardaki mizahtan da beslendiğimiz için, onlar bizim önümüzdeki modeller, evet. Ertem eğilmez, Kemal Sunal, Zeki-Metin... Elbette bizden yaşça büyük ve daha popüler bir ikili olan Ahmet Kural ve Murat Cemcir var...

OT dergisi okuyor musunuz?
Tolga Abi: Angutyus adıyla yazan Fatih Akdere'yi gayet başarılı ve ilginç buluyorum. Zaman zaman alıyorum dergiyi.

Enes Abi: Biz de dergi yazarlığı yaptığımız için, doğal olarak Ot gibi önemli dergilere ilgi duyuyoruz.

"SERDAR ORTAÇ DİDAKTİK Mİ, PASTORAL Mİ?"

Komediniz, daha ziyade çocuklar için mi?
Tolga Abi: Biz, çocuklar ile büyüklerin birlikte izlediği skeçler yapıyoruz. Fakat çocuklar daha sıkı bağ kuruyor ve iletişime daha açık oluyorlar. Birçok Youtube kanalına göre izleyicilerimizin yaş ortalaması epey yüksek.

Enes Abi: Youtube'da Google hesabından giriş yapılıyor. Çocuklar bunu yapmaktan çekinmiyor. Abone oluyor, oy veriyor, kendi kanallarını kuruyorlar. Büyükler ise internet kullanırken biraz daha temkinli. Üyelikten, oy vermekten sakınıyorlar. Çocuklar aslında tam Youtube'un istediği kullanıcılar. Fakat mesela annem babam ilk kez benim yaptığım işten haberdar oldular. Youtube abonesi olmasalar da, izliyorlar. Youtube kitlesi hızla genişliyor.

Tolga Abi: Benim annem babam da izliyor.

Benim annem babam da izliyor.
Enes Abi: Biz vaktiyle "Serdar ortaç didaktik mi, pastoral mi?" konulu bir skeç yapmıştık. Bizce çok komikti. Fakat pek az insana komik gelmişti. Biz çok eğlensek, gülsek de insanlar öyle bakmışlardı, "Ne diyor bu?" diye. Daha geniş kitleyle paylaşılabilecek kıvamda espriler yazıyoruz artık. Hem kaliteli olsun, hem de hep birlikte gülebilelim diye uğraşıyoruz.

KEDİLERİ İYİ TANIYORUZ

Sinema filmi yapacak mısınız? Size film teklifi geliyor mu?
Tolga Abi: Net tekliflerden ziyade "Ya varsa bir şey getirin" diyenler oluyor.

Enes Abi: Biz henüz büyük teklifler alacak kadar meşhur değiliz. Yüzümüz yeni yeni tanınıyor.

Kedileriniz varmış. Adları ne?
Enes Abi: Benimkinin adı Nuriye.

Tolga Abi: Benimkiler de Obi ve Leo.

Benim kedilerim de Dordor, Mordor, Cevriye, Ruhi ve Minik Kaplan

Enes Abi: Kediler harikadır. "Kediler gibi yaşasaydık nasıl olurdu" konulu bir skeç çekmiştik. Bu bizim için çok kolaydı çünkü kedileri iyi tanıyoruz.

ERSAGUN BEYAZ GİYER

Skeçlerinizde ikide bir adını söylediğiniz Ersagun kim?
Enes Abi: Ersagun bizim çok sevdiğimiz bir arkadaşımız. Bir kere adını anmıştık, sonra sık sık kullandık. Herkes çok merak ediyor. Fakat açıklamayı, Ersagun'u takdim etmeyi şimdilik düşünmüyoruz.

Bir ipucu verseniz Ersagun hakkında? Basit bir özelliğini söyleseniz?
Enes Abi: Ersagun beyaz giyer!

YAZ
§ 15 YIL

Cesedi nereye gömelim
Bir harfin oyuğuna belki, noktasına soru işaretinin

Çiçeklerden birinin dibine dedim
Su vermez de sır verir gibi begonyaya
Kaldırılmış giysilerden birinin cebine dedim
Bulmuş gibi yapar seviniriz çok sonra

EVEREST www.everestyayinlari.com /everestyayinlari /everestkitap

BATUHAN DEDDE

DEVLET ONAYLI PİÇ

Ayağa kalktım ve bağırdım. "Sen orospu çocuğusun ulan!" gırtlağıma sarıldı. "Ağzından çıkanı kulağın duysun yoksa ağzını da sikerim kulaklarını da." Alışıktım buna. Alışık olmayan oydu. İlk kez böyle bir tepki verdim. Ben hem kendi tepkilerime alışıktım hem de onun benim gırtlağıma atılmasına. Boğazımdaki mor parmak izleri bunu sık sık yaptığını itiraf ediyordu çünkü. "Bırak lan! Çek elini" diye fısıldadım. Aslında bağırmak istedim ancak gırtlağımdaki el buna izin vermedi. Elini gırtlağımdan çekti. Karşıma geçip oturdu. Bir sigara yaktı. Bir tane de bana uzattı. Oflamasından anladım, benden bıkmıştı. Yaptıklarımdan, ani çıkışlarımdan, inadımdan...

Neden böyle yapıyorsun oğlum sen?
-Hiç.
Ne demek hiç? Derdin ne evladım?
-Hiç. Belki biraz esrar!
Esrar mı içiyorsun lan?
-Hee, n'oldu ki? İçmeyen mi var? Sen adam olmazsın pezevengin evladı!
-Sen oldun da n'oldu? Annemi kanser etmedin mi?
Karıştırma o işleri bak sinirlerimi tepeme çıkartma benim!
-Yav he hee!

Ceketimi aldım. Evden çıktım. Sonbahardı. Hava buz kesmişti aynı zamanda kan kokuyordu ve de kömür. Altı saat yürüdüm. Tanımadığım, bilmediğim bir mahallede açtım gözümü. Bir bankın üzerinde. Artık tren raydan çıkmıştı. Geride kalmıştı altı saat önce yaşadıklarım. Tekrarı olmayacaktı. Babamı kaderine terk etmiştim. O alışıktı terk edilmeye. Annem de terk etmişti onu. Sıra bendeydi. Hainlik bazen gerekli bir tavır halini alıyordu. Çocuktum ama terk etmeyi biliyordum, terk edilmeyi de. Zaman ilerledikçe daha zararlı eylemlerin içinde buldum kendimi. Bir kadını öptüm mesela. Bir kadını ilk kez dudağından öptüğümde artık çocuk olmadığımı anladım. Sonra bir kadını daha öptüm. Sonra bir kadını daha. Sonra bir kadını daha. Sonra kafamı geriye çevirip baktım, çocukluğum elimin uzanıp da dokunamayacağı kadar uzakta, olabildiğine bulanık bir fotoğraf gibi duruyordu. Netlik ayarları makineyi kurcalarken farkında olmadan bozulmuş bir makineyle çekilmiş fotoğraf. Zaten öyleydi. Ayarlarım bilmeyenler tarafından kurcalanmıştı. Bozulmuştum sonra ben de. Yapacak bir şey yoktu. Yarı bozuk, başıbozuk, boz bulanık devam edecektik. İlk kez bir kadını öptükten sonra sıra işin diğer tarafının tadına bakmaya gelmişti. Kanlı kısmına. Ayın karanlık yüzüyle tanışma vaktiydi. Hazırlıksız yakalandım gibi görünüyordu her şey. O kadının bilmediği bir şey vardı. Bir kadın tarafından ilk kez yüz üstü bırakılmıyordum. Annem, annelik görevini yapmış, beni hayatım boyu defalarca karşılaşacağım bu çetin mevzuya çok küçük yaşta hazırlamıştı beni.

"Ben gidiyorum, seni terk ediyorum" demişti öptüğüm kadın gülümseyerek. Gülümseyerek bunu dile getirmesi, onu gözümde çirkin bir kadın yapmıştı. Ben de sigara yaktım sonra. Üç nefes çektim derin derin. Ben de gülümsedim. "Ben hazırlıklıyım bunlara güzelim" dedim. "Beni terk eden ilk kadın sen değilsin ki." Hiddetlendi. Tadına baktığı ürün taze görünüyordu ama aynı beni ısırdığında bayat olduğumu anlamıştı. Elindeki çantayı kafama geçirdi. "Orospu çocuğu!" ben tok bir kahkaha patlattım. O gitti. İlk kadının annem olduğunu öğrenememesi, onun için dezavantajdı. Üzülmüştü beni ilk ısıran hayvan olamamanın verdiği etkiyle.

Zaman ilerledikçe, pek çok kadını öptüm. Bazılarıyla da seviştim. Bir sigara yaktım. Sonra bir *şiyir yazdım. Oturup ağladım. Bu kısır döngü sürekli tekrar etti kendini. Artık bayat bir film gibi geliyordu. Heyecanını yitirmiş bir sevinç gibi. Bir gün bütün bunlardan yoruldum. Bir kadını öpmekten yoruldum. Bir kadınla sevişmekten yoruldum. Bir sigara içmekten yoruldum ve bir şiyir yazmaktan yoruldum. Lanet ettim. Babama yaptığımı kendime yaptım. Bu kez ceketimi almadım. Yazdı. Hava sıcaktı. Bu kez yürümedim. Koştum. Beşiktaş'a kadar. Yaklaşık 2-3 kilometre. Bir banka oturdum. Akşamdı. Karşı tarafta ışıklar yanmıştı. Ara sıra ambulanslar geçiyordu. İçimden "İnşallah ölür" dedim. Ölse kurtulurdu çünkü o ambulanstaki her kimse. Sevdiğini ve sevildiğini sandığı bunca insanın arasında aslında bir hiç olduğu, acı bir gerçekti. Utanırdı belki bunların farkına varsa. Zaten öyle olur. Gerçekler hep utanç vericidir. Bir sigara daha yakacak oldum. Paket boştu. Yan tarafta oturan sevgililere yaklaştım. Endişeyle baktılar.

"Bir sigara versene hacı." Hiç sesini çıkartmadan verdi. Tinerci sandı beni belki de. Sigaramı yaktım. Oturduğum banka doğru devam ederken arkamı dönüp seslendim, "Korkma oğlum, tinerci değilim. Kendimle hesaplaşıyorum sadece." Anlamadı. Anlamasını beklemedim. Zaten kimsenin seneler boyu beni anlamasını beklemedim. Banka oturdum. Düşündüm saatlerce. Esrar mı kurtaracaktı beni? Yoksa alkol mü? Yoksa antidepresanlar mı? Neydi ki kurtarıcı? Din mi? İsa mı? Allah mı? Para mı? Sabaha kadar düşündüm. Sabah ezanı okunurken telefon çaldı. Babaannem arıyordu. Altı sene olmuştu görüşmeyeli. Ben aramamıştım. O da aramamıştı. Muhtemelen her gün Ana Haber Bültenlerinde cesedimi görmeyi umut ediyordu. Hayırsız bir adamdım çünkü. Uyuşturucu kullanan, babasını terk eden, ailesini terk eden, namaz kılmayan, Allah'ın emirlerine karşı gelen... Neden yaşadığını bilmeyen bir hayvandım babaannem için. Ölsem hayırlısı olurdu ona göre. O yüzden her gün haberlerde cesedimi görmeyi umut ettiğine iddiaya girebilirdim.

"Alo"
"Baban öldü."

Hayatımdaki en kısa telefon konuşmasıydı. Aynı zamanda en kaos içerikli. Sanki telefonun içinde bir kara delik oluşmuş, kulağımın içinden bütün ruhumu, enerjimi emip götürmüştü. Daha telefonu cebime koymadan bir daha çaldı. Bilmediğim bir numaraydı. Hiç âdetim değildi tanımadığım numaraları açmak ama kontrolsüzce davrandığımdan açtım. Karşımdaki ses bir karakoldan geliyordu. Arkadan duyulan telsiz sesleri, telsizin içinde geçen o mekanik konuşmalar... Polis de babamın öldüğünü tescil ediyordu. Artık devlet kontrolünde bir piçtim. Resmi evraklarda piç yazmayacaktı belki ama kahvede, meyhanede, okulda vs. her yerde "bu piç" diye işaret edecekti parmaklar. Devlet biraz daha anlayışlıydı bu konuda. Yetim yazacaktı resmi evraklarda. Ki devlet, ölüm bile demiyordu kibarlık olsun diye. "Vefat etti" dedi polisler. Kibardılar. Hiç olmadıkları kadar. Tanımasam, bilmesem devleti de sevebilirdim o an, polisleri de. Çünkü yalnızdım. İnsan yalnızken yılanlara sarılıp uyuyası geliyor. 21. yüzyılın koynunda, itina ile yalnız bırakılmıştım. Yalnızlaştırılmıştım. Kaybetmeye programlanmış gibi. Ve görkemli bir cenaze töreniyle de piçleştirilmiştim. Artık kontrolden çıkma vaktiydi. Belki kafayı çeker, sağa sola saldırırdım. Kalabalık gruplara. Döverlerdi beni ve kafama aldığım darbelerle ölürdüm. Nefis olurdu bu. Zihnimin beni ele geçireceğini düşündüm. Ayağa kalktım. Sahil boyu yürümeye devam ettim. Zihnim mi beni öldürecekti ben mi zihnimi. Kaçıncı rauntta bitecekti bu maç? Hep gardını almış bir boksör gibi mi dolanacaktım ortalıkta? Bir sigara daha yaktım. Durdum. Derin bir nefes çektim. Kafamı gökyüzüne kaldırdım. Güzeldi. Yıldızlar parlıyordu. Bağırdım. "Senin ben ta ananı sikeyim hayat gibi de, gökyüzü gibi de. Parıltına sokayım yıldız gibi." Yıldıza çok kızmıştım. Gökyüzüne de. Ben böyle ağlarken, o bu kadar görkemli bir şekilde parlayamazdı. Devlet onaylı bir piç olduğumdan, kimsem de yoktu yıldızlardan başka küfredebileceğim. Bütün gökyüzü benimdi ne de olsa...

İnsan yalnızken yılanlara sarılıp uyuyası geliyor. 21. yüzyılın koynunda, itina ile yalnız bırakılmıştım.

**Kamyonlar kavun taşır, şayirler şiyir yazar.*

Bölüm Sonu Canavarı: *Coşkun Demir – Bize Kalan Nedir*

ÇEKİLMEMİŞ FOTOĞRAFLAR

REWHAT

Parliament Sinema Kulübü'nün Batman'i verdiği gece. Medya TV çanağı kuran ustaya, radyolu fenerimizle yardımcı olurken... İstinye.

Yaz tatilini köyde geçirdiğimiz yıllar. Ortalık karışık. Bir köylümüz, ışıklı ayakkabılarımın bu süreçte tehlike arzedebileceğine dikkat çekerken.

Dağ ve hareket arasında gidip geldiğim yıllar.

OT

HAKAN BIÇAKCI

OTOMATİK AYRILIK

Metrodan Taksim Meydanı'na çıkarken ayaklarım geri geri gidiyordu. Emre'ye giden ayaklarım... Yedi yıldır birlikteydik. Ve yedi haftadır ayrılmak istiyordum. Yedi hafta önce yağmurlu bir gün evde yemek yaparken, yumurtanın sarısıyla beyazını ayırırken kesin kararımı vermiştim. Ama bunu ona bir türlü söyleyemiyordum. Korkma, acıma, utanma, çekinme arası kasvetli bir duygu... Yedi hafta geçmeyen sinir bozucu bir grip hali... Sürekli hapşıracağım, hapşıramıyorum gibi. Bu sefer söyleyecektim. Ayaklarım bu nedenle geri geri gidiyordu. Emre çok iyi bir insandı. Bana karşı hiçbir olumsuz davranışı olmamıştı. Ne kötü bir söz ne ters bir hareket... Ne diyeceğimi bilmiyordum. Toplumsal kabul sınırları içinde somut bir bahanem yoktu. Bahanesizlik insanı yabanileştiriyordu. Onursuz, gursuz, dilsiz, vahşi bir hayvan gibi hissediyordum kendimi. Kurtkadın gibi... Hiçbir şey hissetmiyordum ona karşı. Bu işi uzatarak ona da kötülük ediyordum aslında. Ne kadar çabuk biterse o kadar iyiydi. İkimiz için de.

> ***"Ayrılık ani olmalı, ebediyse eğer."***
>
> **Lord Byron**

Buluştuk. Sımsıkı sarıldı bana. Sanki inadına. Kollarının arasında bir ölü gibiydim. El ele tutuşarak yürüdük. Hava kararıyordu. İçim sıkılıyordu. Her zaman oturduğumuz kafede hafif bir şeyler yedik. Sonra kalkıp başka bir yerde kahve içtik. Yok. Söyleyemiyordum. Aklımı oynatacaktım. Dilimin ucuna gelen cümleyi yutup duruyordum. Ağzına acı acı gelen kusmuğu durmadan yutup istifrayı erteler gibi. Kaçınılmaz olandan anlık kurtuluşlar... Her seferinde aynı anlama gelen başka bir cümle olarak yükseliyordu içimde. Dışarı çıkamıyordu.

Bizim diğer kızlar... En iyi arkadaşlarım... Ne adamlarla birliktelerdi. Dayak yiyeni vardı, küfür yiyeni vardı. Yine de ayrılmıyorlardı sevgililerinden. Zavallı Emre'nin ne suçu vardı? Ama işte insan "zavallı" bulduğu biriyle bu işi yürütemiyordu. Çünkü acımayla öfkelenme arasındaki sınır çok inceydi. Mesela yemekte acıyordum ona, kahveye geçtiğimizde kızıyordum. Ve yoruluyordum. Onun enerjisi ve neşesi sinirime dokunmaya başlıyordu sonra da. Ama işte söyleyemiyordum.

Birlikte el ele metroya yürürken kendimden tiksiniyordum. Belli olmuştu. Bugün de ayrılamayacaktım. İlişkimiz yürüyormuş gibi yapacaktım. Yürüyen merdivendivende sarmaş dolaş... Merdivenden indiğimizde trenin gelmiş olduğunu gördük. Manasız bir panikle her an kapanabilecek açık kapılara koştuk. Bu huy da Emre'den geçmişti bana. "Koşsana kızım" diyerek depara kalkardı böyle durumlarda. Artık demesine gerek yoktu. Yedi yıldır birlikteydik. Aynı anda başlıyorduk koşmaya. Şartlanmış gibi. Köpek gibi. Pavlov'un köpekleriyiz!

Sinyali duyunca iyice hızlandım. Hızlandım ve kapanmakta olan kapıdan son anda geçtim. Emre'yi yanımda göremeyince dışarı baktım. Kapanan kapının ardındaydı. Ayrılmıştık işte. Korkuyla bana bakıyordu. Yüzündeki dehşet ifadesi hem pişman olmama hem de öfkelenmeme neden olmuştu. Bir sonraki durakta in işareti yaptı.

Hiçbir tepki vermeden kafamı metronun kalabalığına çevirdim. Hareket ettik. Emre'yi arkamda bırakmıştım sonunda. Tertemiz. Telefonumu kapattım. Son durağa kadar devam ettim.

Metro durmak üzere yavaşladı. Tünelin zifiri karanlığından istasyonun beyaz ötesi aydınlığına çıktık. Durakta bekleyen kalabalığın önünden gittikçe yavaşlayan bir hızla geçiyorduk. Sanki biz duruyorduk onlar geçiyordu. Siyah siluetler gibi. Tünelin karanlığına doğru uçan... Her biri ayrı bir Emre gibi... Her biri onunla geçirdiğim ayrı bir günün temsilcisi. Her güne bir Emre... Her Emre'ye bir siluet... Hafıza tünellerine doğru uçup giden... Yalan yanlış istiflenen. Olduğu gibi değil, hatırlanmak istendiği gibi; tüm şekilsizliğiyle, sessizliğiyle, yanıltıcılığıyla karanlıkta bekleyen. Binlerce zifiri karanlık Emre... Şimdiden birbirine karışarak solup gitmiş yüzlerce hatıra. Emre'nin bin bir tonu. Binlerce Emre var. Ölmeden önce unutmanız gereken 1001 Emre.

Metro istasyonundan çıktığımda fena halde sersemlemiştim. Başka biri gibiydim. Bambaşka. Mutlu veya huzurlu olup olmadığımı anlayamıyordum. Tüm referans noktaları bir önceki kişide kalmış gibiydi. Tanımadığım semtte seri adımlarla yürümeye başladım. İlerde bir turist otobüsü park etmişti. Otobüsün hemen yanında da büyükçe bir Çinli turist grubu vardı. Renkli şapkalar, kocaman güneş gözlükleri, şişkin çantalar, dijital fotoğraf makineleri... Dümdüz yürüdüm. Etraflarından dolaşmak yerine doğrudan grubun içine daldım. Çinlilerin arasına karışarak gözden kayboldum.

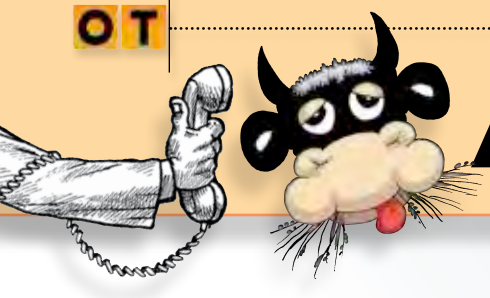

ALOOOO! OT'tan arıyoruz

Alo, Nazım Hikmet Kültür Vakfı mı?
- Evet.

Kiminle görüşüyorum?
- Ben Hüseyin Demir.

Hüseyin Bey, Nazım Hikmet Kültür Vakfı'nın içinde olduğu bina otel ve alışveriş merkezi olacakmış. Ne diyosunuz?
- Komple bina otel ve alışveriş merkezi olacak. Beyoğlu'nda kültür sanata yapılan bir saldırıdır bu. Kültür sanata ihtiyaç yokmuş gibi yapılan bir saldırı. Emek Sineması olsun burası olsun, durmadan yapılan bir saldırı işte. Orhan Veli Şiir Evi de "yüksek kira, kentsel dönüşüm" denilerek dayanamadı. Burasını da işte otel ve alışveriş merkezi yapmak istiyorlar.

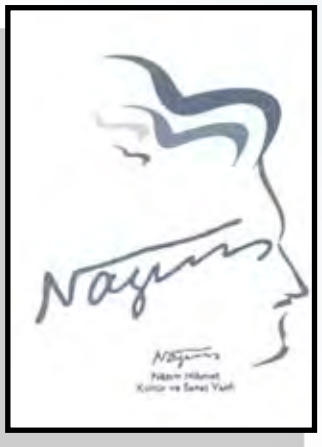

Şu an ne durumdasınız?
- Çoğu eşyamızı buradan taşıdık. İçlerinde Nazım Hikmet'in çok önemli, kıymetli eşyaları vardı. Allah'tan onlara bir şey olmayacak. Sadece telefon ve bilgisayarımız burada. En son Beyoğlu Belediyesi'nden "15 gün içinde boşaltın" diye geldiler. Tekrar gelesiye kadar biz buradayız. İdare mahkemesi'nde davamız devam ediyor. Bekliyoruz. Bekleyeceğiz.

Bu aşamada size destek olanlar oldu mu?
- Devleti, Beyoğlu Belediyesi'ni, Kültür Bakanlığı'nı falan soruyosanız hayır olmadı. Onları dışında eksik olmasın sanatçılar, gazeteciler ve de her kesimden duyarlı insanlar oldu. Desteklerini hiç esirgemediler.

OT okuyucularına söylemek istediğiniz bir şey var mı?
- İyi okumalar diliyorum. Dergilerine ve Nazım Hikmet Kültür Vakfı'na sahip çıksınlar.

Davulcu Ramiz Akuş ile mi görüşüyorum?
- Buyrun benim.

Kaç yıldır bu işi yapıyosunuz?
- 25-30 yıl olmuştur.

Ramazan boyunca ortalama kaç lira topluyosunuz?
- Belli olmuyo. Eskiden günlük 15-20 lira toplardık ama şimdi 8 lira falan.

Neden?
- Hem mahalle büyüdü yetişemiyom, hem de başka davulcular falan oluyo. Bazen aynı sokakta 2 davulcu birden oluyo. O yüzden pek kestiremiyom.

Bayramda ne kadar para topluyosunuz?
- Yaz olunca işler çok düşüyo. Millet tatile falan gidiyo. Bi de işte mahallenin büyük olması, diğer davulcular falan derken biz de bilemiyoz. Ama yine de çok şükür diyelim.

Davul çalmak için açılan ihalelere ne diyosunuz?
- Valla ben buranın en eski davulcularından biri olduğum için ihaleye falan girmiyom. Biz uğraşmıyoz ihaleyle. O yüzden de bilmiyom.

İhaleyi gerekli buluyo musunuz?
- Garibanın davul çalmasına izin çıkacaksa olur yani niye olmasın? O da ekmek yesin.

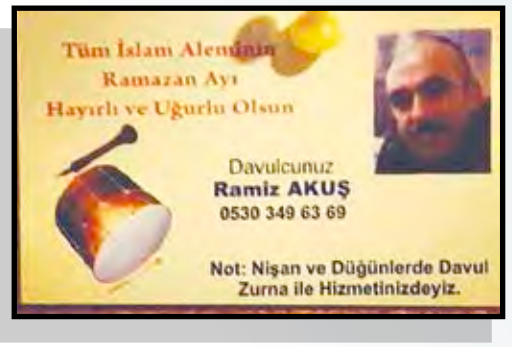

Korsan Davulcular hakkında ne diyosunuz?
- Ne diycez çok şikayetçiyiz. Hem ekmeğimize ortak oluyolar hem de milleti kandırıyolar. Davulcuyuz diye zillere basıp hırsızlık yapmaya çalışanını mı istersin, gasp yapmaya çalışanını mı istersin, bıçak çekenini mi istersin. Ben geçen sene 2 tane yakalayıp polise teslim ettim.

Ceza aldılar mı?
- Bıçak çekmekten 2 yıl almışlar diye duydum.

Korsan davul çalmaktan aldılar mı?
- Valla bilemiycem. Almışlardır inşallah.

OT okurlarına bi şey diyo musunuz?
- Hayırlı bayramlar.

Hazırlayan: Ahmet Ülkü

Rüyalarım bir bebeğin iştah ve arzusuyla nasıl dolar?
Nasıl daha uzağa gidebilirim?
Neler toplayabilirim en azından hafızama?

EXTRAMÜCADELE

JEHAN BARBUR

YAŞAMAYA HACET

Fotoğraf: JEhan Barbur

Uçaktan iner inmez, her insan evladı gibi ben de tuvalete doğru yürümeye başladım. Mesanemde, uçuş boyu yükselip alçalan likit birikimini aktarım için diğer hanımlar gibi kuyruğa girdim. Çok zaman geçmeden sıra bana geldi. Üç tane tuvalet vardı içeride. İkisinin kapısı kapalı olduğundan, kapısı ardına kadar açık olan son tuvalete girmek üzere davrandım ki ne göreyim? Enine boyuna genişçe bir hanım! kraliçenin tahtındaki oturuşundaki eminliği ve endamıyla, bacaklarını sağlı sollu pergel gibi ayırmış, elinde katlayıp beklettiği tuvalet kâğıdıyla bodof bodof büyük hacetini sesli ve kokulu bir biçimde görüyor. Ben de onu gördüm. Doğal olarak ama sebepsiz yere özür dileyip iki adım geri gittim; irkildim. "Niye kapınızı kapatmıyorsunuz?" diye ufak bir sesle serzendiğimde, elinde katlı ve şükür ki hâlâ temiz duran tuvalet kâğıdıyla arkamdaki boy boy dizili bavullarını işaret etti. "E valizlerim var, nasıl bırakayım" diye çıkıştı. Yanımda sıra bekleyen iki bayan da burunlarını tutarak, kinayeli bir biçimde, hak veren başlarını salladılar. Ben, şükür ki kusmadım. Utanmadan kadına hak bile verdim. Bırak kapımız açık uyumayı, biz artık kapımız açık sıçıyoruz. Ters köşe mecazıyla, geçmişe sol kroşe bir yumruk indirip tüm bildiklerimize dört tur bindiriyoruz.

Altı yıldır benimle yaşamasına rağmen, ani hareketlerimden dolayı sıçrayıp irkilen kedime anlam veremediğim günler sanırım anlamlanmaya başladı. Bu ufacık kalbiyle, günde seksen sekiz kere korkup sıçrayan minnoş hanımefendimin kalbi kendi dünyasındaki bu korku ve güvensizliğe nasıl dayanıyor diye düşünüyordum ki, aynı kalpten bende de olduğunu fark ettim. Korku beşerdir, korkudan utanılmaz; insanidir korkmak, saklama derler. Zaten saklayacak da bir tarafı kalmadı. Cesur kadınlar, cesur adamlar topluluğu olarak döşümüzü gere gere yakışıklı ve güzel hanemize puanlar alırken, ben sessizce yarışmadan çekildim. Yaşadığım bu topraklarda, etrafımı, yakınlarımı, memleketimi hesapta sevmeme rağmen, hesapsızca etrafımdan, evimden, sokağımdan, yakınlarımdan ve hayatıma akın edenlerden; tanıdıklarımdan ve yolda gördüğüm o hiç tanımadıklarımdan dehşet sınırında korkmaya başladım. İtiraf ediyorum; dışarıdan görünen ve muhtemelen cesur kadın algısı yaratan bendeniz korkağım! Alkoliğim demeyi tercih edeceğim anlarından birini şu an yaşıyorum, alın işte. Hayatımın çalınmasından, bir kez daha haksızlığa uğramaktan, sevilmemekten, dert tasa taşımaktan, fikrimi çaldırmaktan, yakınlarıma zarar gelmesinden, korunamamaktan, güvende olmamaktan korkuyorum. Yaz vesilesiyle böcekli çiçekli yazılar yazmayı düşlemiştim. Gülümsemeye ihtiyacım, gönlüme deniz suyu serpesim vardı. Hatta yüzüme koruma faktörü yüksek kremlerden süresim!

Rakı içmek için akşamı bekliyor, uyuyabilmek için sabahı gözlüyorum. Ama biliyorum, yine de gündüz geceye faşizan.

Belki üç aylığına kaçtığım canım köyümde birkaç gün sonra insana dönerim, bilemiyorum. Kapı pencere gözetlemem, insanlardan kaçarcasına ürkmem, bir soruyu yüz kez sormam. Ne bileyim, belki de yirmi gün sonra, her an hayatımın çalınacağı paranoyasını havuza atıp suyunu sıkar mandala asarım. Çöpe atamayacağım aşikâr. Alnımdan alıp sırtıma diktirdiğim gözü belki buralarda, bir aralık söker rafa kaldırırım.

Şunu demeye çırpınıyorum. İnsandan korkarak yaşamaya başlamanın hayat olmadığını bağırıyorum. Fazla iyinin, iyiliğin, hakkaniyetin çarpım tablosunda sıfıra yenik düştüğünü gördükçe kapı eşiğinde uyuyorum. Her gün yaşadığım hayata inanmak ve güvenle devam edebilmek için yeşil bir reçetede, kargacık puntolarla yazılmış ilacı yutuyorum; kendime yalanlar söylüyorum. Yaşam hakkımın korunmadığını iyiden iyiye anladığım bu coğrafyaya, afili küfürler kesip karbon kâğıdına yapıştırıyorum. Rakı içmek için akşamı bekliyor, uyuyabilmek için sabahı gözlüyorum. Ama biliyorum, yine de gündüz geceye faşizan. Bir ömrüm olduğunu falcıdan da olsa duymak, sevdiklerimi ömre sığdırmak, kim dürttüyle yok olmamak istiyorum. Bu memlekette yaşamanın bedelini bizi yaşlandırarak ödetmelerine, "buna da şükür" diyerek kafa sallamak istemiyorum. Kafa sallamak bizi gülümseten bir evet-hayır yarışmasının şiarı olarak kalmalı... Yaşamak istiyorum; inadına yaşamak! Ortaçgil'in bir şarkısını da inatla ağzımda döndürüyorum:

"Bana biraz umut ver, bana biraz umut veeeer; ver ki yeniden başlasın"

DERS: EDEBİYAT

ŞENOL BEZCİ

KONU: Yazar Tıkanması

KONU: Portreler

ANGUTYUS

İNSAN

Yıllardır kaçıyorum insanlardan. Bir kırgınlığım olduğundan ya da kibirimden, çok doğru bir adam olduğumdan değil. Ne bileyim, birden çekildim kabuğuma; öyle dostluklara, aşklara, kan bağına falan pek sallamıyorum uzun zamandan beri. Sanırım insanların hayal kırıklığı olmaktan bıktım. Kendime yetmeyi çok uzun zaman önce öğrendim. Gemileri yakıp evi terk ettiğimde daha çocuk bile değildim. O çocuk aklım ile kendime göre sebeplerim vardı. İyi mi yaptım kötü mü yaptım hiçbir zaman düşünmedim. Öylesine hastalıklı bir düşüncedir ki bu kendinizden tiksinirsiniz bazen. O kadar alışmışım ki hesap sormamaya ya da hesap vermemeye, karşınızdaki insan için çok sinir bozucu olabiliyor bu durum. Kavga etmiyorum mesela senelerdir. Bana yapılan haksızlıkları görmezlikten geliyorum, yaptığım haksızlıkları da tartışmıyorum bile.

Çok uzun süre yurt dışında yaşadım. Yaşadım derken pek de yaşamadım aslında, gezdim durdum yarınları düşünmeden, düne fazla takılmadan. En son karar verdim; Şilili bir kız arkadaşım vardı, Meksika'ya yerleşecektik. "Cozumel" denilen bir ada. Küçük bir motorsiklet ile yarım saate etrafını dolaşabileceğiniz, yılın on iki ayı güneş, yerel halkı fakir ama gülümseyen bir cennet bahçesi. İstanbullu bir çift ile tanışmıştım orada. Okul yıllarından başlayan aşkları hiç bitmemiş. Sabretmişler, birbirlerini beklemişler ve okul bitince evlenip işe başlamışlar. "Baksan uzaktan çok güzel bir hayatımız vardı. İkimiz de beyaz yakalıydık. Huzurluyduk ama öyle olmadı. Kemirmeye başladı İstanbul bizi. Çürüdüğümüzü hissettik. Sonra bir gün karar verdik, ne var ne yok satıp, maaşlarımızı da alıp istifaları basarak buraya geldik" diye anlattılar. Küçük bir Türk restoranı açmışlar. Cruse gemilerinin geldiği koyda, gemilerde çalışan Türk garsonlar ve yerel halk, bazen de turistler geliyor mekana. Sucuklu yumurta bile yapıyorlar. Çok az kazanıyorlar ama mutlulular.

Neyse, ben de gidip geldikçe muhabbeti arttırdık. O sıralarda Amerika'daydım. Lüblanlı bir abinin San Francisco'da epey lüks bir restoranı vardı. Bana güzel maaş ile iş teklif etmiş, haber bekliyor. Kafama da yatmıştı aslında. Ama bu Cozumel'deki mekan daha da hoşuma gitmişti. Lübnanlı abinin teklif ettiği maaşın onda birini bile kazanmayacaktım ama ne bileyim, içime daha da bir sindi. Tüm hazırlıkları yaptım, kararımı verdim Cozumel'e yerleşeceğim.

"Gittiği yere kadar gider" hep benim hayat felsefem oldu. Yine "gittiği yere kadar gider" diyerek bavulu hazırladım ki bir fırtına çıktı Meksika sahilinde... Her fırtınaya kadın ismi veren Amerikalılar buna da "İsabel Hurricane" dedi. Fırtına bittiğinde, benim ömrümün geri kalanını geçirmeyi planladığım Cozumel adası haritadan silindi. Elimde valiz, mal mal televizyonda yerle bir olmuş adanın görüntülerini izledim on dakika kadar. O sinir ile bindim uçağa, döndüm geldim memlekete.

Döndüm geldim işte. Giderken de düşünmedim dönerken de... Döndüm geldim gelmesine de hiçbir şey bıraktığım gibi değil. Eskisen bir dilim ekmeği paylaşan yurdum insanı bir dilim pizza için birbirlerini parçalayacak kadar vahşileşmiş. Eskiden bir muhtaçlık vardı insanlarda birbirlerine karşı, artık bitmiş tükenmiş.

Dokuz yaşında kız çocuklarının evlenme yaşlarını tartışan, din âlimi geçinen zalim soytarılar geldi aklıma. Cennet meraklısı bu zalimler mi gidecek oraya?

Borç alıp verirlerdi, kredi kartı icat olmuş. Kimsenin kimseye bir eyvallahı kalmamış. İyi mi olmuş kötü mü olmuş bilemedim de herkeste bir karamsarlık, bir panik. Özal'ın bir hayali vardı. "Türkiye küçük Amerika olacak" olmuş. Tam Amerika olmuş buralar. Sudan çıkmış balık gibi oldum bende. Ama ne yapacaksın? Memleket çekiyor, tutunmaya çalıştım hayatın bir tarafından. Birkaç işe girdim tutunamadım. Her geçen gün ümitlerim söndü. Geçmiş ile ilgili pek sorunum yoktu, pişmanlıklarım da yoktu, sonra kendimi sorgulamaya başladım. Etrafımda bir kalabalık ama yapayalnız geçti epey bir süre. Hiç aklımda yoktu yazmak, hiçbir zaman bir hayalim olmadı anlatmak ile ilgili. Zaten herhangi bir eğitimim de yok. İşin daha saçma tarafı, doğru dürüst imla kuralları ve Türkçe'ye de hakim değildim. Bir gün oturdum bilgisayarın karşısına, kusarcasına yazmaya başladım. Aklıma ne gelirse saatlerce yazdım durdum, iyi geldi. Günlerce, gecelerce sadece yazdım. Önce kimselere anlatamadıklarımı, yaşadıklarımı, pişmanlıklarımı yazdım. Sonra hayal gücümü kullanmaya çalışarak karakterler, aşklar, dünyalar yarattım yazdım. Yazdıkça, daha doğrusu kustukça biraz hafifledim.

Sonra birden sıkıldım yazmaktan. Yıllar önce çalıştığım bir otele, geçen sene işe girdim barmen olarak. Bana verdikleri para için değil, biraz kafam dağılır diye düşündüm. Alanya'nın en eski otellerinden birisi. Sadece İskandinav müşteri kabul ediyor, sakin, huzurlu bir yer. Fil mezarlığı gibi bir yer, personelin çoğu yolunu şaşırmış tipler. Tek dertleri bir adresimiz olsun, biraz huzur bulalım. İyi geldi yıllar sonra çalışmak. İnsanlar ile yıllar sonra biraz iletişim kurmak rahatlattı. İnsana dair umutlarımı arttıran bir olay yaşadım geçen sene. Belki fazla ciddiye aldım ama hayata dair umutlarım arttı.

Bir çift vardı otelde. İsveçliler. Kadın ve adam kırklı yaşlarında. Yetmişli yılların hippileri gibi giyiniyorlar, johon lennon gözlükleri var ikisinin de, başlarında renkli bandanalar. Durmadan gülümsüyorlar ve otelin havuzunda birbirlerine kur yapıyorlar. Bir de yanlarında yedi yaşlarında zenci kız çocuğu var, belli ki evlatlık almışlar. Fazla dikkat çeken bir aile değildi. Pek kimse ile yüz göz olmuyorlar. Ben de otelin neredeyse tüm alanlarına hakim olan bardan seyrediyorum. Uzaktan, evlatlıkları ile şakalaşan bu çifti izliyorum. Pek gelip gitmiyorlar bara. Bir gün adam, evlatlığı ile birlikte yanıma geldi. Çok kibar bir dille, açık büfedeki yemeklerde domuz eti olup olmadığını sordu. Ben de yemeklerin hiçbirinde domuz eti olmadığını ama isterlerse yönetim ile konuşabileceğimi söyledim. Adam gülümseyerek başını salladı ve teşekkür etti. Tam gidecekken merak edip sordum "Neden domuz etini merak ettiniz? Alerjiniz mi var?"... Adam o sıcak gülümsemesini bozmadan "Hayır, kızım Müslüman, domuz yemiyor" dedi. Baktım şaşkınlık ile yüzüne "Siz de mi Müslümansınız?" diye sordum. Adam "Hayır, ben ve eşim ateistiz ama kızımız Müslüman" dedi. Kafam karman çorman, baktım yüzüne "Nasıl yani, eğer çok özel olmayacaksa ben bir şey anlamadım" dedim. Adam, büyük bir sabırla anlatmaya başladı "Ben ve eşim uzun zamandır birlikteyiz. Evlendik ve çocuklarımız olsun istedik ama olmadı. Sonra, bir evlatlık almaya karar verdik. Kızım Afrikalı, ailesi iç savaşta öldürülmüş. Daha bir yaşında bile değildi İsveç'e geldiğinde. Biyolojik ailesini araştırdık. Anne ve babası Müslüman'mış. Biz de eşim ile beraber elimizden geldiğince İslamiyet'i araştırdık ve kızımıza dini eğitim vermeye çalışıyoruz. Onu kendi düşüncelerimiz ile değil, ait olduğu toplumun kuralları ile yetiştirmek istedik."... Sonra gülerek "Elbette kurban kesemiyoruz ama en azından ona namaz kılmayı, dua etmeyi öğretmeye çalışıyoruz ve onun dini gereği mümkün olduğunca domuz eti yemesine engel oluyoruz. Büyüdüğünde ve kendi kararlarını kendisi verebilecek yaşa geleceği güne kadar bizim düşüncelerimiz ile değil de kendi seçimlerimleri olmasını istedik. İleride kendisi karar verir; İslamiyet mi yoksa ateist mi ya da başka bir düşünce mi"...

Ağzım açık dinledim bu güzel insanı. Teşekkür edip kızını kucağına aldı ve koşarak havuza atladılar. Öylece baktım kaldım. İnsan denilen yaratığa bir güven tazeleme gibi bir duygu yaşadım, anlatması zor. Sonra ülke gündeminde, dokuz yaşında kız çocuklarının evlenme yaşlarını tartışan, aklınca din âlimi geçinen zalim soytarılar geldi aklıma. Cennet meraklısı bu zalimler mi gidecek oraya, yoksa bu ateist adam ve kadın mı?

JONAS T. BENGTSSON

SUB MARINO

Roman

"*Submarino*, Chuck Palahniuk'un *Dövüş Kulübü* kitabının farklı bir versiyonu. Bu yılın en karanlık kitabı."
Les Inrockuptibles

"Sizi uyarıyorum. Eğer bu romanı okursanız, tüylerinizin ürpermesine ve güçlü duyguların sizi ele geçirmesine izin vermişsiniz demektir."
Dagbladet Information

"Kesinlikle uyumadan önce okunacak kitaplardan değil, çünkü son sayfaya gelene kadar okuyucusuna rahat vermiyor."
Femina

twitter.com/pegasusyayinevi
facebook.com/pegasusyayinlari
instagram.com/pegasusyayinlari
PEGASUS
www.pegasusyayinlari.com

NAİM DİLMENER

DÜNYA DÖNÜYOR SEN NE DERSEN DE

Yakın zamanlar. Sağlık sorunları atlatıldı, yeni albüm yapıldı, keyifler yerinde. Hep bizimle ol Nilüfer. Ama hep...

Uzun zamandır beklenen Nilüfer albümüne nihayet kavuştuk. "Kendi Cennetim", Nilüfer'i rock yıldızlarının arasından alıp, ait olduğu asıl yere, pop alanına geri getiren iyi bir albüm. Nilüfer'in sesinde yer yer zafiyet, vokalinde kimi defolar yok değil ama, toplamda iyi bir albüm bu.

Kolay kolay bir araya gelmeyen Sezen Aksu, Nazan Öncel, Şehrazat, Nilüfer için omuz omuza vermiş. Nilüfer üzerinde en az Kayahan kadar hakkı olan Adnan Ergil'i eklediğinizde kadronun göz kamaştırıcılığı ortaya çıkıyor.

Hoş geldin Nilüfer, dünya seninle daha güzel; dönüyorsa dönsün, ruhumuz genç ya!

HAYAT BİR FOTOROMAN

Harflerle, kelimelerle, cümlelerle değil de fotoğraflarla anlatalım dedik Nilüfer'i...

Başka bir Eurovision macerası, Nilüfer ile Kayahan'ı ilk defa yan yana getiriyor. Sonrasını biliyorsunuz. Büyük başarılarla, çok popüler şarkılarla dolu uzun yıllar.

Her şey 1970'de başladı Nilüfer için. Hafta Sonu gazetesinin Altın Ses yarışmasında birinci oldu. Henüz bir lise öğrencisiydi.

80 ortaları. Nilüfer hep en önde artık. Hey'in kapağına MFÖ ile kurulmuş. Yakışır.

Yıl 1978. Nazar grubunun bir üyesi olarak Eurovision'a gidiyor. "Sevince"nin söz yazarı, edebiyatımızın en kıymetli isimlerinden Hulki Aktunç.

EN Güzel Nilüfer Şarkıları

1. **Dünya Dönüyor** / *İkinci 45'lik. Arka yüzünde yer alan "Neden" ise, Nilüfer'in Odeon stüdyolarında yaptığı ilk deneme kaydı. Bu kayıt birinci 45'lik "Kalbim Bir Pusula"da kullanılmıyor, bekletiliyor.*

2. **Boşver** / *1975 Eurovision elemeleri şarkısı. Nino Varon ve Nilüfer, bir kaşık suda koparılan "Bu şarkı çalıntı" saçmalıklarına daha fazla dayanamayarak, yarışmadan çekilmişlerdi.*

3. **Al Beni Çal Beni** / *Nilüfer'in 1974'teki Topluiğne Şarkı Yarışması'ndaki şarkısı. Muhteşem.*

4. **Başıma Gelenler** / *Orijinal şarkı İsrailli Ilanit'e ait ama Türkçe versiyonu daha güzel.*

5. **Çok Uzaklarda** / *Kayahan'ın söz yazarı olarak yer aldığı bir şarkı. Orijinali Loreena McKennitt'in ama ancak Haris Alexiou Yunanca versiyonunu yaptığında bizimkiler uyanmış. Ve hatta ilk zamanlar, Alexiou'nun şarkısını Türkçeleştirdikleri sanılmış.*

TARİHTEN BİR ŞAPLAK

Bir zamanların en popüler dergilerinden Hayat. Kapağında Nilüfer. Sinema dergisi Ses'in kardeşi. "Haber ve aktüalite dergisi" denirdi ama fırsat buldukça (laf aramızda, sıklıkla) sinema ve müzik sanatçılarını taşırdı kapağına.

ERDEM AKSAKAL

DURSUN

Marx ne güzel ilmek ilmek canına okumuş kapitalizmin. İnsanın içi soğuyor. Sabahın köründe zalimce öten telefon alarmlarının üstüne kalın Das Kapital ciltleri atası geliyor insanın. 150 sene önce ciğeri sökülmüş, yerle bir edilmiş bir teorinin nasıl olup da dünyada geçerli sistem olduğunu, hâlâ her sabah milyarlarca kişiyi iş yerlerine tıktığını ben de anlamıyorum. Milyarlarca beyaz yakalı da anlamıyor. İşimiz gidip kapitalizmin ateşine odun atmak. Kârlılık artırmak. Şirket büyütmek. Neden olduğunu bilmiyorum, şirketler büyüdükçe herkes çok seviniyor. Zaman içinde çok rağbet gördüğü için büyüyen lokantasına hayıfla bakıp "Ya böyle güzel olmadı. Sevmedim. Çok büyüdü" diye geri küçülten bir dayı tanıdım. Arkadaşımın dayısı. O dayılardan kalmadı pek.

Şu devamlı büyüme hırsı peki kimin dayısı? Varsın büyüme, hisselerin tavan yapmasın, hissen bile olmasın ya. Dur bir nefes al kapitalizm. Tamam, düşman köyün evladısın ama senin tempon cümlemizi yoruyor. Büyütme ekonomiyi, grafiklerin okları tepeyi göstermesin. Hedeflerin altında kal. Hedefin olmasın be kapito. Kimi gün de hobi için yaşa. Rahat ol biraz.

Çünkü biz çok yoruluyoruz kapito. (Böyle kapito falan deyince bozulmuyorsun değil mi?). Durmak istiyoruz. 24 saat çalışan makinelere bile acıyoruz. Hiç kapanmayan banka ATM'lerine, gece gündüz açık çağrı merkezlerine, alışveriş merkezlerindeki bitmeyen telaşeye bakıyoruz. Bu hizmetin hangi emeğin karşılığı olduğunu görüp sana gıcık oluyoruz kapito. Pazarları kapanan dükkanları, bayramlarda çıkmayan gazeteleri (ve yerine Gazeteciler Cemiyeti'nin ortaklaşa çıkardığı Bayram Gazetesi'ni), kâr yağınca tamamen duran kent hayatını özlüyoruz. Hiç durmamak hiç bize göre değil.

Dünyanın bokunu çıkarıp istismar ederek seni icat ettik kapitalizm, daha kötüsü ne olabilir?

Düğünümüz, doğumumuz, cenazemiz oluyor kimileyin. Yönetmeliklerinde koyu harflerle basılmış puntolarınla ifade ettiğin izin sürelerine tıkıyorsun bizi. Baban ölse de diyorsun, evlensen de, çocuğun doğsa da diyorsun; evet harbi harbi böyle diyorsun; bizim çarklar dönüyor. Sana iki gün izin, git işini gör gel diyorsun. İkiz çocuklarım oldu, iki gün babalık iznini dörde çıkarmadın be birader. Ne diyeyim sana? Kapito, kötü konuşmamaya çalışacağım ama senin yerinde olsam, cenazesi olan çalışanıma derdim ki "Acın dinince gel". Çocuğu olana "Çocuğunu özleyip, onun için para kazanmak istediğinde gel." Yapamazsın değil mi? Çünkü istismar ederiz, bokunu çıkarırız. Dünyanın bokunu çıkarıp istismar ederek seni icat ettik kapitalizm, daha kötüsü ne olabilir?

Ben şirket koridorlarında, toplantı odalarında, bazen servislerde, dörde bölünen kübik masa köşelerinde ağlayan insanlar, genç erkekler, kadınlar görüyorum. Çocuğunu bırakacak kimsesi olmadığı için, tükenen izinleri yüzünden hastanedeki kanserli annesinin yanına gidemediği için, terk edildiği için, terk ettiği için, Soma'daki madencilere üzüldüğü için ağlayanlar gördüm kapito. Ve senin çarkların durmasın, kârlılığın azalmasın, büyümene halel gelmesin diye işe gelip işte ağlıyoruz. İşi durdurmuyoruz. Çağırıyorsun bizi. Zorla. Çok ayıp ediyorsun kapito. Göt kapito.

Demişler ki atalarımız "Show must go on". Acı da çeksen, için kan da ağlasa, sabırsızlansan da şovunu kesmeyeceksin durdurmayacaksın. Sakın bunu bir erdemmiş gibi bize satmaya çalışma bilader. Bir, biz şov yapmıyoruz. Alkış, nümayiş, gösteri peşinde değiliz. Biz vasatız kardeşim. Ekmeğimizdeyiz. Ofisteyiz, arkadayız, görünmeyeniz. Biz öne çıkmıyoruz. Çan çalmıyoruz. Biz durmaya, dinlenmeye, ağlamaya, soluk almaya hakkı olanlarız. Arada duracağız. Durup etrafa bakacağız. Durmamız gerekiyor.

Bisikletçiye girdim 3-5 gün önce. Öğlen sıcağı. Cırcır böcekli bir sıcak. Kuru. Dev dükkanın en dibinde bir masada oturuyor sahibi. Amca. Yanına yaklaştım. Ne hoş geldin diyor, ne buyrun. Ne ayağa kalkıyor, ne bişey. Duruyor öyle. Neredeyse öfkeleneceğim. Bu ne rezalet yahu. Yaklaştım yanına, bir baktım uyuyor. Gözünü kapamış şekerliyor. Amca. Uykusu gelen her amca gibi. Biz ise uyumuyoruz kapito. 15 yıldır öğle aralarında, beyaz yakalı arkadaşlarımla yemekten sonra uyumak için bir oda olsa, bir koltuk olsa, bir sedye olsa, şezlong olsa hayalleri kurmaktan çürüdüm be şerefsiz. Uyumak için değil durmak istiyoruz. Gitmemek. Eylemsiz olmak istiyoruz bazen. Revirin sedyesinde on dakika uyumak için karnım ağrıyor yalanı söylemek istemiyoruz be.

Biz son model bir cep telefonu ve AVM'de bir burger menü (büyük seçim) sayesinde senin sahibin sanıyoruz kendimizi kapito. İyi kafalamışsın. Sen de sıkça hatırlatıyorsun kudretini, adiliğine biliyorum. Koridorlarda, tuvaletlerde ağlatıyorsun insanları. Özel hayat diye diye tepemize çıktın, ilaç için özel bir ağlama odası yap. Uyku odası yap değil mi? Yapmazsın. Durmamıza, yorulmamıza, pes etmemize izin vermiyorsun. Zalımsın, kalpsizsin.

Kanka... Kapito. Biz hayal kurmak istiyoruz. Hayal kuralım ki, o hayallerle beslenelim geceleri güzel rüyalar görelim. Sevmek falan istiyoruz ya şirket büyümesini yiyeyim. Camdan dışarı bakmak istiyoruz bazen. İşten erken çıkmak, yataktan geç çıkmak. Yalan söylemeden, gerekçesiz yahu. Senin de canın çeker biliyorum. Günah değil suç değil. Durmak ya. Kanatlarını kullanmadan salına salına yürüyen martı da mı görmedin? Öyle işte. Koşmadan, uçmadan, gizlemeden.

Eşekliğin yarısından çoğu bizde. Şaltere, bilgisayarın kapatma düğmesine elimizi uzatmıyoruz. Durdurmuyoruz. Hiç. Seninkilerin durmasını, insaf etmesini, anlamasını, acımasını bekliyoruz ağlamaklı gözlerle. Durmuyor. Şov devam ediyor. Şov, hisse senetlerinin şovu. Şirket kârlılığı şov yapıyor. Göstergeler durmaksızın yukarı doğru koşuyor.

Aman yarabbim. Bu ne performanstır. Bir an bile durmuyor şirketimiz. Engelleri aşıyor. Yönetim çok memnun. Büyüme hedeflerini yükselteceklermiş. Yeni müşteriler, büyük projeler, eşsiz başarılar geliyor. Her şey bu kadar mı iyi olur arkadaşlar? Bu hepinizin, durmadan çalışmamızın sayesinde. Biliyor musunuz, düğününde, cenazesinde işini ihmal etmeyen cep telefonundan takip eden fedakâr arkadaşlarımız sayesinde bu şirket bu noktaya geldi. Asla durmayacağız. Umutsuzluğa kapılmayacağız, gözyaşı dökmeyeceğiz. Çünkü bu hedeflere ulaşmak bizler için tarif edilemez, yeri doldurulamaz bir tutku...

Neler Gördüm?

> Tereddütün sersemliğini...

> Dimyattaki pirinci...

> Evdeki bulguru...

> Denenmemişin çağrısını...

> Bildik olanın mantığını...

> Ying'i ve de yang'ı...

> Yanlışlardaki doğruyu...

> Doğrudaki yanlışı...

> Çıldırmanın eşiğini...

> Değişikliğin şifasını...

> Kaybetsen de kazandığını...

> Mahrumiyetin öğretisini...

> Zamanın acelesini...

> Kararsızlığın acabalarını...

> Kendini kandırmayı...

> Seçtiğine inanmayı...

> Şansın şanssızlıklarını...

> Bilinmeyecek olanı...

> Suçlunun masumiyetini...

> Masumun otoritesini...

> Başlamadan bitirmeyi...

> Hesapsız muhasebeyi...

> Üçüncü alternatifi...

> Tuhaf dengeleri...

Hayatın ikilemlerinde.

Bakangör

UĞUR AKTAŞ

ÇENGEL ÇİÇEKLERİ

(infazlar, işkenceler, cellatlar)

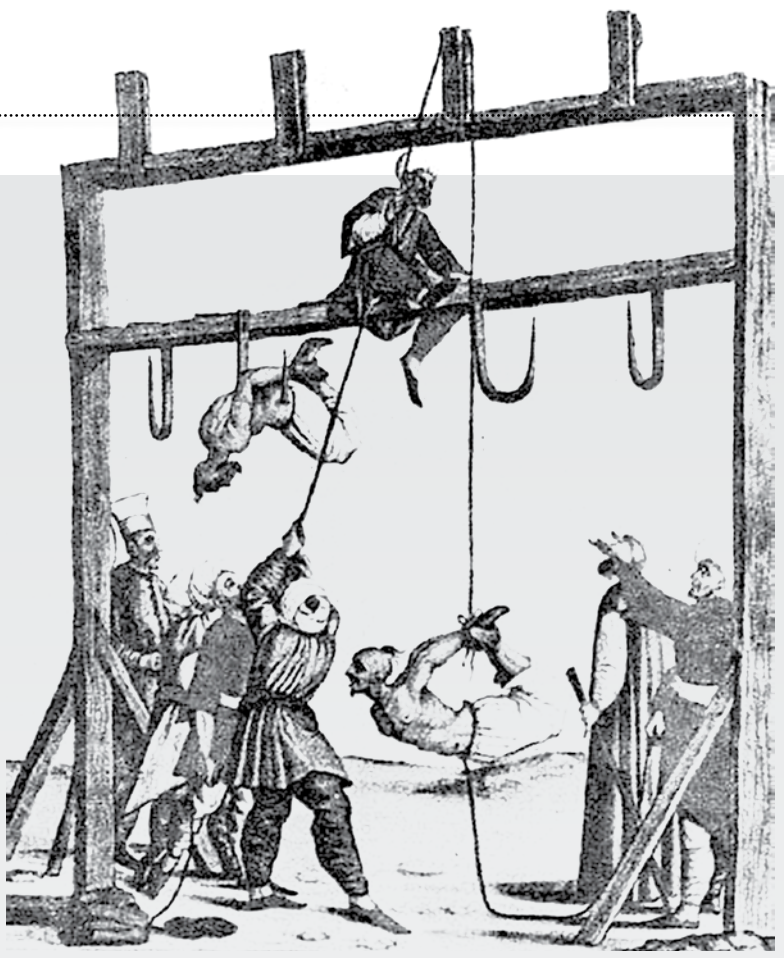

Osmanlı dönemiyle ilgili anlatılacak en rahatsız edici şey, cellatlar ve işkence yöntemleridir sanırım. Yüksek dereceli memurlar için ölüm genelde temiz ve hızlıdır. Her iki taraf da devlettendir, bu yüzden cellat ile kurban arasında belirli bir saygı vardır. Ama devlet için öldürme işi hırsızlar, casuslar, katiller ve özellikle korsanlara gelince, bugün için tahammül edilmesi zor, ancak o zaman için normal kabul edilen bir seyir ve teşhir olayına dönüşür.

İdam fermanı sadrazam veya yüksek dereceli bir memur için çıkarıldıysa, cellatbaşı. yanında yamağıyla gelir, etek öpüp saygısını gösterdikten sonra fermanı okur. Kurbana iki rekat namaz kılması için süre verilir. Ardından değerli kanı yere dökülmesin diye kementle boğarak öldürülür. Bu karşılıklı saygıya bir örnek, Viyana'da bozguna uğradıktan sonra idam fermanı çıkan Merzifonlu Kara Mustafa Paşa'nın infazıdır. Paşa, son namazını kıldıktan sonra bedeni toprağa düşsün diye çadırdaki tüm kilimleri kaldırtır. Ardından celladına, "İşini maharetle yap" diyerek uzun sakalını kendi eliyle kaldırıp yardımcı olur.

İnfaz edilen herkesin ölümü aynı metanetle karşılaması düşünülemez elbette. Hazerpare Ahmed Paşa, celladı karşısında görünce, "Vay kâfir kahpe oğlu" diyerek karşı koyup kaçmaya çalışır. Ancak sürüklenerek ahıra götürülür. Cellat, bir yumrukla yere serdikten sonra paşanın kavuğunu kendi başına takar. Bir süre dalga geçer ve yağlı urganı boynuna geçirip infazı gerçekleştirir.

Eğer infaz İstanbul dışında uygulandıysa suçlunun başı "şifre" denen bir usturayla gövdeden ayrılır, bozulmasın diye bal dolu kıl bir torbanın içinde saraya gönderilir. Gövdesinden ayrılan başlar, memurun derecesine göre gümüş veya tahta tepsi içinde Topkapı Sarayı bahçesindeki Cellat Çeşmesi önündeki ibret taşının üzerinde sergilenir. Eğer suçlu ordudansa, başı kesildikten sonra ayağına taş bağlanarak denize atılır.

Hırsızlar, casuslar, katiller ve korsanların infazında, hele bir de fermanda suçlunun işkenceden geçirilmesi emredildiyse durum hayli ayrıntılı bir hal alır. Hırsızlar genelde soydukları ev veya dükkânın önünde asılır. Katiller, casuslar ve korsanlar içinse işkenceli ölüm kaçınılmazdır.

Dayak, falaka ve aşağılamanın haricinde Osmanlı dönemi işkenceleri çeşit çeşittir: Saçları kazındıktan sonra suçlunun başına ateşte kızdırılmış demir tas geçirmek. Sırt ve göğüs derilerini yüzmek. Kemikleri, eklem yerlerini çekiçle kırmak. Bedeni burgularla oymak. Cımbızla sinir çekmek. Kaynar suya, hemen ardından soğuk suya sokmak. Tel kese ile keselemek. Tırnak ve diş sökmek. Bunların hepsi o dönem için sıradan işkencelerdir. Bu işkenceler, "Topkapı Sarayı'nda, "fırın" denen hapishanede yapılır.

Bir de halka teşhir edilen infazlar vardır ki bunlar için garip bir hayal gücüne ihtiyaç olduğu su götürmez. Bazı suçlular sırt ve göğüs derisini yüzdükten sonra kazığa oturtulur ve ölene kadar o halde bırakılır. Bir diğer işkenceli idam şeklinde ise suçlu yüzükoyun çarmıha gerilir, ardından kaba etleri ve omuzlarına bıçakla oyuklar açılır, bu oyuklara mumlar yerleştirildikten sonra ibret için bir devenin üzerinde gezdirilir.

Osmanlı'da uygulanan en kanlı, acılı ve rahatsız edici infaz yöntemi ise çengele vurmaktır. Kaynaklara göre, Yedikule, Eminönü ve Fener'de olmak üzere İstanbul'da üç çengel vardır. Genelde seferden dönen donanma gemilerinde getirilen korsanlara uygulanan bu ceza, "çengel çiçeği" deyiminin de kaynağıdır. Kalın kalaslardan yapılmış kuleye benzeyen bir düzeneğin üstünde kasap çengellerine benzeyen çengeller bulunur. Cellatlar suçluyu çırılçıplak soyduktan sonra makaralı bir düzenekle kaldırıp çengellerin üzerine atar, suçlu şanslıysa çengel hayati organlarından birine denk gelip kısa sürede ölür. Ancak genelde vücudunun herhangi bir yerinden çengele takılır ve günlerce süren acılar içinde ölümü bekler. Çengel cezası tellallar vasıtasıyla şehir halkına duyurulduğu için kalabalık bir halk tarafından seyredilir. Genelde adi suçlulara uygulanan çengele vurma cezası, bir defaya mahsus bir paşaya uygulanır. Hüseyin Paşa, teftiş için gittiği yerlerde halka zulüm edince saraya şikâyet edilir. Yakalanıp İstanbul'a getirilir, Divan-ı Humayun önünde önce elleri ve ayakları kırılır, ardından Eminönü'nde çengele vurulur.

Osmanlı'da uygulanan en kanlı, acılı ve rahatsız edici infaz yöntemi çengele vurmaktır.

Tüm bu idam şekillerinin dışında, Osmanlı döneminde uygulanan ve ancak filmlerde görebileceğimiz bir idam şekli daha var. 16. yüzyılda bir yeniçeri, bir imamın karısını kaçırır. Ardından kadının saçlarını keserek erkek kılığına sokar ve bir süre yanında gezdirir. Nihayet Üsküdar'da yakalanıp dönemin bostancıbaşısı Ferhad Ağa'nın önüne getirilir. Ferhad Ağa, yukarıda bahsettiğimiz işkence ve infaz şekillerinin hiçbirini uygun görmez ve yeni bir ölüm şekli icat eder. Yeniçerinin tüm eklemlerini çekiçle kırdırdıktan sonra paçavralara sarıp bir havan topunun namlusuna tıkar. Ardından topu ateşleyerek yeniçeriyi paramparça bir halde İstanbul semalarına salar.

Tüm bu uygulamaların baş aktörü olan cellatlara gelince, İstanbul'un gördüğü en namlı cellat, 17. yüzyılda yaşamış Cellat Kara Ali'dir. Tüm diğer cellatlar gibi o da Çingene'dir ve Topkapı Sarayı'ndaki Cellat Ocağı'nda yetişmiştir. Yaklaşık yirmi beş yıl boyunca bir padişah ve onlarca vezir öldüren Kara Ali, şöhretine IV. Murad devrinde kavuşur. Anlatılanlara göre, "Çehresinde nur kalmamış, zehir gibi bir adam"dır. Cellat Kara Ali ile ilgili tasviri Reşat Ekrem Koçu'nun kaleminden okuyalım:

"Yaz kış, kolları sıvalı, baldır bacak çıplak, göğsü bağrı açık gezerdi. Suçlu, masum, genç, ihtiyar, haydut, vezir, âlim; Müslüman, Hıristiyan, kadın, erkek ayırt etmezdi. Onun için kement geçirilecek boyun, satır çalınacak ense vardı. (...) Sokağa çıktığında sağ omzundan çaprazlama asılmış bir yalın kılıç sallanır; kuşağının bir kenarında da yağlı kemendi görünürdü. Bazen, bu korkunç tuvaletini kerpeten, burgu, çivi, buhur fitili, deri yüzecek usturalar, kemik kıracak baltalar gibi işkence aletleri tamamlardı. Ustura ile kazınmış başında da kırmızı keçeden cellat külahı bulunurdu. (...) Bu zeytuni derili Çingene pehlivan, soyduğu ölülerin çamaşırlarını giyer, sırma işlemeli uçkur ve çevre, murassa kehribardan çubuk, murassa saat kullanırdı. Gözyaşlarına ve küfürlere karşı kayıtsızdı. Ellerindeki kan, adi bir kırmızı boyadan farksızdı, ellerini, satır ve kılıcını Cellat Çeşmesi'nde yamaklarıyla şakalaşarak yıkardı."

Ölüme, cinayete karşı umursamaz tavırlı bir cani olarak tasvir edilen Kara Ali'nin kaçtığı tek bir infaz ve işkence ederek acı çektiremediği tek bir kişi vardır. Kaçtığı ancak sonradan mecbur olup uyguladığı infaz, öldürdüğü tek padişah olan Deli İbrahim'in infazıdır. Türlü işkencelerle acı çektiremediği tek adam ise, ayrı bir yazı konusu olan ve, "Dünya bir lezzethanedir, insan bütün o lezzetleri tatmak için yaratılmıştır" diyen Şeyh Ahmed'dir.

Şeyh Ahmed, kendi şeyhi Alaaddin'i öldürür. Ayağına taş bağlayıp Sakarya Nehri'ne attıktan sonra, "Şeyhimiz erenlere karıştı" diyerek posta oturur. Hz. İsa olduğunu, yeni bir din kuracağını, işret, fuhuş, içki ve oğlancılığın normal olduğunu söyleyerek dervişleri ve civar köylerde yaşayanları kandırır. İşret, fuhuş, içki gayet cazip şeyler olduğundan etrafına binlerce insan toplanır. Bu durum padişahın kulağına gidince işkenceli bir idam fermanı çıkarır. Cellat Kara Ali, Şeyh Ahmed'in derisini yüzdürür, eklemlerini kırdırır, el ve ayaklarını keser ancak şeyhin gıkı çıkmaz ve, "İşini acele görme cellat ağa. Yavaş yavaş yap da tadını çıkarayım" der. O halde bir eşeğe bindirilen şeyh şehirde gezdirilirken sessiz bir şekilde ölür. Ardından da on iki dervişi idam edilir.

Son olarak cellat mezatlarından bahsedelim. Öldürdükleri insanların üzerinden çıkan malların hepsi cellatların hakkıdır. Bu eşyalar belli bir yerde toplanır ve yılda birkaç defa kurulan cellat mezadında satışa çıkar. Ancak bu eşyalar uğursuz sayıldığından ederinin çok çok altına satılır. Cellat mezadına düşen bir saatin uğursuzluğuyla ilgili ilginç bir hikâye anlatılır. Gazanfer Ağa'nın idamından sonra boynundan mücevherlerle bezeli bir saat çıkar. Saati cellat mezadından alan Tırnakçı Hasan Paşa da bir süre sonra idam edilir. İkinci kez cellat mezadına düşen saati bu sefer Sadrazam Derviş Paşa satın alır ve kardeşi Civan Bey'e hediye eder.

Eğriboz Sancağı'na tayin edilen Civan Bey bir gün Peçevili İbrahim'le sohbet ederken saatin hikâyesini anlatır. Peçevili İbrahim, "Böyle uğursuz saati insan düşmanına vermez" der. Bunun üzerine Civan Bey saati kırıp denize atar. O sırada bir atlı gelir ve Civan Bey'e, abisi Derviş Paşa'nın idam edildiğini, kendisinin de idam fermanının çıktığını ancak tanıdıklarının ona kefil olduğunu, ikinci bir ferman çıkarılıp idam hükmünün görevden azle çevrildiğini, neyse ki ilk fermanla gelen cellatlardan önce yetiştiği için şanslı olduğunu söyler. Cellat mezadına düşen bu saatin uğursuzluğu üç idama neden olur, son sahibi ise idamdan kıl payı kurtulur.

GÜNDÜZ VASSAF

UÇAK (I)

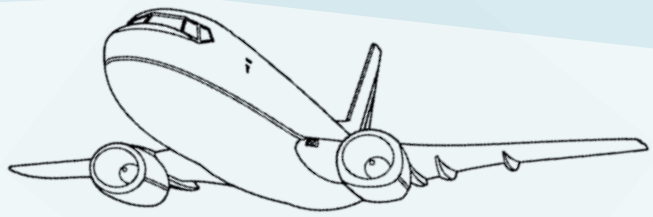

Annemle
Uçağa ilk bindiğimde
Amerika'ya gittim annemle.
Düşlerim:
kaloriferle ısıtılan sıcak sokaklar,
portakal suyu dolu yüzme havuzları,
mavi gözlü sarışın kızlar,
dondurma.
Annemin endişesi:
Nasıl geçineceğiz?

'57 Türkiye'sinde yurt dışına
çıkabilmek?
Kimi devlet vatandaşını
sürgüne yollar
Kimi ülkeyi hapishaneye çevirir
Türkiye'de ikisi
Pasaport almak zor
Yurt dışına para çıkarmak daha zor
Amerika'ya taşınıyoruz

Uçakta, annemin kucağında paltosu
Dolarlar, astarında, omuz altlarında.
Kanada'da ikmal için
durduğumuzda
Türkiye'de olmayan çeşitte,
renk renk, top top dondurma.
Pan American uçağıyla vardık
11 yıl önce doğduğum Boston'a.

Babamla
40 yılı geçti
Babamın ölüsünü uçakla
Boston'dan Türkiye'ye getireli.
O, tabutunda,
Etrafı bavullarla sarılı.
Ben koltuğumda, kemerim bağlı

Ölümü zor geldi.
Ölümü kolay geldi.
Sevgisini kaybettim,
Kapandım odama,
Saçım döküldü.
Sevgisini kaybettim,
Dağda bayırda
Tay gibi koşarcasına
Özgürleştim.
Alp dağları üzerinde
Onunla konuşmadığım kadar
Konuştum.

Annemle babamı beklerken:
New York'da
Hürriyet gazetesi temsilcisi
Bir işi, İstanbul'a uçakla
dolmuş seferi.
Gazanger Bilge, Olimpiyat
şampiyonu, güreşçi
Türkiye'de otobüs şirketi sahibi.
Kaptan pilotlarmızla
Annem babam Amerika'dan,
Ben Ankara'dan, çıktık yola.
Yeşilköy Havaalanı'nda buluşmaya

Terminal binası dışında bekletiliyor,
Saatler geçtikçe tanışıyor,
kaynaşıyoruz.
Anons yapıldı,
New York uçağı bir gün rötarlı.
Ablasını bekleyen,
Sesi güzel, yüzü güzel,
Siyahi kız evine çağırdı.
Odamdan duydum,
Sevgilisinin bağırmasını,
Kapıyı çarpıp, evden çıkmasını.
Yatağıma geldi.
Sevişti.
"Ruhunu çalmışlar," dedi.
Ağladı
Kucakladı
Beni bana tanıştırdı.

Sevgilimle
Sevgilimle yetişkenliğe adım attım.
Üniversitede ilk yılımız.
Uçağa binmeden önceki gece
Washington'da otelde.
Sarıldık, öpüştük,
Soyunup çıplak dans ettik.
Yol boyunca el ele tutuştuk.
Aşkın zamanı sonsuz.
Evlendikten sonra sevişecektik
Annemle babam uçağımızı karşıladı.
Yollarımız ayrı.
O bindi otöbüse
Ben otomobilimize.
Uzun bir sessizlikten sonra
Annem sordu,
"Dikkat ettin mi?
Burnunu yaptırmış."

"O ben değildim," diyenle
'60'lı yıllar
İstanbul-Brüksel uçağı
Babam,
"Adama bak," dedi
Arkalara işaret etti
"Yaşının yarısı kıza yanaştı!"
İlgisiyle ilgilenmedim
Adam pejmürde, kız pasaklı.

Brüksel'de indik.
Trenle Lüksemburg,
Yolumuz İzlanda uçağı ile Boston
Havalandık.
Babam,
"Bak aynı kız
Brüksel yaramış.
Nasıl da şıklaşmış."

Yıllar geçti
Hocayım Boğaziçi'nde
Okul'dayım öğlen yemeğinde
Benzettim mi?
"'65'de sen,
İzlanda Hava yolları ile...
"Ne münasebet!"

Yıllar geçti
Gazetede, NATO toplantısı haberi
Başbakanla Brüksel'de söyleşi
Öğrenciyken Amerika'ya gidişini,
yanında şair Ümit Yaşar'ın
oturduğunu,
Brüksel'de güzel vakit
geçirdiklerini,
birlikte bira içtikleri mekanı...
gazetecilere özlemle anlatıyor.

Domatesle salatalık
Bir kaç kişiydik
12 Eylül'de
üniversiteden istifa ettik
Düzenle bütünleşenler
Kaleyi terk ettiniz dediler.
Annemin bahçeli evinde
yayınevi kurduk
Beceremedik
Bahçeyi ektik
Yeşerttik
Bavulumda domates, salatalık
Uçakla Amerika'ya
Annemin bahçesini
Anneme götürdüm.
Boston Havaalanı'nda
Tecrite aldılar
Soyun!
Giyin!
Gidebilirsin!
Yalnız dediler
Domatesle salatalık
Giremez Amerika'ya.
Sordum
Neden ben?
Kıyafetin, tipin
Ortadoğulu dediler
Ceplerimi
Cüzdanımı
Boşaltmamı istemediler,
Yanımda taşıdığım
Filistin Kızılay'ına
Kan bağışı kartımı görmediler.

Radar ekranında
Nasıl da kaza yapıyordu
Türk Hava Yolları!

Esenboğa Hava Alanı
Kontrol Kulesi
Cumartesi gecesi
Zannedersiniz
Misafir kabul günü.
Ziyaretteyim
Radar ekranı başında
Kız arkadaşımla
Sohbetteyim.
Uçakların inişe geçişlerini
Sigara dumanımızın içinden
Radardan takip edebilirdim,
Arkadaşımın şık çantası
Ekranın alt tarafını kapatmasa

Havaalanında (1)
Adam kuyruğa aldırmaz
Herkesin önüne geçer
Biletini uzatır
"Beyfendi, lütfen kuyruğun sonuna."
"Kim olduğumu biliyor musun?"
"Bir dakika beyefendi."
Eline mikrofunu alır, anons yapar,
"Burada kim olduğunu
bilmeyen biri var
Tanıyan varsa lütfen gelsin alsın."

Havaalanı (2)
Adam gazete ve cips alır
Masaya oturur
Biri gelir karşısına yerleşir
Cipsi yemeye koyulur
İçinden, "Münasebetsizin teki," der
Paketi önüne çeker
Karşısındaki de kendi önüne
Bir o, bir bu tarafa, cips biter
Karşısındaki kalkıp gider
Uçak anonsu
Adam kalkar
Gazetesini alır
Altında, açılmamış cips paketi.

SEVİM GÖZAY

SÜRREEL MANYAKLAR VE ARAMIZDAKİ KAHRAMANLAR

Yüzü estetikten ikiye ayrıldı ayrılacak bir kadın televizyonda, "sabah idrarımızın rengine mutlaka bakmalıyız, suya yakın açık renkte olmalı" diyor veee şimdiii Ramazan tariflerine geçeceğini müjdeliyor. Bu sürreel manyakların topundan gına geldi. Like beni, share beni, fav beni dünyasının yapma dişli gülümseyen yüzleri. Televizyonlarımız ne de çok seviyor onları -televizyon yöneticilerimiz mi demeli yoksa? "Halk" demeyeceğim asla çünkü çoğunluğun aksine, "halk bunu istiyor" adlı o küflü televizyoncu repliğine zerre ehemmiyet vermiyorum. Yayıncılık, halka istediğini vermek değil doğruyu ve güzel olanı vermektir. Buna inanır, bunu söylerim ben. Yirmi yıldan bu yana yaptığım, yönettiğim, sunduğum programlarda da bu mottoyu takip ettim, bunun mücadelesini verdim. Onun için kimse bana masal anlatmasın. İyi biliyorum ki bu pespaye düzenden başka türlüsü gayet de mümkün. Yeter ki denemeye niyet, arkasında durmaya cesaret olsun.

Kopyala-yapıştır duygu durumlar

Sosyal medya ama en çok da Twitter besliyor artık sözlü-yazılı aktüel kültürü. Sadece sokak dili değil reklam cümlelerinden dizi diyaloglarına, köşe yazılarından gazete manşetlerine, seçim kampanyalarından parti liderlerinin demeçlerine, çoksatar kitaplardan gişe iddialı yerli filmlere kadar her alanda görülüyor yoğun etkiler. Mizahi bir dönüşüm yaşandığı yaygın görüşüne kısmen katılsam da, totalde iyicil bir toplumsal karaktere işaret etmiyor kanımca bu manzara. Derinlikten, gerçeklikten uzak copy-paste bir alışveriş bu. Bir zirvesi "linç", öteki zirvesi "yağma" olan bir hücum kültürü. Kişiselmiş gibi duran "vitrinli" yapısı gereği taraftar toplamaya dayalı bir duygular ve tepkiler borsası Twitter. Kaynağına-teorisine ilgi duyulmaksızın, nedenine-nasılına kafa yorulmaksızın paylaşılan paylaşılan paylaşılan görüşler-yorumlar-içerikler seline kapılan kalabalıklar. Bireyselliğin gelişkin olduğu Batı toplumlarında pek rağbet göremeyişini de açıklıyor bu durum esasen. Vitrinli ve ulaşılabilir yapı breysellikle başı hoş olabilecek bir hayat modelinden uzak çünkü. Sık sık aynı televizyona bakan köy kahvesine, işsiz güçsüz mahallelinin toplaştığı bir kıraathaneye veya eltili-görümceli-kaynanalı-gelinli bir evde durmadan tepişen geniş ve geçimsiz bir aileye benzemesi bundan.

> ***"Yol ormanda ikiye ayrılıyordu ve ben az gidilmiş olanını tercih ettim."***
>
> **Robert Frost**

Kamyon arkası entelektüelliği

Dünyada açık ara Twitter'ı en yoğun kullanan toplum oluşumuz; siyasi baskılar ve endişeler kadar, dört başı mamur "aileci" bir atasözleri ve deyişler toplumu oluşumuzla da yakından ilişkili. Okumayı değil dinlemeyi seven bir toplum geleneğine sahibiz ne de olsa. Öğreten adamların ve "yalnız adam güzel konuşuyor"ların arenası burası. Araştırmayı, tartışmayı, derinlemesine sorgulamayı değil laf ebeliğini, hazır cevaplığı, lafı gediğine koymayı yücelten bir toplum. Bilim ve sanat üretmek yerine fıkra ve mani tekerleyen bir toplum. Hayat görüşlerini, felsefelerini, aşklarını, hayâllerini bir kamyon arkası tabelasına veya bir minibüs aynasına sığdıranlar için biçilmiş kaftan Twitter ve 21'inci yüzyılın kamyon arkası. Ama efendim ifade özgürlüğü! Ah, evet ifade özgürlüğü tabii ama baskın karaktere ve içeriğe bakınca, "Hayâller Paris, gerçekler Eminönü" ayarında pop-arabesk bir ideal o da.

El yapımı umutlar ve gerçek masallar

Ne yani her şey mi kötü? Hayır, asla. İyi, güzel, manalı, hayırlı ve ilham verici şeyler de oluyor tüm bu curcuna arasında. Onlardan biri; son iki yıl içinde, kırsalda yaşayan 17 bin çocuğu sinemayla ve dünya kültürleriyle tanıştıran, köylere sinemayı götüren, harikulade bir festival olan "SineMASAL". Üçüncüsü 3-23 Ağustos'ta, Doğu Anadolu'da gerçekleşecek olan bu açık hava sinema festivalinin hikâyesini, kurucusu-hayâlleyicisi Enes Kaya (28) TEDxReset'e anlatmış. Yirmi dakika ayırıp Youtube'dan bu enfes projenin doğuşunu izleyince görülüyor ki "umut" aslında elle yapılan bir şey. Benim 'Sinemaskop Randevular' kitabımdaki söyleşilerimde konuklarıma sorduğum değişmez sorularımdan biri şu: "Hayatınızda sinemaya ilk ne zaman gittiniz ve ne izlediniz?" İşte SineMASAL, %87'si hayatında hiç sinemaya gitmemiş tam 17 bin çocuğa ilk sinema deneyimi ve anısı kazandıran böyle muhteşem bir girişim. Bundan on-on beş yıl sonra, yaşadıkları bu gerçek sinema masalının izlerini mutlaka kuracakları hayatlarında barındırıyor olacak o çocuklar. İşte tüm bu güzellikler yüzünden kahramanımsın SineMASAL! (@sinemasalorg)

OTlak

OtLaRkEn®

- Sigara yoksa kahvenin ne anlamı var hacı!
- **Basılmış yazının davası olmaz!**
- Gelin fanlar bir olalım!
- **Deli Dumrul çizdim oolum sonuçta, at eti kımız mımız söyle bi şeyler!**
- Naapıyosunuz lan, halkların demokratik dergisini mi yapıyosunuz şapşikler!
- **Edit Cansever, sana söylüyorum editörüm sen anla düzeltmenim!**
- İki biradan sonra bir güzellemeler yapıyorum ki sorma hafız!
- **Boy ortalamasının Hollanda'da artması çok normal, bence boyu uzunlar hep boyu uzunla evlenmiş!**
- Bugün Türkiyelileşmek için naaptın dost!
- **Senin ilkelerin için öyle bir ülke yok!**
- Uzayda bir uydu bile olsan, samimi olacaksın!
- **Yeminler başladı mı, açın Meclis TV'yi de bakalım azcık!**
- Tarabya ismi terapiden geliyomuş, eskiden oralar komple terapistmiş! Bana inanmazsanız Uğur Aktaş'a sorun gayrimeşru dingiller!
- **Benim de ilk içtiğim sigara izmaritti, yıllardır o tadı arıyorum kardaş!**
- İşe yaramayan değişik bi enerji var sende, sabahtan beri bi oturamadın götünün üstüne!
- **Siyaseti en güzel taksiciyle konuşacaksın, onlar her şeyi bilir!**
- O öyle demiş, bu böyle demiş... Sen ne diyosun aga, onu de hele bana!
- **Kimse sörvayvır izlemiyo mu cidden, bana entellik yapmayın oolum!**
- İki isimlileri düzle, çok uzun oluyo, dergiye sığmıyo öyle, yazar olana tek isim yeter!
- **Ne sandın, biz Anadolu'nun beddua kültüründen geliyoruz, iki lafla alırım yaşam enerjini!**
- Harbiden çok organik bi insansın lan!
- **Fotoşopta tireşolt verilince güzelleşen insanlarız, elini korkak alıştırma grafiker kardeş!**
- Bu müzikte hiçbi şey düşünemiyom ki, ne desen he hee diyorum mal of istanbulingen!
- **Şu ara süreç konuşmak garibanlık göstergesi, bilmez misin tatlışko!**
- Oh bi dergi daha bitteşön, yine ooyeah vundebah bi sayı oldu la valla bak!

Tekzip: *OT dergi Haziran sayısında yayımlanan Lobna Allami röportajındaki "Taş attım" cümlesi gerçeği yansıtmamaktadır.*

TEMMUZ 2015 Sayı: 29 - Aylık Edebiyat Mizah Dergisi
Aylık Yaygın Süreli Yayın - **Yayıncı:** MEDU YAYINCILIK TİC. LTD. ŞTİ.
İmtiyaz Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Enes Hızal
editor@otdergi.com - bilgi@otdergi.com - reklam@otdergi.com
www.otdergi.com

Adres: Bereketzade Mah. Banker Sok. No: 6 A-B Beyoğlu İSTANBUL
Tel: (0212) 232 33 09
Baskı: Uygun Basım, Merkez Mah. Çınar Cad. Kavak Sok. No:34
Yenibosna-Bahçelievler İSTANBUL Tel: (0212) 451 60 90
Genel Dağıtım: DPP (0212) 622 22 22 - **ISSN:** 1308-450X

OT'ta yayımlanan tüm yazı, çizim, espri ve karakterlerin yayın hakları saklıdır. Yayınevi, yazar ve çizerin yazılı izni alınmaksızın hiçbir yazılı, basılı ve görsel yayın organında ve sanal ortamda kullanılamaz.

Düşleyin, boyayın, paylaşın…

Renkler de düşler gibi özgürdür…
İşte size renklerin kanatlarında düşlere yolculuk yapmak için bir fırsat!

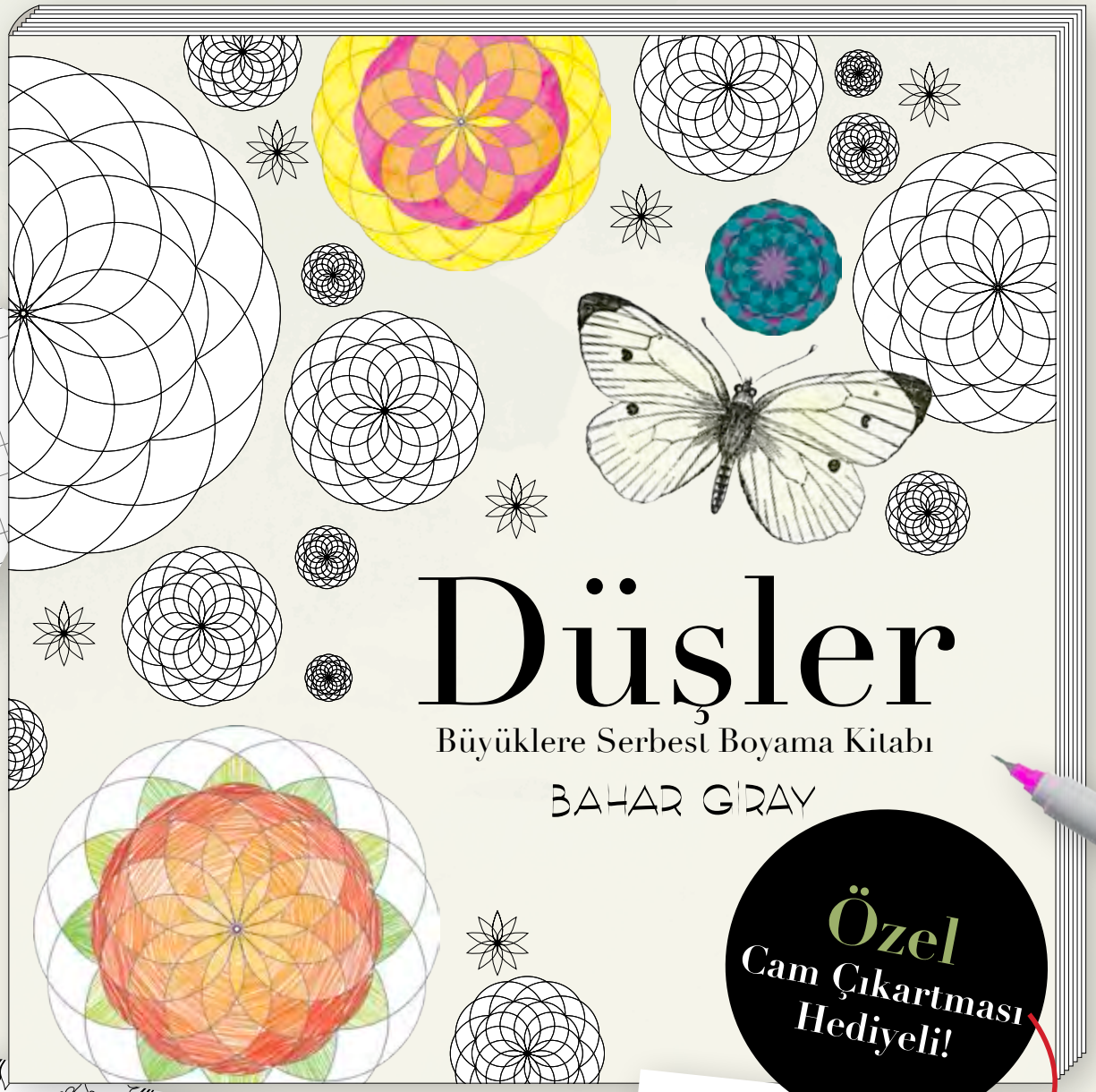

Özel
Cam Çıkartması Hediyeli!

Doğan novus

YILDIZ KENTER

“İnsanın ortak kaderi doğum, ölüm ve o aradaki zaman, yaşam... Doğmak, ölmek isteğe bağlı değil... Ölmek, belki bazen. Bize düşen, yaşamak. Koşullar ne olursa olsun yaşamak... Ayakta kalmak...
Haydi sıyırttın, sıyırttın, hayatta kalabildin zar zor... Uzun yaşamak, bir ayrıcalık.
İyi, güzel... Ama ayakta kalmak, kalabilmek.
Ceza! Müthiş bir ceza!

İlkokuldaydım, birinci sınıfta.
Hiç unutmadığım bir cezaya çarptırıldım.
Karatahtanın önünde, sırtım sınıfa,
yüzüm karatahtaya dönük, ders bitimine kadar kıpırdamadan ayakta durmak...
Utanıyorum, midem bulanıyor. Ölmek istiyorum. Herkesten nefret ediyorum, herkes ölsün istiyorum. Sonra bir ara cebimdeki kabarıklığı hissediyorum: kabak çekirdeklerim! Bir kuruşluk kabak çekirdeği almıştım, bir tane bile yemedim.
Mahmut’la (Benden bir buçuk yaş büyük ağabeyim; üçüncü sınıfa gidiyor) eve giderken yiyecektik. Evimiz taa tepede, Abidin Paşa Köşkü’nün orada.

Bahardı... Bademler açmış, tepeye giden toprak yol bomboş. Ev yok pek. Apartman hele hiç yok. Göz alabildiğine tarla. Papatyalar, gelincikler. Haydi be sen de!.. Ne diye ölecekmişim... Mati’ciğimle güzelim dağ yolunda çekirdek yiyerek, konuşa gülüşe eve gitmek varken!

Şimdi dönüp geriye baktığımda, hep çekirdek misali umutlar peşinde ayakta kalabildiğimi görüyorum. Öleceğimi bile bile bir çekirdek uğruna bu kadar çaba, çırpınma! Değer mi?.. Bir şey yap.

Met’i anımsıyorum, Sevgili Aziz Nesin’i...
İçim ısınıyor yeniden. Kalk hadi diyorum, durma koş, bir şeyler yap. Yaşa...
Dur diyorlar bir yandan da, koşma...
Yeter, dinlen artık. Koşma... Öl artık!
Ama çekirdeklerim bitmedi ki daha...”